Potentialebeskrivelse for atletikanlæg i Kongelunden

Potentialebeskrivelser

I løbet af efteråret 2020 udarbejdes i et samarbejde mellem Aarhus 1900 Atletik og Løb, herefter benævnt Aarhus 1900 AL, og Kongelundens sekretariat en potentialebeskrivelse for Atletik i Kongelunden. I forbindelse med udviklingen af nyt fodboldstadion ved Aarhus Stadion adskilles atletik- og fodboldanlæg.

Nærværende beskrivelse er en revideret udgave af 28.nov. 2021 – udarbejdet af Aarhus 1900 AL.

En del af denne potentialebeskrivelse består derfor af både afklaring af ønsker til faciliteter, input til udformninger af et nyt atletikanlæg, samt analyse af mulige, alternativer placeringer af et selvstændigt atletikanlæg. Potentialebeskrivelsen tager udgangspunkt i dialog med Aarhus 1900 AL og støtter sig desuden til PWC-rapport udarbejdet for Aarhus Kommune 2018: ”Analyse af mulighederne for en fremtidig udvikling af stadionområdet”.

Der er i potentialebeskrivelsen undersøgt principielle scenarier for placeringer af et nyt atletikanlæg i Kongelundens område. For hvert princip for placering beskrives fordele og ulemper og ikke mindst dilemmaer. Disse placeringer skal verificeres i samarbejde med MTM som en del af Kongelundens fysiske og økonomiske forundersøgelser.

Potentialebeskrivelsen ledsages af et bilag fra Aarhus 1900 AL med referenceprojekter, principper for placeringer af atletikanlæg i Kongelunden og erfaringstal for atletikstadionsanlæg.
Se bilag ”Atletik – Potentialebeskrivelse – BILAG – Rev28112021lowres”.

Aarhus 1900 Atletik og Løb

Aarhus 1900 Atletik og Løb er en selvstændig klub og en del af Aarhus Idrætsforening af 1900, som indeholder 16 selvstændige klubber med i alt ca. 3700 medlemmer. Afdelingen for Atletik og Løb er en bynær idrætsforening med stor historisk forankring på Aarhus Stadion og i Kongelundens område.

Aarhus 1900 AL har ca. 1150 medlemmer hvoraf en stor del er børn og unge fra det sydlige Aarhus. Klubben udgør i kraft af deres samarbejde og organisering af frivillige en stor del af idrætsaktørernes sammenhængskraft ved Aarhus Stadion. Aarhus 1900 AL er en værdibaseret idrætsforening, som blandt andet engagerer sig i at løse samfundsmæssige problemstillinger, hvor atletik og løb kan spille en rolle. F eks. Projekt Bro – et samarbejde om uddannelse af STU-elever til træningsassistenter i klubben.
Det frivillige engagement i klubben er stort og er en hjørnesten i foreningens daglige liv

Aarhus 1900 AL er vært for andre klubber i Atletik og Løbeakademiet (tidl. Marselisborghallen), f.eks. AGF Atletik og Aarhus Fremad, og centrum for atletik i Vestdanmark. Aarhus 1900 Atletik og Løb udgør i samarbejde med de øvrige atletikklubber et

komplet miljø for atletik og løb i Kongelunden og ser sig selv som motor for det daglige foreningsliv, for events i området og for eliten i atletik i Aarhus.

Elitetræningsmiljøet i Aarhus 1900 er et af de stærkeste i Danmark på tværs af alle idrætsgrene. Alene atletikmiljøet i Aarhus havde syv atletikudøvere udtaget til OL 2021 i Tokyo. Elite- og talentudviklingen er funderet på tæt sammenhæng til et bredt og aktivt foreningsliv i klubben.

Løbegrupperne i klubben tiltrækker løbere på alle niveauer og alle distancer og fungerer i meget høj grad i sameksistens med andre miljøer – både formelle og uformelle løbemiljøer i Aarhus. Med placering i kanten af skoven og lige på kanten af byen har klubbens løbemiljø unikke muligheder for at række ind til de by-baserede løbefællesskaber og de løbefællesskaber som orienterer sig mod skov og strand.

Aarhus 1900 AL er arrangør af løbe- og atletikevents og har over de sidste fire år været arrangør af Skole OL for 12.000 børn, EMACS (EM for masters), Royal Run i 2018 og 2019, VM Cross, Aarhus halv-marathon, Nytårs Cuppen, Fri for Mobberi børneløb, Aarhus Nordic Challenge, Marselisfestivalen samt nationale mesterskaber i atletik.

Atletik- og Løbeakademiet, Havreballe Skovvej 11, Foto: Kongelundens Sekretariat

Nuværende forhold og fysiske rammer

Aarhus 1900 AL overtog driften af Atletik og Løbeakademiet i 2011 og har siden haft fast base på Havreballe Skovvej i den renoverede Marselisborghal, renoveret og ombygget med støtte fra Salling Fondene og Aarhus Kommune, hvor der trænes indendørs. Tidligere har klubben haft til huse på Observatoriestien 1.

Rammerne i Atletik og Løbeakademiet benyttes desuden af Team Danmark, Elite Kraftcenter Vest, Aarhus Universitet, Elitesports akademi Aarhus samt til aktivering af skoleelever i samarbejde med MBU. Akademiet indeholder træningshal, Aarhus 1900 AL's administration, mødelokaler, omklædning, styrketræning, kredsløbstræning, klublokale med kantine mm.

Den daglige træning foregår på atletikfaciliteterne og tribuneanlæg på Aarhus Stadion, Ceres Park, som er et klasse 1 atletikstadion, i kastegården vest for Ceres Park, i skoven i Kongelundens område og i Atletik og Løbeakademiet.

Oversigt Atletikfaciliteter ved Aarhus Stadion, Skråfoto Kortforsyningen

Nuværende atletikfaciliteter på Ceres Park, Klasse 1 atletikstadion med 22.000 siddepladser:

- Løbebane med 8 baner, som muliggør sprint-, forhindrings-, hække-, stafet- samt mellem-og lang-distanceløb
- Græs til kasteaktiviteter til konkurrencer og mesterskaber.
- Madrasser og tilhørende rekvisitter, som muliggør faciliteter til højde-og stangspring
- Springfaciliteter med sandgrave, som muliggør længde-og trespring.
- Kastegård til træning af kasteaktiviteter.

Atletikfaciliteternes primære typer af anvendelse:

- Atletiktræning for Aarhus 1900 AL og AGF Atletiks medlemmer
- Træning af eliteidrætsudøvere gennem Dansk Atletik, Team Danmark og ESAA
- Motionister med og uden tilknytning til atletikklubberne
- Atletikforløb på uddannelsesinstitutioner

- Afholdelse af atletikstævner og mesterskaber.

Kilde: *"Analyse af mulighederne for en fremtidig udvikling af stadionområdet". PWC-rapport for Aarhus Kommune 2018. s 36 "Anvendelse af faciliteter i området. Atletikfaciliteter (Ceres Park og kastegården)"*

Arealer nuværende anlæg

Atletikanlæg på Ceres Park udgør ca 16.000 m²
Kastegård ca 7.200 m²

Antal brugere og frekvens i brug af faciliteter

Brugertyper	Anvendelse*
Atletiktræning og eliteidrætscentre	Ca. 390 brugere
Motionister	Ca. 525 brugere
Uddannelsesinstitutioner	Ca. 1.200 elever

Større events**	Antal deltagere pr. event/ tilskuere pr. dag
Europæisk mesterskab for 35+ (EMACS2017)	4.000 / 1.5-2.500
Skole-OL	10.000 / 3-500
Aarhus Nordic Challenge	305 / 6-800
Dansk senior-DM	455 / 6-800
Diverse nationale atletikstævner (ca. 8-10 årligt)	90-700 / 150

Sæsonudsving	Anvendelse, timer pr. uge
Antal træningstimer i sommersæson	Ca. 54 timer
Antal træningstimer i vintersæson	Ca. 36 timer

Kilde: *Udklip fra "Analyse af mulighederne for en fremtidig udvikling af stadionområdet". PWC-rapport for Aarhus Kommune 2018. s 36 "Anvendelse af faciliteter i området. Atletikfaciliteter (Ceres Park og kastegården)" Baseret på data fra 2017.*

Samlet optaltes mellem 75.000 og 100.000 brugere/besøgende på atletikanlægget om året, til ovenstående oversigt i 2018.

Aarhus 1900 AL, AGF Atletik og Dansk Atletiks Elite Kraftcenter Vest (En del af Elitearbejdet omkring atletik i Team Danmark-regi) har følgende træningstider på atletikanlægget på Ceres Park og i kastegården:

For perioden 1. april til 31.oktober.
Hverdage: 08.00 til 11.00 og 15.00 til 20.00
Weekend: 09.00 til 16.00

For perioden 1. november til 31. marts.
Hverdage: 15.00 til 20.00
Lørdage: 09.00 til 15.00
Søndage: 10.00 til 15.00

Antal ansatte/frivillige

Der er organiseret ca. 300-400 frivillige i Aarhus 1900 AL, som bidrager til afvikling af events, daglig træning, klubledelse og sociale arrangementer i klubben. Disse suppleres af ca. 80-100 frivillige fra AGF Atletik, i alt ca. 400 – 500 personer. Der er 8-10 ansatte indenfor atletik, som har kontorfaciliteter i Aarhus Atletik- og Løbeakademi (1900 AL) og hos AGF Atletik på Observatoriestien 1.

Uhensigtsmæssige eksisterende arealer eller sammenhænge

- Adskillelsen mellem kastegård og atletikanlæg i øvrigt. For et funktionelt og velfungerende atletikanlæg, hvor der skabes atletikarrangementer og træningsmiljø på tværs af atletikdiscipliner skal græsarealet kunne anvendes til atletikaktiviteter (børnetræning, kaste- og øvrige træningsaktiviteter) og i direkte sammenhæng med det samlede atletikanlæg.
- Den nuværende tribunekapacitet (22.000) på Ceres Park er ikke nødvendige for et velfungerende atletikanlæg. En fast kapacitet på 1.500-2.000 pladser med ca. 60-75% overdækkede, vil række.
- Træning på stadion uden adgang til græsareal, især for træning af børnehold og kasteaktiviteter. Det er ganske vanskeligt vedvarende at organisere børneidræt 50-100 børn på et stadion, hvor græsset ikke må betrædes

Fysiske sammenhænge som ikke kan undværes

Aarhus 1900 AL er som klub afhængig af en placering i sammenhæng med Kongelundens øvrige idrætsforeninger, idrætsanlæg, naturen og Kongelunden som helhed. Desuden er placeringen for enden af Stadion Alle af afgørende betydning for klubbens daglige virke, historie, den lokale forankring og selvforståelse. Den bynære placering er desuden afgørende for rekruttering af aktive og frivillige både unge og gamle.

- Indendørs træningsfaciliteter, administration, omklædning og kantine i Aarhus Atletik- og Løbeakademi på Havreballeskovvej. Faciliteterne danner rammen for atletikken, på tværs af foreninger i Kongelunden og udlejes uden for sæsonen til bl.a. Tivoli Friheden til andre typer af arrangementer.
- Tilknytningen til Team Danmark´s faciliteter i Sportens hus ved Ceres Park og det eksisterende eliteidrætsmiljø på tværs af idrætsgrene, der i dag er tilknyttet faciliteterne. Elite- og talentmiljøet har afgørende betydning for elitesportens udvikling i Aarhus og for udvikling af talenter og eliteresultater i Aarhus 1900 AL.
- En løbe- og gang forbindelse, der forbinder et nyt atletikanlæg i Kongelunden, med ikke mindst Atletik- og Løbeakademiet og de nye Team Danmark faciliteter der skal

etableres, men som også skaber sammenhæng mellem alle idrætsfaciliteterne i området og som derudover også kan styrke anvendelse og trygheden i området, derfor er en lysløjpe det omlagte valg – til gavn for alle brugerne.
- Tilknytning til Team Danmark elever på Marselisborg Gymnasium og deres træningsforløb.
- Tilknytningen til Marselisborgskovene og områdets løberuter og øvrige klubfaciliteter for Aarhus 1900 AL.
- Den tætte placering af faciliteterne ved Aarhus Stadion er afgørende for det samlede idræts-, løbe- og atletikmiljø, når det kommer til børn, unge, ældre, motionister og elite i atletikklubberne, der er afhængige af faciliteternes bynærhed, unikke omgivelser og tilgængelighed for bløde trafikanter.

Bundne forbindelser mellem specifikke rum og funktioner
- Sammenhæng mellem atletikanlægget og funktioner på tribune f.eks. lokaler til opbevaring af materiel, dommerrum, sekretariat, elektronisk tidtagning, klublokaler inkl. køkken er vigtige ift. funktionalitet i det daglige og i forbindelse med afholdelse af stævner, mesterskaber og landskampe.
- Nærhed mellem omklædnings-, badefaciliteter og toiletter og atletikanlæg.
- Placering af depotrum til opbevaring af bl.a. madrasser til stangspring og højdespring, samt øvrigt materiel til vinteropmagasinering, i umiddelbar forbindelse til atletikanlæg.
- Plads og depot til maskiner for drifts- og vedligeholdelse og renovation ved atletikanlæg.
- Trænings- og opvarmningsmuligheder ved atletikanlæg. I dag benyttes tribuner og ikke mindst trapperne på stadion som en vigtig facilitet i den daglige træning (løb og spring op og ned ad trapper).
- Nærhed til og adgangsveje mellem et nye atletikanlæg, Atletikakademiet og Team Danmark/Sportens Hus.

Ønsker til nye faciliteter

Aarhus 1900 AL og atletikken i Aarhus, ønsker sig et klasse 2, 400 meter rundbanestadion med indre græsareal forbeholdt atletik. Anlægget skal være godkendt af det internationale atletikforbund og Dansk Atletik til afvikling af nationale mesterskaber, internationale mesterskaber (EM og VM) op til og med U23 og Master, landskampe og internationale enkeltdagsstævner. Godkendelse af anlægget er en forudsætning for, at resultater og rekorder opnået på anlægget kan godkendes.

Anlægget skal indeholde:
- 8 løbebaner hele vejen rundt, 100 meter og 110 m hækkeløb på begge langsider, vandgrav til 3000 m forhindring, faciliteter til højdespring, stangspring (på langside) i minimum 2 retninger, længde- og trespring (på langside) i minimum 2 retninger, kuglestød, spydkast i minimum 2 retninger, hammer og diskoskast i minimum 2 retninger.
- Mulighed for daglig træning i kast på inderkredsen, hvilket betyder at græstæppet reserveres til atletik.

- Overdækkede tilskuerfaciliteter til ca. 1500-2000 personer, placeret så den vender mod syd/eller vest, altså nord eller øst for de nye atletikbaner.
- Indendørs faciliteter til elektronisk tidtagning og andet materiel, dommerrum, klublokaler inkl. køkken, toiletter, omklædnings- og bade faciliteter, depot
- Vinteropmagasinering af diverse udstyr og madrasser.
- Depot til driftsmaskiner og udstyr

For præcise specifikationskrav for klasse 2 atletikstadion, henvises til Dansk Atletik og World Athletics.

Tidsmæssigt perspektiv

Det tidsmæssige perspektiv for etablering af et nyt atletikanlæg samt de nye Team Danmark/Sportens Hus faciliteter, er af afgørende betydning ikke kun for atletikken, men det samlede Elitetræningsmiljø i såvel Kongelunden som hele Aarhus. Det handler på kort sigt om ikke mindst OL 2024 i Paris, men også øvrige EM, VM. Derfor bør det prioriteres at disse to faciliteter etableres inden nedrivning af eksisterende faciliteter.

Økonomi

I PWC-rapport for Aarhus Kommune december 2018, ”Analyse af mulighederne for en fremtidig udvikling af stadionområdet” gives et anlægsoverslag fra bygherrerådgiver DK2 på et samlet anlægsbudget på henholdsvis 23 mio. kr. for et atletikanlæg og 37 mio. kr. for et nedgravet anlæg.

Aarhus 1900 AL har ud fra erfaringstal og referenceprojekter opstillet et ej bindende skøn på samlet økonomi for projekt for et klasse 2 atletikstadion, som lander på 32. mio. kr. (2020-priser) Overslaget svarer til et klasse 2, 400 meter rundbanestadion med indre græsareal forbeholdt atletik, medregnet 1 meter underlag til atletikanlægget og simpel tribune til 3000 personer. Se bilag.

Den største usikkerhed i disse skøn ligger formentligt i opbygning af bæredygtigt underlag, jordarbejder ift. en placering på et skrånende areal og geotekniske forhold.

Omfang af faciliteter

Et nyt atletikanlæg kan givetvis skaleres i forhold til antal pladser på tribuner og arealer til servicefunktioner. Dette vil i en vis grad afhænge af placering af anlægget. De tilbage værende mulige placeringer af et nyt atletikanlæg i området, peger ikke i retning af, at de eksisterende lokaler for omklædning, kantine og depoter i Atletik og Løbeakademiet vil kunne benyttes og dermed udelades i et byggeprogram for nyt anlæg. Om der bliver nærhed til andre relevante faciliteter og dermed chance for dobbeltudnyttelse af anlæg og servicefunktioner, vil en endelig udviklingsplan afdække.

Foreløbig analyse af mulige placeringer af Atletikanlæg i Kongelunden
Siden den oprindelige potentialebeskrivelse blev udarbejdet i december 2020, er der sket mange ting, herunder ikke mindst afslaget fra Miljøministeriet til en placering af et nyt fodboldstadion i skoven øst for den nuværende placering. Dette har betydet at mulige placeringer af et nyt atletikanlæg i Kongelunden er kraftigt reduceret og at der i dag umiddelbart kun er to mulige principper for placeringer i spil:

- Arealet syd for Væddeløbsbanen
- Arealet vest for det nuværende anlæg i området der dækker kastegården, cykelbanen og Parkerings plads 2, langs Jyllands Alle

Se analyse og illustration af placeringer i bilag.

For hvert princip kan der opstilles et eller flere scenarier med forskellige fordele, ulemper og dilemmaer.
Der skal i forbindelse med forundersøgelser, tekniske undersøgelser og screening af Kongelundens område foretages en nøjere evaluering af de mulige placeringer i samarbejde med MTM.

PRINCIPPER FOR PLACERINGER

Princip 1, Nyt atletikstadion syd for Væddeløbsbanen

Scenarie 1.A – Placering vest for Observatorievejen

Fordele

- Den umiddelbart mest oplagte placering i området
- Tidsmæssigt også den mest oplagte, da matriklen går tilbage til Aarhus kommune den. 01.01.2023
- Kan således etableres inden den nuværende atletikfacilitet nedrives
- ”Tumlehuset” kan oplagt indgå i en samlet løsning ift. nye blivende faciliteter
- Areal i nuværende kastegård frigøres
- God afstand til naboer og kan indbygget i skrænt mod Carl Nielsens vej
- Berører ikke hverken ”højen” eller ”kælkebakken”
- Der kan skabes en række spændende ”udenom stadion” faciliteter i tråd med Kongelundens tanker og visioner

Ulemper

- Der skal findes nye lokaler til ”Tumlehuset” der på 15 år er placeret i midlertidige barakker – kan måske også tolkes som en fordel for Tumlehuset
- Eksisterende bunkere skal der evt. også tages hensyn til
- Afstanden til øvrige idrætsfaciliteter, Atletikakademiet og Team Danmark/Sportens hus – kan løses/forbedres ved etablering af oplyst løbe og gangsti mellem disse
- Nogle pony / hestefolde skal der findes en ny placering til, kunne være på inderkredsen i væddeløbsbanen
- Placeringen vil fjerne de nuværende stabilgrusarealer der anvendes til parkering

Scenarie 1.C – Placering øst eller nord/øst for Observatorievejen

Fordele

- Kan etableres inden den nuværende atletikfacilitet nedrives
- Areal i nuværende kastegård frigøres
- God afstand til naboer, dog tættere på Marselisborg Slot
- Berører ikke hverken "højen" eller "kælkebakken"

Ulemper

- Der skal laves afklaring omkring det tidsmæssige perspektiv, da området først går tilbage til kommunen den. 01.01.2030
- En række hestefolde vil skulle placeres et andet sted på området
- Placeringen vil sandsynligvis berøre galopstaldbygninger
- Afstanden til øvrige idrætsfaciliteter, Atletikakademiet og Team Danmark/Sportens hus – kan løses/forbedres ved etablering af oplyst løbe og gangsti mellem disse

Princip 2. Nyt Atletikstadion langs Jyllands Alle

Scenarie 2.C – Placering på Parkering plads 2 og cykelbanen.

Fordele

- Bedre sammenhæng til andre idrætsanlæg og til Atletik og Løbeakademi
- Kan etableres inden den nuværende atletikfacilitet nedrives
- Mulighed for anvendelse af udvalgte servicefaciliteter i f.eks. Arena
- Areal i nuværende kastegård frigøres

Ulemper

- Vil kræve en ny placering af cykelbanen / Velodrom – der ikke p.t. er finansieret.
- Det tidsmæssige perspektiv, er på grund af manglende finasiering, usikkert og betyder at placeringen ikke p.t. er attraktiv, med mindre dette løses ift. en etablering inden den nuværende atletikfacilitet nedrives
- Vil fylde det meste af Parkeringsplads # 2 med p.t. 399 P-pladser, som der skal findes en alternativ løsning til – betyder en yderligere økonomisk usikkerhed
- Tættere på naboerne i området, end i scenarie 1
-

Opsummering

Aarhus 1900 AL er som forening forankret i Kongelunden igennem de daglige aktiviteter, igennem foreningens historie og samarbejdet med Kongelundens andre idrætsaktører.
Atletik og Løb er en åben og sammensat idræts- og motionsform, som henvender sig til en bred vifte af atleter og som har potentiale til fortsat at skabe et åbent og inviterende idrætsmiljø med aktiviteter og liv, for både elite, talenter og foreningslivet.
Løb er den motionsform som de fleste aarhusianere dyrker – i og udenfor foreningsregi.
Atletikklubberne knytter sig til og faciliterer løb i alle miljøer.

Atletikstadion i Kongelunden er meget større end sig selv – det er omdrejningspunkt for et åbent og aktivt idrætsliv for alle.

Kongelunden_ den bynære grønne idræts og aktivitetspark.

Bilagsmateriale fra Aarhus 1900 Atletik og Løb til Potentiale beskrivelsen.

1_Nuværende Faciliteter i og omkring Ceres Park.

I udgangspunktet er Aarhus 1900 Atletik og Løb godt tilfreds med de nuværende atletikfaciliteter på Aarhus stadion.
Meldingen om at alle bliver og ingen stilles dårligere end i dag, betyder at udgangspunktet for en etablering af et nyt atletikanlæg, at det skal være en facilitet som den vi har vi har i dag.

Der er derudover nogle klare forudsætninger som er vigtige at holde sig for øje i en sådan proces. Såfremt der bliver tale om en flytning af atletikfaciliteterne, så er det afgørende for klubbens eksistens at de er beliggende i det samme område som i dag, da tilknytningen til Aarhus Atletik- og Løbeakademi (tidl. Marselisborghallen), Team Danmark´s NEC faciliteter i Sportens hus, Marselisborgskovene og de nuværende eliteidrætsmiljø er af afgørende betydning.

Nuværende forhold og fysiske rammer

Aarhus 1900 AL overtog driften af Atletik og Løbeakademiet i 2011 og har siden haft fast base på Havreballe Skovvej i den renoverede Marselisborghal, renoveret og ombygget med støtte fra Salling Fondene og Aarhus Kommune, hvor der trænes indendørs. Tidligere har klubben haft til huse på Observatoriestien 1.

Rammerne i Atletik og Løbeakademiet benyttes desuden af Team Danmark, Elite Kraftcenter Vest, Aarhus Universitet, Elitesports akademi Aarhus samt til aktivering af skoleelever i samarbejde med MBU. Akademiet indeholder træ-ningshal, Aarhus 1900 AL's administration, omklædning, styrketræning, kreds-løbstræning, klublokale med kantine mm.

Den daglige træning foregår på løbebane og tribuneanlæg på Aarhus Stadion, klasse 1 atletikstadion, på Kastegården nord-vest for stadion, i Kongelundens område og i Atletik og Løbeakademiet.

Nuværende atletikfaciliteter på Ceres Park, Klasse 1 atletikstadion med 22.000 siddepladser:
• Løbebane med 8 spor, som muliggør sprint-, forhindrings-, hække-, stafet-og distanceløb
• Græs til kastefaciliteter til konkurrencer og mesterskaber.
• Madrasser og tilhørende rekvisitter, som muliggør faciliteter til højde-og stang-spring
• Springfaciliteter, som muliggør længde-og trespring.
• Kastegård til træning af kasteaktiviteter.

Atletikfaciliteternes primære typer af anvendelse:
• Atletiktræning for Aarhus 1900 A/M og AGF Atletiks medlemmer
• Træning af eliteidrætsudøvere gennem Team Danmark og ESAA
• Motionister med og uden tilknytning til atletikklubberne
• Atletikforløb på uddannelsesinstitutioner
• Afholdelse af atletikstævner.

Kilde: "Analyse af mulighederne for en fremtidig udvikling af stadionområdet". PWC-rapport for Aarhus Kommune 2018. s 36 "Anvendelse af faciliteter i området. Atletikfaciliteter (Ceres Park og kastegården)"

Arealer nuværende anlæg
Løbebane og græsareal på Ceres Park ca 16.000 m²
Kastegård ca 7.000 m²

1_AARHUS 1900 AL _ nuværende faciliteter.

2_Aktivitetsbilleder nuværende anlæg Ceres Park

Aarhus 1900 AL

Aarhus 1900 Atletik og Løb er en selvstændig klub og en del af Aarhus Idræts-forening af 1900, som indeholder 16 selvstændige klubber med i alt ca 3700 medlemmer. Afdelingen for Atletik og Løb er en bynær idrætsforening med stor historisk forankring på Aarhus Stadion og i Kongelundens område.

Aarhus 1900 AL har ca 1150 medlemmer hvoraf en stor del er børn og unge fra det sydlige Aarhus. Klubben udgør i kraft af deres samarbejde og organisering af frivillige en stor del af idrætsaktørernes sammenhængskraft ved Aarhus Stadion. Aarhus 1900 AL er en værdibaseret idrætsforening, som blandt andet engagerer sig i at løse samfundsmæssige problemstillinger, hvor atletik og løb kan spille en rolle. F eks. Projekt Bro – et samarbejde om uddannelse af STU-elever til træningsassistenter i klubben

Aarhus 1900 AL er vært for andre klubber i Atletik og Løbeakademiet, f.eks. AGF Atletik, og centrum for atletik i Vestdanmark. Aarhus 1900 Atletik og Løb udgør et komplet miljø for atletik og løb i Kongelunden og ser sig selv som motor for det daglige foreningsliv, for events i området og for eliten i atletik i Aarhus.

Elitetræningsmiljøet i Aarhus 1900 er et af de stærkeste i Danmark på tværs af alle idrætsgrene. Alene atletikmiljøet i Aarhus har allerede tre atletikudøvere udtaget til OL 2021 i Tokyo. Elite- og talentudviklingen er funderet på tæt sammenhæng til et bredt og aktivt foreningsliv i klubben.

Aarhus 1900 AL er arrangør af løbe- og atletikevents og har over de sidste tre år været arrangør af Skole OL for 12.000 børn, EMACS (EM for masters), Roy-al Run i 2018 og 2019, VM Cross, Aarhus halv-marathon, Nytårs Cuppen, Fri for Mobberi børneløb, Aarhus Nordic Challenge og Marselisfestivalen.

På de følgende 4 sider ses en collage af billeder der illustrerer nogle af de aktiviteter der foregår på det nuværende anlæg på Ceres Park.

DM i Atletik- Baneturnering

- og daglig atletiktræning i alle aldersklasser

AARHUS 1900 ATLETIK OG LØB

Potentialer_ Atletik i Kongelunden_ Aarhus 1900 Atletik og løb 28.11.2021

EVENTS - SKOLE OL

EVENTS STORE MOTIONSLØB

INTERNATIONALE EVENTS / MESTERSKABER

INTERNATIONALE STÆVNER

3_LAYOUT WORLD ATHLETICS KRAVSPECIFIKATION

Kravspecifikation.

Det nuværende anlæg på Ceres Park var oprindeligt udført og godkendt som et klasse 1 atletik anlæg.

Det vurderes at det vil være acceptabelt for Atletikken at man i tilfælde af et nyt stadion går efter at opfylde de internationale krav fra World Athletics til et klasse 2 anlæg.

I forhold til de tekniske krav til et evt. nyetableret atletikanlæg:

Der skal være tale om et 400 meter rundbane stadion med 8 løbebaner hele vejen rundt, med mulighed for 100 meter og 110 m hækkeløb på begge langsider, vandgrav til 3000 m forhindring, faciliteter til højdespring, stangspring i minimum 2 retninger, længde- og trespring i minimum 2 retninger, kuglestød, spydkast i minimum 2 retninger, hammer og diskoskast i minimum 2 retninger

(Se IAAF´s retningslinjer: https://www.iaaf.org/about-iaaf/documents/technical)

Der skal være daglig træning i kast på inderkredsen, hvilket betyder at græstæppet ikke kan bruges til fodbold.

Der er behov for overdækkede tilskuere faciliteter til ca. 3000 personer. Der skal være indendørs faciliteter til EL-tid, dommer rum, klublokaler inkl. køkken, omklædnings- og bade faciliteter, depot rum der er store nok til at ikke mindst madrasser til stangspring og højdespring, samt øvrige materiale kan opbevares indendørs om vinteren. Dertil kommer plads og depot til drifts- og vedligeholdelses udstyr og maskiner til blandt andet fejning, snerydning og græsslåning.

Anlægget skal være godkendt af det internationale atletikforbund og Dansk Atletik.

De tekniske krav kan man læse nærmere om på det Internationale atletik forbunds (IAAF) hjemmeside via dette link: https://www.iaaf.org/about-iaaf/documents/technical

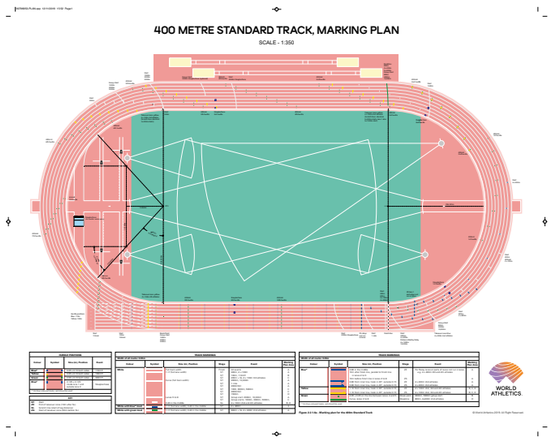

3_KRAVSPECIFIKATION

Setting out plan and dimensions of the 400m Standard Track Klasse 2 (Dimensions in mm)

Kilde: Track and Field Facilities Manual 2019 Edision World Athletics

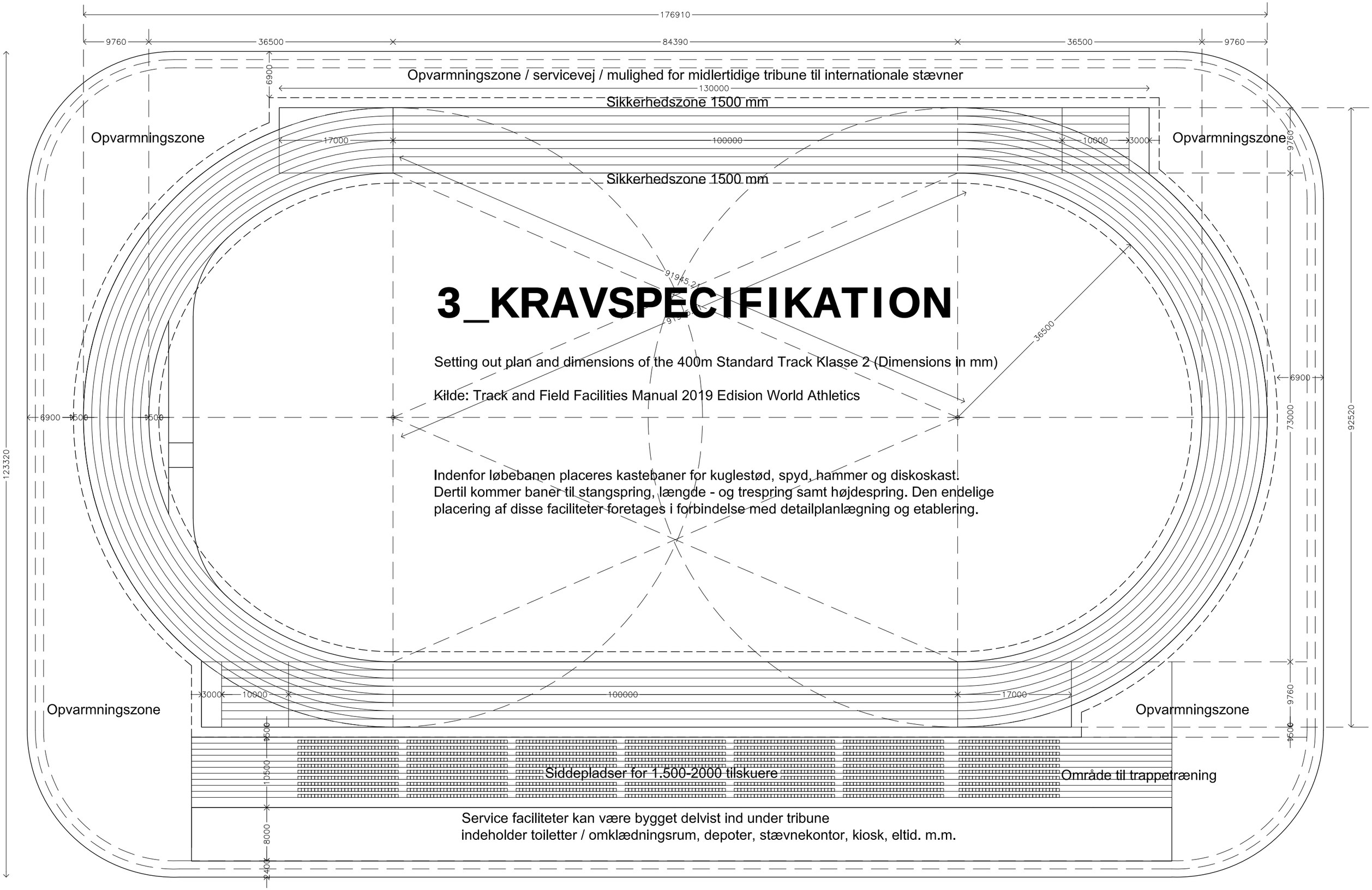

Test scenarier: 1a

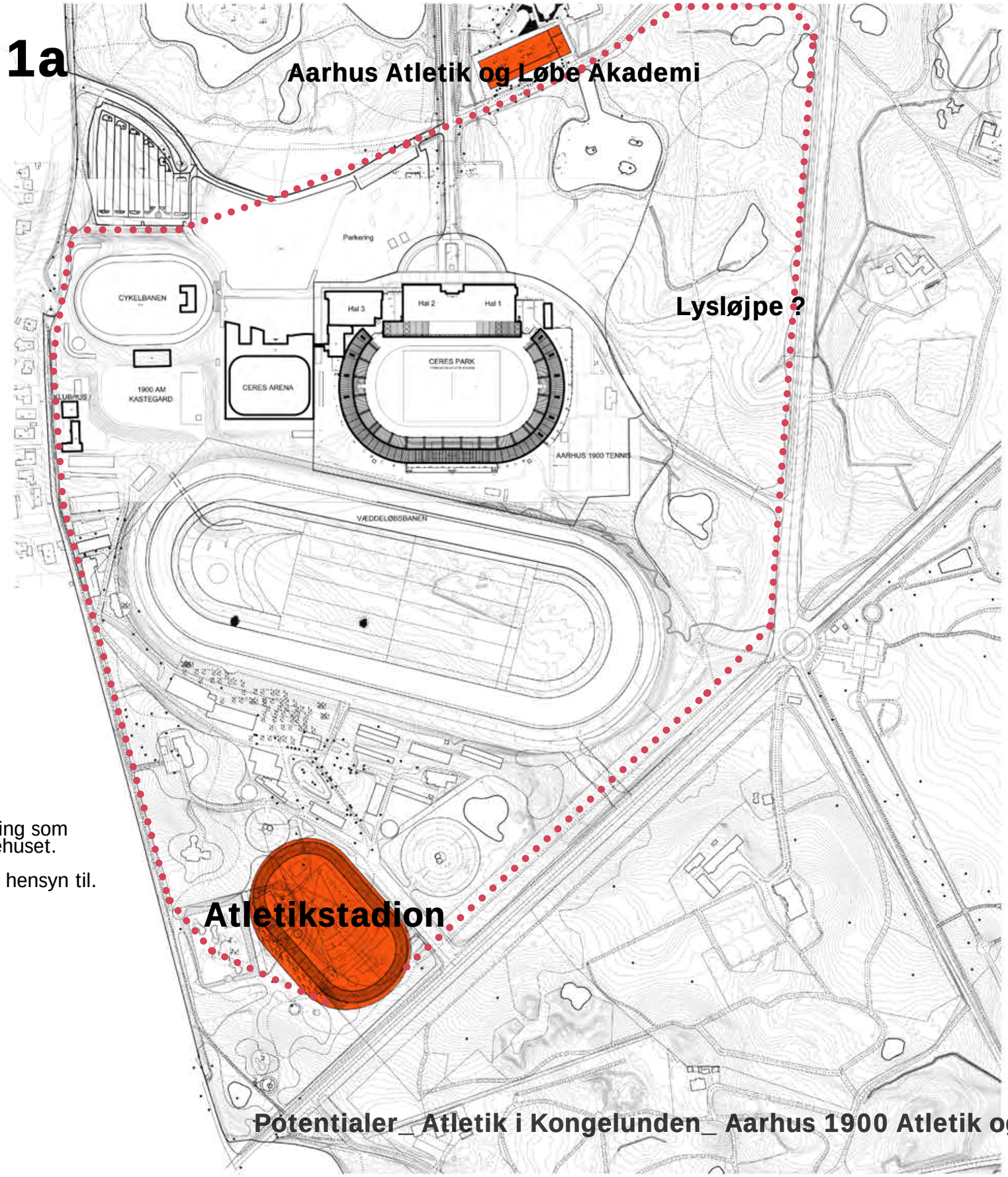

Dilemma:

Placering berører den ”midlertidige” bygning som rummer den integrerede institution Tumlehuset.

Eksisterende bunkere skal der også tages hensyn til.

AARHUS 1900 ATLETIK OG LØB

Test scenarie : 1c

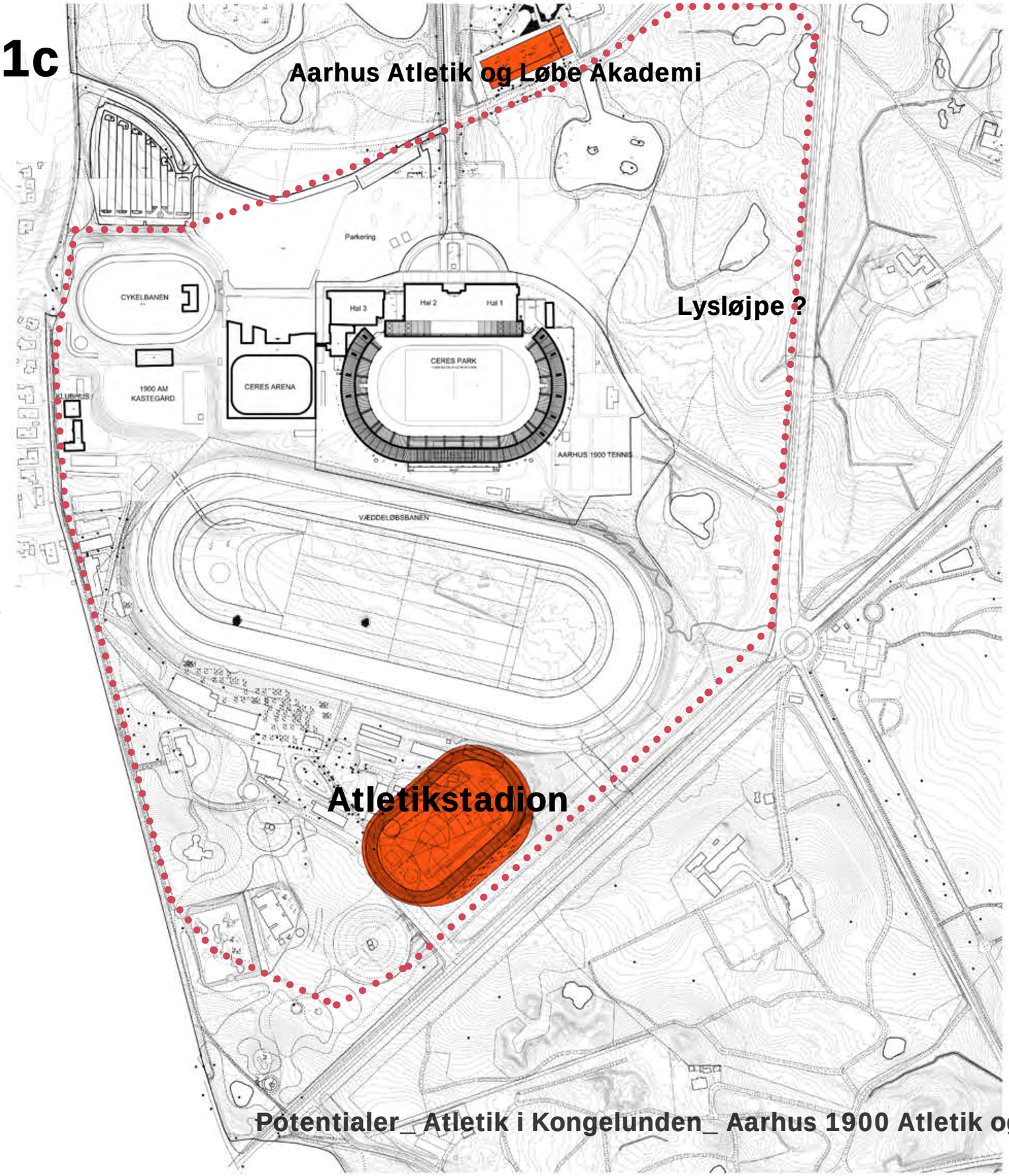

Testscenarie : 2c

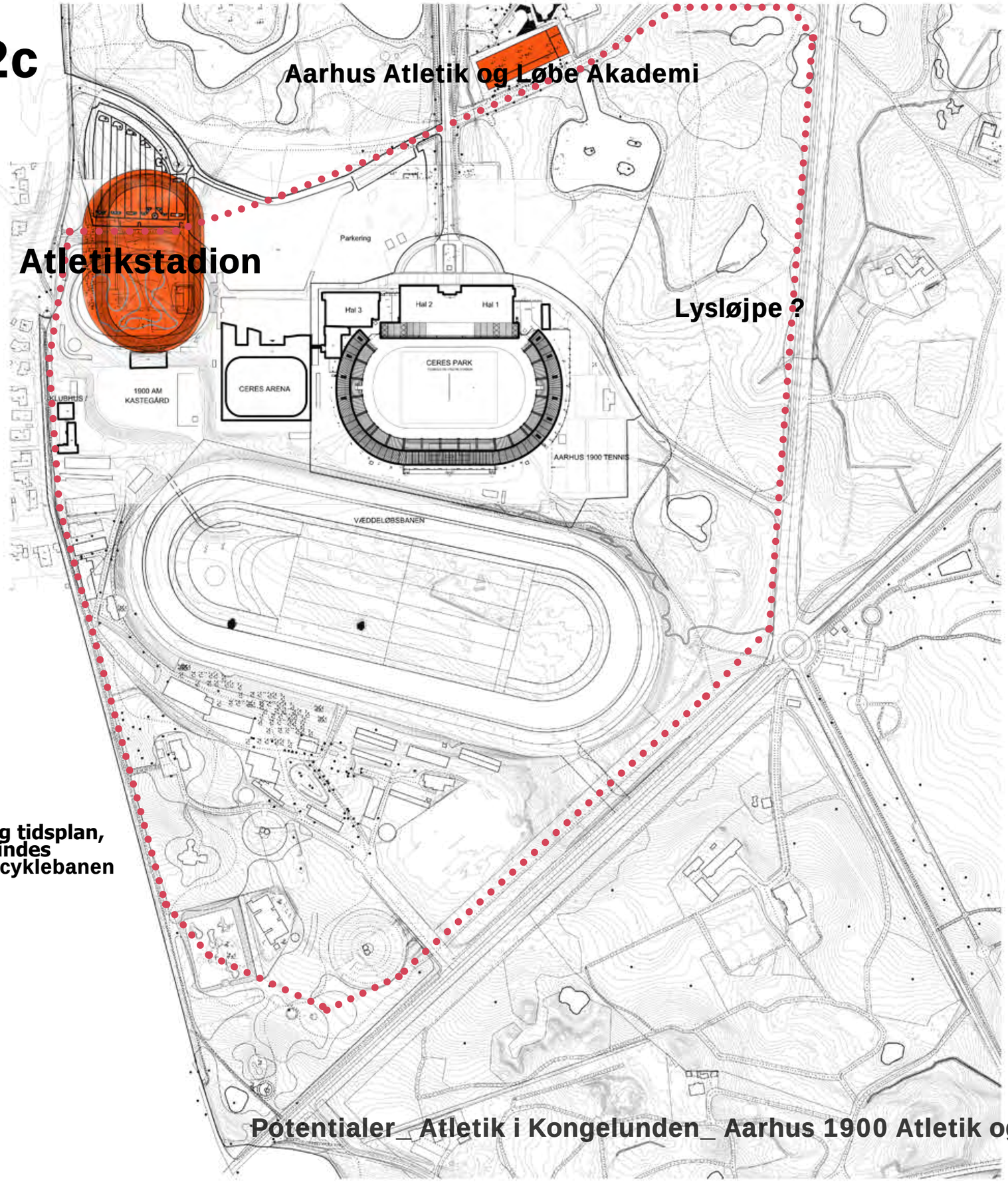

Dilemma:

Udfordring i forhold til finansiering og tidsplan, idet det må forudsættes at der skal findes midler til etablering af ny facilitet til cyklebanen

AARHUS 1900 ATLETIK OG LØB

5_Økonomi overslag for anlæg af atletikstadion

Overslag på et rent Atletikstadion med adgang til græsset og certificeret som World Athletic Class 2 facilitet.

Der er udarbejdet et foreløbigt overslag på baggrund af indhentede erfaringspriser.

Dette overslag indeholder priser på etablering af et nyt atletikstadion, med udstyr og certificering til World Athletic Class 2.
I tilknytning til dette tilskuertribuner til omkring 3.000 personer delvist overdækket.
Dertil kommer en række fællesfaciliteter i form af depoter, toiletter, og stævnekontor.
Overslaget er baseret at der er et bæredygtigt underlag i 1 meters dybde.

Alt efter placering vil der være visse tillægsomkostninger eller reduktioner i form af eventuelle ekstra omklædningsfaciliteter, særlig bundopbygning (ovenpå p-anlæg, eller direkte på terræn), særlige terrænreguleringer o.lign.

Der er i overslaget lavet et tillæg med særlig risikopost i forhold til projektets tidlige stade, samt et overslag på diverse omkostninger og afgifter.

Samlet overslag, ekskl. projektering, rådgivning, tilsyn og risiko m.v.	**23.193.900**	**dkr. ekskl. moms**
Samlet overslag inklusiv risikopulje, projektering, rådgivning, tilsyn m.v.	**32.057.882**	**dkr. ekskl. moms**

Delposter kan ses i det detaljerede regneark på følgende side.

Dette overslag er et forsøg på at hjælpe med et økonomisk overblik, og kan kun anvendes såfremt det accepteres at det IKKE er ansvarspådragende for dem der har hjulpet Kongelundssekretariatet med dette overslag. Kongelundssekretariatet er dog velkommen til at anvende nedenstående oplistning til at indhente et overslag fra entreprenører, såfremt det vurderes relevant samt ikke tænkes at kunne påvirke prissæstningen i en efterfølgende licitation.

Udenomsarealer:

Der udarbejdes pt. på et idékatalog samt overslag på potentiale offentlige udenoms-faciliteter som bla. lysløjpe, motions / træningsstationer samt motorik legeområder.

Foreløbigt overslag 2. mio. dkr. ekskl. moms

KONGELUNDEN - Atletikfaciliteter

Overslag indsamlet ultimo september 2020 - Dateret 28.09.2020

GENERELT FORBEHOLD IFT. ANSVARSPÅDRAGELSE:
Dette overslag er et forsøg på at hjælpe med et økonomisk overblik, og kan kun anvendes såfremt det accepteres at det IKKE er ansvarspådragende for dem der har hjulpet Kongelundssekretariatet med dette overslag.
Endvidere tager vi forbehold for de angivne priser, da disse ikke alle er baseret på et egentligt indhentet overslag.
Kongelundssekretariatet er dog velkommen til at anvende nedenstående oplistning til at indhente et overslag fra entreprenører, såfremt det vurdere *relevant samt ikke tænkes at kunne påvirke prissæstningen i en efterfølgende licitation.*

OVERSLAG:

Jordarbejder medtaget i overslag:

01.00	Opstart	30.000	
01.01	Jordarbejde, Forudsat bæredygtigt underlag i 1,00 meter højde/dybde, opbygning af underlag til anlægget, inkjl. almindelige dræn og græsbanen i midten.	7.500.000	7.530.000

Atletikanlæg inkl. WA certificering Class 2.

02.01	Dobbelt drænasfalt 7 cm (4+3 cm) 7.600 m2	1.444.000	
02.02	Atletikbelægning 13 mm (11+2 mm) Stobitan SC vandgennemtrængelig - 7.600 m2 Udført med længde-/trespring på langside indv. på opløbssiden, mulighed for ekstra anlæg parallet ved behov. Udført med stangspring på langside, evt. udv. på løbebane, modsat opløb, 2 anlæg i D-sektor ift Certificat. Der kan løbes op til 110 m hæk på begge langsider.	1.482.000	
02.03	Forstærkning af slidområder 22 mm Rød EPDM granulat 250 m2	56.250	
02.04	Gummiekantsten, hvide springgrav - monteret, 140 lbm	125.300	
02.05	Gummiekantsten, sorte kuglestød - monteret, 70 lbm	62.650	
02.06	Gummikantsten, hjørner, hvide - monteret - 16 stk	15.200	
02.07	Gummikantsten udv. på løbebanen - monteret, 366 lbm	327.570	
02.08	10 stk afsætsplanker - monteret	119.950	
02.09	4 stk stangspringskasser - monteret	59.980	
02.10	4 sæt bøsninger til stangsprings stativer	47.200	
02.11	Kuglestødsring m/ stopplanke - monteret, 2 stk	27.600	
02.12	Aluminium sarg - monteret, 400 meter	130.000	
02.13	Sandfangsriste ved sandkasser, 100 lbm	225.000	
02.14	Vandgrav inkl. vandgravsbom, monteret , 1 stk	85.600	
02.15	Overdækning til vandgrav med belægning	45.600	
02.16	Kastebur 7/10 meter med bøsninger	150.000	
02.17	2 sæt stangsprings stativer	96.000	
02.18	Stangspringsmadras, 1 stk	120.000	
02.19	Højdespringsmadras, 1 stk inkl. 2 standere til overligger	55.000	
02.20	Hække, 100 stk inkl. 4 vogne til opbevaring og transport af hække	185.000	
02.21	Startblokke, 10 stk inkl. vogn til opbevaring og transport	30.000	
02.22	Presseninger til sandgrav med kæder, 4 stk	15.000	
02.23	Forhindringsløbs bomme (4 stk)	44.000	
02.24	Tidtagningsudstyr	320.000	
02.25	Opstregning World Athletics / Dansk Atletik	150.000	
02.26	Lab/felttest af udført belægning	45.000	
02.27	World Athletics Certifikat Class 2, inkl. kontrol af mål m.v.	150.000	5.613.900

Øvrigt nødvendigt anlæg til et nyt atletikanlæg i Kongelunden:

03.01	LED belysning af stadion, inkl. standere ca 150 LUX	1.300.000	
03.02	Hegn om hele stadion	450.000	
03.03	Simpel tribune med 3.000 pladser, hvoraf ca. 75% overdækkede (beton/stål el. stål/stål) Ikke indregnet udført som "tag" for depot, toiletter m.v. - dette kan overvejes Genbrug af ganle tribune elementer fra CERES Park samt tagkonstruktion (C-tribunen) kan også overvejes!	4.000.000	
03.04	Depot til rekvisitter og værksted til udstyr og maskiner	1.300.000	
03.05	Indendørs faciliteter til stævneafvikling m.m. (El.tid, dommerrum, klublokale med the køkken, toiletter) Ca. 100 m2 (Omklædningsfaciliteter ikke medtaget her.)	1.500.000	
03.06	Omklædnings- og badefaciliteter ca. 50 m2	1.000.000	
03.07	Diverse	500.000	10.050.000
	Samlet overslag, ekskl. projektering, rådgivning, tilsyn og risiko m.v.	**23.193.900 Ekskl. moms**	
04.01	Uforudsete udgifter, Risiko tidligt stade 20 %	4.638.780	
04.02	Reproduktion, tilslutningsafgifter, byggesagsgebyr	50.000	
04.03	Rådgivning, projektering, byggeledelse og tilsyn	4.175.202	8.863.982
	Samlet overslag inklusiv projektering, rådgivning, tilsyn og risiko m.v.	**32.057.882 Ekskl. moms**	

IKKE MEDTAGET/INDEHOLDT I OVERSLAG:

Ovenstående overslag, hvilket ikke er en fyldestgørelse oplistning, men eksempler, indeholder blandt andet ikke følgende omkostning:

Jordarbejder, regulering af terræn til et plant område, hvor et stadion kan placeres, evt fælning af træer samt genplantning af disse (1 til 2)

Jordarbejde, evt. udskiftning af blødbund, i et omfang udover den 1,0 meter opbygning fra bæredygtigt lag som er medtaget i ovenstående overslag (01.01) herunder etablering af ekstra dræn m.v. såfremt dette er nødvendigt

Etablering af brønde til kloak, dræn og regnvand, samt videre førelse af dette fra det valgte område. Inkl. i overslag herover er dræn under selve atletikanlægget afvanding (regnvand) af samme område, samt kloak fra opførte bygninger, alt ført til samlebrønde udenfor området, som ikke er indregnet

Indkøb af maskiner og udstyr til drift- og vedligeholdelse af anlægget

Etablering af en lysløjpe i Kongelunden i tilknytning til atletikanlægget

6_Referencer / inspiration

Referenceprojekter

Der arbejdes på at lave en oversigt over relevante referenceprojekter i ind og udland.

Udfordringen er at der ikke er etableret mange nye anlæg på bar mark idet man mange steder har moderniseret og opgraderet eksisterende anlæg. I forhold til referencepriser betyder dette at kun delelementer kan bruges.

I mange tilfælde hvor man har stået i en lignende situation som Aarhus har man valgt at bevare det eksisterende stadion til atletik og events, og bygget et nyt fodboldstadion enten i tilknytning til det gamle eller på en ny lokation med optimeret infrastruktur. På den måde har fodbolden undgået at miste sin hjemmebane i den periode hvor man har bygget nyt anlæg. Dette ses bla. i Malmø og Gøteborg.

På de følgende sider illustreres en række danske og udenlandske anlæg af både ny og ældre dato.

Nogle af de komplette nye anlæg som er under opførelse er store anlæg som er opføres i forbindelse med store internationale mesterskaber som VM i Oregon 2021, og i Budapest 2023. Her kan selve Banelayoutet bruges som inspiration, men tilskuer faciliteterne er af en noget større skala end den som vil være nødvendig i Aarhus.

Der er etableret kontakt til en række nordiske atletikfaciliteter hvor der kunne være gode erfaringer at trække på, men som nævnt ovenfor ikke mange komplette nye anlæg inklusiv tilskuerfaciliteter.

SIDE OM SIDE ODENSE_

SIDE OM SIDE KØBENHAVN_

SIDE OM SIDE MALMØ_

SOLITÆRT I DET GRØNNE AALBORG_

SIDE OM SIDE VEJLE

Nyt anlæg Holbæk
Holbæk Stadion

SYDDANSK UNIVERSITET ODENSE
Referencen kan benyttes som inspiration for udenomsarealer, inden for rundbanen kan det IKKE fungere i relation til afholdelse af konkurrencer samt overholdelse af internationale krav.

Bislett Oslo

ALICANTE_

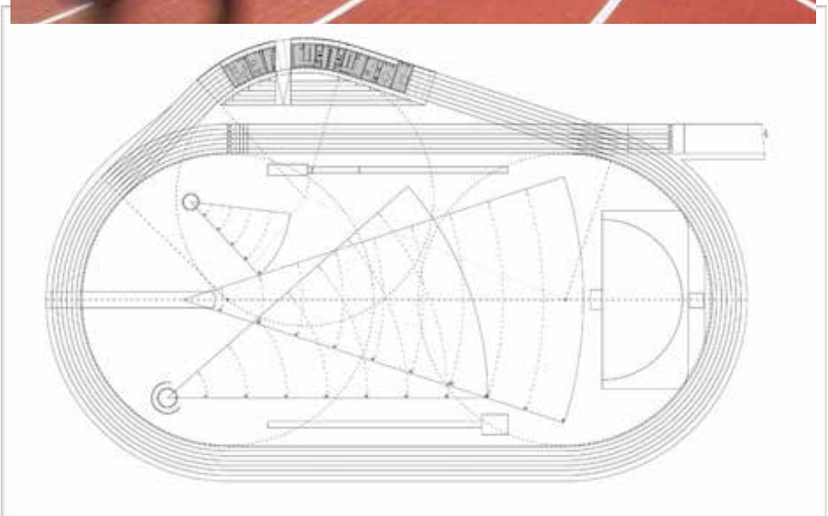

EUGENE_OREGON_VM STADION 2021

BUDAPEST_VM STADION 2023

Györ, Ungarn
Referencen kan benyttes som inspiration for tæt sammenhæng
med andre sports faciliteter

La Porte Stadion

Stockholm

7_Referencer / inspiration udenomsfaciliteter

AARHUS 1900
ATLETIK OG LØB

Potentialer_ Atletik i Kongelunden_ Aarhus 1900 Atletik og løb 28.11.2021

Potentialebeskrivelse for Jydsk Væddeløbsbane

Potentialebeskrivelser

I løbet af efteråret 2020 udarbejdes i et samarbejde mellem Jydsk Væddeløbsbane og Kongelundens sekretariat en potentialebeskrivelse for Jydsk Væddeløbsbane i Kongelunden.

Potentialebeskrivelsen består af en gennemgang af de eksisterende forhold hos Jydsk Væddeløbsbane og brugernes ønsker til faciliteter f.eks. input til gentænkning af fremtidige rammer og til fremtidigt samarbejde. Brugernes prioriterede ønsker til faciliteterne er vedlagt i et bilag med skøn på økonomi baseret på referenceprojekter. Som en del af ideerne til fremtidens væddeløbsbane indgår visionen for et hesteoplevelsescenter udviklet i samarbejde med SEGES, et fagligt videns- og innovationshus for Landbrug og Fødevarer. En beskrivelse af Equus hesteoplevelsescenteret er vedlagt som bilag til denne potentialebeskrivelse.

Udviklingsgruppen for Jydsk Væddeløbsbane har grænseflade mod et fremtidigt projekt for nyt fodboldstadion ved Aarhus Stadion og indgår derfor også i en samlet tænkning af et fremtidigt fodboldstadions nære omgivelser.

Oversigtsfoto Jydsk Væddeløbsbane i Kongelunden Aarhus set fra syd, SDFE Skråfotos

BORGMESTERENS AFDELING
Kongelundens Sekretariat
Aarhus Kommune

Kongelundens Sekretariat
Rådhuspladsen 2
8000 Aarhus C

Direkte telefon: 20 69 96 44

E-mail:
kongelunden@aarhus.dk
Direkte e-mail:
wili@aarhus.dk

Sagsbehandler:
Line Willacy

Interessenter:

Interessenterne på Jydsk Væddeløbsbane er: Aarhus Travklub, Aarhus Trav Amatørklub, JVB's trænerforening, Jydsk Galophesteejerforening, Monteforeningen ved JVB og Jydsk Ponyvæddeløbsforening.

Kort historik
Jydsk Væddeløbsbane blev grundlagt i 1924, kort efter indvielsen af Aarhus Stadion i 1920, og har siden været hjemsted for galop- og travvæddeløb i Aarhus og Østjylland og er en af byens mest besøgte sports- og kulturinstitutioner.

Lige siden starten i 1924 har Jydsk Væddeløbsbane haft en naturlig sammenhæng med de øvrige sports- og kulturinstitutioner i området omkring Aarhus Idrætspark. Fra starten af den næsten 100-årige historie på Observatorievejen 2 har Jydsk Væddeløbsbane tilført en unik og enestående oplevelse til det aarhusianske kultur- og underholdningsudbud, ligesom banen med sin placering er et grønt åndehul for mange af byens borgere. Se også bilag: Responsum vedr. helhedsplan.

Nuværende faciliteter
De eksisterende faciliteter udgør: Væddeløbsbane til både galop- og travheste med tilhørende træningsbaner på såvel inder- som ydersiden af løbsbanerne. Stalde, rækkebokse samt folde. Publikumsfaciliteter på i alt ca. 2000 m², herunder restaurant, cafeteria, grillbar, bar og staldcafeteria. Parkeringsplads i sammenhæng med folde og børnehave, samt selvstændig kontorbygning.

Beliggenhed
Beliggenheden af Jydsk Væddeløbsbane er afgørende for banen og aktiviteterne, da den bynære attraktionsradius gør, at væddeløbsbanen integreres godt med det omgivende byliv og erhvervsliv, hvilket er medvirkende til at skabe den helt specielle stemning og atmosfære omkring banen på og udenfor løbsdagene.

Naboskaber
Ud over egne begivenheder og events afvikler Jydsk Væddeløbsbane også arrangementer i samarbejde med områdets øvrige brugergrupper og stiller jævnligt arealet til rådighed for f.eks. parkering ved større events eller begivenheder på Ceres Park. Væddeløbsbanens grønne miljø med heste og folde har også en god samhørighed med Daginstitutionen Tumlehuset, som er placeret på den sydlige del af arealet og ofte benytter området, særligt legepladsen til underholdning, adspredelse og udflugter. En anden god nabo er Ole Rømer Observatoriet, for hvem Jydsk Væddeløbsbane står for en del praktiske gøremål som f.eks. snerydning, oprydning og græsklipning.

Udvikling
Der stilles i dag, i lighed med alle andre sportsgrene, større og større krav til anlægget, særligt i forbindelse med afviklingen af højt profilerede konkurrencer – såsom væddeløb for de bedste heste i Danmark og Norden. Anlægget for Jydsk Væddeløbsbane skal derfor løbende udvikles og forbedres for at kunne følge med tiden og leve op til moderne standarder for afvikling. Som følge af en længere årrække med usikkerhed angående væddeløbsbanens placering (jvf. tidligere politisk forlig om at Aarhus Kommune ikke ville forlænge lejekontrakten efter 2029) er der i dag et efterslæb i forhold til opdatering og udvikling af faciliteterne.

Arealer nuværende anlæg

Væddeløbsbanens areal består af matriklerne 226, 221a, 221e og 225 og udgør i alt et areal på ca 220.523 m².

Væddeløbsbanen ligger placeret på et plateau næsten 12 meter over terræn ved Aarhus Stadion og terrænet stiger med yderligere 25 meter mod udsigtshøjen i den sydlige afgrænsning. Syd for selve væddeløbsbanen ligger tribune og publikumsfaciliteter. Mod vest og syd ligger stalde og tilhørende faciliteter. Langs Carl Nielsens Vej og mod områdets sydlige afgrænsning ligger et areal med folde. Fra publikumsområdet forbinder en smal vej vest om banen til stadionområdet nord for banen. Staldene og væddeløbsbanen er forbundet via tunnel i banens vestlige sving.

Oversigtsfoto Jydsk Væddeløbsbane i Kongelunden Aarhus set fra vest, SDFE Skråfotos

Jydsk Væddeløbsbane lejer arealerne af Aarhus Kommune på to forskellige lejeaftaler. Aftalen for det sydlige areal med folde løber til og med 2022 og aftalen for selve væddeløbsbanens område løber til og med 2029, hvorfor en snarlig afgørelse er afgørende for mulighederne for opgradering af faciliteterne.

Antal brugere og frekvens i brug af faciliteter

Daglig anvendelse i væddeløbsmæssig henseende:
Anlægget anvendes hele året rundt alle ugens dage af de omkring 750 heste, der er tilknyttet til Jydsk Væddeløbsbane. Heraf er omtrent 230 i professionel træning – de resterende heste trænes af eller er opstaldet hos personer med amatørlicens eller privat. Ca. 100 heste er fast opstaldet på banen og trænes dermed dagligt. De øvrige heste anvender træningsfaciliteterne med varierende mellemrum.

Græsbanen til galop anvendes mellem april og november. Travbane og træningsbaner benyttes hele året.

Der er rundt regnet 300 væddeløbsaktive personer tilknyttet Jydsk Væddeløbsbane.

Løbsdage:
Der afvikles årligt ca. 50 løbsdage – fordelt med ca. 35 løbsdage med totalisatorspil og 15 løbsdage for ponysporten.

Øvrige brugere:
Restaurant og cafeteria mv. forpagtes ud til MIB, som derigennem lægger rammer til en bred palet af arrangementer både på og ikke mindst udenfor løbsdagene. Eksempelvis afvikles der ugentligt bankospil, Rotary-møder, Inner Wheel-møder, firmaarrangementer, konfirmationer, fødselsdage, vi spiser sammen-arrangementer, teambuilding osv. Området anvendes desuden af byens borgere i vid udstrækning til ture i det grønne og mange børn og børnefamilier benytter Væddeløbsbanens legeplads som udflugtsmål.

Vue over Væddeløbsbanen fra vest. Foto: Kongelundens Sekretariat

Antal ansatte og frivillige

JVB har omkring 30 direkte ansatte og erhvervsdrivende fordelt på ca. 20 professionelle trænere, jockeyer og 10 administrative ansatte, herunder banemænd, pedeller, restaurantpersonale mv. Derudover er der 15 ansatte ved Dansk Hestevæddeløbs kontor i Tranbjerg, der løser en række stabsfunktioner for bl.a. JVB. Disse kunne med åbenlyse synergifordele have kontorfaciliteter på JVB. Desuden er en del personer ansat i en noget større mængde af deltidsstillinger, fordelt fra staldmedhjælpere over totalisatorpersonale, teknisk personale til dommerkomite mv. i forbindelse med afvikling af løbsdage.

Med den grønne, naturskønne og bynære placering er der på Jydsk Væddeløbsbane et rigtig godt udgangspunkt for at give udsatte borgere en plads på arbejdsmarkedet med meget brede rammer. Dette er ofte en forudsætning for at få skabt et grundlag, som kan videreudvikle den enkelte borger og skabe grobund for at kunne vokse med opgaven og derigennem opnå en forbedret trivsel og hverdag. Jydsk Væddeløbsbane har normalt mellem 5 til 10 personer tilknyttet i skånejobs (også blandt de førnævnte administrative ansatte) med hver sin baggrund og med stor succes både for de ansatte og Jydsk Væddeløbsbane.

I tillæg til ovenstående er der ifølge SEGES' rapport om den afledte beskæftigelse indenfor hestesporten omkring 50-75 fuldtidsansættelser på baggrund af hestematerialet tilknyttet Jydsk Væddeløbsbane.

Frivillige:

Der findes ingen specifik opgørelse over antallet af frivillige, men særligt i forhold til pasning, træning og pleje af hestene forekommer der et betydeligt frivilligt arbejde. Mængden af frivillige der på forskellig vis bidrager til Jydsk Væddeløbsbanes og væddeløbssportens drift lokalt anslås løseligt til at være mere end 200 personer.

Uhensigtsmæssige eksisterende arealer eller sammenhænge

Træningsbanen ligger tæt på de normale gangstier i skoven som benyttes af områdets besøgende, hvorfor det er afgørende, at der udvises agtpågivenhed. Adgangen for ridende til skovstierne foregår "over vejen". Grundet landskabsforløbet løber der store mængder vand gennem området med "Vandopsamlingen" helt oppe fra "Højen" og hele vejen gennem området ned mod trænings- og løbsbanerne. Dette betyder at der opsamles vand i områder for folde og at det har været nødvendigt at dræne væddeløbsbanen for ikke at blive oversvømmet.

Fysiske sammenhænge som ikke kan undværes

Vel vidende at omfanget af Jydsk Væddeløbsbanes arealer kan være relevante at optimere i en kommende helhedsplan for Kongelunden, så er en række faktorer essentielle for at væddeløbsbanens område stadig kan fungere som væddeløbsbane og træningscenter. I overskriftsform kan nævnes:

- Væddeløbsbanerne for trav og galop skal ligge i direkte sammenhæng med publikumsområdet, hvorfra der skal være udsyn til hele banen.
- Træningsfaciliteterne for hestene skal være lettilgængelige for de aktive.
- Træningsfaciliteterne skal være af en sådan kvalitet, at hestene kan trænes til eliteniveau, hvilket fordrer varierede og moderne træningsmuligheder.
- Foldkapaciteten skal opfylde myndighedskravene for lov om hestehold.
- Der skal være tilstrækkelig bokskapacitet (staldplads) til at honorere kravene til dagligt og på løbsdage.
- Infrastrukturen med en selvstændig adgang fra Carl Nielsens Vej bør opretholdes bl.a. for at sikre en smidig adgang for den store mængde af tilrejsende heste på løbsdage samt den daglige trafiktilgang af heste til træning. Dette forhindrer imidlertid ikke en eventuel fremtidig indgang for publikum rettet mod den øvrige del af Kongelunden med henblik på at integrere Jydsk Væddeløbsbane med den øvrige del af Kongelunden i videst muligt omfang.

- Der skal være tilstrækkelige parkeringsmuligheder i nær tilknytning til banen, for såvel publikum som tilrejsende hestetransportere.
- Af hensyn til sikkerheden for både mennesker og dyr skal det tilstræbes, at der hvor der opstår krydsende trafik (hvor heste – særligt vigtigt under træning - passerer biler, knallerter, cykler, mennesker) laves holdbare løsninger for at undgå problematiske situationer.

Ønsker til nye/fremtidige faciliteter.

- Med baggrund i de større krav til moderne faciliteter ønsker brugerne en forøget hældningsgrad i svingene på banerne, hvilket kræver en betydelig renovering. Dette er særligt gældende for travbanen, men også aktuelt for galopbanen.
- Lysanlægget lever ikke længere op til dagens standarder og står derfor til udskiftning eller opgradering.
- På græsbanen til galopløb vil en polytrackbane (et andet underlag) sikre mulighed for at gennemføre løb på helårsbasis – i modsætning til den nuværende græsbane, som kun tillader løbsafvikling i april-november.
- SEGES har udviklet projekt EQUUS-hesteeksperimentarium, som vil være det første af sin slags på verdensplan og dermed tilføre regionen en ny turistattraktion samt medvirke til at sætte Aarhus på hestesportens verdenskort. Jydsk Væddeløbsbane ønsker at levere faciliteter til EQUUS, hvilket SEGES også har vist interesse for. Se bilag: EQUUS i Kongelunden.
- Banens øvrige faciliteter er for en stor dels vedkommende af ældre dato, hvorfor en opdatering vil være tiltrængt – ligesom nutidens sikkerhedskrav skal imødekommes.
- For ponysportens vedkommende gælder det, at der også fremadrettet skal være muligheder for træning, løbsafvikling samt udvikling af sporten.
- Ligeudbane på 800-1000 meter. En bane hvor hestene kan løbe lige ud uden at skulle dreje eller svinge.

Se bilag: Estimater JVB.

Inderkredsens anvendelse

Inderkredsen anvendes i dag til daglig træning for trav- og galophestene på de indvendige træningsbaner, samt som opvarmningsbane på væddeløbsdagene. Inderkredsen bruges desuden som træningsområde for ponysporten, til startbokstræning og startboksgodkendelse for galophestene – ligesom en del af banens dagligt anvendte maskinpark (traktorer, startbil, vandvogn) er parkeret på inderkredsen. Fremadrettet

ønsker brugerne at kunne benytte inderkredsen til en forbedring af forholdene for JVB's ponyklub for børn og unge med anlæggelse af en egentlig løbsbane for ponysporten.

Opsummering

Jydsk Væddeløbsbane har haft sin nuværende placering siden 1924 og har gennem årene oplevet en stor besøgsrate som en af byens og regionens betydende sports- og kulturinstitutioner. Jydsk Væddeløbsbane har ønske om at medvirke aktivt til en forskønnelse, fornyelse og opgradering af Kongelundens faciliteter og udnyttelsesgrad, og ser kun et øget aktivitetsniveau af sideordnet udnyttelse af faciliteterne som et gode, forudsat at disse ikke reducerer mulighederne for anlæggets oprindelige formål til træning for og afvikling af hestevæddeløb.

Bilag:
Responsum vedr. helhedsplanen
Estimater JVB
EQUUS i Kongelunden

Estimater Jydsk Væddeløbsbane, november 2020

Nedenstående er udarbejdet med udgangspunkt i det bestående og uden at kende til rammer og/eller enkeltheder for projekt Kongelunden, som vil kunne have afgørende indflydelse for prioriteringsrækkefølgen.

Højeste prioritet:

Nyt lysanlæg på banen

Banens nuværende lysanlæg er af ældre dato, hvorfor det ikke længere lever op til nutidens krav. Alle banens løbsdage TV-transmitteres til samarbejdspartnere i efterhånden 15-20 lande – f.eks. Sverige, Norge og Tyskland, da der udbydes spil til løbene i disse lande. For at kunne få tildelt de bedst tænkelige løbsdage (f.eks. blev der omsat mere end 20 mio. kr. til en V75-dag i 2018), så er det afgørende, at lysanlægget er nutidigt for at sikre den krævede kvalitet af billeddækningen.

Skøn for pris for et anlæg med halogen baseret på referenceprojekt ca. 3,5 mio. kr. (Skive Trav har nyligt opstillet nyt lysanlæg til en samlet pris på omkring 3,0 mio. kr. – Skive Trav er en smule mindre/kortere end JVB). Skal lysanlægget køre på LED, så vil prisen ligge omkring 7,0 mio. kr.

Omlægning af hældningen på travbanen – og tilpasning af galopbanen:

Væddeløbssporten udvikler sig med hastige skridt – i lighed med humanidrætten. Derfor stilles der større og større krav til baneunderlaget – for at sikre de bedst mulige og mest skånsomme vilkår for hestene under løbsafviklingen. Både for at give den bedste sport, men også i særdeleshed for at undgå skader og overbelastninger på hestene.

Baneunderlaget på Jydsk Væddeløbsbane er ikke lagt om i en længere årrække, hvorfor det ikke længere er tidssvarende i forhold til væddeløbssportens udvikling. Derfor er det tvingende nødvendigt, at travbanen får større hældning på svingene (ligesom udsynet til galopbanen skal tilpasses til ændringen), hvis Jydsk Væddeløbsbane også fremadrettet skal kunne være værtsbane for trav- og galopvæddeløb på højeste niveau – og dermed storløbsdage med tilhørende stor omtale og spil.

Skøn for pris for øget hældning baseret på referenceprojekt ca. 10 mio. kr. (Skive Trav har nyligt lavet en omlægning af det ene sving – til en pris på omkring 4 mio. kr.) – dertil kommer tilpasningen for galopbanen, hvor prisen helt afhænger af, om der bliver tale om en omlægning eller evt. en tilpasning til andre dele af projekt Kongelunden.

Øvrige prioriteter med priser baseret på referenceprojekter

Øvrige prioriteter:	**Estimerede priser:**
EQUUS (turistattraktion) økonomisk skøn	**50 mio. kr.**

Equus er behandlet særskilt – byens nye turistattraktion.

Polytrackbane	**15,0 mio. kr.**

Maskinpark til polytrack **1,5 mio. kr.**

En polytrackbane vil muliggøre afvikling af galopløb hele året rundt (med den nuværende græsbane kan der afvikles løb fra april-november). En polytrackbane vil dermed kunne danne grundlag for såvel flere galopløbsdage som flere galopheste i træning hos de lokale trænere, da der vil opstå væsentligt forbedrede indtjeningsmuligheder.

Hegn og rækværk **2 mio. kr.**

Med en forventet stigning i tilstrømningen af tilskuere/forbipasserende på såvel løbsdage som til dagligt på baggrund af projekt Kongelunden, så vil det stille højere krav til sikkerheden for både mennesker og dyr.

Forbedrede lysforhold stalde og øvrige område **1,0 mio. kr.**

Lysforholdene på banens øvrige område er ikke blevet opgraderet nyligt, hvorfor en forbedring og renovering vil skabe bedre trivsel og større sikkerhed.

Stalde og restaurantfaciliteter **X**

En del af staldene samt restaurantfaciliteterne er af ældre dato, hvorfor renoveringer og istandsættelse "banker på døren". Omfanget er afgørende for prisen.

Tunnel/ler **X**

Alt efter den endelige plan for projekt Kongelunden så kan der blive behov for en/flere tunneller ind til inderkredsen. Pris ukendt – og alt efter behov.

Ponybane på inderkredsen **X**

Ponyafdelingen anvender i dag den store bane som løbsbane. Det vil være optimalt for ponyløbene, hvis der kunne etableres en mindre bane på inderkredsen af de store baner. Prisen varierer meget – alt efter den øvrige anvendelse af inderkredsen.

Kontorfaciliteter til Dansk Hestevæddeløb og Dansk Travsports Centralforbund **X**

Dansk Hestevæddeløb (sidder i dag i Tranbjerg) og Dansk Travsports Centralforbund (sidder i dag i København) kunne med fordel have kontorfaciliteter på Jydsk Væddeløbsbane. Samlet set er der tale om 15-20 arbejdspladser/kontorpladser. Pris ukendt.

Responsum vedr. helhedsplan

for området, der omfatter Ceres Park og Arena, Cykelbanen og Jydsk Væddeløbsbane med omkringliggende områder.

Jydsk Væddeløbsbane
Dansk Hestevæddeløb

November 2018

Hesteholdet tilknyttet Jydsk Væddeløbsbane skaber en omsætning på 45,4 mio. kr.

Totalisatoromsætning på 47 millioner - giver 10,5 millioner tilbage til Aarhus

680 heste tilknyttet Jydsk Væddeløbsbane skaber mere end 70 arbejdspladser

En sport i vækst – fra 117,8 mio. kr. til 156,9 mio. kr. på fem år

Equus Horse World - en unik ny turistattraktion i Aarhus

Dette responsum er tænkt som en kortfattet oplistning af Jydsk Væddeløbsbanes input og synspunkter i forhold til arbejdet med en helhedsplan for området, der omfatter Ceres Park og Arena, Cykelbanen og Jydsk Væddeløbsbane med omkringliggende områder. Jydsk Væddeløbsbane står altid til rådighed for en uddybning af de enkelte synspunkter.

Om Jydsk Væddeløbsbane: Jydsk Væddeløbsbane bruges som sportsfacilitet for trav-, galop- og ponyløb (43 løbsdage i 2018). På aktivsiden involverer aktiviteterne både børn (ponyløb), unge og voksne. Hver dag året rundt foregår der endvidere træningsaktiviteter på anlægget. Organisatorisk er interessenterne omkring Jydsk Væddeløbsbane samlet i følgende syv foreninger: Aarhus Travklub, Aarhus Trav Amatør Klub, JVB's Trænerforening, Jydsk Galophesteejerforening, Monteforeningen ved JVB, Jydsk Ponyvæddeløbsforening og JVB's Venner.

680 heste tilknyttet Jydsk Væddeløbsbane skaber mere end 70 arbejdspladser

Der er tilknyttet i alt cirka 680 heste til Jydsk Væddeløbsbane fordelt på følgende: 140 travheste i professionel træning samt 167 i amatørtræning, 71 galopheste i professionel træning samt 15 i amatørtræning. 43 ponyer. Dertil skal lægges føl, ungheste, følhopper og heste udenfor de officielle træningslister (anslået ca. 250).

Af de 680 heste står gennemsnitligt omkring 100 fast opstaldet på banen. De øvrige anvender typisk banen på daglig til ugentlig basis. I henhold til Dansk Landbrugsrådgivnings (SEGES) sektoranalyse, *'Hestesektorens samfundsøkonomiske betydning i Danmark'* skaber 10 heste mere end én fuldtidsstilling. De 680 heste tilknyttet Jydsk Væddeløbsbane skaber derfor mere end 70 arbejdspladser.

Totalisatoromsætning på 47 mio. - giver 10,5 mio. tilbage til Aarhus

Samlet publikum til løbsdage årligt: Cirka 40.000. Samlet totalisatoromsætning i 2018 (realiseret pr. 1/9 tillagt estimat for resten af året): 47.220.469 kr. Omsætningen har vist en stigende tendens over de seneste 10 år (2009: 19.213.912 kr.). Gennem den opnåede totalisatoromsætning tildeles der 6,3 millioner kroner til præmier i løb på Jydsk Væddeløbsbane, 3,1 mio. kr. i driftstilskud samt 1,1 mio. kr. i direkte provision - samlet 10,5 millioner kroner.

Hesteholdet tilknyttet Jydsk Væddeløbsbane skaber en omsætning på 45,4 mio. kr.

Samlet årlig omsætning direkte relateret til hesteholdet jvf. sektoranalysen v. Dansk Landbrugsrådgivning, (Seges): 45,4 mio. kr., fordelt på 25,3 mio. kr. vedrørende de 211 professionelt trænede heste på Jydsk Væddeløbsbane samt 20,1 mio. kr. vedrørende de resterende heste.

Øvrige aktiviteter på Jydsk Væddeløbsbane: Foruden de direkte hesterelaterede aktiviteter, benyttes faciliteterne på Jydsk Væddeløbsbane til en lang række andre formål: Kontorbygningerne anvendes af Jydsk Væddeløbsbane samt af Dansk Hestevæddeløb. Restaurationsbygningen anvendes til ugentlig foreningsaktivitet samt netværksmøder af forskellig karakter og endvidere til alle former for lejlighedsarrangementer som møder, work shops, temadage, firmaevents osv.

Denne udvikling styrkes markant efter tilknytningen (pr. 1/9-18) af MIB Event (en af Aarhus' førende restauratører og eventudviklere). MIB Event har allerede en stribe nye aktiviteter under planlægning. Anlæggets unikke beskaffenhed giver i forbindelse med eventdage mulighed for bred aktivitets–anvendelse.

Større events: Siden 2017 har Jydsk Væddeløbsbane været afprøvet som ramme for store events i samarbejde med ekstern partner (Live Event Aarhus). Senest afviklede er:
Vi elsker 90'erne (2017): ca. 10.000 tilskuere, Justin Bieber (2017): ca. 44.000 tilskuere, Vi elsker 90'erne (2018): ca. 12.000 tilskuere. Events som har medvirket til at sætte Aarhus på landkortet, og vel at mærke smidigt afviklede events som ikke er blevet mødt med kritik fra omgivelserne – i modsætning til andre afprøvede lokationer for større events i Aarhus-området.

Jydsk Væddeløbsbane og anlægget tjener desuden som hårdt tiltrængt parkeringstilbud i forbindelse med Classic Race Aarhus (3 dage årligt), DHL-stafetten (3 dage årligt), AGF's hjemmekampe (op til 20 dage årligt) samt i forbindelse med landskampe og koncerter på Aarhus Stadion (varierende antal).

Øvrige aktiviteter på Jydsk Væddeløbsbanes område: Børnehaven Tumlehuset, arbejdsmarkeds-opkvalificeringsforløb med heste som omdrejningspunkt.

En sport i vækst – fra 117,8 mio. kr. til 156,9 mio. kr. på fem år

En liberalisering af den overordnede lovgivning for væddeløbssporten og spillemarkedet (ikrafttræden 1. januar 2018) har resulteret i etableringen af et samarbejde med Svensk Travsport, der indebærer en kraftig kapitalindsprøjtning til Dansk Hestevæddeløb (væddeløbssportens landsdækkende sammen-slutning) samt medfører en kraftig investering fra det svenske spilleselskab ATG i samarbejde med væddeløbssporten i Danmark.

ATG omsætter i Sverige for over 13 mia. SEK årligt på hestevæddeløb – svarende til ca. 18 gange den samlede totalisatoromsætning i Danmark (ca. 500 mio. kr.). Det er altså en sværvægter indenfor spilleverdenen som træder ind som samarbejdspartner på det danske marked.

Dansk Hestevæddeløb, herunder Jydsk Væddeløbsbane, har dermed fået en enestående platform for den fremadrettede udvikling af sporten og spillet - ved gennem aftalerne at forøge driftsbudgettet fra 117,8 mio. kr. i 2018 til 156,9 mio. kr. i 2022. Med baggrund i Dansk Hestevæddeløbs nøgletal for de kommende år er der en velbegrundet forventning om, at både sporten og forretningen kan udvikles såvel lokalt som landsdækkende. Med hestevæddeløb som kerneforretning er det således ekstra vigtigt for Jydsk Væddeløbsbane at bevare eller udvide antallet af løbsdage og startmulighederne for de aktive – parallelt med at eventdagene og lejlighedsarrangementerne skal udvikles i antal, omfang og kvalitet i samarbejde med restauratør og eventudviklere.

Equus Horse World - en unik ny turistattraktion i Aarhus

I tæt samarbejde med Landbrug & Fødevarers rådgivningscenter SEGES har Jydsk Væddeløbsbane udviklet projekt EQUUS HORSE WORLD – en slags eksperimentarium for hesteområdet.
Equus vil være en helt ny attraktion, som vil være den første af sin art på verdensplan. Både SEGES og Jydsk Væddeløbsbane har meget store forventninger til Equus og til de medfølgende samdriftsfordele, som vil fremkomme ved etableringen af denne unikke turistattraktion.

Equus er beskrevet tilbundsgående i et særskilt projekt-materiale. En afgørende forudsætning for etablering af Equus er selvsagt en forudgående afklaring af områdets fremtid.

Potentiel flytning af Jydsk Væddeløbsbane:
Jydsk Væddeløbsbanes grundsynspunkt er, at banen skal være beliggende på den nuværende placering med en samtidig udvikling som skitseret ovenstående.

Jydsk Væddeløbsbane tilfører en unik og enestående oplevelse til det aarhusianske kultur- og underholdningsudbud – ligesom banen med sin placering er et grønt åndehul i byen. Det er optimalt, at banen fortsat ligger indenfor den bynære attraktionsradius som gør, at den kan integreres bedst muligt med det omgivende byliv.

På Jydsk Væddeløbsbane kan borgerne stadigvæk opleve samspillet mellem store hus/brugsdyr og mennesker. Der er tale om nogle helt særlige omgivelser, udviklet over de seneste 94 år, hvilket har medvirket til, at der er opbygget en speciel stemning og atmosfære omkring banen og løbsdagene – tradition og kultur blandt brugere og publikum.

Det er ligeledes væsentligt at bevare den nære tilknytning til erhvervslivet i Aarhus gennem centrale faciliteter. Tilknytningen er afgørende for at tiltrække både investeringslyst, sponsorer, tilskuere og arrangementer.

I forhold til en fremtidig placering af Equus er det endvidere evident, at placeringen bliver så central som muligt – ikke mindst da Equus også er tænkt som et uddannelses- og kulturskabende attraktionstilbud i forhold til skolerne og ungdomsuddannelserne i Aarhus. Placeringen ved Jydsk Væddeløbsbane vil sikre lettere og hurtigere adgang for turister, hvilket vil give et stærkt samspil med byens øvrige seværdigheder.

Besluttes det i sidste ende politisk, imod Jydsk Væddeløbsbanes ønske, at banen skal flyttes, så er der en række facilitetsbehov som skal iagttages, i forhold til etablering af væddeløbsbanen et nyt sted:
Grund (skal være plan), stalde- og boks-kapacitet (ca. 250 stk.), folde, træningsanlæg/bane, walkere og andet træningsudstyr, publikums-, restaurations- og parkerings-faciliteter.

Jydsk Væddeløbsbane
Dansk Hestevæddeløb

Kontaktpersoner:
Flemming Sunn, direktør, Jydsk Væddeløbsbane, tlf. 4079 4603
Paul Bjerring, bestyrelsesformand, Jydsk Væddeløbsbane, tlf. 4040 8780

Bilag EQUUS Horseworld

Potentialebeskrivelser

Potentialebeskrivelse af EQUUS Horseworld – en ny turistattraktion i Aarhus - vedlægges som et bilag til Jydsk Væddeløbsbanes potentialebeskrivelse. Dette, idet projektejer, Landbrug & Fødevarer, samarbejder med Jydsk Væddeløbsbane om at realisere projektet.

Potentialebeskrivelsen består af en præsentation af projektets indhold samt en skitsering af ønsker til faciliteter. Faciliteterne består af:

Lokaler til opbygning af et oplevelsescenter omkring hestens verden. Oplevelsescentret bør, udover at indeholde udstillingsattraktioner, kunne tilbyde bespisning af besøgende, ligesom det er ønskeligt at tilknytte en besøgsstald til oplevelsescentret. Endvidere fordres parkeringsforhold, der faciliterer et dagligt flow af besøgende til turistattraktionen.

Kort historik

EQUUS Horseworld

Et ønske fra græsrødder på Jydsk Væddeløbsbane om et museum for hestevæddeløb er forløberen for det samarbejde, der gerne skulle resultere i en ny turistattraktion i Aarhus. Landbrug & Fødevarer har nemlig ønsket at etablere et "aktivitetshus omkring hesten" i bred forstand, hvilket leder til åbenlyse projektsynergier i et samarbejde mellem de to organisationer. Jydsk Væddeløbsbane har i samarbejdet tilbudt at lægge lokaliteter til projektet, og har i den forbindelse udpeget en tribunebygning som en mulighed for at huse projektet, der har fået arbejdstitlen EQUUS Horseworld. Projektet er unikt. Hestemuseer findes andre steder i verden, mens et "oplevelsescenter omkring hesten" bliver det første af sin art, hvorfor et godt besøgspotentiale forventes.

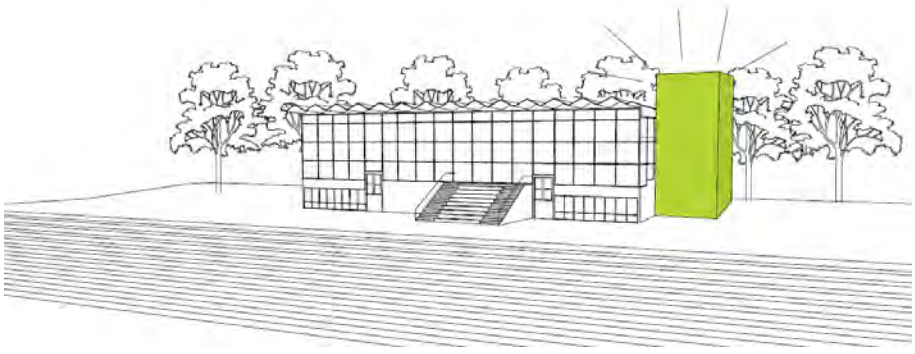

Forankring i Kongelunden:

En beliggenhed i det fremtidige Kongelunden betragtes af mange årsager som optimalt for et nyt oplevelsescenter omkring hesten. Med en beliggenhed i Kongelunden vil projekt EQUUS placere sig geografisk nært til en række andre succesfulde attraktioner i Aarhus. Synergien i fælles tiltrækning af besøgende er åbenlys, og med succesfulde nære attraktioner som ”Den Gamle By”, ”Aros”, ”MOMU” og ”Tivoli Friheden” vil EQUUS kunne såvel bidrage til, som drage nytte af, det samlede attraktionsbillede i Aarhus.
Af særlig betydning for forankringen i Kongelunden er naturligvis placeringen i nærheden af Jydsk Væddeløbsbane. En placering af et ”oplevelsescenter omkring hesten” midt i et dagligt træningscenter for heste giver naturligvis mening. Udover at bringe besøgende i den helt rette stemning, så eksisterer der mange muligheder for samarbejde med synergi. Helt oplagt er der muligheder for fælles arrangementer og fælles salg/markedsføring, men også nære samarbejder om f.eks. besøgsstalde og heste-events ligger lige for.
Jydsk Væddeløbsbane har endvidere såvel opstaldningskapacitet som fremvisnings- og publikumsfaciliteter, der kan benyttes af Danmarks 32 avlsforbund. I kombination med mødefaciliteter og ekspertise hos EQUUS vil Jydsk Væddeløbsbanes faciliteter være attraktive for mange af den organiserede danske hesteavls arrangementer, eksempelvis hoppe- og hingstekåringer samt følskuer. Aktiviteter, som tillige vil bidrage til at skabe liv og omsætning i Kongelunden.

Fysiske rammer

Til etablering af EQUUS ønskes lokaler i et omfang på ca. 2200 etagemeter. Optimalt ses størstedelen af arealet med et godt lysindfald, mens en mindre del af arealet (20%) kan anvendes til etablering af taktile installationer, der typisk ikke fordrer lysindfald. Inkluderet i arealet bør være faciliteter til kantinekøkken og toiletter.
Jydsk Væddeløbsbane har tilbudt banens historiske tribunebygning som en mulighed for at huse EQUUS, hvilket umiddelbart er et godt bud på en fremtidig domicil. Der er tale om en bygning af tilstrækkelig størrelse og med såvel godt lysindfald som en fantastisk udsigt. Bygningen vil skulle renoveres og ombygges med respekt for det oprindelige udseende.
Et væsentligt element i de fysiske rammer er parkeringsforhold. Muligheden for parkering af såvel busser som personbiler for et forventet besøgstal på 150-250.000 årligt, fordelt på ca. 300 åbningsdage, er væsentlig. Der er ikke krav til parkeringsfaciliteter tilegnet EQUUS specifikt, og der kan sagtens ses en løsning med allokering af fælles Kongelunden

parkeringskapacitet. F.eks. vil en gåtur fra parkering gennem Jydsk Væddeløbsbanes staldareal kunne være en ganske god start på en oplevelsestur i et aktivitetscenter omkring hesten.

Opsummering

Med EQUUS Horseworld ønsker Landbrug & Fødevarer at bringe en unik turistattraktion i spil. Noget lignende findes ikke noget sted i dag. En konstruktion, der tillige vil passe fortrinligt på paletten af gode attraktioner i Aarhus.
Et samarbejde om projektet med Jydsk Væddeløbsbane bidrager med ganske mange åbenlyse synergier for begge organisationer. Samarbejdet har Jydsk Væddeløbsbane konkretiseret ved at udpege den gamle tribunebygning som mulig domicil for EQUUS Horseworld. En lokalitet, som umiddelbart fremtræder egnet til formålet.

Potentialebeskrivelse for Aarhus 1900 Tennis

Potentialebeskrivelser
I løbet af efteråret 2020 udarbejdes i et samarbejde mellem Aarhus 1900 Tennis og Kongelundens sekretariat en potentialebeskrivelse for tennisanlæg i Kongelunden.

Potentialebeskrivelsen for Aarhus 1900 Tennis består af en gennemgang af de eksisterende forhold og brugernes ønsker til faciliteter f.eks input til gentænkning af fremtidige rammer og til fremtidigt samarbejde.

Aarhus 1900 Tennis er Aarhus' største tennisklub, og en aktiv klub med ambitioner om at kunne udvide sæson og aktiviteter i klubben med en gentænkning af forbindelser til omgivelserne, samt anlæg af indendørsbaner.

Potentialebeskrivelsen suppleres med et bilag udarbejdet af Aarhus 1900 tennis med en uddybelse af klubbens ambitioner, bud på fremtidens tennisanlæg samt referenceprojekter. Se bilag "1900 TENNIS I KONGELUNDEN_nov 2020".

Udviklingsgruppen for Aarhus 1900 Tennis har grænseflade mod et fremtidigt projekt for nyt fodboldstadion ved Aarhus Stadion og indgår derfor også i en samlet tænkning af et fremtidigt fodboldstadions nære omgivelser.

Oversigtsfoto Tennis, Google.

BORGMESTERENS AFDELING
Kongelundens Sekretariat
Aarhus Kommune

Kongelundens Sekretariat
Rådhuspladsen 2
8000 Aarhus C

Direkte telefon: 20 69 96 44

E-mail:
kongelunden@aarhus.dk
Direkte e-mail:
wili@aarhus.dk

Sagsbehandler:
Line Willacy

Nuværende faciliteterne:
Tennisanlægget ligger i dag øst for Aarhus Stadion på Marselisborg Grønnevej 2 og er afgrænset mod øst og syd af skov. Tennisanlægget er i dag indhegnet med trådhegn mod Stadion, skoven og vejen. Klubhuset indgår i afgrænsningen mod Marselisborg Grønnevej, hvorfra der også er hovedadgang og parkering langs vejen.

Tennisanlægget består af 9 grusbaner i fuld størrelse samt en minibane kombineret med slåmur, et redskabsrum på ca. 60 m2. Anlægget rummer også et uopvarmet klubhus fra 1992 på ca 130 m2. Klubhuset er i to etager med professionelt udstyret køkken, klublokale, bestyrelseslokale, kontor, viktualierum, teknikrum samt omklædnings- og toiletfaciliteter.

Anlægget er indhegnet. Indhegningen er særlig vigtig for banerne for at undgå boldflugt og for adgangsbegrænsning. Hele anlægget er etableret med drænsystem til afledning af drænvand fra banerne. Der er ligeledes underjordisk vandingssystem til samtlige baner med central styring i teknikrummet.

Anlægget er i kraft af sin størrelse godkendt til afvikling af internationale tennisturneringer i ITF-regi.

Fotos af Aarhus 1900 Tennis set fra Marselisborg Grønnevej. Foto: Kongelundens Sekretariat.

Kort historik
Aarhus 1900 tennis´ anlæg blev indviet i 1920 og har været direkte sammenhængende med stadionbyggeriet, hvorfra der også oprindeligt var indgang til tennisanlægget. Aarhus Stadions ene hal rummede dengang tennisklubbens indendørs bane.

Fotos fra Indendørshaller på Aarhus Stadion 1920. Fotos: Aarhus Billeder

Fotos fra indvielse af Tennis Grønnevej 1920. Fotos: Aarhus Billeder

I 1999/2000 blev det nuværende stadion bygget, hvilket betød at tennisanlægget blev lagt om og blandt andet fik ny, egen hovedindgang.

Aarhus 1900 Tennis er født og forankret i Kongelunden, på lige fod med Aarhus Stadion. Klubben er Aarhus´ største tennisklub og ønsker fortsat at være den bynære, top-tennisforening, som de facto er Jyllands mest aktive og mest arrangerende tennisklub i dag.

Arealer nuværende anlæg
Ifølge opmåling på Google Maps er anlægget for Aarhus 1900 Tennis ca. 8.300 m2 stort.

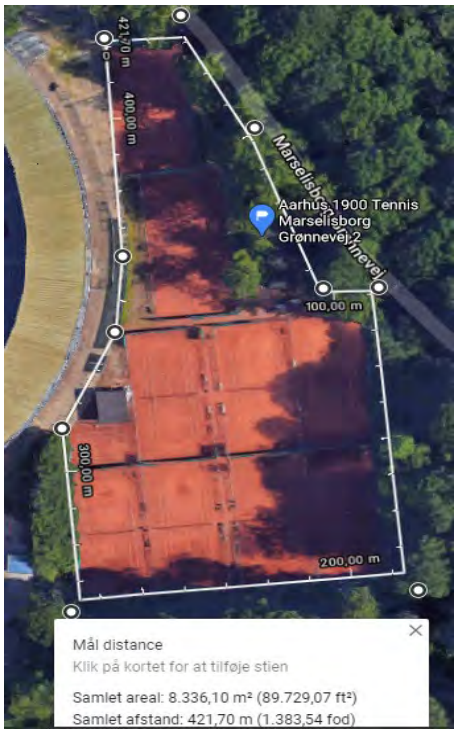

Omtrentligt opmålt areal for Aarhus 1900 Tennis, Google Maps.

Antal brugere og frekvens i brug af faciliteter
Medlemstallet i Aarhus 1900 Tennis er støt stigende og ligger på nuværende tidspunkt på ca. 400 sommer-medlemmer.

Anlægget benyttes alle ugens dage fra kl. 6.30 om morgenen og så længe det er lyst nok til at kunne spille. Klubhuset anvendes dagligt af medlemmerne og tennisanlægget benyttes af klubbens sommer-medlemmer i perioden 1. maj til ca. 1. oktober.

Anvendelsen dækker:

- Spil, hvor medlemmer booker baner - inkl. pay & play via Wannasport
- Årlig international juniorturnering
- Jyske mesterskaber
- En årlig Marselis Open turnering
- En årlig sommerskole for børn.
- Ugentlige holdturneringer to gange om ugen udenfor sommerferien
- Interne klubarrangementer igennem hele sæsonen

Antal ansatte/frivillige
Klubben har en enkelt træner på fast ansættelse ca. 20 timer om ugen. De øvrige ca. ti trænere er ansat på timebasis. Derudover har klubben en pedel, der aflønnes svarende til 5000,- kr./mdr.

Klubbens drift er langt hen ad vejen baseret på arbejdskraft fra frivillige medlemmer, suppleret af udgifter til rengøringsfirma og et firma til den årlige lægning af grusbanerne.

Fotos af Aarhus 1900 Tennis´ baner set mod Ceres Park. Foto: Kongelundens Sekretariat.

Uhensigtsmæssige eksisterende arealer eller sammenhænge
Brugerne efterlyser indendørsbaner til tennisanlægget og overdækning af dele af de udendørs baner, så der kan skabes sammenhængende trænings- og turneringsfaciliteter, året rundt, som ikke afbrydes af regn og vejrlig. Dette vil desuden betyde en betydelig udvidelse af sæsonen på anlægget for klubben.

Fysiske sammenhænge, som ikke kan undværes
Den bynære placering er essentiel for klubben i forhold til medlemmer og brugere. Helt op til 32 % af klubbens medlemmer er bosiddende i postnr. 8000 Aarhus C. Medlemmerne repræsenterer i alt 88 forskellige postnumre i Danmark.

Ønsker til nye/fremtidige faciliteter
Det er helt centralt for Aarhus 1900 Tennis at kunne benytte tennisanlæggets baner flere dage om året og i længere tid i løbet af dagen, så anlægget kan imødekomme den stigende efterspørgsel på banekapacitet i den hastigt voksende by, og har kapacitet til at kunne gennemførelse børns træningstimer, som efter skolereformen ligger senere på dagen i primetime.

Derudover har Aarhus 1900 forslag til en nytænkning af hegn og afgrænsning af tennisanlægget, som kan gøre det til en del af et åbent og aktivt idrætsmiljø ved stadion og ikke mindst være med til at bidrage til endnu mere liv og aktiviteter i Kongelunden.

Tennis er blevet en helårssport og med stadig større udfordringer med regnhændelser betyder det, at fremtidens tennisanlæg bør tænkes og indrettes på nye måder, som udover deciderede indendørs baner indbefatter:

- Overdækning, som kan skærme for regn
- Kunstgrus, som kan spilles på hele året
- Lys, som kan oplyse banerne i mørke morgen- og aftentimer

For at Aarhus 1900 Tennis kan matche udviklingen i tennissporten, sikre sig mod klima og samtidig fortsætte med at kunne huse internationale turneringer, ønsker klubben følgende tiltag og forbedringer af det nuværende anlæg:

- Kunstgrus på alle baner
- yderligere 3 -baner (kunstgrus)
- let overdækning af 4 baner
- lysanlæg på 8 baner
- tosidet slåmur
- 3-4 padel-baner
- 4 indendørsbaner
- Åbent publikumsvenligt test- og legeområde med diverse slags udstyr til afprøvning af ketchersportens elementer.

Dansk Tennis Forbund, DGI og LOA har i 2019 med rapporten “Fremtidens Tennisanlæg” anvist nye tilgange til udformning af nye tennisanlæg. Se bilag ”Fremtidens Tennisanlæg”. Med udgangspunkt i bilagets nytænkning af tennis, inddragelse af besøgende og ved at ændre på ”kanten” mod omgivelserne, så det kun er banerne, der er hegnet ind, kan anlægget på en helt anden måde være tilgængeligt for publikum og for eksempel rumme en decideret tennis-sti i sammenhæng med stisystemet i skoven.

Området mod Stadion kunne således udgøre et dobbeltprogrammeret “flex område”, som til dagligt rummer rekreative, åbne ketcher- og idrætsaktiviteter i Kongelunden, som kan spærres af, når der er fodboldkampe og andre større events på stadion. Kreativ udnyttelse af dette potentiale med flere dobbelt-programmerede arealer fremgår i øvrigt af bilagene til dette dokument. Se bilag ” 1900 TENNIS I KONGELUNDEN_nov 2020”.

Der peges desuden på muligheden for at øge anlæggets bæredygtighed ved at etablere recirkulering af vandings- og drænvand fra banerne. Vandforbruget ville desuden kunne reduceres betragteligt ved omlægning til helårsgrus, så det kan samlet være en stor vandbesparelse.

Nuværende klubhus bør renoveres mht. isolering og etablering af varmepumpeanlæg til opvarmning. Se referenceprojekter i bilag.

1900 TENNIS I KONGELUNDEN

1900 TENNIS I KONGELUNDEN
VORES VISION ER …

- 1900 TENNIS ER EN HISTORISK DEL AF KONGELUNDEN
- 1900 TENNIS SOM EN HELÅRSSPORT PÅ GRØNNEVEJ
- 1900 TENNIS SOM EN SAMMENHÆNGSSKABENDE OG BÆREDYGTIG DEL AF KONGELUNDEN MED MASSER AF KLUB- & HVERDAGSLIV
- 1900 TENNIS BÅDE SOM FORENINGS- OG ELITEIDRÆT & RAMME TIL DE FORENINGSFRIE UDØVERE OG MASSER AF BOLDLEG

1900 TENNIS I KONGELUNDEN
VI ØNSKER OS …

- BÆREDYGTIGT KUNSTGRUS PÅ ALLE BANER
- YDERLIGERE 3 BANER, I ALT 12 BANER PÅ GRØNNEVEJ
- LET OVERDÆKNING AF 4 KUNSTGRUS BANER
- LYSANLÆG PÅ 8 BANER
- TOSIDIG SLÅMUR
- 3-4 PADELBANER
- 4 INDENDØRS BANER
- ÅBENT INVITERENDE TEST & LEGEOMRÅDE TIL KETSJERSPORT

1900 TENNIS I KONGELUNDEN – vi er

- EN KLUB MED RØDDER
- EN KLUB FOR LIVET
- EN ÅBEN KLUB
- EN KLUB DER GERNE DELER
- EN KLUB MED AMBITIONER
- EN KLUB DER EKSEKVERER

1900 TENNIS I KONGELUNDEN-INDHOLD

VI ER:

- **EN KLUB MED RØDDER**
- **EN KLUB FOR LIVET**
- **EN ÅBEN KLUB**
- **EN KLUB DER GERNE DELER**
- **EN KLUB MED AMBITIONER**
- **EN KLUB DER EKSEKVERER**

1900 TENNIS I DAG

1900 TENNIS I KONGELUNDEN

REFERENCE PROJEKTER OG INSPIRATION

1900 TENNIS I KONGELUNDEN

- **EN KLUB MED RØDDER**
  - **Historisk placering, 1900 tennis har i 100 år været på Grønnevej**
  - **Vi har stolte idrætslige traditioner midt i bøgeskoven**
  - **Vi har historiske relationer til Marselisborg området og Kongehuset**

1900 Tennis Grønnevej, indvielsen anno 1920

1900 Tennis i Stadionhallen anno 1920

Antagelig Landskamp (Leschley) i 1950érne mod Norge

Mangeårigt medlem indtil 2020 Prins Henrik i 1900 tennis med daværende hittingpartner Knud Roding

1900 TENNIS I KONGELUNDEN

- EN KLUB FOR (HELE) LIVET – KLUBLIV I OMRÅDET
  - 1900 Tennis tilbyder sundhed og velvære for alle aldre
  - Vi giver hverdagsliv og klubliv til stadionområdets opvisningsarenaer
  - Vi har junior, ungdom, senior, veteran, elite, motion = 6 - 96 år

1900 Tennis sommerskole

1900 TENNIS I KONGELUNDEN

- EN ÅBEN KLUB
  - Vi indgår i områdets hverdagsliv – tilbyder inviterende synlighed
  - Vi ønsker mindre hegn, mere åbenhed – vi kan binde Kongelunden sammen
  - Vi kan bidrage til dobbelt aktivitets programmeringer

1900 TENNIS I KONGELUNDEN

- EN KLUB DER GERNE DELER (UD)
  - Vi er en klub, der gerne deler og tilbyder nye faciliteter
  - Vi ser tennissport i et bredere og udviklende perspektiv
  - Vi har en kerne i tennis - kig til andre ketsjersports – f.eks. padel

1900 TENNIS I KONGELUNDEN

- EN KLUB MED BÅDE KLUBLIV & AMBITIONER
  - Vi er den mest arrangerende tennisklub i Østjylland IFT, DM, JM, Cups
  - Vi er den bedst rangerede og mest seværdige tennisklub i Jylland
  - Vi har udviklet prisvindende elitespillere - Davis Cup, VM, DM og JM

Oprindelig 1900 Tennisspiller på Davis CUP hold anno 2020

Ung 1900 tennis Elmer Møller i 2020 en de 3 danske spillere på ATP listen

1900 Tennisspillere på WM hold 70+ anno 2019

1900 TENNIS I KONGELUNDEN

- EN KLUB DER EKSEKVERER OG KAN MERE
  - Driver anlægget med primært frivíllige, stigende medlemstal og budget 4 mio kr.
  - Helårssport kræver helårs-baner for sammenhængende træningsmiljø = Indendørs eller skærmede baner, lysanlæg og helårs grus.
  - Giver: Liv i området 00:60-23:00, mere bæredygtig drift & dobbelt programmering

1900 TENNIS I KONGELUNDEN

- 1900 TENNIS I DAG
  - Byens største tennisklub
  - Anlæg Grønnevej 9 udendørsbaner + cafe
  - Anlæg Lyseng 4 udendørsbaner, 4 indendørsbaner + motion + fælleskøkken

TENNIS I KONGELUNDEN

- 1900 TENNIS I KONGELUNDEN
  - Samle aktiviteter i Kongelunden = bedre sammenhæng ml. sommer og vinter
  - Bæredygtigt kunstgrus på alle baner
  - 9-12 kunstgræsbaner, let overdækning 4 baner, lysanlæg 8 baner + 4 indendørsbaner + 4 padelbaner + tosidig slåmur + test & legeområde til ketchersport og tidssvarende faciliteter til helårsklubliv

REFERENCE PROJEKT - Tåsinge Tennis Park og Herning Fodboldeksperiment

REFERENCE PROJEKT - Oplevelsesstien i Ringsted

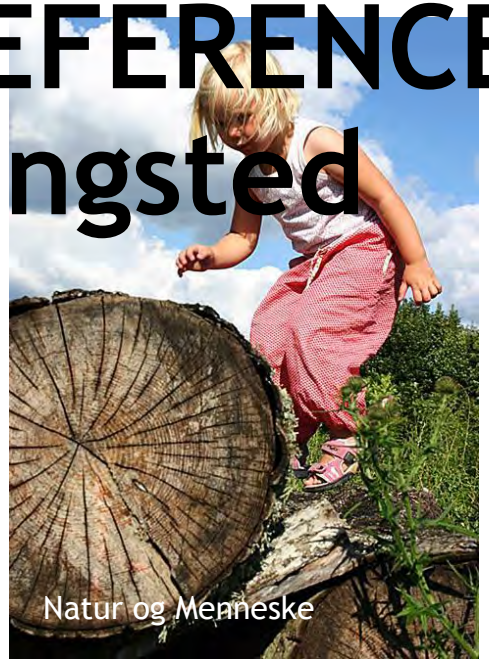

A.P. Møller Fonden, Nordea Fonden, LAG-Ringsted, Grønne Partnerskaber mfl.
A.P støtte 4.000.000 kr. – Længde 25 km

REFERENCE PROJEKT – Street sport lethal i Gentofte

Opført 2015 – Anlægssum 5.000.000 kr. – Areal 1200 m2
Vandkunsten, MOE og Brødsgaard og Lilleheden

REFERENCE PROJEKT - Multibruger lethal i Harboøre

Åbne forbindelser mellem det helt åbne og det skærmede overdækkede miljø i lethal

Flere forskellige samtidige aktiviteter og ophold for forskellige brugergrupper

Samme åbenhed og flerfunktionalitet, men med tennisbaner og multiketcher sport og leg

Opført 2015 – Anlægssum 5.000.000 kr. – Areal 1650 m2
Jaja arkitekter, ai arktitekter og vision+ rådgivende ingeniører

REFERENCE PROJEKT - Boldspils lethal i Vegger

Boldspils lethal med transludent tagdækning dagtid

Boldspils lethal med transludent tagdækning aften

Boldspils lethal med tagdækning af transludens membran og træsider - dobbelt udnyttelse af belysningen som stemningsgiver i skovbrynet

Opført 2009 - Anlægssum 4.600.000 kr. - Areal 1200 m2
DesignGroup

REFERENCEPROJEKT - let tennishal m/u sider

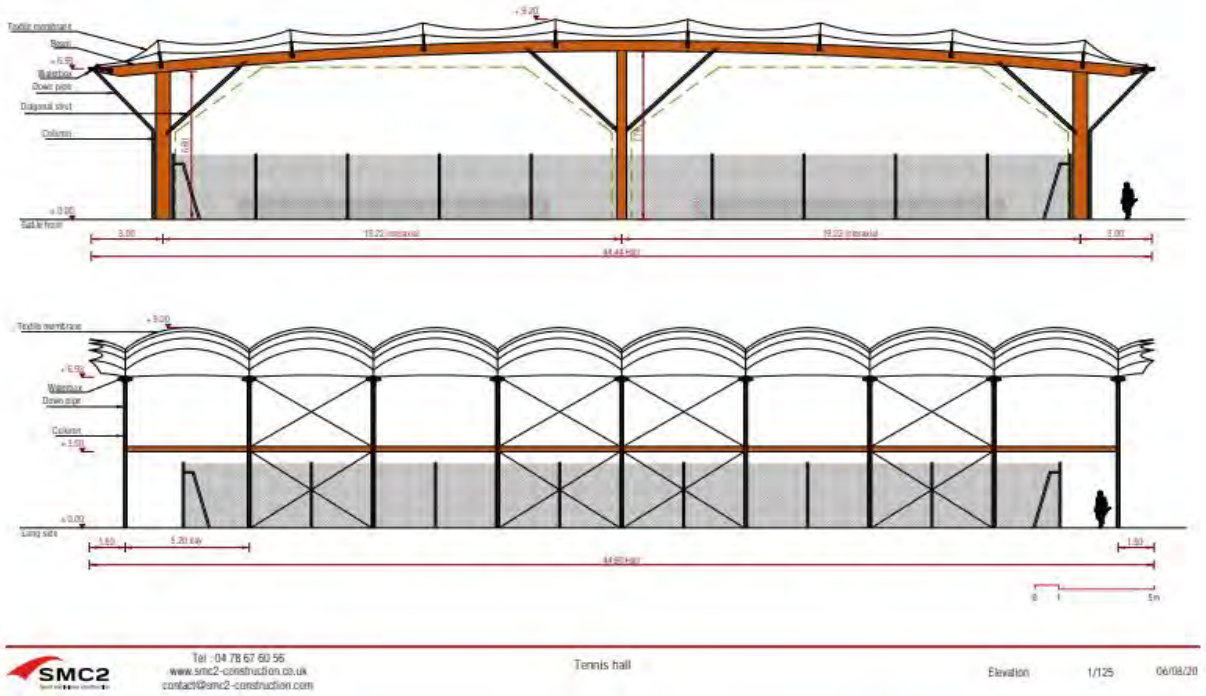

Bæredygtige stof og trækonstruktioner.
Estimates: 2 existing tennis courts with a simple roof are about 250.000 € excl. VAT.
The costs for a closed tennis hall in that size are about 350.000 € excl. VAT.

SMC2 Vertriebsbüro Deutschland
PIER F Der Zukunftshafen – Franziusstraße 8-14 – 60314 Frankfurt am Main
Tel : +49 (0)69 9494 4293 | kontakt@smc2-bau.de
www.smc2-bau.de

REFERENCE PROJEKT - Cannes Tennis Club (FR)

Opført 2009, 3830m2
Comte & Vollenweider og MOA architecture

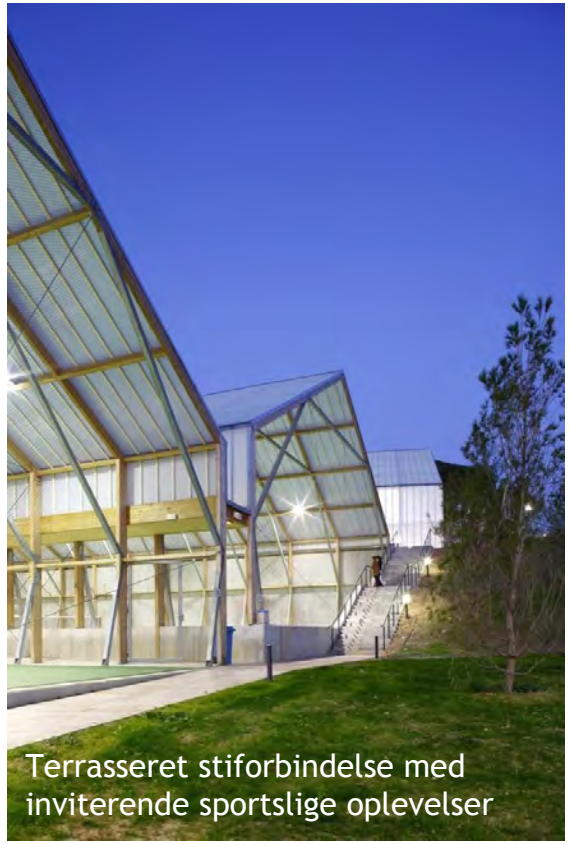

REFERENCE PROJEKT – Dansk kold tennis hal

Dansk Tennis Forbunds officielle anlægspartner
Dansk Halbyggeri A/S
Råhal uden faciliteter, men inkl. gulv ca. 4000 kr./m2
2 baner ca. 5 – 6 mio kr.

REFERENCEPROJEKT - underjordisk hal, Bygdø Tennisklubb, Norge

Opførelse Q1+Q2 2020. Samlet projekt inkl. udendørs anlæg 60 mio. NKR.
Estimat for underjordisk hal: 40 mio NKR

1900 TENNIS I KONGELUNDEN
VI ØNSKER OS …

BÆREDYGTIGT KUNSTGRUS PÅ ALLE BANER

YDERLIGERE 3 BANER, I ALT 12 BANER PÅ GRØNNEVEJ

LET OVERDÆKNING AF 4 KUNSTGRUS BANER

LYSANLÆG PÅ 8 BANER

TOSIDIG SLÅMUR

3-4 PADELBANER

4 INDENDØRS BANER

ÅBENT INVITERENDE TEST & LEGEOMRÅDE TIL KETSJERSPORT

Luftfoto
SKITSE HELÅRSKLUB 1900 TENNIS
NY STADION
ÅBNE BANER
PADEL
UDENDØRSBANER
SPORTSSTI
INDENDØRSBANER

Snit 1:500

SKITSE HELÅRSKLUB 1900 TENNIS

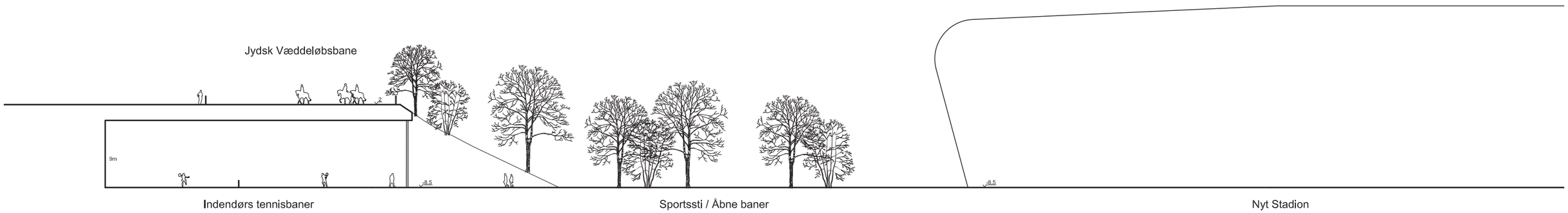

Baseret på referenceprojekter anslås foreningens ønsker til forbedring af eksisterende anlæg at ligge mellem 8 og 10 mio kr.
Indendørshaller indbygget i terræn mod væddeløbsbanen anslås til ca 30 mio kr.
Lethal til 4 baner ca 10-12 mio. kr.
Se referenceprojekter med økonomi i bilag 1900 TENNIS I KONGELUNDEN_nov 2020.

Opsummering
Det stærkt, lokalt forankrede tennisanlæg hos Aarhus 1900 og den umiddelbare nærhed til stadion, kan levere et stort, rekreativt potentiale til Kongelunden i form af et dagligt foreningsliv og elitesportsmiljø, der skaber aktiviteter og liv i området hver eneste dag.

En nytænkning af tennisanlægget til en moderne helårsklub med udadvendte aktiviteter, vil sikre sammenhæng i stadionområdet og fjerne den nuværende oplevelse af bagside mellem anlæggene. Denne vision for fremtidens åbne tennisklub, som kan være i brug hele året, er mulig at realisere ved relativt få investeringer, som vil sikre helårsaktiviteter, publikumsvenlighed og bidrage til områdets aktiviteter. Dette vil skabe et bærende miljø i Aarhus for ketchersport sammen med oplevelser i området for alle, der lægger vejen forbi.

Aarhus mangler indendørs tenniskapacitet og helårsbaner. Kongelunden kan løfte dette, så der bliver liv omkring Aarhus Stadion alle ugens dage fra morgen til aften - hele året rundt.

Bilag:
1900 TENNIS I KONGELUNDEN_nov 2020
Fremtidens Tennisanlæg, idekatalog ved DGI, Dansk tennisforbund og LOA.

FREMTIDENS TENNISANLÆG

IDEKATALOG

DANSK TENNIS FORBUND · 1920 ·

LOKALE OG ANLÆGS FONDEN

entasis

Dansk Tennis Club, Hellerup. Fotografi af Torben Eskerod

1 INTRODUKTION

Indholdsfortegnelse 3
Intro - Fascinationen af spillet 6
Brug af kataloget 8
Tennissporten historisk 10
Tennis i Danmark 11
De fire kategorier 12

2 VÆRKTØJSKASSEN

Værktøjer til udvikling af fremtidens tennisanlæg 16

3 ARKETYPER

Udvælgelse af arketyperne 34
Kløvermarken - Den urbane klub 36
Gentofte - Storklubben i villakvarteret 42
Skørping - Klubben i villakvarteret 48
Faaborg - Klubben på kanten af byen 54
Tarm - Klubben ved idrætsanlægget 60
Maribo - Klubben i det grønne 66

4 EKSEMPLETS MAGT

Et løftet blik 74
Tennisanlæg og landskabsdesign 75
Lokalt samlingspunkt 77
Det velpassede anlæg 78
Tennis i det offentlige rum 79
Urbane muligheder 80

when
the ball
comes

would
also
mean
someone
sent
a ball

your
way,
which
means
having
given
you
something
to play
with,

something
maybe
to be
grateful for

and
bringing
up
the question:
how

to
respond
gratefully,
great-
fully

Songline fra ”Boldens øjne, værens ben”
Torben Ulrich, 2018

01

INTRODUKTION

INTRODUKTION

Fascinationen af spillet

1.1
Reference, tennisbane med ketcher. Foto fra Pexels.

Fascinationen af spillet
When the ball comes …
Sådan indledes hver anden side i tennisstjernen og multikunstneren Torben Ulrichs bog *Boldens øjne, værens ben* fra 2018. Bogens 108 såkaldte songlines beskriver mere eller mindre konkret (oftest mindre) situationen, hvor man modtager (tennis-) bolden. Kunne dette øjeblik blot fastholdes, da kunne modtageren gøre sig tanker om situationen … er personen på den anden side af nettet en med- eller en modspiller? Vil han mig det bedste, eller vil han udspille mig? Knuse min tillid til min egen spilformåen? En væsentlig del af svaret på disse spørgsmål ligger i den relation, man har til sin makker/modspiller, men selv med den mest velkendte makker kan man blive i tvivl – har han brug for at dominere spillet i dag? Gør vi hinanden gode?

Få idrætsaktiviteter kan være så frustrerende at udøve som tennis – og få så givende. Dette store spænd skyldes i nogen grad tennissportens høje sværhedsgrad. Alle voksne mennesker vil med lethed kunne slå bolden langt ud af tennisbanen – udfordringen består snarere i at tøjle dette store kraftpotentiale og kombinere det med præcision, så bolden faktisk rammer den modsatte banehalvdel, som reglerne tilskriver. Alle, der har haft vilje og tålmodighed til at komme lidt udover begynderens ”skubben” til bolden og har oplevet at få spillet til at flyde henover nettet, vil genkende følelsen af lethed, når bolden rammes helt rigtigt – ”lige der hvor den gerne vil rammes” for at citere en kær, gammel kollega. Her opstår ingen vridninger i ketcherhovedet, som skal modsvares af en tilsvarende kraft i håndens greb om ketcheren – blot lethed og den saliggørende lyd af bolden, der rammes, som ikke kan gengives fyldestgørende med noget lydord. Denne følelse har været drivkraften i min egen mangeårige men sporadiske tennisaktivitet. Mange andre ville angive andre faktorer som motion, konkurrence, sociale aspekter m.m. For mange er tennis uløseligt forbundet med uendelige, varme sommerdage, hvor bolden går – time efter time, indtil man ikke længere kan løfte ketcheren.

I dag ønsker mange klubber at kunne fortsætte sommerens tennisaktiviteter hen over efterår og vinter og mener, at manglen på helårs- eller sæsonforlængende faciliteter er et væsentligt handicap ift. at fastholde spillerne hele året.

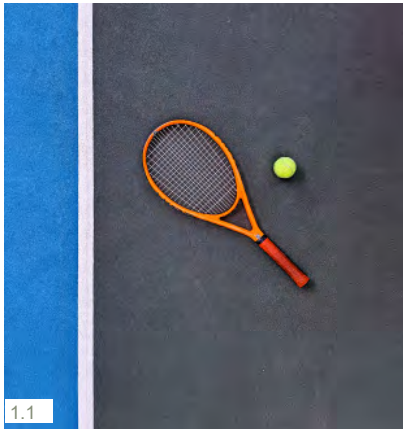
1.1

Selvom tennissporten rummer alle disse kvaliteter og potentialer, har sporten gennem en meget lang årrække mistet aktive medlemmer. Succesen på internationalt topniveau har ikke haft afbødende effekt på denne tendens. Det betyder, at en række tennisklubber landet over oplever at have ganske rigeligt med banekapacitet. Medlemskurven er dog vendt de seneste år, efter klubudviklings- og rekrutteringsindsatser i klubber, DGI og forbund og efter konceptet PLAY & STAY blev introduceret. I dette koncept håndteres nogle af de mest ustyrlige aspekter af spillet ved at modificere bane- og boldstørrelser, nethøjde m.m. Herved hjælpes begynderen lidt tættere på de store oplevelser, der som beskrevet ligger i at bruge sine kræfter og kontrollere den resulterende kraft.
Hvis sammenhængen er som beskrevet, indikerer det, at facilitetsudvikling og spiludvikling hænger sammen, når det drejer sig om at bevare og styrke idrættens relevans. I Lokale og Anlægsfonden anvendes grustennisbanen ofte som eksempel på den rendyrkede monofunktionelle idrætsfacilitet – her indbydes bestemt ikke til andre aktiviteter! Til gengæld er den ønskefaciliteten for kerneudøveren. Alle andre underlag er næstbedst ift. grusbanen for danske tennisspillere. Hvad betyder dette forhold ift. at rekruttere og fastholde nye medlemmer til tennissporten? Kan der tænkes nye muligheder ind i tennisanlægget, der kan aktivere overkapaciteten og tilmed bruges til at åbne op og invitere nye brugere ind? Tennisanlæg, som de er flest, opleves bestemt ikke som en åben invitation til det omgivende lokalområde. Omkranset af høje læhække, vindbannere og metaltrådhegn kan anlæggene fremstå som utilgængelige loger – kun tilgængelige for de allerede indviede.

INTRODUKTION

Fascinationen af spillet

Formålet med dette idékatalog er at invitere, informere og inspirere til nytænkning af tennisanlægget. De bidragende parter håber, at læsere vil se kataloget som en anledning til at kombinere klubudvikling med facilitetsudvikling og derved få et anlæg, som ikke er så generisk og ensartet, men i højere grad afspejler klubbens visioner og værdier. Nogle steder vil det være oplagt at afsøge synergier med beslægtede og/eller nærliggende aktiviteter, mens det andre steder kan være formålet at udfolde spillets mange aspekter i specialudviklede redskaber og faciliteter.
Andre strategier kan være at indgå i en stærkere relation til lokalområdet ved at integrere tennisfaciliteten i et landskabeligt greb, der rækker ud over læhækkens bastante afvisning af den forbipasserendes interesserede blik.
Uanset hvilken strategi, der vælges, og hvilken skala der arbejdes i, håber vi, at foreninger og kommuner vil taget dette katalog i brug, når de planlægger udviklingen af landets lokale tennisanlæg.

God arbejdslyst!

Oliver Vanges
Udviklingskonsulent
Lokale og Anlægsfonden

1.2

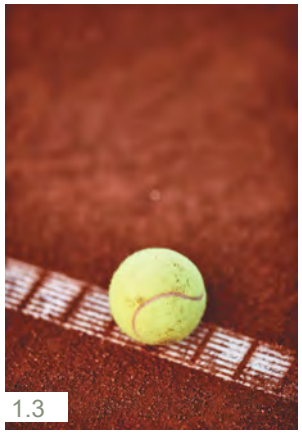
1.3

1.4

1.2
Kunstværk "Balance breathing being" Torben Ulrich.

1.3
Tennisbold på bane. Sportens karakteristiske farver. DGI billedarkiv.

1.4
Reference. Tennisspiller i bevægelse.

INTRODUKTION

Kataloget

1.5
Gruppefoto fra Tennis Inklusionsprojekt 2018. DGI billedarkiv.

1.6
Foto fra Voksenintroduktion 2018. DGI billedarkiv.

DGI Tennis, Dansk Tennis Forbund og Lokale og Anlægsfonden udgør partnerskabet bag dette idékatalog, som DGI Facilitetsudvikling har processtyret og ENTASIS har visualiseret.

Sådan kan I bruge kataloget
De seneste medlemsopgørelser viser tydeligt, at det er lykkedes for tennisklubberne at knække den negative tendens i medlemskurven, og relevansen af at fokusere både på rekruttering og fastholdelse af medlemmer er derfor endnu mere aktuel end tidligere.

Man kan spørge sig selv, om det behøver at være så kompliceret at anlægge og drive et tennisanlæg. Mange vil mene, at det ved man jo nok, hvordan man gør.

Men hvis klubbens vision er at være attraktiv for andre end de veletablerede, stærkt motiverede kernebrugere, så kan der være god grund til at tage et kritisk kig på faciliteten:

1.5

Afspejler den klubbens vision og målsætninger? Understøtter den træningssituationen? Kan klubbens sociale aktiviteter udfolde sig? Fremstår den inviterende og tilgængelig for nye eller potentielle brugere? Er det muligt at være aktiv hele året?

I kataloget findes en række meget konkrete værktøjer, der er bud på faciliteter, der kan huse og understøtte de forskellige ambitioner man måtte have for klublivet i den lokale tennisklub. Værktøjerne kan anvendes i dialogprocesser om klubbens udviklingsretning – både når det drejer sig om at lancere nye initiativer, og når det drejer sig om at understøtte og styrke eksisterende værdier og aktiviteter. Som afslutning på et klubudviklingsforløb kan værktøjerne anvendes som "spillebrikker" i en diskussion af klubbens muligheder for facilitetsudvikling, der afspejler klubbens udvikling og (nye) visioner.

Vi arbejder med forskellige "arketyper" af tennisklubber, primært baseret på medlemstal. Det gør det forhåbentligt muligt for mange klubber at finde en situation, der ligner deres egen, men håbet er, at arketyperne ikke kommer til at virke

1.6

begrænsende for klubbernes facilitetsudvikling – det er absolut tilladt at lade sig inspirere både af større og mindre arketyper afhængig af, hvilke kvaliteter der vægtes højest i den aktuelle klub. Ligeledes er det ikke tanken, at udviklingsforslag til de respektive arketyper skal ses som gennemarbejdede, lokalt forankrede løsninger. Vi har ladet os inspirere af faciliteter og omgivelser for de valgte klubber, men de viste udviklingsforslag er altså ikke baseret på en dybdegående lokal involveringsproces, som altid går forud for et vellykket facilitetsudviklingsprojekt. På Lokale og Anlægsfondens hjemmeside vil vi ligeledes samle illustrative eksempler fra hele landet – så tøv ikke med at

1.7

1.8

gøre os opmærksomme på interessante lokale løsninger til inspiration for resten af landet.

Vores håb er, at kataloget kan gøre disse vigtige diskussioner mere håndgribelige, og at visualiseringerne kan bruges som afsæt for at tænke ud over de velkendte, helt traditionelle facilitetstiltag.

Til slut i kataloget peges der på nogle af de mere vidtgående udviklingstiltag, som supplement til de konkrete og mere praktiske forslag i kataloget i øvrigt. De vidtgående tiltag illustrerer, at der er næsten uendeligt vide rammer, når det gælder indsatser, der særligt spiller sammen med klubbens visioner. Eksemplerne viser, at der med fordel kan tænkes i synergier med andre aktiviteter og sektorer, og at de afledte synergier skaber en ny kontekst, som kan have en bredere appel end kernebrugeren alene.

1.9

1.7
Foto fra Tåsinge Tennis Klub, LOA billedarkiv. Fotograf: Rune Johansen.

1.8
Eksempel på aktivitetsbane. Fotograf: Rune Johansen.

1.9
Der er meningsfulde aktiviteter for alle aldre på tennisbanen. DGI billedarkiv.

INTRODUKTION

Tennissporten historisk

1.10
Fra bogen
Out! - Om Dansk Tennis Club og Tennisspilleren Leif Rovsing, Forlaget Rhodos 2012.

1.11
Fra bogen
Out! - Om Dansk Tennis Club og Tennisspilleren Leif Rovsing, Forlaget Rhodos 2012.

1.12
Den grafiske tennisketcher. Foto fra Unsplash.

Tennis i historisk perspektiv
Moderne tennis opstod i Storbritannien i 1870'erne, oprindeligt kaldet lawn tennis (plænetennis), da det blev spillet på græs, i modsætning til det ældre Real tennis, der i bane og spil inkluderede et halvtag i et relativt kompliceret regelsæt hovedsageligt henvendt til adelige sportsfolk (ill. 1.13 side 11).

I dag spilles der typisk på grus eller hardcourt, men enkelte turneringer holder fast ved at spille på græs deriblandt Wimbledon Championship. Tennis, i den moderne form blev udviklet imellem 1859 og 1870 på en tennisbane i Edgbaston ved universitetet i Birmingham.

I dag er tennis en af verdens mest udbredte sportsgrene med nogle af de bedst betalte idrætsudøvere. Sporten var blandt andet en olympisk disciplin fra 1896 frem til 1924 og returnerede til programmet i 1988.

Derudover er sporten kendt for sine fire Grand Slam turneringer – Australian Open, French Open, Wimbledon og US Open, samt landskampe for kvinder (Federation Cup) og mænd (Davis Cup).

1.10

1.11

1.12

1.13

1.14

1.13
Fotoreference.
Realtennis.

1.14
Foto fra DGI
billedarkiv.

Tennis i Danmark
I 1930 passerede antallet af aktive medlemmer under Dansk Tennis Forbund 10.000. Efter 1945 og til begyndelsen af 50'erne udviklede antallet sig til ca. 20.000, hvor det stabiliserede sig til slutningen af 60'erne.

Derefter gennemgik medlemstallet en eksplosiv udvikling, hvilket først og fremmest skyldtes ændrede fritidsvaner i den voksne befolkning samt udbygningen af idrætsfaciliteterne i kommunerne i 70'erne.

Medlemstallet toppede i 1990 med lige over 118.000 medlemmer og faldt derefter gennem 1990'erne og starten af det nye årtusinde, således til en halvering af medlemstallet. Igennem de seneste år har der igen været vækst i sporten (DGI og Dansk Tennis Forbund), der tæller mere end 72.000 spillere (CFR, 2019).

Tennis spilles både udendørs og indendørs. Langt de fleste udendørs baner har i Danmark igennem årene været grusbaner, men flere typer af underlag, fx kunstgrus og kunstgræs vinder indpas. Indendørs spilles tennis på en lang række forskellige underlag. Derudover spilles der også en del minitennis (skumtennis) på badmintonbaner rundt om i Danmark, dette ofte også med afsæt i begrænset kapacitet på almindelige indendørs tennisbaner.

Aktuelt medlemstal og antal klubber
I Danmark er der ca. 675 tennisklubber. Langt den overvejende del med godt 590 klubber er organiseret i DGI Tennis og/eller Dansk Tennis Forbund.

INTRODUKTION
De fire kategorier

De fire kategorier
Ud fra de tidligere skitserede problemstillinger har de væsentligste løsninger og udviklingspotentialer i de eksisterende tennisanlæg i Danmark placeret sig inden for følgende overordnede kategorier:
- Forankringspunkter i byen
- Tennis hele året
- Det sociale liv
- Potentielle nye målgrupper

I behovsanalysen af de forskellige arketypeanlæg, som præsenteres i kapitel 3, har disse fire kategorier ligeledes vist sig, i vid udstrækning, at være tværgående relevante udviklingsområder. De fire kategorier udfoldes enkeltvis nedenfor, men det vil vise sig, at de overlapper og samtidig er indbyrdes afhængige.

Forankringspunkter i byen
Som en del af en rekrutteringsstrategi er det oplagt at tennisanlægget åbner sig og gøres attraktivt for andre end de veletablerede kernebrugere. På den måde kan der skabes en bedre udnyttelse af anlæggene, som oftest ligger som oaser i særdeleshed i de urbane og tætbefolkede områder. De traditionelle/eksisterende tennisanlæg har en tendens til at lukke sig om sig selv, med

Forankring i byen

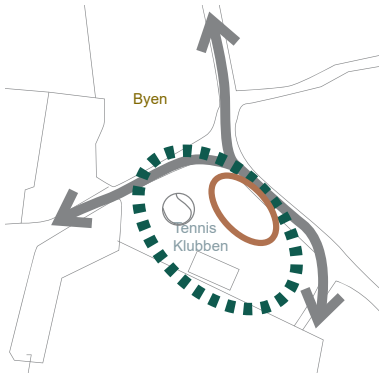

omgivende træer, læhække og høje hegn, som skal skabe læ og holde boldene på banen. Anlæggene er derfor kun kendt og anvendt af eksisterende brugere, på trods af at de har potentiale til at fungere som rekreative samlingspunkter for den omkringboende lokalbefolkning og andre af idrættens aktører. Ved at tænke anlæggene ind i byernes samlede bevægelsesstrategi, gøre anlæggene mere tilgængelige og skabe gode rammer, der inviterer til leg, samvær og bevægelse, for selvorganiserede og andre typer af brugere, kan flere få øjnene op for anlæggenes og tennissportens potentiale og skabe mere liv og potentielt flere medlemmer til klubben.

Tennis hele året
Klubber som har begrænset eller ingen indendørs banekapacitet er udfordret i at fastholde deres medlemmer over vinterhalvåret. Samtidig står anlæggene tomme store dele af året, hvilket særligt i de større byer må siges at være uhensigtsmæssig brug af relativt store rekreative arealer. Der er derfor stort udviklingspotentiale i at forlænge udendørssæsonen eller lave tiltag, der kan styrke

Tennis hele året

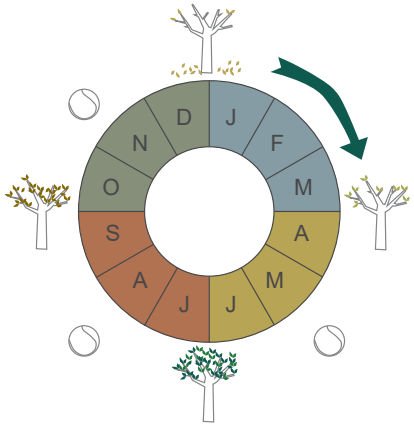

helårsanvendelsen af nutidens tennisanlæg. Ved at belyse baner og tænke i andre typer underlag end det monofunktionelle grus, kan sæsonen forlænges i begge ender, og samtidig kan det åbne op for, at mindre vejrfølsomme aktiviteter kan udfoldes på banerne, når de ikke anvendes til tennis. I den lidt større skala, kan der tænkes i forskellige overdækningsmuligheder, evt. med aftagelige sidestykker, så oplevelsen af udendørsaktivitet stadig understøttes, når vejret tillader det. I den helt store skala kan det være relevant at afsøge muligheden for adgang til en decideret indendørs

Det sociale liv

Potentielle nye målgrupper

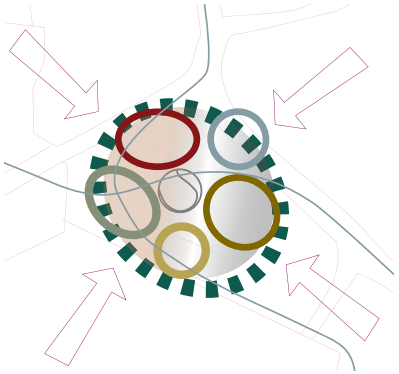

facilitet, eksempelvis i form af en flerbrugshal, som gør det muligt, at andre brugere kan anvende hallen i sommerhalvåret. En hal der også kan rumme andre former for tennisrelaterede og introducerende aktiviteter.

Det sociale liv
Der er en høj grad af socialt samvær i og omkring tennissporten, hvilket også kan ses på de fleste anlæg, som i større eller mindre omfang indeholder opholdsfaciliteter. Det sociale liv er et væsentligt opmærksomhedspunkt i et fastholdelses- og rekrutteringsperspektiv, som med fordel kan understøttes og udvikles yderligere både indendørs og udendørs på anlæggene. Ophold i umiddelbar nærhed af banerne muliggør udsyn til og delagtiggørelse i aktiviteten, og kan samtidig være en måde at inspirere og invitere nye spillere på banen. Faciliteter til socialt samvær før, under og efter træningen skal både understøtte hverdagslivet, klubaktiviteter såvel som hyggeturneringer, grillaftener og fester med større forsamlinger, hvor man kan komme hinanden ved og styrke sammenhængskraften i klubben. Når der laves udendørs rum og installationer, er det væsentligt at tage højde for sæson – der skal være ly og læ for regn og sol.

Potentielle nye målgrupper
Tennis er som sport svært tilgængelig ved, at der er en høj teknisk sværhedsgrad i spillet, og det krævede udstyr kan udgøre en barriere for nogle potentielle udøvere. For at understøtte medlemsfremgang og gøre sporten mere attraktiv for det yngre segment, er der potentiale i at sænke barriererne for deltagelse gennem forskellige former for introducerende greb, der kan gøre tennis mere tilgængelig. Det kan f.eks. være gennem åbne baner, med et underlag, der ikke kræver særligt fodtøj. Alternative faciliteter med nye variationer af tennisspillet, som eksempelvis Play & Stay og padel, der understøtter en legende tilgang til ketcher og bold, kan ligeledes være et tiltag, der skaber mulighed for at begyndere kan udvikle sig og få smag for tennis. Ved at skabe gode vilkår for at familier og større grupper, herunder skoleklasser, kan benytte anlægget som ramme for udflugter med rum til både leg og bevægelse, kan man ligeledes tiltrække nye målgrupper og oplære ”ambassadører” for aktiviteten.

02

VÆRKTØJSKASSEN

VÆRKTØJSKASSEN

Katalog til fremtiden

2.1
Værktøjsvæggen.
Fotoreference.

2.1

Indledning
Hvis man vil arbejde med at anlægget bliver et forankringspunkt i byen, at det bliver anvendt året rundt, at det sikrer det sociale liv, eller at det bliver anvendt af nye aktører – så gælder det om at kigge godt og grundigt på sine faciliteter. Disse kan være alt lige fra en overdækning til en tennishal, og i dette afsnit gives bud på, hvilke elementer der kan arbejdes med for at udvikle tennisanlægget. Senere i dette katalog illustreres, hvordan forskellige elementer kan inddrages i en større plan for at udvikle et anlæg og dermed udvikle klubben.

ANLÆG OG SPORT

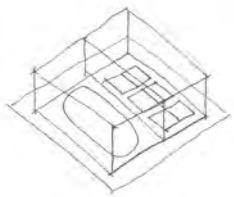

MULTIHAL

HAL

OVERDÆKNING AF BANE MED SIDER

OVERDÆKNING AF BANE

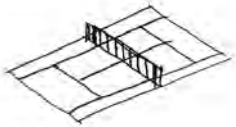

ROBUSTE UNDERLAG

BELYSNING

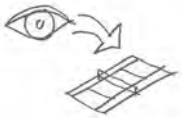

AT SE/ BESKUE

ET STED / INVITERENDE OPHOLD

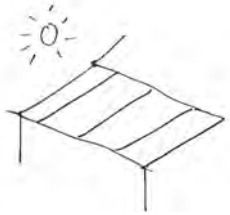

OVERDÆKNING AF UDERUM

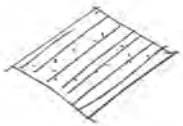

TERRASSE

KLUBHUS

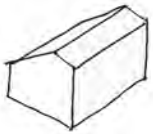

CAFE

STOLE/ SIDDEMØBLER

BÆNK

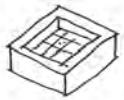

GRILL

VÆRKTØJSKASSEN

Katalog til fremtiden

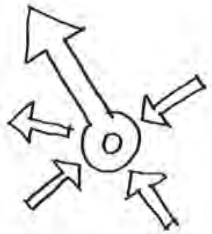

KOBLING TIL BYEN

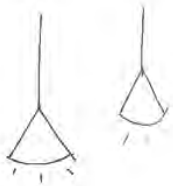

BELYSNING (UDE/INDE)

BORDE

FLYTBAR OVERDÆKNING/ PARASOL

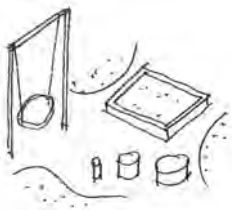

LEGEPLADS

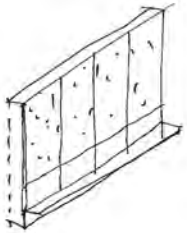

LÆ/HEGN/SKÆRM

BEGRØNNING

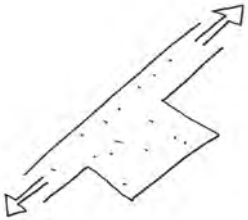

SAMMENHÆNGENDE BELÆGNING

SKILT

VANDPOST

SMÅ KOMPONENTER

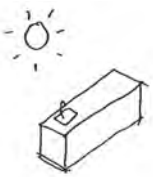

UDEKØKKEN

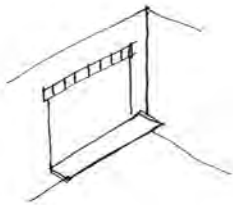

OMKLÆDNING

DEPOT/ UDHUS

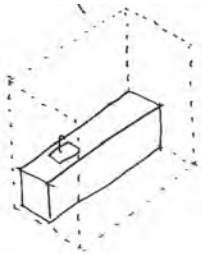

KØKKEN

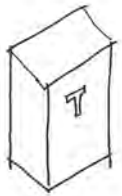

TOILETRUM

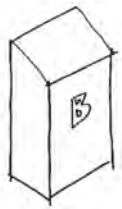

BADERUM

AUTOMAT

VÆRKTØJSKASSEN

Katalog til fremtiden

ANDRE (KETCHER) RELATEREDE AKTIVITETER

SLAGMUR

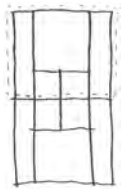

FLERE TENNISBANE-STØRRELSER

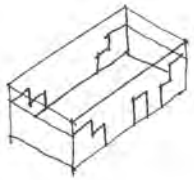

PADEL

SQUASH

BORDTENNIS

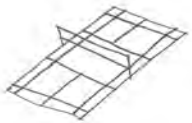

BADMINTON

SPEED-TENNIS

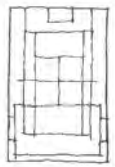

MULTIBANE, OPSTREGNING

ANDRE SPORTS-AKTIVITETER (UDVALGTE)

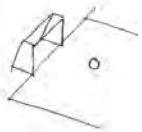

FODBOLD

FITNESS

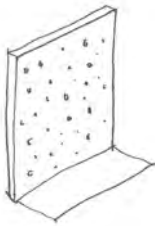

KLATREVÆG

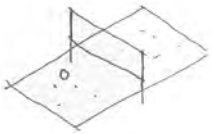

VOLLEYBALL

AKTIVITETSBANE

SKADES-FOREBYGGENDE TRÆNING

LØBETRÆNING

YOGA

2.2

2.3

2.4

2.2
Eksemplet på en slagmur i en lille skala. DGI billedarkiv.

2.3
Gynger giver stemning, bevægelse og interaktion. Illustration af entasis.

2.4
Tennis i tilpasset form (Play and Stay) giver intensitet helt fra begyndelsen. DGI billedarkiv.

ØVRIGE FÆLLESSKABSUNDERSTØTTENDE ELEMENTER

SOCIALE INTERAKTIONER

SOCIALE MEDIER OG ANDRE PLATFORME

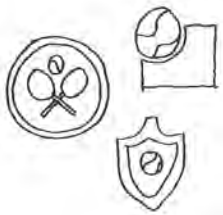
SAMARBEJDE MED ANDRE KLUBBER OG FORENINGER

SKOLE SAMARBEJDER

VÆRKTØJSKASSEN

Katalog til fremtiden

I det følgende beskrives udvalgte værktøjer.

2.5
Streetmekka i Viborg. LOA billedarkiv. Fotograf: Ulf Elbrønd.

2.6
Visualisering af Århus Sejlsportscenter, Entasis.

2.7
Sjakket af PLOT Arkitekter. LOA billedarkiv. Fotograf: Martin Foldgast.

2.8
Idrætsbyen i Espergærde. LOA billedarkiv. Visualisering: Elkiær + Ebbeskov Arkitekter.

HALLEN

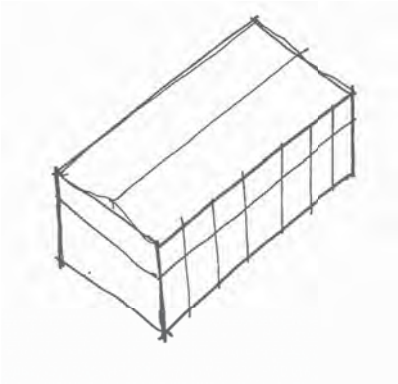

Hallen muliggør, at tennis kan dyrkes hele året, men bør lige som anlægget åbnes mere op for omgivelserne. Ved at skabe transparens ind til hallen, eller skabe løsninger, hvor hallens sider kan åbnes helt eller delvist når vejret tillader det, gøres hallen tilgængelig og attraktiv for flere. Halarealet kan udvikles så tennisrelaterede aktiviteter, leg og andre former for aktivitet kan forekomme, hvilket kan introducere nye medlemmer til sporten og sikre optimal udnyttelse af hallen året rundt.

2.5

2.6

2.7

2.8

OVERDÆKNING

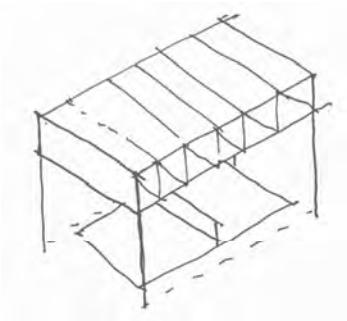

Der kan arbejdes med overdækning af en eller flere af de udendørs baner på mange niveauer. Lige fra den helt minimale løsning med et sejl til forskellige former for mere eller mindre fleksible pavillonkonstruktioner, som skaber ly for både sol og regn.

2.10

2.9

OVERDÆKNING MED SIDER

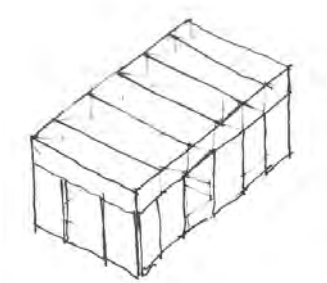

Ved at tilføje sider på overdækningen forlænges brugen af de udendørs baner yderligere. Løsninger, hvor banen kan overdækkes totalt, muliggør at der også kan integreres et lys, varme- og ventilationssystem, men dette bør overvejes i forhold til de store driftsøkonomiske omkostninger, disse tiltag medfører.

2.11

2.12

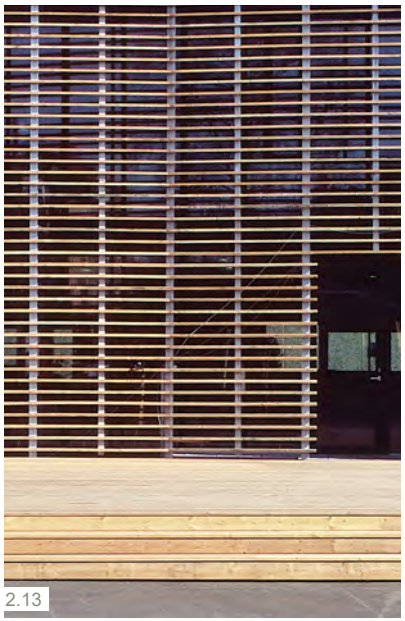
2.13

2.9
Overdækningaf baner. Mouratoglou Tennis Academy, Biot, Frankrig.

2.10
Eksempel på overdækninng der kan benyttes til mange forskellige aktiviteter. Foto fra Pixa Bay.

2.11
Cannes Tennis Club af Comte & Vollenweider Architectes. Foto af Serge Demailly.

2.12
Eksempel på overdækningen med både åbenhed og lukkethed. Foto af Entasis.

2.13
Reference på let facade, entasis illustration.

VÆRKTØJSKASSEN

Katalog til fremtiden

2.14
Overdækning med begrønning skaber læ og stemning. Foto entasis.

2.15
Arkitektforeningens Pavillion i Kongens Have, København. Per Olsen og Krupinski/ Krupinska Arkitekter, 2017. Fotograf: Hampus Berndtson.

OVERDÆKNING AF UDERUM

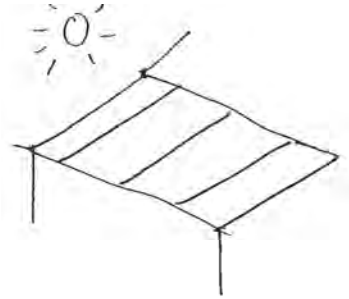

Overdækning af uderum kan i høj grad være med til at skabe et sted for ophold, læ, ly og give mulighed for at benytte rummet længere i løbet af året. Her kan man trække sig tilbage, holde arrangementer, grill-hygge etc.

Overdækninger kan være lette træ-, eller stål konstruktioner. De kan være mere eller mindre tildækkede, og der kan også indtænkes en fleksibilitet i forhold til at afskærme eller åbne op.

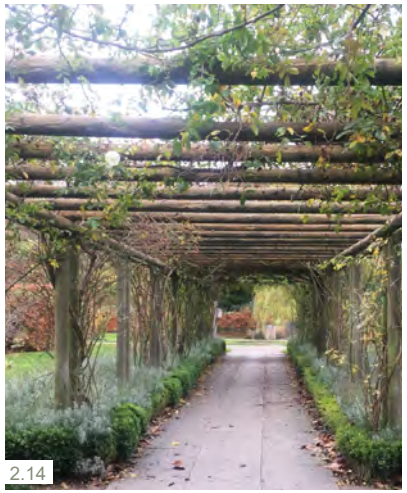

2.14

2.15

MØBLERING AF UDERUM
OPHOLD / STOLEN

Møblering af uderummet er væsentligt for at skabe mulighed for ophold og socialt samvær før, under og efter selve aktiviteten og på den måde understøtte det sociale liv og samvær i klubben. Stolen er flytbar, og muliggør at brugerne selv kan være med til at påvirke rummet, alt efter hvad der er behov for.

2.16

2.17

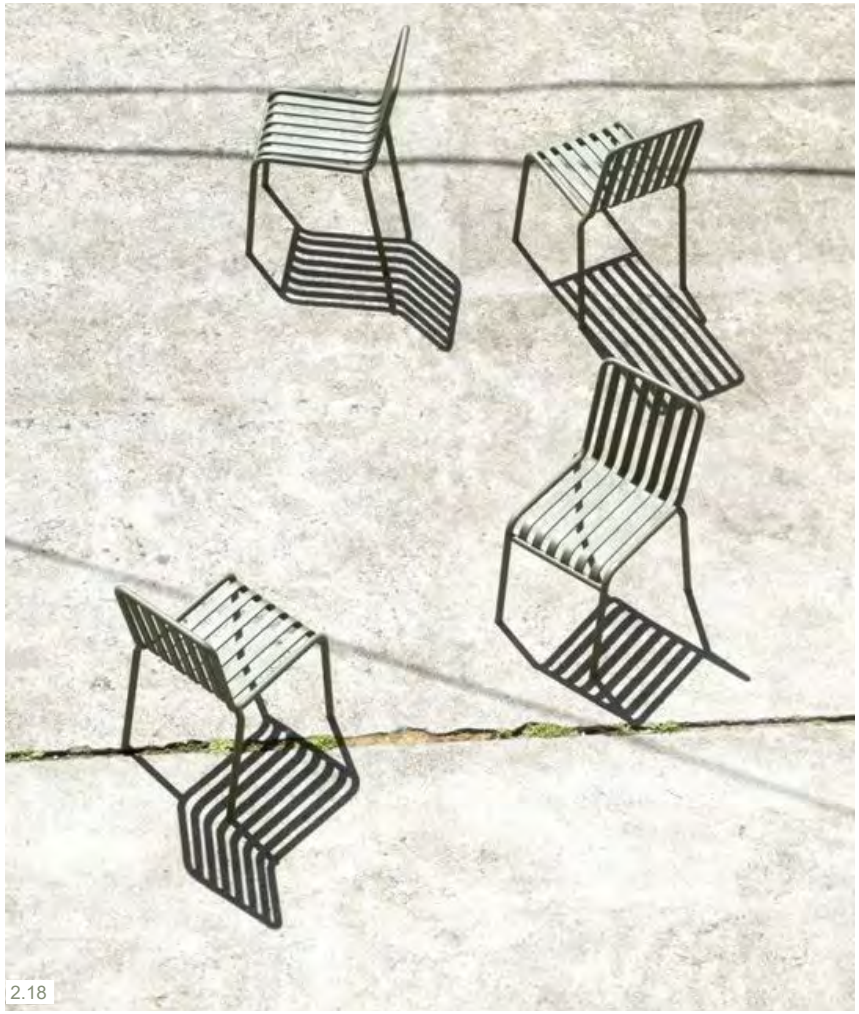
2.18

2.16
Reference på pladsdannelse. Der skabes ophold med brug af stole i byrummet. Illustration fra Levantkaj, entasis.

2.17
Museumshaven foran SMK, foto fra Arkitekturbilleder.dk. Fotograf: Nicholas Ransome.

2.18
Palissade Collection, 2015. Foto Studio Bouroullec.

VÆRKTØJSKASSEN

Katalog til fremtiden

2.19
Retningshenvisning i beton.

2.20
Bemaling på belægning.

2.21
Skiltning på facade.

2.22
Klassisk skilt med retning.

2.23
Skilt med banner foran Musikmuseet, Frederiksberg. Foto af entasis.

SKILTNING / ANKOMST

Velkommen i klubben!

Mange tennisklubber ligger ofte godt gemt bag træer, hegn og buske. En varm velkomst via tydelig skiltning er et godt udgangspunkt for at gøre opmærksom på klubben, samt en mulighed for at invitere nye brugere indenfor. Skiltning rundt på anlægget kan ligeledes anvendes til at åbne anlægget op for nytilkomne, så de bliver vejledt rundt på anlægget og inviteret til at udnytte anlæggets muligheder.

2.19

2.21

2.20

2.22

2.23

BELÆGNING / SAMMENHÆNGENDE ELEMENT

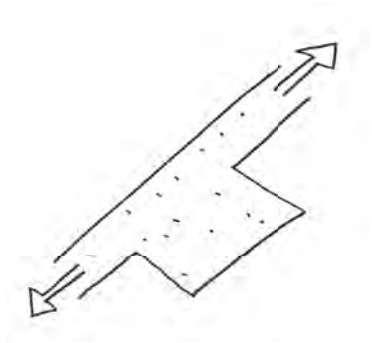

Belægning kan være med til at binde anlægget sammen, så det opleves som en samlet enhed. Derudover giver det mulighed for at skabe rum til ophold og aktivitet samt gode stier til bevægelse. Belægning kan ligesom skiltning være en måde at guide brugerne rundt på anlægget.

Der kan tænkes i mange forskellige typer belægning, herunder grus, belægningstegl, fliser, osv.

2.24

2.25

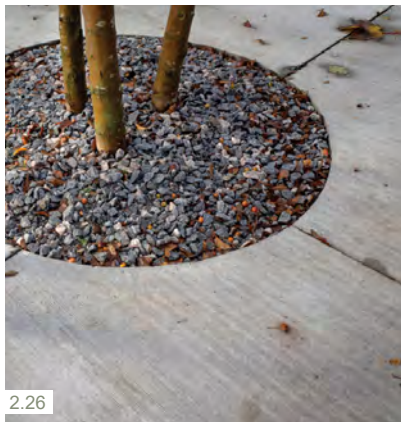
2.26

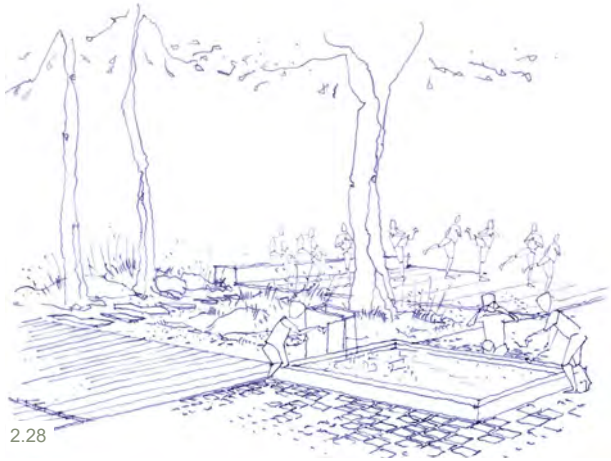
2.28

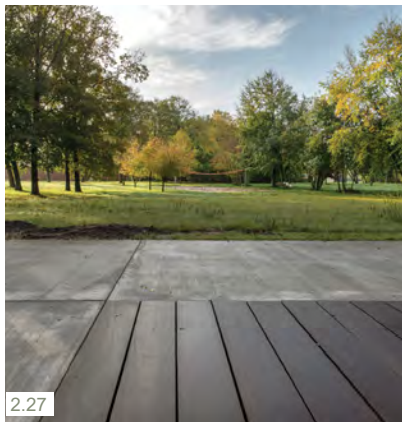
2.27

2.29

2.24
Beplantning langs stiforløb. Jægersborghave Plejecenter af entasis. Fotograf Jens Lindhe.

2.25
Beton, sten og træer skaber en fin stemning. Foto fra Chicago af entasis.

2.26
Forskellige belægninger i landskab. Renbæk kirke af entasis. Fotograf Jens Lindhe.

2.28
Eksempel på at belægning er med til at skabe steder, ophold og liv. Håndskitse af entasis.

2.29
Sammenbindende belægning med ophold. Illustration entasis.

VÆRKTØJSKASSEN

Katalog til fremtiden

2.30
Fin stemning med lyskæder. Foto fra Unsplash.

2.31
3F byggeri af entasis.

2.32
La Confluence, Lyon, Frankrig.

2.33
Udendørs belysning i Søndermarken. LOA billedarkiv. Fotograf: Rune Johansen.

2.34
DGI billedarkiv.

2.35
Cannes Tennis Club af Comte & Vollenweider Architectes. Foto af Serge Demailly.

BELYSNING INDE OG UDE / OPHOLD

Belysning af inde- og uderum er i høj grad med til at stemningssætte stedet, og dette kan gøres med stor effekt. Derudover kan belysning af uderum være med til at forlænge opholdet på anlægget og skabe tryghed efter mørkets frembrud, så alle kan bevæge sig igennem anlægget.

2.30

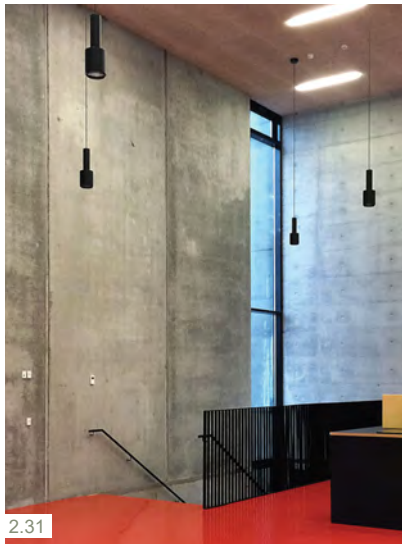
2.31

2.32

BELYSNING AF BANER

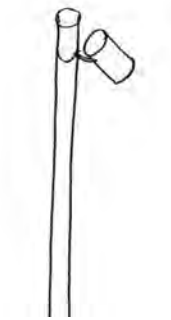

Belysning af tennisbaner forlænger sæsonen og giver mulighed for mere udnyttelse af banerne i de sene timer. Ved valg af belysningstype er det ikke blot vigtigt at det giver et godt lys og ikke generer eventuelle naboer eller omkringliggende natur, det er også vigtigt at vælge en type, der er energibesparende, som eksempelvis LED-belysning.

2.33

2.34

2.35

PADELBANE

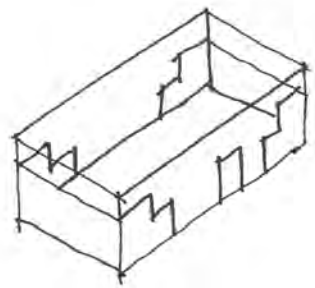

Padel sporten er i stor vækst – både internationalt og nationalt. Sporten har appel til alle aldersgrupper, og i forhold til tennissporten er der en lavere indgangsbarriere rent teknisk, det er mindre fysisk krævende, og endeligt er den effektive spilletid noget højere end i tennis. Dermed flere boldberøringer og et mere intenst spil. Padel spilles som oftest som double, og spillet har dermed også en naturlig indbygget social dimension. Padel kan ligeledes spilles som single, dog på en anden banestørrelse.

Padelbanens sider er lavet af glas, og der vil med strategisk god placering af banen være mulighed for et godt indblik til tennisklubbens område igennem padelbanen, uden at gå på kompromis med læ til tennisbanerne. For mange klubber vil der også være gode synergier forbundet med etablering af en padelbane i forhold til rekruttering og fastholdelse af medlemmer.

Etableringen af en padelbane kan være et særdeles attraktivt supplement for tennisklubben og en effektiv rekrutteringsmekanisme.

2.37

2.36

VANDPOST

En synlig og let tilgængelig vandpost i anlægget er attraktiv for mange brugere. Vandposten kan benyttes af spillere, men også af andre der opholder sig eller bevæger sig gennem anlægget og kan på den måde fungere som et støttepunkt for eksempelvis løbere eller cyklister. Med en synlig vandpost vil man i et miljøvenligt perspektiv være med til at sænke forbruget af plastikflasker.

2.38

2.36
Udendørs padelbane på Tåsinge Tennis Park. Fra LOA billedarkiv.

2.37
Udendørs padelbane.
Fra DGI billedarkiv.

2.38
Underdørs vandpost.

VÆRKTØJSKASSEN

Katalog til fremtiden

2.39
Designer Kauppi & Kauppi design, "Kebne Outdoor Gym". Foto Johan Kauppi og Nina Kauppi.

2.40
Aktivitetsplads i Søndermarken. LOA billedarkiv. Fotograf: Rune Johansen.

2.41
Illustration af træningssystem af entasis.

2.42
Designer Kauppi & Kauppi design, "Kebne Outdoor Gym". Foto Johan Kauppi og Nina Kauppi

2.43
Lege- og træningsplads i Søndermarken. LOA billedarkiv. Fotograf: Rune Johansen.

AKTIVITETSBANE

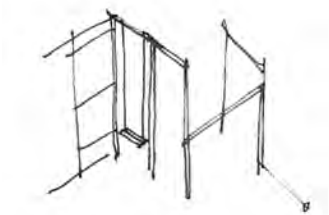

En aktivitetsbane eller faciliteter på anlægget til forskellige former for leg og træning kan understøtte medlemmernes opvarmnings- og/eller træningsmuligheder, tiltrække nye brugere og aktører samt motivere spilleres forældre eller søskende til aktivt at udnytte ventetiden under træning. Aktivitetsbanen kan udformes så den understøtter tennisrelateret fysisk træning, og samtidig kan den bruges til spontan leg og bevægelse. Den kan placeres, så den inviterer forbipasserende til at benytte den, f.eks. som en del af et længere forløb i området eller spredt ud på anlægget i nærhed til banerne. Eksperimenterende faciliteter eller rekvisitter til leg og træning med ketcher og bold, kan introducere begyndere og nye brugere til at prøve kræfter med delelementer af tennissporten.

2.39

2.40

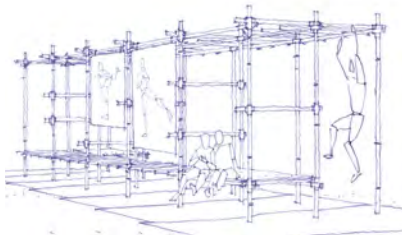

2.41

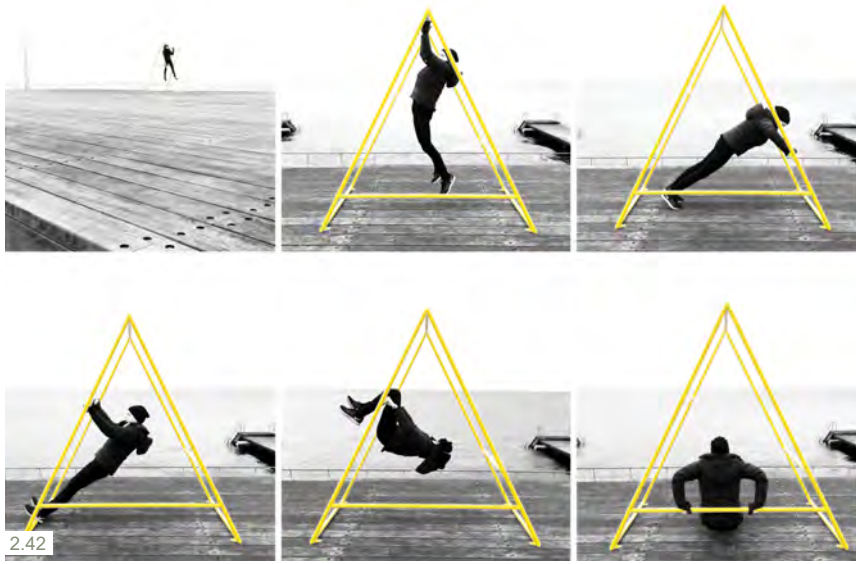

2.42

2.43

MULTIBANE

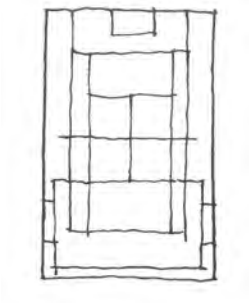

Hvis en tennisbane anlægges med kunstgræs eller en anden type flerfunktionelt underlag, forlænges tennissæsonen ligeledes. Endvidere kan en bane med opstregning til multifunktionelt brug anvendes af andre hele året rundt og til nye aktivitetstyper.

2.44

2.45

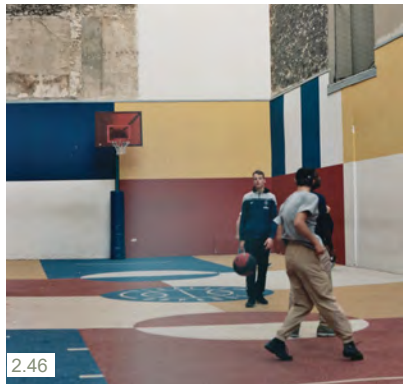
2.46

KLATRING

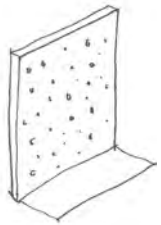

En boulder - eller klatrevæg er et eksempel på en ikke-tennis relateret facilitet, som kan tiltrække nye brugere til anlægget og fungere som et spontant trænings- og/ eller legeelement for anlæggets medlemmer og besøgende. Den kan placeres inde i eller uden på hallen eller f.eks. på bagsiden af en fritstående slagmur.

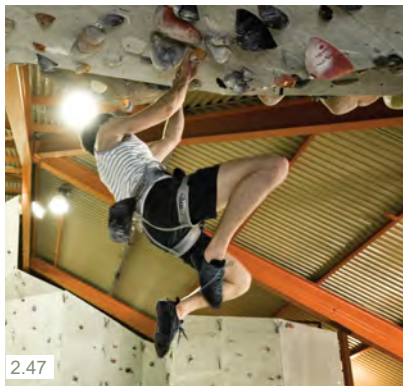
2.47

2.48

2.44
Ry Hallerne. LOA billedarkiv. Fotograf: Rune Johansen.

2.45
Sportsbane med multiopstregning i urban kontekst.

2.46
Sportsbane med kunstnerisk opstregning i urban kontekst.

2.47
Klatrecenter i Springbassin i Aarhus. DGI billedarkiv. Fotograf: Rune Johansen.

2.48
Klatrecenter i Springbassin i Aarhus. DGI billedarkiv. Fotograf: Rune Johansen.

VÆRKTØJSKASSEN

Katalog til fremtiden

2.49
Reference på fællesspisning. Fra Unsplash.

2.50
Foto fra DGI billedarkiv.

2.51
Minitennis på Frederiksø. Foto af Thyge Christensen.

2.52
View fra Facebook.

2.53
View fra hjemmeside.

SOCIALE AKTIONER

På et hvert tennisanlæg er det vigtigt at tænke rammer til sociale aktioner ind. Det være sig alt lige fra de aktiviteter, der tager udgangspunkt i kerneaktiviteten tennis, så som Tennissportens Dag, opvisningskampe, tennisskoler/camps, drop-in arrangementer og lignende. Men også de aktiviteter som blot tager udgangspunkt i foreningsliv/klubliv, så som fællesspisninger/grillaftener, overnatningsarrangementer, forældremøder mm. De sociale aktioner er altafgørende for, at medlemmerne forbliver glade for hinanden og dermed også for klubben. Jo større deltagelse fra klubbens medlemmer på de sociale arrangementer, jo større sandsynlighed er der for at medlemmerne bliver ved med at være medlemmer i klubben.

2.49

2.50

2.51

SOCIALE MEDIER OG ANDRE PLATFORME

Klubbens historie er ikke længere bedst fortalt på klubbens opslagstavle. I dag er sociale medier og andre digitale muligheder ikke til at komme udenom som tennisklub.

En Facebookside er i dag erstatningen for klubbens offentlige opslagstavle og pokalskabe, hvor Facebookgrupper mere skal betragtes som det digitale klublokale eller omklædningsrum. Instagram er at betragte som den galleri-funktion, mange klubber ellers har på deres hjemmeside. Muligheden er helt oplagt at tage i brug for at vise stemningsbilleder mm., der er med til at illustrere livet i klubben.

Ud over de sociale medier kan en god måde at gøre klubben mere synlig i det digitale univers være ved at offentliggøre klubbens træningshold på eksempelvis Motivu. Ud over synlighed for potentielle nye medlemmer er det også vigtigt at være synlig for klubbens egne medlemmer. Dette gøres bedst, dels på Facebook og dels ved at have et godt medlemssystem og en god hjemmeside. Medlemssystemer og øvrige platforme kan klubber blive vejledt om via DTF eller DGI.

2.52

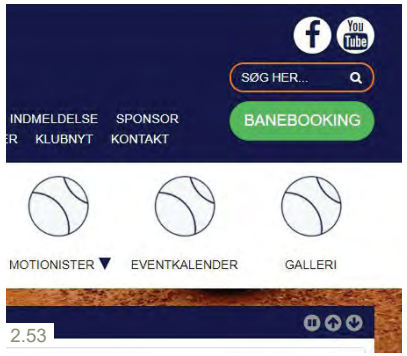

2.53

SAMARBEJDE MED ANDRE KLUBBER OG FORENINGER

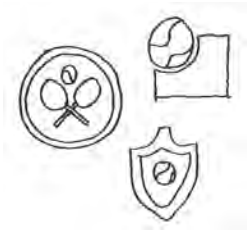

Som klub er nogle af de udfordringer man støder på svære at løse alene. Det kan eksempelvis være at få nok på træningsholdene til at gennemføre træning for alle aldre og niveauer, at trænge igennem til kommunen omkring forskellige forhold, eller at have nok forskellige typer af tilbud til at tilgodese medlemmernes behov.

Disse udfordringer er alle nogle, man har en større sandsynlighed for at lykkes med, når man går sammen med andre. Det kan være andre tennisklubber, men også fodboldklubben, løbeklubben, fitnessforeningen eller andre i lokalområdet. Samarbejde kan skabe en større alsidighed af aktiviteter, ved at man eksempelvis i fællesskab kan udbyde løb, fitness, skumtennis eller andet.

Det sikrer, at man kan have tilbud til medlemmerne året rundt. Samarbejdet er også gavnligt for at sikre sparring mellem såvel trænere, som frivillige ledere.

2.54

2.55

SKOLESAMARBEJDER

En af de mest udbredte og mest effektive måder at rekruttere juniormedlemmer til landets tennisklubber er ved at indgå et samarbejde med den lokale skole. Dette samarbejde kan være i regi af "Åben skole", men behøver ikke at være det store forkromede forløb. En væsentlig gevinst er den faglige udveksling mellem skole (-lærer) og tennis (-træner). Hvor tennistræneren er ekspert i at formidle tennissportens elementer, er skolelæreren uddannet i vigtige pædagogiske discipliner. Samarbejde med skolen kan enten bestå i et skolemesterskab mellem de forskellige klasser, eller via tennistræning i undervisningen forestået af den lokale tennistræner fra den nærliggende klub. Det mest oplagte tidspunkt for et skoleforløb er lige op til Tennissportens Dag – og dermed udendørssæsonen. Har I ikke selv kræfter til at få et samarbejde med skolen i gang, eller har I ikke en kompetent træner, der kan stille op i dagtimerne, er der hjælp at hente i DGI og DTF.

2.56

2.54
Foto fra DGI billedarkiv.

2.55
Foto fra DGI billedarkiv.

2.56
Tennisskole 2017. Foto fra DGI billedarkiv.

03

ARKETYPER

ARKETYPER

Udvælgelse af arketyperne

3.1
Foto af Kløvermarkens Tennis og Squashcenter.

3.2
Foto af Gentofte Tennisklub.

3.3
Foto af Faaborg Tennisklub.

3.4
Foto af Skørping Tennisklub.

Udvælgelse af arketyperne
For at sikre et bredt udsnit af forskellige typer af tennisanlæg har vi valgt at arbejde med arketyper. Arketyperne lavede vi ved hjælp af en udvælgelse baseret på klubbernes medlemstal, geografiske placering og antal baner.
Dette giver tilsammen både en geografisk spredning og en spredning i typer af anlæg. Det er disse anlæg, vi fremadrettet kalder: ”Arketyper”.

I kategoriseringen er arketyperne udvalgt som følger:

	Klub/anlæg	Medlemmer	Baner
1.	**Kløvermarkens Tennis og Squashcenter**	879 medlemmer	11 udendørsbaner og 3 indendørsbaner
2.	**Gentofte Tennisklub**	752 medlemmer	6 udendørsbaner og 2 indendørsbaner
3.	**Faaborg Tennisklub**	305 medlemmer	6 udendørsbaner
4.	**Skørping Tennisklub**	152 medlemmer	3 udendørsbaner
5.	**Tarm Tennisklub**	85 medlemmer	3 udendørsbaner
6.	**Maribo Tennis Club**	50 medlemmer	4 udendørsbaner

3.1

3.2

3.3

3.4

ARKETYPER

Udvælgelse af arketyperne

3.5

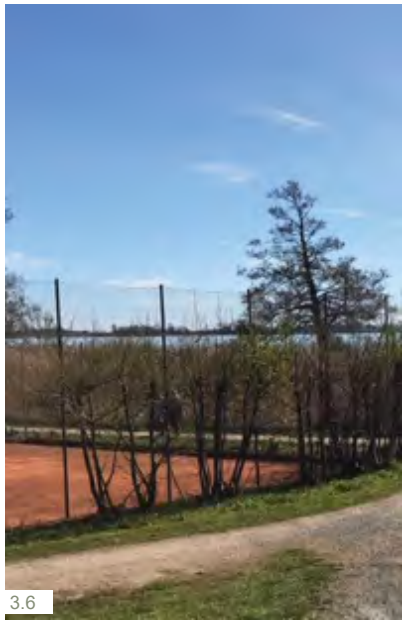

3.6

3.5
Foto af Tarm Tennisklub.

3.6
Foto af Maribo Tennis Club.

På kortet illustreres den geografiske spredning af de udvalgte arketyper:

ARKETYPER

1. Kløvermarkens Tennis og Squashcenter

3.7
Kort over stedet og byen. Luftfoto er hentet via OIS kort. Downloadet d. 13.12.2019 kl.11.30.

Fakta om klubben
Kløvermarkens Tennis og Squashcenter

Den selvejende institution, Kløvermarkens Tennis og Squashcenter ejer og driver anlægget. Baner og bygninger er ejet af den selvejende institution. Jorden er ejet af kommunen. Caféen er forpagtet ud.

Indendørsbaner:
3 hardcourtbaner
4 squashbaner.

Udendørsbaner:
11 grusbaner
1 slagmur.

Andre lokaler:
Klublokale, kontor, café, opholdsgang og 2 omklædningsrum.

Klubben har en høj belægningsgrad på banerne.

Klubben er i stigende udvikling i forhold til medlemstal. Klubben havde i 2018 i alt 879 medlemmer.

3.7

ARKETYPER
Den urbane klub

3.8

3.9

3.10

Anlæggets kendetegn
Anlægget er placeret i forbindelse med et større idrætsanlæg (primært fodbold) og med industribygninger og kolonihaver som nærmeste naboer. Der er oplagte ”bagsider” mod det gamle baneterræn og mod kolonihaverne, mens afgrænsningen til fodboldanlægget udgøres af et højt, grønt læhegn. Derudover er konteksten stærkt urban.
Fra ankomstvejen er anlægget stort set skjult af bevoksning og andre bygninger.

3.11

3.8
View over tennisbaner foran hallen og caféen.

3.9
View mellem tennisbanerne. Her ses tæt begrønning og store træer.

3.10
Grøn tæt sti mellem banerne.

3.11
Passage ved ankomst til anlægget.

ARKETYPER

Kløvermarkens Tennis og Squashcenter

3.12
View i hallen.

3.13
View fra grundens nordlige hjørne.

3.14
Tæt begrønnet sti forløb mellem banerne.

Analyse af potentialer og perspektiver
Klubber af denne type oplever typisk et hårdt pres på faciliteterne – ikke mindst de indendørs aktivitetsmuligheder. Optimal kapacitetsudnyttelse og evt. udvidelse af faciliteter er oplagte fokuspunkter.

Tennisanlægget – en urban park
I de fleste tæt bebyggede områder vil det være en udfordring at etablere tilstrækkelig med grønne, rekreative arealer. Det er et særligt potentiale, at anlæg med denne type placering kan udgøre en grøn oase – en rekreativ park om man vil - for et bredere segment end blot tennisklubbens medlemmer. Det rejser nogle driftsmæssige udfordringer, men tjener også til at afmystificere og introducere aktiviteten for forbipasserende, og ligeledes kan café-funktionen understøttes af udefrakommende brugergrupper. Det er oplagt, at man ved enkle greb kan åbne anlægget og dermed invitere forbipasserende og nye brugere igennem anlægget.

At bygge i højden
Det er besnærende, men sjældent rentabelt at bygge idrætsanlæg i højden.

I den stærkt urbane kontekst kan det dog give mening at se på muligheder i højden af pladsmæssige hensyn. Det er stærkt fordyrende at supplere bygningskonstruktioner med mulighed for tagaktiviteter, men begrænsede udvidelsesmuligheder nødvendiggør og aktualiserer denne mulighed.

3.13

3.12

3.14

ARKETYPER
Den urbane klub

EKSISTERENDE ANLÆG STEDET

Diagrammet viser plan af det eksisterende anlæg.

FREMTIDIGT FORLØB OG SYNLIGHED

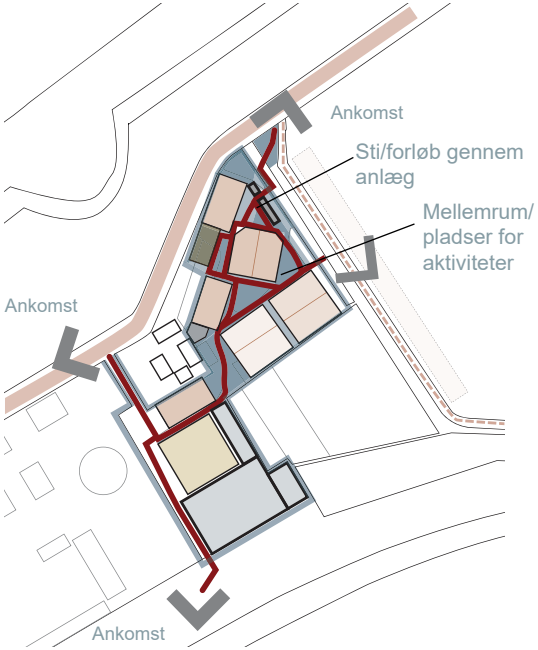

Diagram over muligt fremtidigt forløb gennem anlægget, ankomst og synlighed.

FREMTIDIG STRATEGI

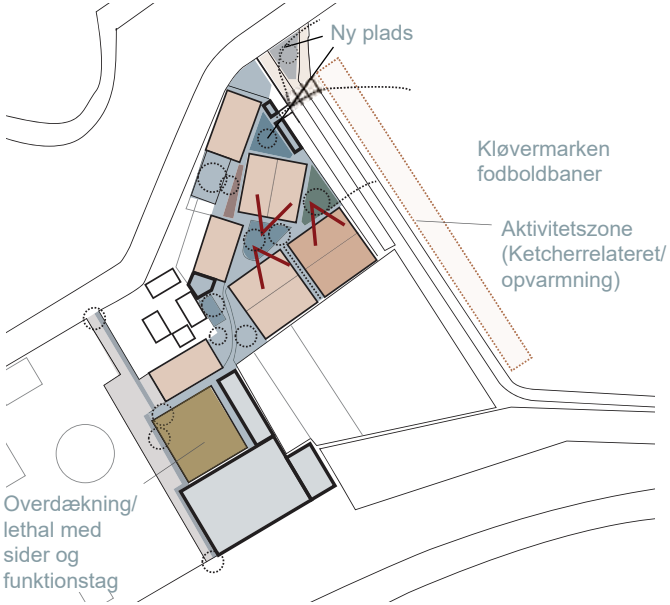

Diagram over mulig fremtidig strategi for anlægget.

Symbol for aktiviteter

Blik over baner/ anlæg

ARKETYPER

Kløvermarkens Tennis og Squashcenter

Forslag til udviklingsgreb
Hele anlægget bør bearbejdes ift. til landskabelige kvaliteter. I den lille skala etableres forløb og ophold, der inviterer nærområdets beboere og andre forbipasserende gennem anlægget og flere aktivitetszoner, der understøtter særlige tekniske elementer i spillet og/eller opvarmningsøvelser, der øger den effektive udnyttelse af de eftertragtede baner. Det menneskerige opland kan også gøre det muligt at etablere supplerende aktiviteter som satellit-aktiviteter til primæraktiviteten. I denne kontekst kunne det være start/slut-facilitet for f.eks. løbe(klub)aktiviteter.

Indkig til baner og aktiviteter fra omgivelserne etableres, hvor det ikke generer spillet, og sociale funktioner styrkes ved flere opholdsmuligheder og picnic/grill faciliteter (step 1).

I den lidt større skala (step 2) kan der etableres en mere sammenhængende belægning og evt. mindre uopvarmede bygninger efter behov (supplerende depot, mødefaciliteter), vandposter, større opholdsmøbler (tribuner m.m.), og tematiserede fysisk træningsspots og legefaciliteter. Her kan der også ses kritisk på strukturer og småbygninger, der er opført af nød gennem tiden, og som ikke længere er optimalt funktionelle eller, ved deres placering, hindrer helhedsgreb i anlægget.

Klubben har allerede udvidet aktivitetsmuligheder med squashfaciliteter og petanque, men det er som nævnt oplagt at udnytte det store rekrutteringspotentiale i nærområdet med endnu flere aktivitetsmuligheder. Det kunne også ske i en større skala (step 3) og fungere som supplerende tilbud til klubbens nuværende medlemmer (løbefaciliteter, crossfit træning, padel-baner) og rekrutteringspotentiale for nye. En mere gennemgribende, central plads kunne tydeligt signalere byrumsfunktionerne, og endelig kunne der ses på at styrke "indendørs-" kapaciteten ved at overdække udvalgte eksisterende baner eller helt nyetablere indendørsfaciliteter – gerne med fokus på aktive facader for optimal pladsudnyttelse.

Etablering af robuste og evt. åbne/gratis baner – evt. med stærk urban identitet - kan fungere som åben invitation til nytilkomne og et alternativ til de driftstunge og deraf nødvendigvis restriktivt administrerede grusbaner. De robuste banearealer kan fungere mere fleksibelt f.eks. ifm. tennis-camps og udgøre en buffer, som også de særligt dedikerede kan spille på uanset vejrforhold.

UDVALGTE VÆRKTØJER:

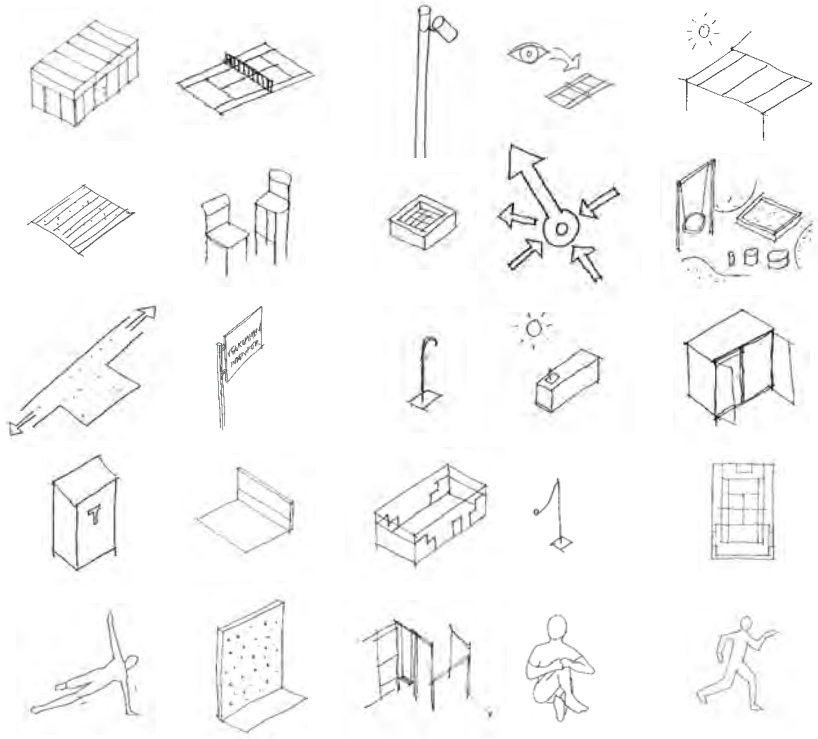

For yderligere info om de enkelte værktøjer se afsnit "Værktøjskassen" s. 15.

ARKETYPER

Den urbane klub

FASEDELING EFTER OPTIMALE UDVIKLINGSTRIN:

1. Step 1
2. Step 2
3. Step 3

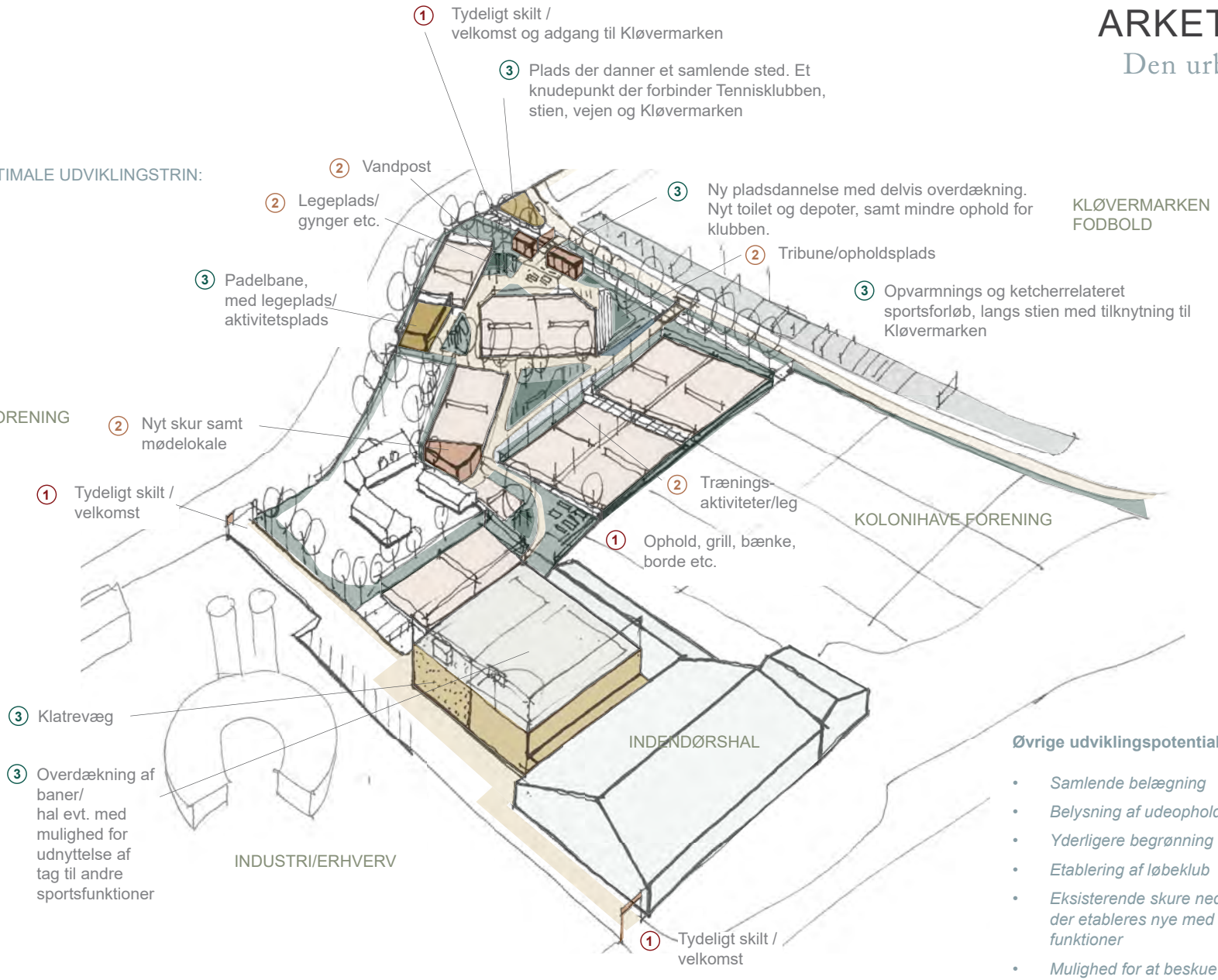

Øvrige udviklingspotentialer:

- *Samlende belægning*
- *Belysning af udeophold*
- *Yderligere begrønning af anlægget*
- *Etablering af løbeklub*
- *Eksisterende skure nedrives og der etableres nye med udvidede funktioner*
- *Mulighed for at beskue baner*

ARKETYPER

Gentofte Tennisklub

3.15
Kort over området.
Luftfoto er hentet via OIS kort.
Downloadet d. 13.12.2019 kl.11.35.

Fakta om klubben
Gentofte Tennisklub

Anlægget er kommunalt ejet, men drevet af klubben med kommunalt driftstilskud til både indendørs- og udendørsbaner. Café bortforpagtes.

Indendørsbaner:
2 hardcourtbaner

Udendørsbaner:
6 grusbaner
1 minitennisbane på kunstgræs.

Andre lokaler:
Café/klubrum der bl.a. også bruges til styrketræning og yoga. 2 stk omklædningsrum og 2 stk kontorer.

Klubben har en belægningsgrad på banerne, der ligger tæt på 100%. Klubben er i stigende udvikling i forhold til medlemstal. Klubben havde i 2018 i alt 752 medlemmer.

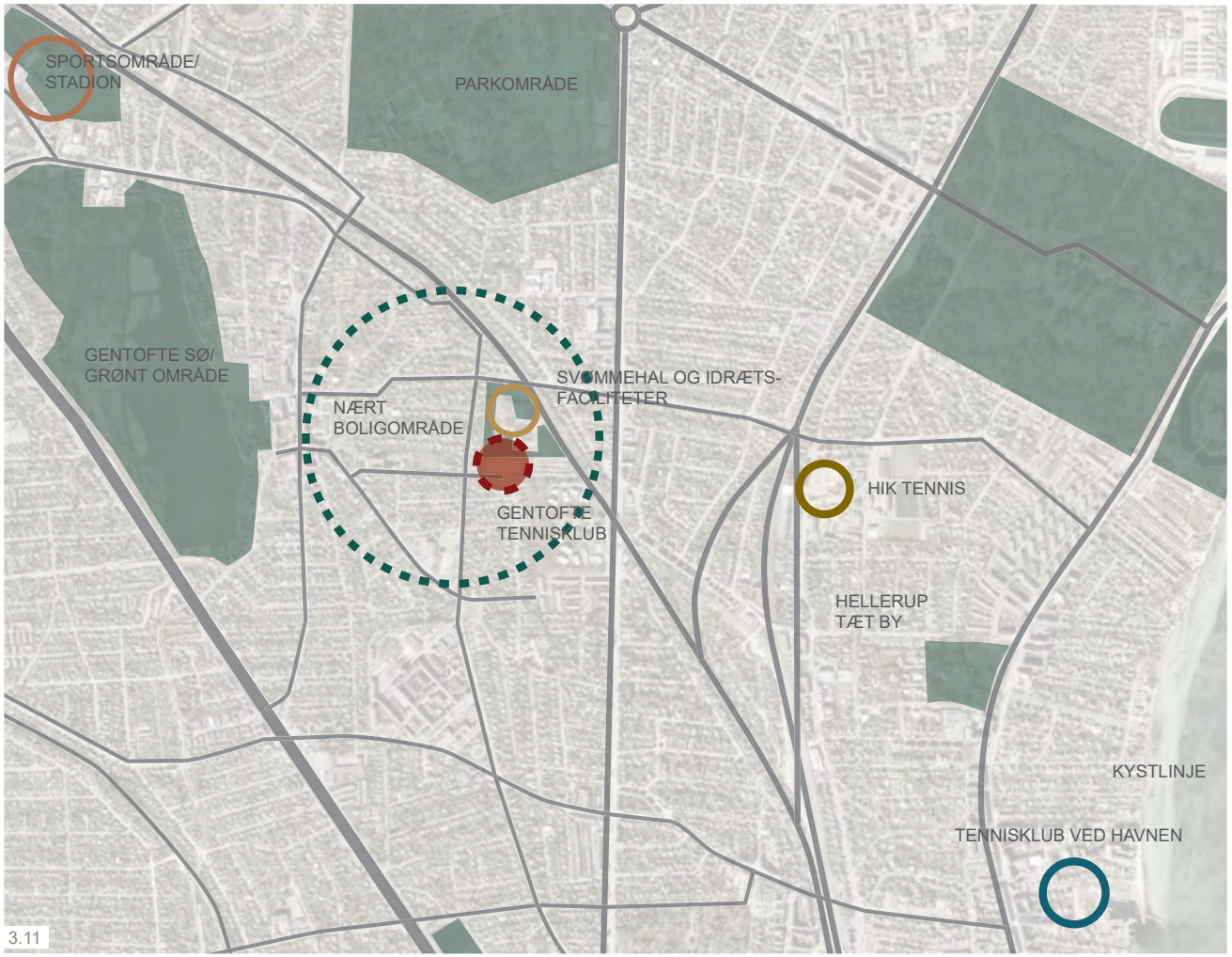

3.11

ARKETYPER

Storklubben i villakvarteret

3.16

3.17

3.18

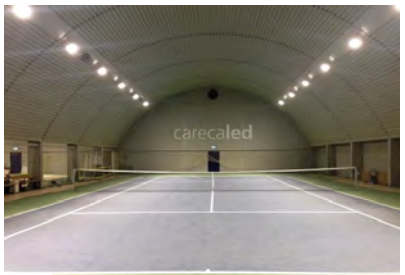

3.19

Anlæggets kendetegn
Her et eksempel på det kompakte, fuldt udnyttede anlæg med meget begrænsede udvidelsesmuligheder. Der opleves et udpræget højt pres på baner og tilmed et pres for medlemstilgang, som umiddelbart er vanskeligt at håndtere på det eksisterende anlæg.
Anlægget er placeret i et ganske tætbebygget villakvarter, men afgrænses dog mod nord af et mere åbent stiforløb og derefter idrætsanlæggets (Kildeskovshallens) omfattende palet af idrætstilbud.

3.16
View over baner fra grønt forløb på kanten af anlægget.

3.17
Nuværende terrasse og mindre plads centralt i anlægget.

3.18
Eksisterende bygning med bagvedliggende haller.

3.19
Hallen set indefra.

ARKETYPER
Gentofte Tennisklub

3.20
Banerne ligger tæt sammen og grænser op til en grøn kant langs anlægget.

3.21
Det grønne forløb mellem Gentofte Tennis Klub og Klideskovshallen.

3.22
Foto af hallernes tydelige og ikoniske geometri.

Analyse af potentialer og perspektiver
I lighed med arketype 1 er kapacitetsunderskud en betydelig udfordring for denne type anlæg. Kombineret med meget begrænsede udvidelsesmuligheder synes klubbens medlemsmæssige udviklingspotentiale at være stærkt begrænset. Aktivitetsmuligheder kan optimeres, ligesom de pladsmæssige bånd kan forekomme mindre snærende ved en styrket integration i nærområdets flow og arkitektur. Sæsonforlængende og helårs tiltag kan bidrage til, at nogle aktiviteter i ydersæsonerne vil kunne trækkes hjem til anlægget. Efterspørgslen vil formodentlig ikke kunne efterkommes på det nuværende areal, hvorfor det er relevant at overveje etablering af banekapacitet på nært beliggende ”satellit-placeringer” med fokus på banekapacitet (vinter- og sommer).

3.20

3.17
3.21

3.22

ARKETYPER

Storklubben i villakvarteret

EKSISTERENDE ANLÆG STEDET

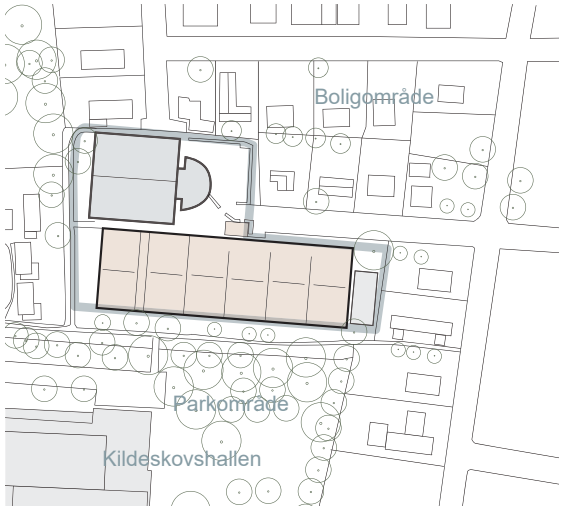

Diagrammet viser plan af det eksisterende anlæg.

FREMTIDIGT FORLØB OG SYNLIGHED

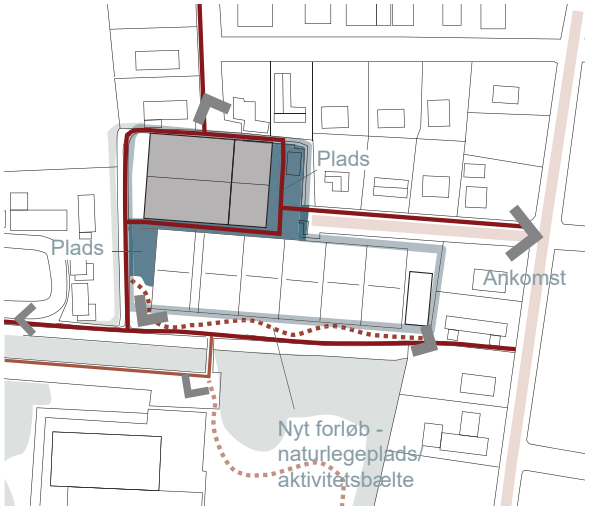

Diagram over muligt fremtidigt forløb gennem anlægget, ankomst og synlighed.

FREMTIDIG STRATEGI

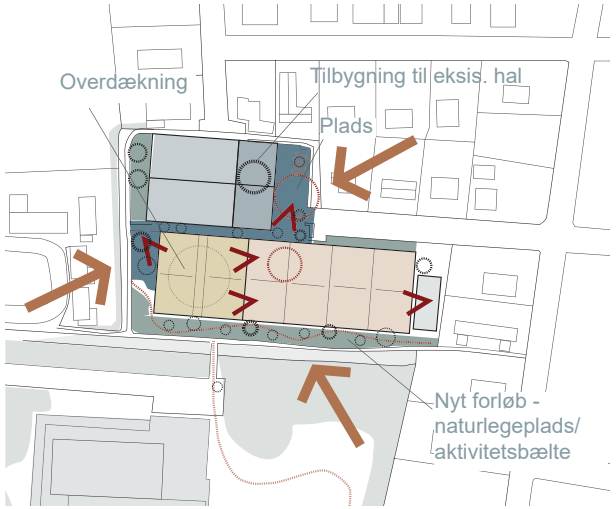

Diagram over mulig fremtidig strategi for anlægget.

Symbol for aktiviteter

Blik over baner/ anlæg

ARKETYPER
Gentofte Tennisklub

Forslag til udviklingsgreb
I kraft af den iøjnefaldende bebyggelsestæthed i kvarteret, er det oplagt at styrke synergierne med anlæggets naboer. I den lille skala (step 1) kan det gøres på forskellig vis. Mod villakvarteret ligger synergipotentialet måske mest i almene rekreative opholds- og parkfunktioner og et tilbud om frit tilgængelige aktivitetsmuligheder på anlægget. Derudover opblødes de specifikke, funktionsudviklede faciliteter via en attraktiv sammenhængende belægning, der samtidig fungerer som en forlængelse af omgivende stisystemer og leder naboerne gennem anlægget.
Et mere idrætsrettet fokus kunne anlægges mod naboen mod nord (idrætsanlægget), hvor veldefinerede brugergrupper let kan kontaktes og inddrages i udviklingsprocesser vedrørende de mellemliggende arealer. I praksis kunne det dreje sig om leg-, opvarmnings- og styrketræningsfaciliteter. Opholdskvaliteter styrkes med enkel overdækning, udekøkken/picnic faciliteter og inviterende møblement. Helt lavpraktisk kan naboer og forbipasserende inviteres indenfor via skiltning og bearbejdning af belægning.

Belægningen kan også bearbejdes mere gennemgribende i lidt større skala (step 2) og derved styrke hele anlæggets landskabelige karakter. Opholdskvaliteter styrkes med et identitetsgivende, unikt opholdsmøbel eller tribune og sæsonforlængende brug ved etablering af styret bane- og anlægsbelysning.

I den store skala (step 3) kan indendørs funktioner styrkes og udvides med en simpel forlængelse af de eksisterende halbygninger. I de nye arealer kan arealer til mindre pladskrævende træningsaktiviteter etableres, ligesom cafe-området kan revitaliseres.

Endnu et sæsonforlængende tiltag kunne være at overdække en eller flere baner og dermed skabe en (uopvarmet) mulighed for at anvende banerne året rundt, mens fleksible, oplukkelige sider/gavle gør, at banerne fortsat kan være attraktive i højsæsonen.

UDVALGTE VÆRKTØJER:

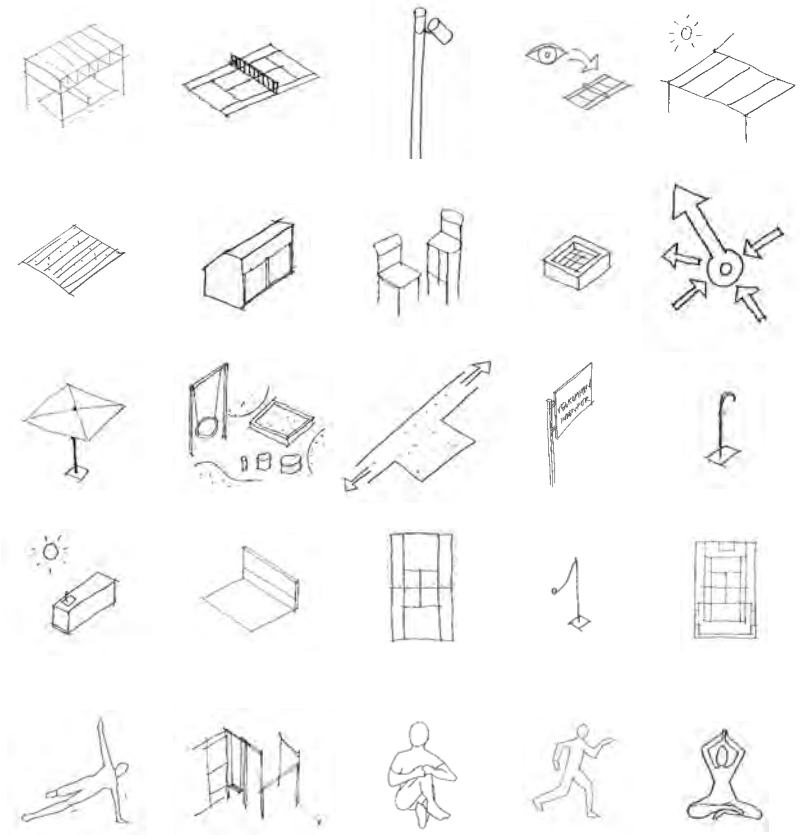

For yderligere info om de enkelte værktøjer se afsnit "Værktøjskassen" s. 15.

ARKETYPER

Storklubben i villakvarteret

FASEDELING EFTER OPTIMALE UDVIKLINGSTRIN:

1. Step 1
2. Step 2
3. Step 3

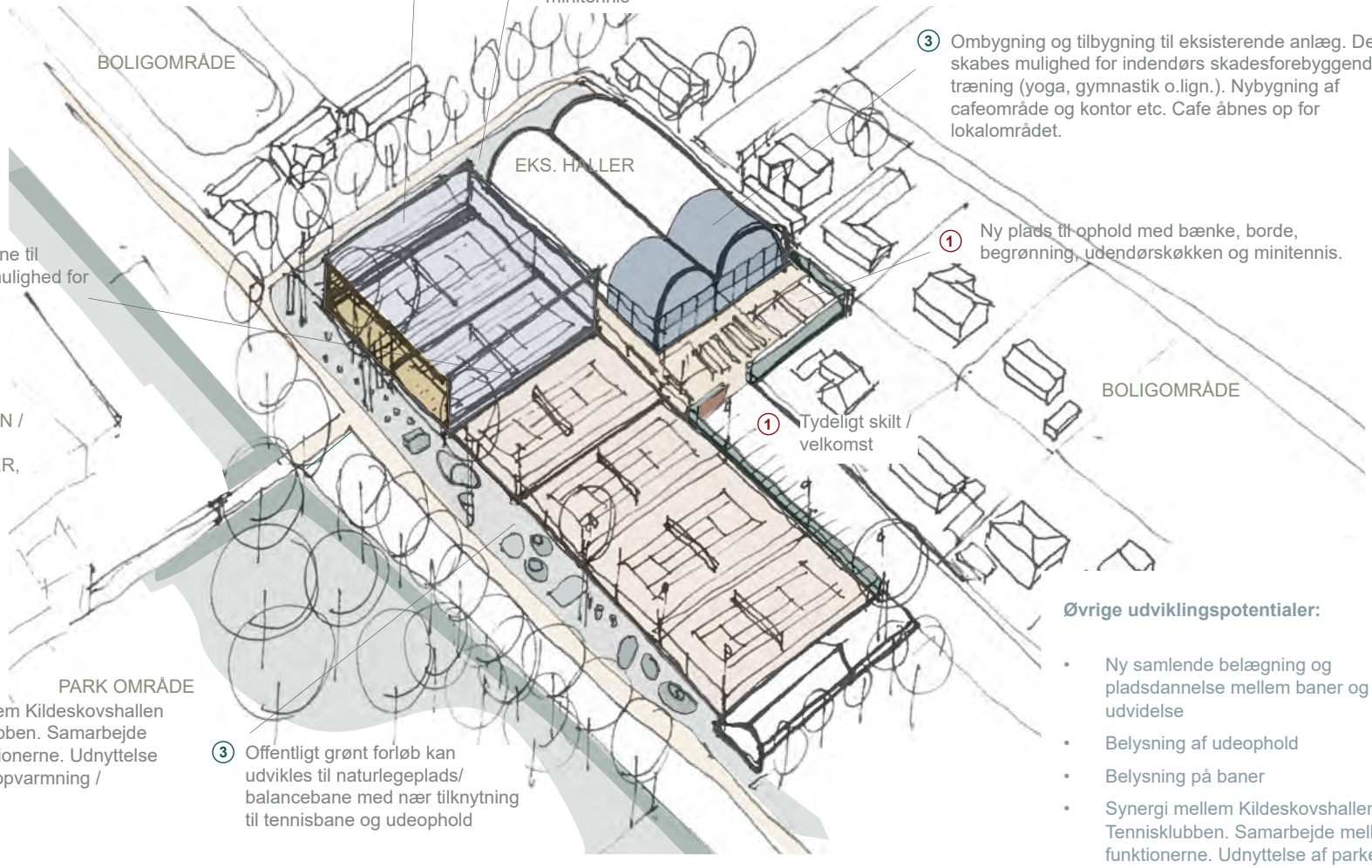

3 Overdækning af baner for brug året rundt

1 Slagmur, speedtennis og evt. minitennis

3 Ombygning og tilbygning til eksisterende anlæg. Der skabes mulighed for indendørs skadesforebyggende træning (yoga, gymnastik o.lign.). Nybygning af cafeområde og kontor etc. Cafe åbnes op for lokalområdet.

1 Ny plads til ophold med bænke, borde, begrønning, udendørskøkken og minitennis.

2 Trappe/tribune til ophold og mulighed for at se kampe

KILDESKOVSHALLEN / SVØMMEHAL OG IDRÆTSFACILITETER, CAFE M.M.

1 Tydeligt skilt / velkomst

1 Synergi mellem Kildeskovshallen og Tennisklubben. Samarbejde mellem funktionerne. Udnyttelse af parken til opvarmning / løberute

3 Offentligt grønt forløb kan udvikles til naturlegeplads/ balancebane med nær tilknytning til tennisbane og udeophold

Øvrige udviklingspotentialer:

- Ny samlende belægning og pladsdannelse mellem baner og ny udvidelse
- Belysning af udeophold
- Belysning på baner
- Synergi mellem Kildeskovshallen og Tennisklubben. Samarbejde mellem funktionerne. Udnyttelse af parken til opvarmning / løberute.

ARKETYPER

Skørping Tennisklub

3.23
Kort over stedet og Skørping by. Luftfoto er hentet via OIS kort. Downloadet d. 13.12.2019 kl.12.00.

Fakta om klubben
Skørping Tennisklub

Anlægget er kommunalt ejet. Klubben driver banerne og kommunen driver de grønne områder.

Indendørsbaner:
Ingen.

Udendørsbaner:
3 grusbaner og 1 minitennisbane på grus.

Andre lokaler:
Anretterkøkken. 1 toilet og 2 omklædningsrum.

Klubben har endnu ikke problemer med for høj belægning.

Klubben er i perioden fra 2016 til 2018 gået fra 51 til 152 medlemmer.

3.20

ARKETYPER

Klubben i villakvarteret

3.24

3.25

3.26

Anlæggets kendetegn
I denne kategori finder vi klubber med et fornuftigt forhold mellem antal baner og medlemmer. En mindre vækst i medlemstal er mulig indenfor rammerne, men en større satsning og tilgang kræver kapacitetsudvidelser. Tennisanlægget er beliggende i et villakvarter i kanten af Rold skov. Anlægget er placeret i en forsænkning omgivet af høj bevoksning/læhegn, og derfor må det betragtes som en ”destination” - altså i mindre grad et anlæg, der tilfældigt passeres, når der ses bort fra kvarterets beboere.

3.24
Foto fra Skørping Tennisklub, Sommerskole 2019.

3.25
View over anlægget.

3.26
View over anlægget. Klubhuset ses i baggrunden.

ARKETYPER

Skørping Tennisklub

3.27
På foto ses område foran klubhus, ankomst samt grusbane mod vejen.

3.28
Eksisterende klubhus.

3.29
Skørping Tennisklub Sommerskole 2019. Foto fra Skørping Tennisklub.

3.30
Den ene grusbane er placeret mod vejen.

Analyse af potentialer og perspektiver
Anlæggets beliggenhed som ”destination” tilsiger, at der skal være en årsag til at begive sig til området. For den dedikerede tennisspiller er årsagen indlysende, men for andre lokale beboere og potentielle medlemmer er dette ikke tilfældet. Visionsarbejde i denne type klubber bør altså sætte fokus på, hvad klubbens profil er, og hvilke (supplerende) aktiviteter man ønsker at vægte i det fremtidige arbejde, samt i hvilken grad tennisklubben ønsker at integrere sig i det omgivende lokalområde.

3.27

3.28

3.29

3.30

ARKETYPER
Klubben i villakvarteret

EKSISTERENDE ANLÆG STEDET

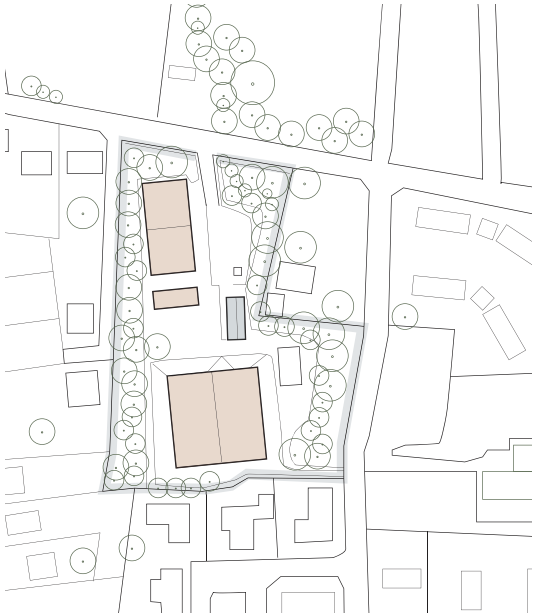

Diagrammet viser plan af det eksisterende anlæg.

FREMTIDIGT FORLØB OG SYNLIGHED

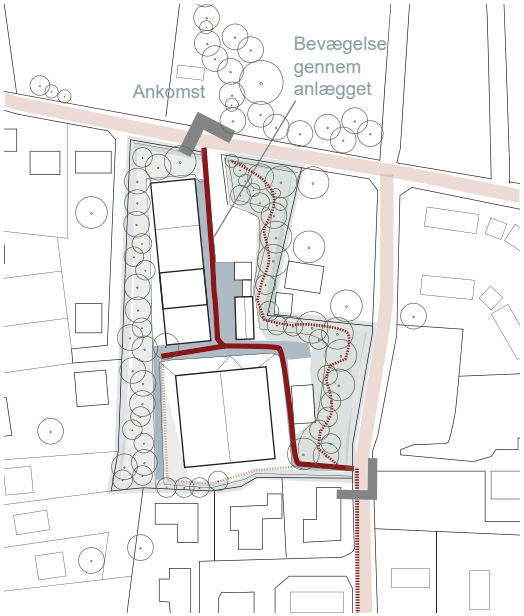

Diagram over muligt fremtidigt forløb gennem anlægget, ankomst og synlighed.

FREMTIDIG STRATEGI

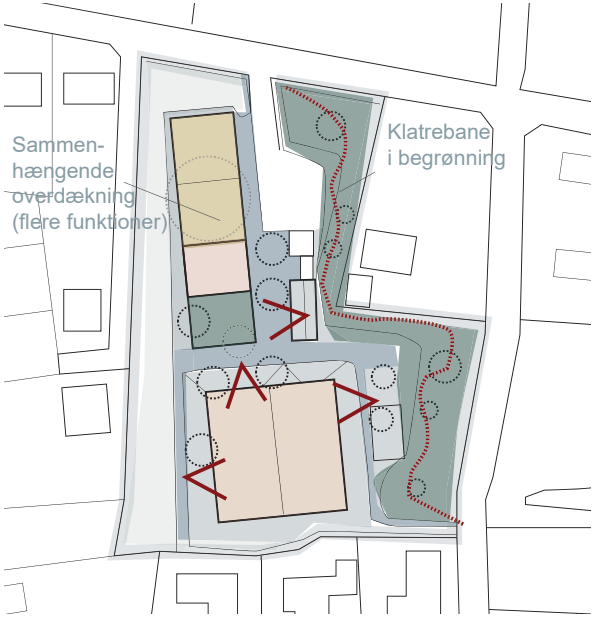

Diagram over mulig fremtidig strategi for anlægget.

Symbol for aktiviteter

Blik over baner/ anlæg

ARKETYPER

Skørping Tennisklub

Forslag til udviklingsgreb
Ligesom tilfældet er i denne konkrete klub, er det oplagt, at der i anlæg af denne type tænkes i de hyggelige sociale elementer rundt om aktiviteten. Dette fokus kan styrkes med få midler med inspiration fra dette katalogs værktøjskasse, men også i det lidt større perspektiv, hvor tennisklubhuset kan blive nærområdets samlingssted.
Anlægget kan endvidere udvides med supplerende aktivitetsmuligheder på området og måske som start/slut sted for aktiviteter i skoven (gåture, løb, mountainbike m.m.).
Da anlægget ikke rummer arealer til vinteraktiviteter, kan det være en overvejelse om netop klubhuset kan være omdrejningspunktet for sociale aktiviteter hele året, ligesom der kan suppleres med en mere multifunktionel bane på robust underlag, der kan forlænge sæsonen betragteligt for dedikerede tennisspillere og ligeledes invitere områdets beboere og besøgende indenfor på anlægget.

Invitationen til omverdenen kan styrkes med flere indgange og et stiforløb, der direkte leder gående igennem anlægget. Den høje lægivende bevoksning kan udnyttes til trætop-aktivitetsbaner eller et lille løbe/cykle teknik- og forhindringsforløb. Implementeringen ville kunne ske etapevis, og projekter i denne skala (step 1) kan med fordel billiggøres med frivillig arbejdskraft, der styrker ejerskab og social samhørighed.
I den lidt større skala (step 2) kan der ses på faciliteter, der styrker kvaliteten i aktiviteter og ophold i anlægget. Det kunne være en samlende belægning, renovering/ udskiftning af bad og toiletfaciliteter, opholdselementer og legeredskaber på anlægget m.m.
I den helt ambitiøse skala (step 3) kunne der være mulighed for at etablere overdækkede eller helt afskærmede aktivitetsmuligheder i form af padelbane eller overdækket multifunktionel bane eller sågar overdækket tennisbane for at styrke helårsaktiviteten.

UDVALGTE VÆRKTØJER:

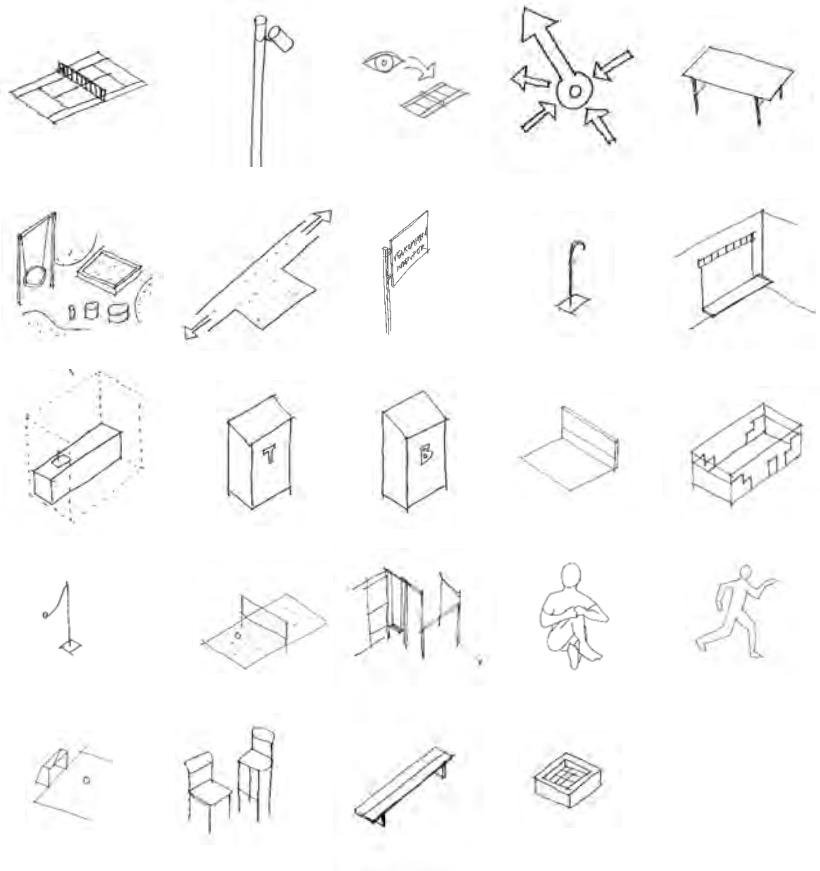

For yderligere info om de enkelte værktøjer se afsnit "Værktøjskassen" s. 15.

ARKETYPER

Klubben i villakvarteret

FASEDELING EFTER OPTIMALE UDVIKLINGSTRIN:

1. Step 1
2. Step 2
3. Step 3

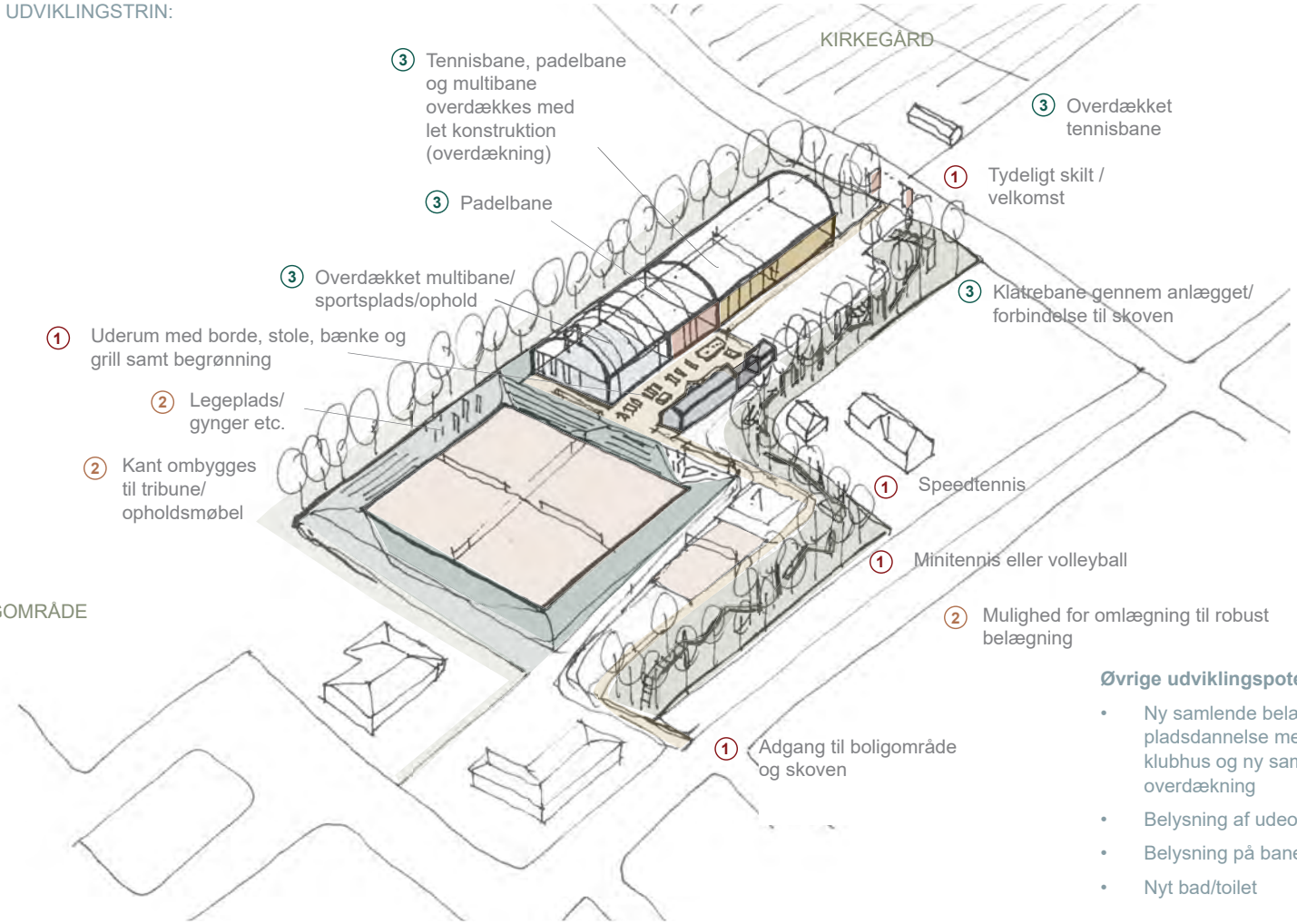

Øvrige udviklingspotentialer

- Ny samlende belægning og pladsdannelse mellem baner, klubhus og ny samlende overdækning
- Belysning af udeophold
- Belysning på baner
- Nyt bad/toilet

ARKETYPER
Faaborg Tennisklub

3.31
Kort over tennisanlægget og byen. Luftfoto er hentet via OIS kort. Downloadet d. 13.12.2019 kl.12.45.

Fakta om klubben
Faaborg Tennisklub

Det er klubben der ejer anlægget. Hegnet og jorden er ejet af kommunen. Anlægget ejes af klubben. Hegnet og grunden ejes af kommunen.

Indendørsbaner:
Ingen.

Udendørsbaner:
6 grusbaner.

Andre lokaler:
Opholdsrum med køkken, toilet og omklædnings- og badefaciliteter.

Klubben bruger banerne tæt på maksimalt i sæsonen. Det kan i perioder være svært at få tider.

Klubben har siden 2012 været i stigning i forhold til medlemstal. I 2018 havde klubben i alt 305 medlemmer.

3.28

ARKETYPER

Klubben på kanten af byen

3.32

3.33

Anlæggets kendetegn
Faaborg Tennisklub er beliggende i udkanten af Faaborg by og kun kort fra overgangen mellem bymæssige funktioner og landbrugsarealer. Anlægget afgrænses mod nord af et jernbanetracé og mod syd af en højderyg op mod Faaborg stadion. Højderyggen og banernes orientering gør, at der opstår små grønne nicher mellem banernes forskydninger i længderetningen. Hele anlægget er omgivet af høj lægivende bevoksning. Anlægget er altså ganske afgrænset fra omkringliggende bymæssige funktioner og dermed i udpræget grad en destination for brugerne. Klubben er i positiv medlemsudvikling og klubbens 6 grusbaner er tæt på fuldt belagte i højsæsonen.

3.34

3.32
Foto af eksisterende klubhus, tennisbaner samt skrænten.

3.33
Foto ud over Faaborg Tennisklub.

3.34
Foto af østlige tennisbaner.

ARKETYPER
Faaborg Tennisklub

3.35
Grusbane i brug.

3.36
View ud over anlægget fra eksisterende indgang.

Analyse af potentialer og perspektiver
Anlæggets kapacitet, taget i betragtning, synes potentialet for klubben at understøtte og styrke de gode sociale aktiviteter, der allerede foregår samt at sikre et jævnt flow af nye medlemmer af hensyn til klubbens sociale dynamik og fremtidige medlemsantal og –sammensætning. Rent fysisk er der gode muligheder for at understøtte disse mekanismer med fysiske tiltag i forskellig skala.

3.35

3.36

ARKETYPER

Klubben på kanten af byen

EKSISTERENDE ANLÆG STEDET

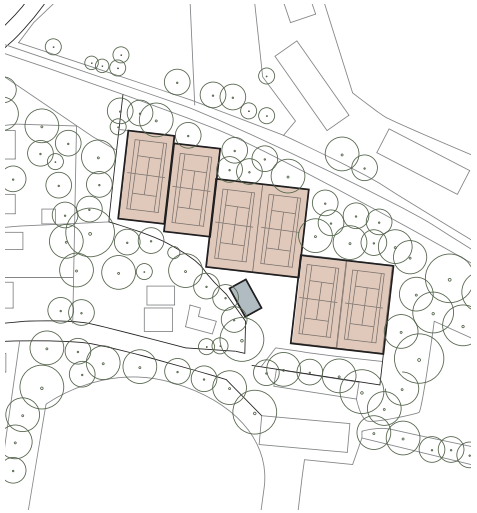

Diagrammet viser plan af det eksisterende anlæg.

FREMTIDIGT FORLØB OG SYNLIGHED

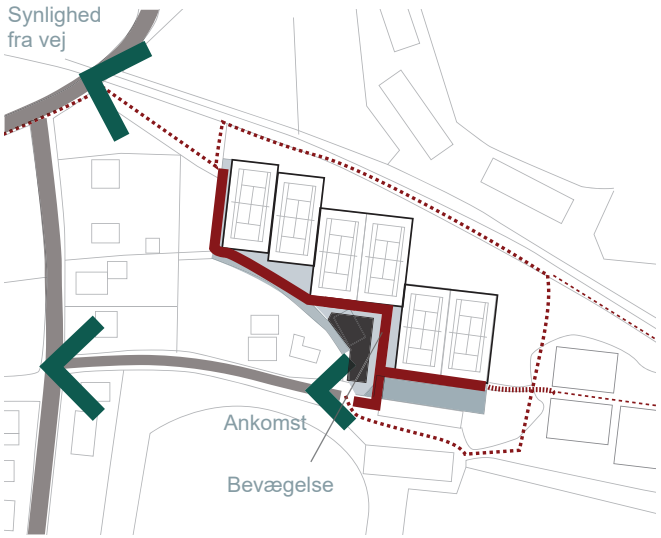

Diagram over muligt fremtidigt forløb gennem anlægget, ankomst og synlighed.

FREMTIDIG STRATEGI

Diagram over mulig fremtidig strategi for anlægget.

Symbol for aktiviteter

Blik over baner/ anlæg

ARKETYPER

Faaborg Tennisklub

3.37
Foto af tennisbanerne i brug i Faaborg Tennisklub.

Forslag til udviklingsgreb
Det er oplagt at udnytte anlæggets placering (skudt ind i skrænt mod syd) til at lægge linjen for fremtidige anlægsmæssige udviklingstiltag. Skrænten giver en behagelig ”ryg” til anlægget og orienterer blikket mod banerne og de små felter derimellem. Dette gælder også klubhusets orientering.
Trods anlæggets solitære beliggenhed kunne der arbejdes med at styrke forbindelsen til Faaborg Stadion ved at etablere fælles trænings- og aktivitetsarealer mellem de to anlæg (step 1). Ligeledes kunne adgang til anlægget styrkes via skiltning og ikke mindst belysning (step 1). Klubbens stærke fokus på sociale aktiviteter kunne styrkes med en klubhusudvidelse eller på sigt en helt ny klubhusbygning (step 3), der kunne understøtte såvel klubbens- som lokalområdets sociale funktioner, ligesom en styrkelse af anlæggets ”parkfunktioner” (ophold og supplerende aktivitetsmuligheder) kunne gøre det til en destination for områdets familier (step 2). I den helt store skala (step 3) vil anlæggets helårsfunktion kunne styrkes med overdækkede tennisbaner samt udskiftning af underlag på 1-2 baner til en helårsanvendelig belægning.

3.37

UDVALGTE VÆRKTØJER:

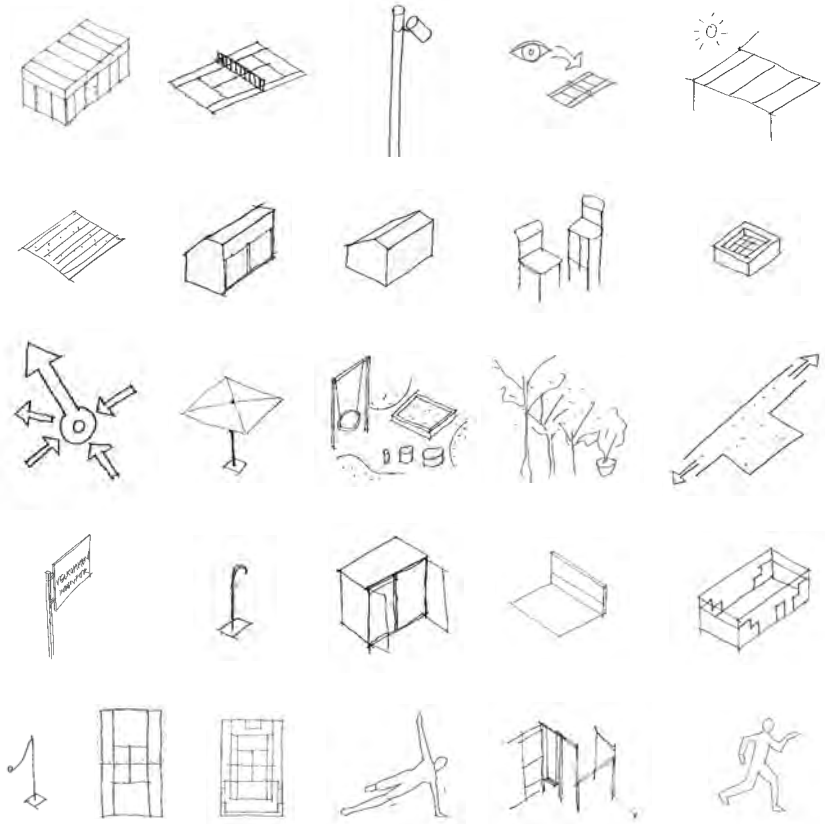

For yderligere info om de enkelte værktøjer se ”Værktøjskassen” s. 15.

ARKETYPER

Klubben på kanten af byen

FASEDELING EFTER OPTIMALE UDVIKLINGSTRIN:

1 Step 1

2 Step 2

3 Step 3

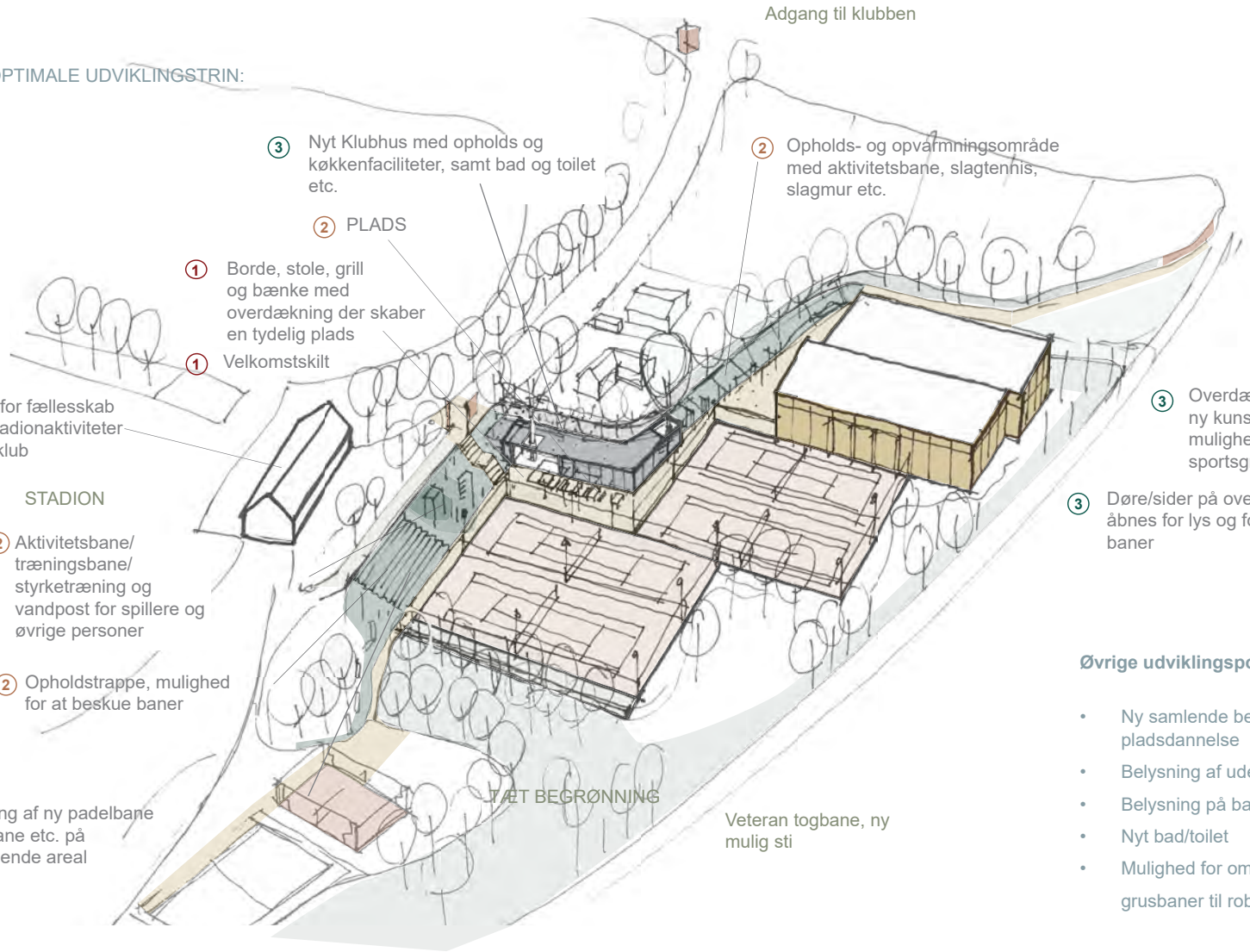

Øvrige udviklingspotentialer:

- Ny samlende belægning og pladsdannelse
- Belysning af udeophold
- Belysning på baner
- Nyt bad/toilet
- Mulighed for omlægning af grusbaner til robust belægning

ARKETYPER
Tarm Tennisklub

3.38
Kort over stedet og Tarm by. Luftfoto er hentet via OIS kort. Downloadet d. 13.12.2019 kl.13.00.

Fakta om klubben
Tarm Tennisklub

Jorden er ejet af kommunen. Klubben lejer grunden i et uopsigeligt lejemål. Baner og bygninger ejes og drives af klubben.

Indendørsbaner:
Ingen

Udendørsbaner: 3 grusbaner

Andre lokaler:
Klublokale, 1 omklædningsrum til 1-2 personer med bad, depot og toilet.

Belægningsgraden kendes ikke, men banerne benyttes flittigt om sommeren.

Klubben har et stigende medlemstal. I 2017 var der 51 medlemmer stigende til 85 medlemmer i 2018.

3.38

ARKETYPER

Klubben ved idrætsanlægget

3.39

Anlæggets kendetegn
Tarm Tennisklub er placeret i kanten af byen i overgangen til skov og landbrugsarealer. Placeringen er i forbindelse med byens idrætsanlæg og ud til dettes parkeringsplads. Anlægget er altså langt fra eneste attraktion i området. Klubbens 3 grusbaner og lille klubhus er på 3 sider omkranset af høj, tæt læbevoksning, der mod øst danner en lille grøn lund. Idrætsanlægget har på modsat side (øst) af halbygningerne etableret et udendørs trænings- og opholdsområde, mens arealet mod vest (og tennisanlægget) udelukkende forbeholdes parkering.

3.39
Klubhuset ses på den tydelige kant der indrammer anlægget.

3.40
View over baner. I baggrunden ses ny padelbane.

3.40

ARKETYPER

Tarm Tennisklub

3.41
Foto fra klubarrangement i Tarm Tennisklub.

3.42
Foto af opholdsareal mellem skur og klubhus.

3.43
View over Tarm Tennisklub.

Analyse af potentialer og perspektiver
Det synes oplagt, at et udviklingspotentiale for tennisanlægget kunne være en stærkere anlægsmæssig kontakt til det dynamiske idrætscenter. Det er allerede muligt at booke tennistider (og ligeledes padel) via hallens hjemmeside, mens kun parkeringsarealer fysisk forbinder idrætshal og tennisanlæg. Afhængig af lokale bestemmelser kunne det også være muligt at udnytte det naboliggende grønne areal til at udvide aktivitetsmuligheder, ligesom parkeringsarealet uden for spidsbelastningsperioder kan anvendes som supplerende aktivitetsareal.

3.41

3.42

3.43

ARKETYPER

Klubben ved idrætsanlægget

EKSISTERENDE ANLÆG STEDET

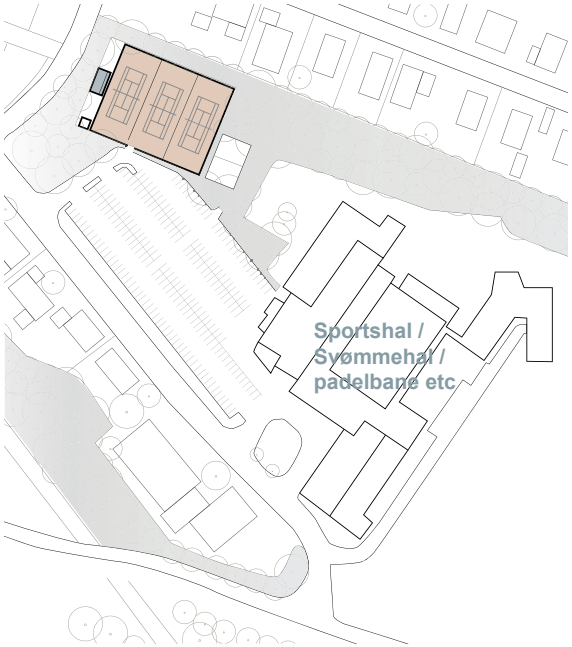

Diagrammet viser plan af det eksisterende anlæg.

FREMTIDIGT FORLØB OG SYNLIGHED

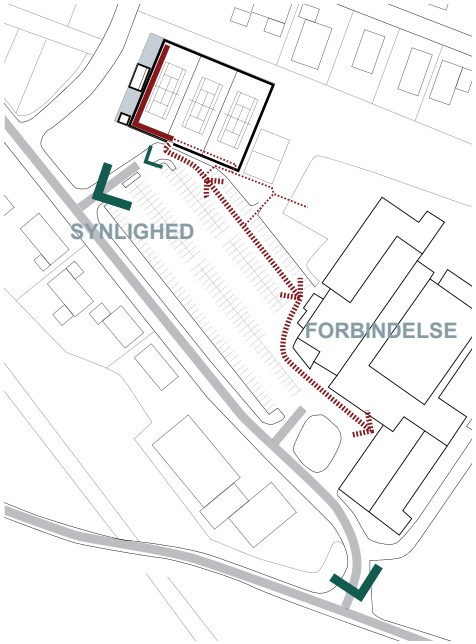

Diagram over muligt fremtidigt forløb gennem anlægget, ankomst og synlighed.

FREMTIDIG STRATEGI

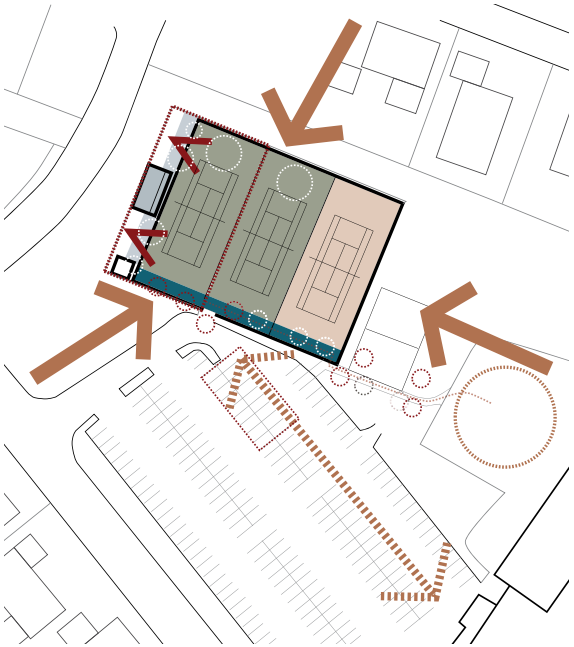

Diagram over mulig fremtidig strategi for anlægget.

Symbol for aktiviteter

Blik over baner/ anlæg

ARKETYPER
Tarm Tennisklub

3.44
Niveauforskel og den grønne ryg i anlægget.

Forslag til udviklingsgreb
Anlæggets ret fine beliggenhed og skala kan styrkes med enkle midler (step 1) såsom tydelig velkomst til anlægget (grafik/skiltning), styrkelse af ophold med enkle faciliteter (borde og bænke) og trygheds- og stemningsgivende belysning.
I den lidt større skala (step 2) kan der suppleres med læskærme med indbygget ophold, sammenhængende belægning på anlægget samt banebelysning, opgradering af klubhus og etablering af supplerende aktivitetsmuligheder mod- og på selve p-arealet i samarbejde med idrætsanlægget og evt. i den lille lund mod øst.
I den helt store skala (step 3) kan der tænkes helårsaktiviteter med mere robuste banetyper og baneoverdækning.

3.44

UDVALGTE VÆRKTØJER:

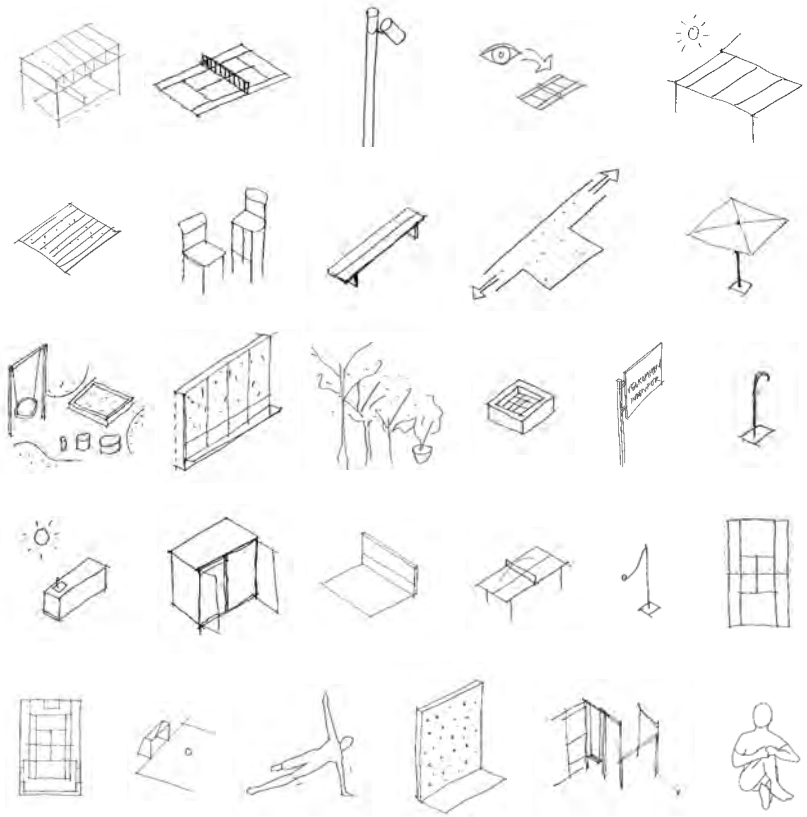

For yderligere info om de enkelte værktøjer se "Værktøjskassen" s. 15.

ARKETYPER

Klubben ved idrætsanlægget

FASEDELING EFTER OPTIMALE UDVIKLINGSTRIN:

1 Step 1

2 Step 2

3 Step 3

4 Step 4

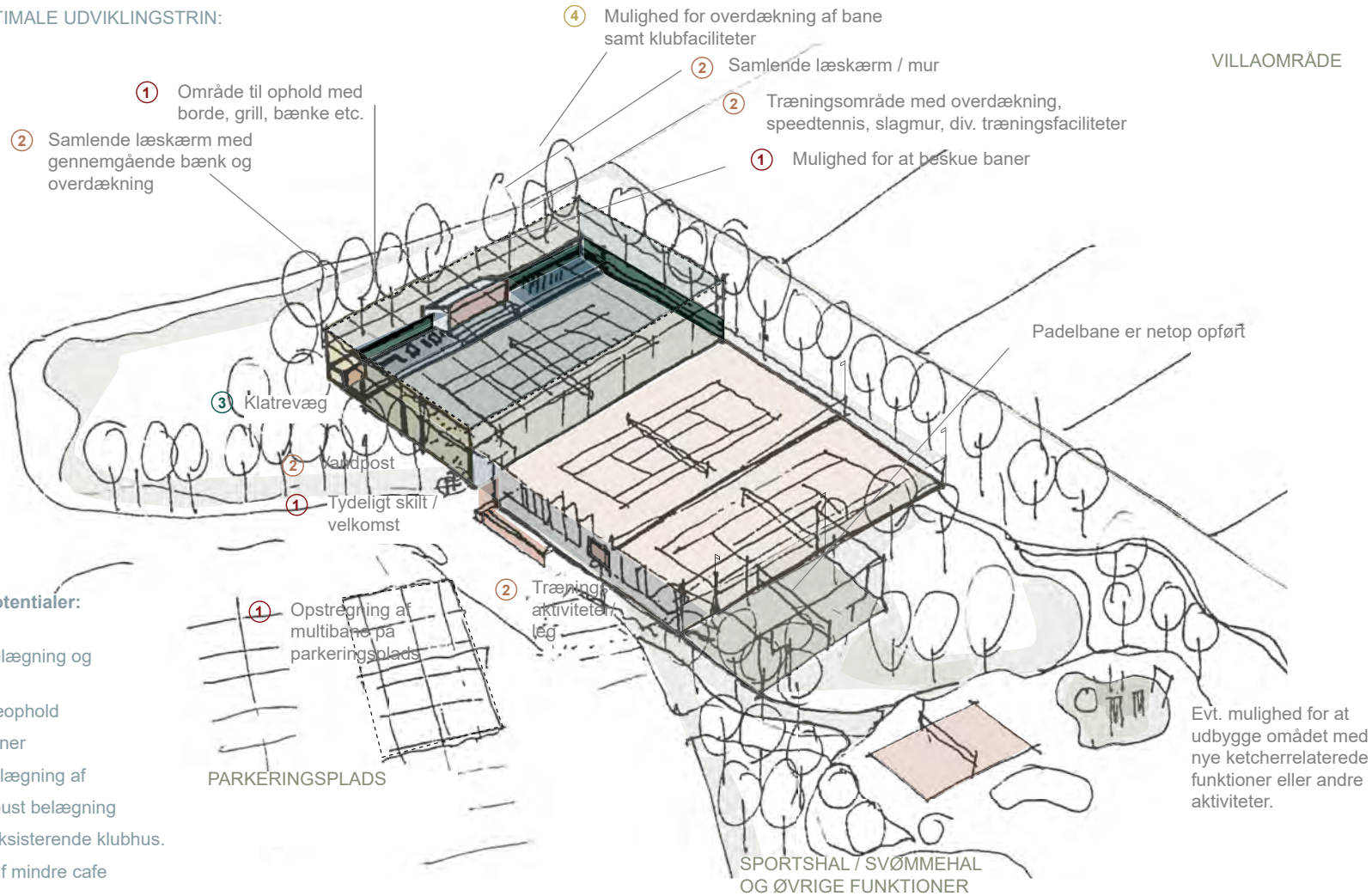

Øvrige udviklingspotentialer:

- Ny samlende belægning og pladsdannelse
- Belysning af udeophold
- Belysning på baner
- Mulighed for omlægning af grusbaner til robust belægning
- Ombygning af eksisterende klubhus. Evt. etablering af mindre cafe

ARKETYPER
Maribo Tennis Club

3.45
Kort der viser klubbens placering i byen og relation til øvrige funktioner/ steder. Luftfoto er hentet via OIS kort. Downloadet d. 13.12.2019 kl.13.05.

Fakta om klubben
Maribo Tennis Club

Klubben ejer 2 af banerne. Bane 3 og bane 4 er ejet af kommunen. Alle fire baner drives af foreningen.

Indendørsbaner:
Ingen

Udendørsbaner:
4 grusbaner

Andre lokaler:
Klubhuset deles med Maribo Gymnastikforening.

Foreningslokale med tekøkken, omklædningsfaciliteter og toilet.

Der er banekapacitet nok. Klubben er i en medlemsmæssig fremgang. Stigende fra 30 medlemmer i 2015 til 50 medlemmer i 2018.

3.45

ARKETYPER
Klubben i det grønne

3.46

Anlæggets kendetegn
Tennisanlægget i Maribo findes i byens sydlige del og ligger i et villakvarter naturskønt ud til Maribo sø. Der er tale om et mindre anlæg med et lille klubhus og 4 grusbaner, som fint dækker klubbens behov p.t. trods kraftig medlemsvækst de senere år. Fra klubben er der adgang til et grønt stiforløb, der løber langs søen fra nord til syd.

3.46
Foto af klubhus, pladsrum mellem baner og skrænten.

3.47
Den ene grusbane er placeret ud mod det grønne forløb og Maribo sø.

3.48
View ud over søen. Naturen er meget nærværende på tennisanlægget.

3.49
Ophold foran klubhus. Foto af Jørgen W Nielsen.

3.47

3.48

3.49

ARKETYPER
Maribo Tennis Club

3.50
View fra den grønne sti ud over eksisterende anlæg.

3.51
Den ene bane i Maribo Tennis Club ligger helt ned til en offentlig grøn sti, der strækker sig langs Maribo sø. En meget smuk og grøn placering, hvor natur og tennis smelter sammen.

Analyse af potentialer og perspektiver
Anlæggets naturskønne og beboelsesnære placering gør det oplagt at satse på anlæggets generelle, rekreative kvaliteter – ikke mindst som en aktiv park i forlængelse af de omkringliggende haver.

Selvom kapacitetsudfordringer p.t. ikke er aktuelle, vil den nuværende medlemstilgang føre til et snarligt behov for mere kapacitet. Klubhusfællesskabet med gymnastikforeningen, giver anledning til at arbejde med funktioner, der også tilgodeser denne brugergruppe.

3.50

3.51

ARKETYPERNE
Klubben i det grønne

EKSISTERENDE ANLÆG STEDET

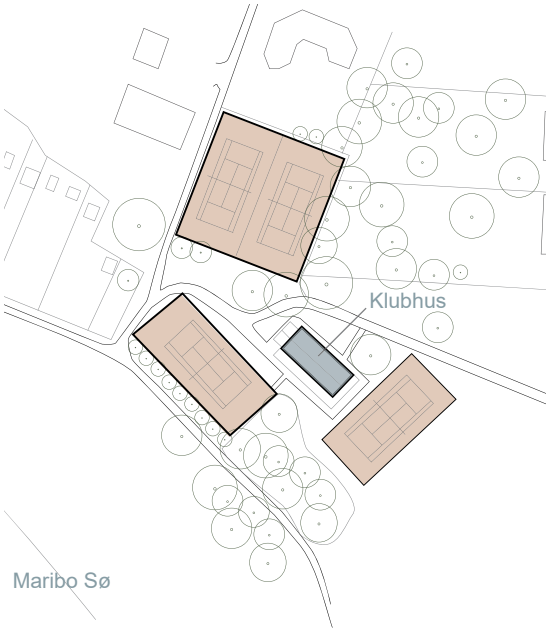

Diagrammet viser plan af det eksisterende anlæg.

FREMTIDIGT FORLØB OG SYNLIGHED

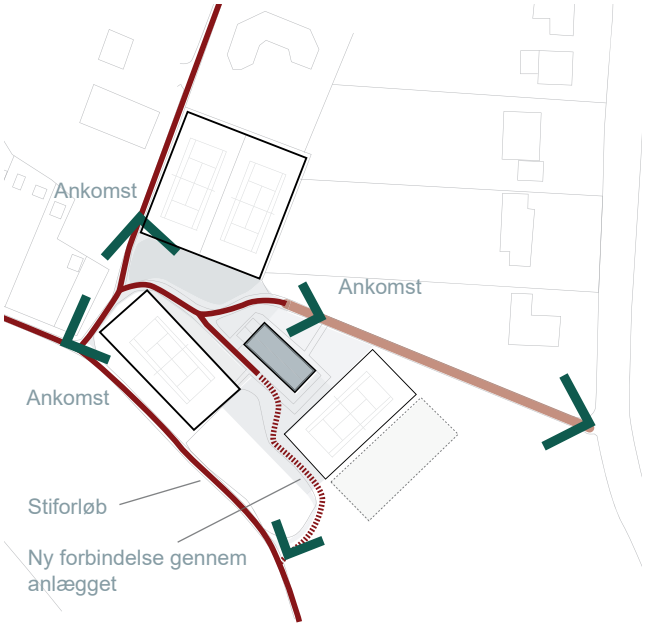

Diagram over muligt fremtidigt forløb gennem anlægget, ankomst og synlighed.

FREMTIDIG STRATEGI

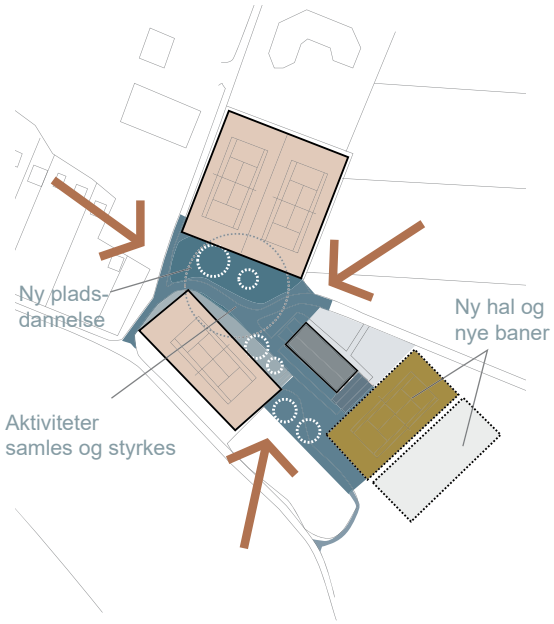

Diagram over mulig fremtidig strategi for anlægget.

Symbol for aktiviteter

ARKETYPER

Maribo Tennis Club

3.52
Pladsrum mellem baner og klubhus.

3.53
Klubben i aktion, foto fra hjemmesiden. Foto af Mike S. Nielsen.

Forslag til udviklingsgreb
Anlægget kan invitere nye potentielle brugere og besøgende med enkle tiltag (step 1) i form af skiltning og generelle faciliteter såsom vandpost og sidde-/opholdsmuligheder mm. I den lidt større skala (step 2) kan park kvaliteter i anlægget styrkes gennem sammenhængende belægning, etablering af stiforløb gennem anlægget, og der kan tænkes i mere integrerede og identitetsgivende opholdsløsninger såvel som supplerende lege- og aktivitetsmuligheder. Den helt store skala (step 3) kunne omfatte om-/nybygning af klubhus samt overdækkede aktivitetsmuligheder evt. i partnerskab med andre etablerede (idræts-) foreninger.

3.53

3.52

UDVALGTE VÆRKTØJER:

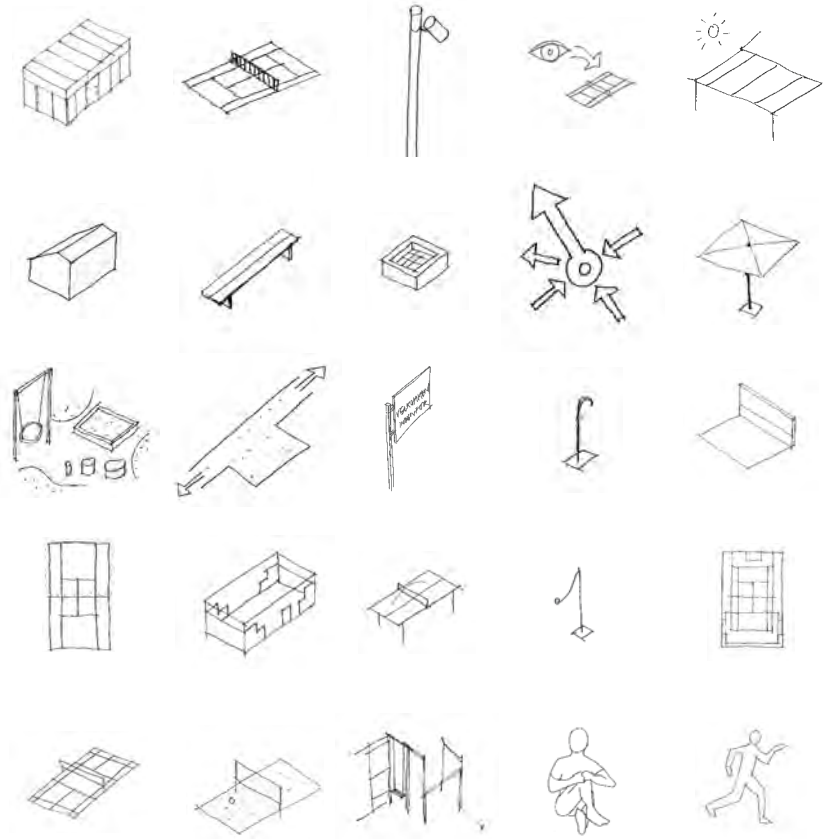

For yderligere info om de enkelte værktøjer se ”Værktøjskassen” s. 15.

ARKETYPER

Klubben i det grønne

FASEDELING EFTER OPTIMALE UDVIKLINGSTRIN:

1 Step 1

2 Step 2

3 Step 3

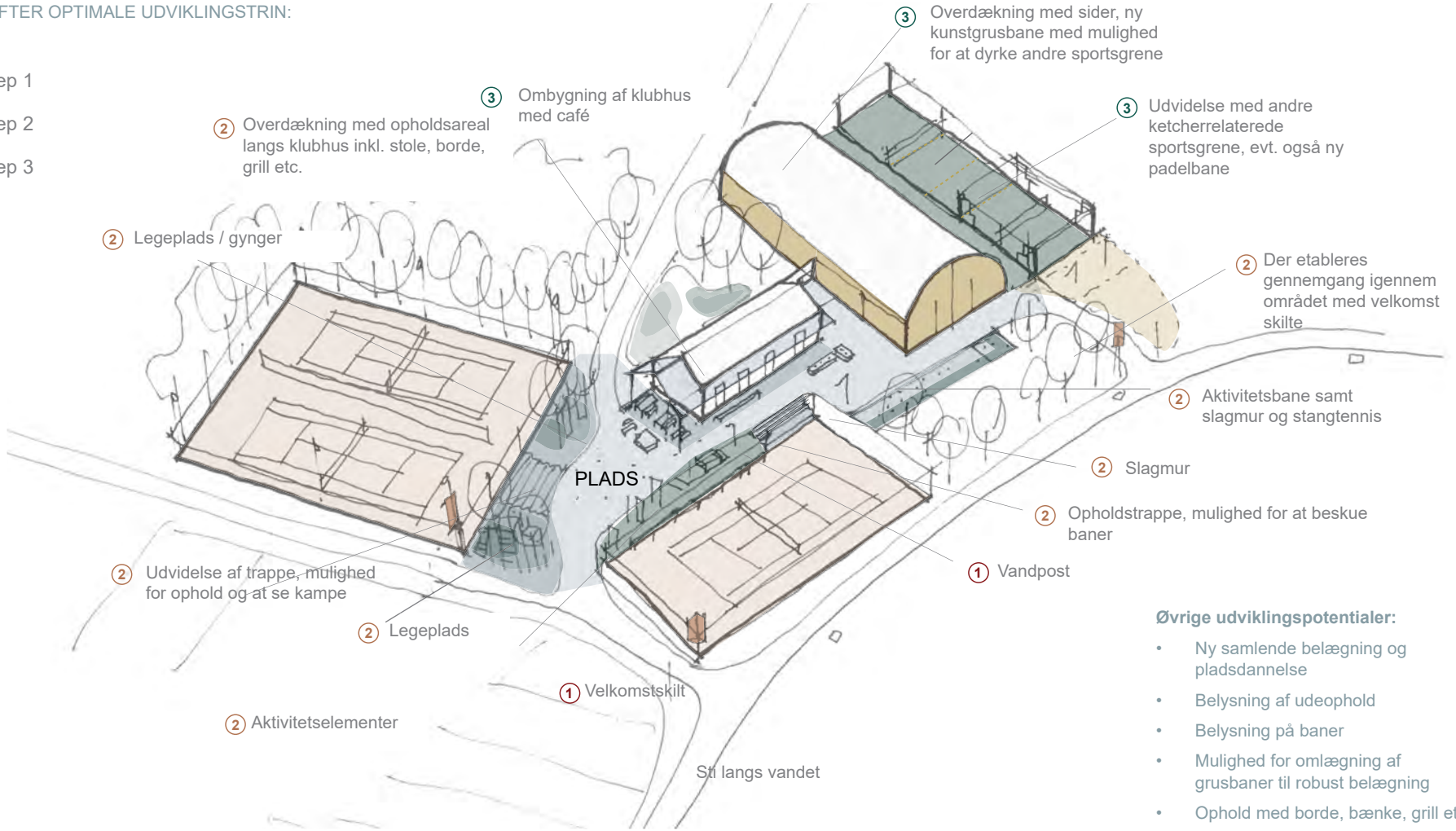

Øvrige udviklingspotentialer:

- Ny samlende belægning og pladsdannelse
- Belysning af udeophold
- Belysning på baner
- Mulighed for omlægning af grusbaner til robust belægning
- Ophold med borde, bænke, grill etc

04

EKSEMPLETS MAGT

EKSEMPLETS MAGT

Et løftet blik ...

4.1
Foto af stort tennisanlæg.

4.2
Foto af stort opvisningsanlæg til tennis.

Et løftet blik …
Udvikling af idrættens faciliteter styres af en lang række faktorer, der varierer i betydning, afhængig af hvor i verden man fokuserer. Det er altid interessant at orientere sig om hvordan faciliteter har udviklet sig i andre lande og hvordan denne udvikling afspejler idrætsmodellen i de respektive lande og hvilken læring, der evt. kan drages af denne. Under udarbejdelsen af nærværende katalog har parterne derfor orienteret sig om potentielt nytænkte tennisanlæg verden over. Afsøgningen er sket dels ved simpel desk research og dels ved kontakt til udvalgte nationale tennisforbund.

Arbejdet har resulteret i en række eksempler, som er mere eller mindre interessante ift. danske forhold, men under alle omstændigheder værd at kende til. I afsnittet finder I også eksempler på danske anlæg, der skiller sig ud eller udmærker sig på forskellig vis.

Flest mulige baner
Langt størstedelen af de mest omtalte anlæg udmærker sig ved at maksimere antallet af konventionelle baner på samme område. Massiv kapacitet kan være relevant ved nationale centre for de største nationale forbund, men næppe relevant i samme skala i Danmark.

4.1

4.2

Tennisanlæg og landskabsdesign
Der findes eksempler, hvor større anlæg bærer præg af en mere landskabsarkitektonisk udviklingsstrategi. Et eksempel er Cannes Tennis Club, der byder på tennisbaner med forskellige underlagstyper såvel som overdækkede, men dog fortsat åbne baner. Banerne er anlagt, så de skaber mellemrum, der anvendes til ophold i de anlagte grønne zoner.

4.5

4.3

4.4

4.6

4.3
Cannes Tennis Club af Comte & Vollenweider Architectes. Foto af Serge Demailly.

4.4
Cannes Tennis Club af Comte & Vollenweider Architectes. Foto af Serge Demailly.

4.5
Cannes Tennis Club af Comte & Vollenweider Architectes. Foto af Serge Demailly.

4.6
Cannes Tennis Club af Comte & Vollenweider Architectes. Foto af Serge Demailly.

EKSEMPLETS MAGT

Tennisanlæg og landskabsdesign

4.7
New Simonne Mathieu tennis court, på Roland Garros, af Marc Mimram Architecture. Foto: Erieta Attali

4.8
New Simonne Mathieu tennis court, på Roland Garros, af Marc Mimram Architecture. Foto: Erieta Attali

Det verdenskendte anlæg i Paris, Roland Garros, hvor de åbne franske mesterskaber finder sted ligger centralt i Paris og som en del af Boulogneskoven. Denne placering giver en uventet dimension til oplevelsen af dette ellers meget urbane anlæg, men det har været en stor udfordring i forhold til en ønsket udvidelse af anlægget. Boulogneskoven er fredet, og der var ikke andre udvidelsesmuligheder for anlægget end at bevæge sig ind på skovens areal. Sammen med bystyret i Paris har anlæggets ledelse derfor udarbejdet en strategi, der gør en dyd af nødvendigheden. Det styrende greb er, at man udvider anlægget ind i skoven, samtidig med at skoven udvides ind i anlægget – en ”give and take” strategi, der fastholder størrelsen af det samlede grønne areal. Resultatet er et meget mindre barskt anlæg end det tidligere, brutalistiske anlæg og en nærmest afdæmpet, poetisk parkoplevelse mange steder i anlægget.

4.7

4.8

Tennisklubben som lokalområdets samlingspunkt
Tennisklubben Ijbourg i Amsterdam har entreret med den verdenskendte tegnestue MVRDV for at udvikle klubbens, og lokalområdets, nye klubhus. Det har resulteret i et ret ikonisk og iøjnefaldende hus kaldet "The Sofa" – hvis ydre signalerer netop, hvad det indre skal indbyde til – nemlig ophold. Fra nogle positioner i husets indre er tennisbanerne dominerende i udsigten, men man kan også orientere sig i modsat retning mod floden IjMeer og byen i øvrigt. Husets tag udgør en tribune med plads til op til 200 personer. Ambitionen var, at bygningen skulle indgå i lokalområdet "som et møbel".

4.9

Et mindre landskabsarkitektonisk- og mere direkte kunstrelateret greb findes i Allerød, hvor alle inviteres til at begive sig gennem tennisanlægget, der er udlagt til skulpturpark. Her kombineres altså to funktioner, der ikke umiddelbart er beslægtede, men hvis det arealkrævende tennisanlæg netop betragtes som en park, er det oplagt, at denne skal komme offentligheden til gode som udflugtsmål såvel som aktivitetsarena.

4.10

4.11

4.9
Tennis Club IJburg Amsterdam tegnet af MVRDV.

MVRDV_The Couch - Members playing on centre court ©Daria Scagliola & Stijn Brakkee.

4.10
Skulpturparken i Allerød Tennis Klub. Amfora af Gunnar Palander. Foto af Jørgen Warberg.

4.11
Skulpturparken i Allerød Tennis Klub. Værk af Bent Sørensen. Foto af Jørgen Warberg.

EKSEMPLETS MAGT

Det velpassede anlæg (Hareskov-Værløse Tennisklub)

4.12
Hareskov-Værløse Tennis Klub står som et skarpt og imødekommende grønt anlæg. Foto Dansk Tennis Forbund.

4.13
Foto af Hareskov-Værløse tennis anæg. Her ses fint forhold mellem begrønning, stier og baner. Foto Dansk Tennis Forbund.

4.14
Foto af bane med grøn indhegning. Foto Dansk Tennis Forbund.

Det velpassede anlæg
Et eksempel på et velpasset anlæg er Hareskov-Værløse Tennisklub. Her står hækkene rundt om banerne velklippede, ligesom græskanterne på de omgivende plæner. Stenbelægningen rives sirligt for nedfaldne blade og der synes at være overordnet fokus på anlæggets æstetiske kvalitet og funktionalitet. Derfor er der på anlægget både grusbaner til såvel tennis med gul bold som orange bold samt slagmur og minitennisbaner på kunstgræs. Derudover er der også en kreativ løsning, der kombinerer siddepladser med opbevaring af boldkurve. Klubben tænker tydeligvis i langsigtede løsninger, f.eks. er der i forbindelse med andre anlægsprojekter gjort klar til LED belysning og ladestationer til elbiler på klubbens parkeringsareal.

4.14

4.12

4.13

Tennis i det offentlige rum
Tennis i det offentlige rum har flere fordele – dels nogle åbenlyse fordele ved at få vist sporten frem over for offentligheden, men derudover kan der også være en række andre sidegevinster.

DGI har som et godt eksempel på ”Tennis i det offentlige rum” lavet et stort Street Tennis arrangement på taget af Fields – Skandinaviens største shopping center. Ud over street tennis, blev der også tilbudt speedminton, speedtennis og andre aktiviteter.

Historisk set har tennissporten haft et ry for at være snobbet, elitær og teknisk meget svær. Når klubber eller DGI/DTF får mulighed for at præsentere sporten i det offentlige rum, så giver det også anledning til at afmontere dette historiske ry. Dels kan man vise sporten frem som en mere tilgængelig sport rent teknisk (blødere bolde, mindre baner – Play and Stay princippet), dels kan man i sin dialog med potentielle brugere også få kommunikeret budskaber direkte i forhold til klubbens tilbud og klubliv. Med andre ord kan man være med til at gøre klubbens markedsplads noget større – normalt er klubben og tennissporten

4.15

4.16

4.17

eksponeret via selve anlægget samt den elektroniske platform, eventuelt suppleret med omtale i medierne. Så en præsentation af såvel sporten som klubben i det offentlige rum vil kunne udvide markedspladsen til at omfatte flere af områdets beboere.

I forbindelse med planlægningen af et event i det offentlige rum, så vil det være oplagt at hægte sig på eksisterende tilbud – og dermed sikre størst mulig effekt i forlængelse af tiltaget. Det kan således være op til Tennissportens Dag, i forbindelse med klubbens sæsonåbning, op til en stor event i klubben eller som direkte rekrutteringsplatform i forhold til f.eks. Familietennis, Voksenintroduktion, Sommerskoler eller andre af klubbens tilbud. Tennis i det offentlige rum kan foregå på mange forskellige lokationer, hvor kun praktik og fantasi sætter begrænsningen. Butikstorve, skolegårde, parkeringspladser, gågader, indkøbscentre, campingpladser, store sportshaller/idrætscentre, byfester, festivalpladser og lignende er oplagte muligheder. Derudover kan man overveje at præsentere tennissporten hos nogle af sine normale samarbejdspartnere, for at sikre endnu mere synergi i relation til klubben – det kan være kommunal forvaltning, sponsorers virksomheder, lokale skoler i nærområdet og lignende.

4.15
Street tennis på Fields. DGI billedarkiv.

4.16
Street Tennis arrangement på Fields. DGI billedarkiv.

4.17
Street Tennis i det offentlige rum. DGI billedarkiv.

EKSEMPLETS MAGT

Urbane muligheder

4.18
Luftfoto af KB Tennis Klub på Pile Alle. Indeholder data fra Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering, SDFE Skråfoto, november 2019.

4.19
Merkur hotel, Unisport Scandinavia ApS.

4.20
B93's anlæg på Østerbro. Indeholder data fra Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering, SDFE Skråfoto, november 2019.

4.21
Foto af Merkur hotel. Unisport Scandinavia ApS

Urbane muligheder
Når flere tennisbaner sættes sammen i et tennisanlæg gør pladskravene alene, at det er vanskeligt at placere dette centralt i byerne. Dog ses dette nogle steder og ofte i forbindelse med centrale parkanlæg som førnævnte Roland Garros og, i mindre målestok, KB's anlæg på Pile Allé, Frederiksberg, B.93 gamle anlæg ved Parken, Østerbro, København, ALTS i Århus m.fl.

Begrænses ambitionen til en enkelt bane er det dog faktisk muligt at placere banen i en stærkt urbaniseret kontekst.
Dette er tilfældet for Simon Spies' legendariske Hotel Mercur bane, der er placeret på hotellets tagterrasse i anden sals højde.

4.18

4.19

4.20

4.21

EKSEMPLETS MAGT

Urbane muligheder

Tennisbaner kan også indgå direkte i et arkitektonisk greb, der sender et signal om en tennisoplevelse ganske fjernt fra standardiserede, konkurrenceegnede anlæg. Her er det tydeligvis nogle af spillets mere sanselige kvaliteter, der appelleres til og dermed (formodentlig) tiltaler en facilitet som denne et ganske andet segment end turneringsspilleren. Her spilles på banens præmisser med de muligheder og begrænsninger det giver.

Hermed sluttes denne præsentation af udviklingsmuligheder for tennisanlæggene. Mange af tennissportens iboende udfordringer og potentialer har været adresseret og omsat til forslag til udviklingsgreb i de eksisterende anlæg.

Her fra skal blot lyde en opfordring til at understøtte de gode strukturer og udviklingsambitioner i tennisklubber landet over og til at løfte blikket og invitere andre aktiviteter og nye potentielle brugere indenfor, hvor det er relevant og måske ligefrem inspirerende.

Igen – rigtig god arbejdslyst med anlæggene.
DTF, DGI og Lokale og Anlægsfonden

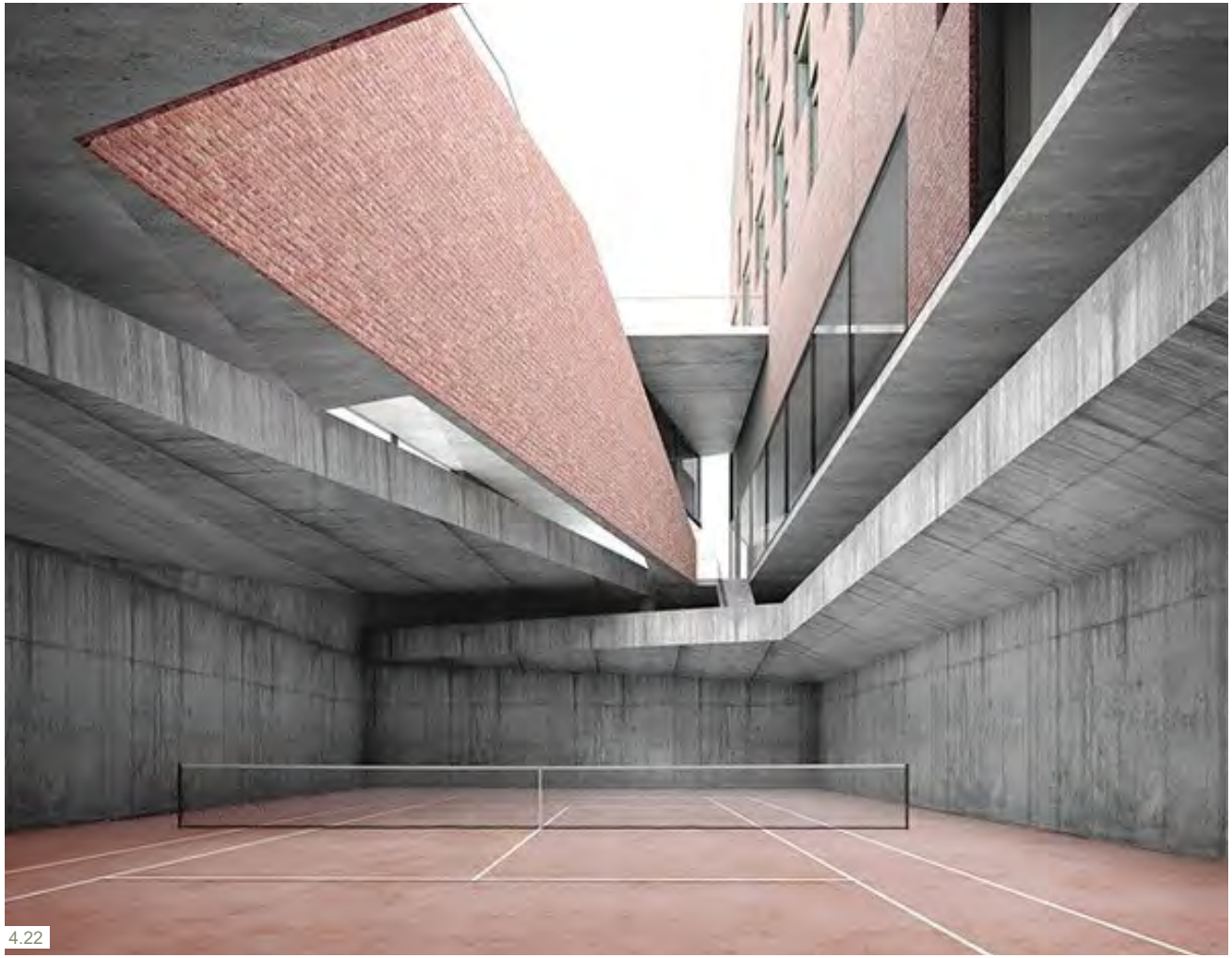

4.22

4.22
Tennisanlæg indtænkt i bygning. Illustration fra arkitektkonkurrence i Sofia. Udarbejdet af I/O architects.

Potentialebeskrivelse for Arena og Haller

I løbet af efteråret 2020 udarbejdes i et samarbejde mellem Aarhus United, Århus Håndbold, Idrætssamvirket Aarhus, Eliteidræt Aarhus og Kongelundens sekretariat en potentialebeskrivelse for Arena og Haller i Kongelunden.

Potentialebeskrivelsen består af en gennemgang af de eksisterende forhold på Ceres Park, som brugernes foreninger benytter, samt brugernes ønsker til faciliteter f.eks. input og ønsker til gentænkning af fremtidige rammer, til fremtidigt samarbejde og ambitioner. Faciliteterne består af: Hal 1, Hal 2, Hal 3 – Sportens Hus og Team Danmark Hal, og Hal 4 - Ceres Arena, på Aarhus Stadion.

Igennem udarbejdelse af potentialebeskrivelserne beskrives særligt brugernes ønsker til fremtidige scenarier for Hal 3 – Sportens Hus og Team Danmark Hallen og for Ceres Arena -Hal 4, som er brugernes primære rammer. Der undersøges principielle scenarier for en transformation af de nuværende rammer i Arena, Hal 4, foreslået af henholdsvis de to håndboldklubber, Eliteidræt Aarhus og af Idrætssamvirket Aarhus, samt et oplæg fra Eliteidræt Aarhus (EIA) til et nyt Sportens Hus 2.0, der omfatter faciliteterne i Hal 3 – Sportens Hus og Team Danmark Hal. Der er et overlap i dele af brugernes visioner for ønsker til nye faciliteter, som ville skulle integreres i et endeligt projekt for fremtidens rammer for Arena og Haller ved Aarhus Stadion.

Parallelt med potentialebeskrivelsen udarbejder EIA en vision for Eliteidræt i Aarhus i samarbejde med Team Danmark. Visionen for eliteidræt udgør sin egen potentialebeskrivelse, men har samtidig en forbindelse til Visionen for Sportens Hus 2.0.

Potentialebeskrivelsen for Arena og Haller har fokus på at skabe øget halkapacitet, som vil kunne imødekomme behovet for mere træningstid i Aarhus Midtby generelt. Udviklingsgruppen for Arena og Haller har desuden grænseflade mod projektet for et nyt fodboldstadion ved Aarhus Stadion og indgår derfor også i en samlet tænkning af et fremtidigt fodboldstadions nære omgivelser og udearealer.

Oversigtsfoto Ceres Park og Arena, Google.

BORGMESTERENS AFDELING
Kongelundens Sekretariat
Aarhus Kommune

Kongelundens Sekretariat
Rådhuspladsen 2
8000 Aarhus C

Direkte telefon: 20 69 96 44

E-mail:
kongelunden@aarhus.dk
Direkte e-mail:
wili@aarhus.dk

Sagsbehandler:
Line Willacy

Klubberne:
Udviklingsgruppen for Arena og Haller består af idrætsforeningerne Aarhus United, Århus Håndbold, Eliteidræt Aarhus og Idrætssamvirket Aarhus som repræsenterer øvrige brugere på Aarhus Stadion: ASV Volleyball, Højbjerg Badminton, HEI Håndbold, Aarhus 1900 Ældreidræt, AGF Håndbold, Ashihara Karate, Aarhus Badmintonklub, Team Aarhus Floorball, AGF Senior.

Århus Håndbold: I 2001 blev fire lokale håndboldklubber VRI, Århus KFUM/Hasle, Brabrand IF og AGF enige om at gå sammen og skabe en eliteoverbygning. Et projekt, som skulle samle Aarhus og Østjylland håndboldmæssigt og løfte østjyske herrehåndbold til toppen af dansk herrehåndbold. Klubberne har stolte traditioner helt tilbage til 1960'erne, hvor byen kunne have op til 4 herrehåndboldhold i landets bedste række, hvilket har gjort Aarhus til Danmarks håndbold-hovedstad.

Århus Håndbold har fra starten ønsket at have Ceres Arena som hjemmebane og hallen er derfor central i udviklingen af en lokal fanbase. Århus Håndbolds kampe overværes af i dag i gennemsnit af 1800 tilskuere, hvilket svarer til top 5 i Danmark.

Senere er Århus Håndbold efterfulgt af **Skanderborg Aarhus Håndbold** efter Århus Håndbold gik konkurs i april 2021 og efterfølgende stiftede det nye samarbejde. I det første år spilles halvdelen af hjemmekampene i Ceres Arena.

Aarhus United: Aarhus United blev etableret i 2017 efter overtagelse af Skovbakkens Liga-licens. Aarhus United er etableret på fundamentet af 10 lokale klubber, AGF Håndbold Skovbakken, Lyseng, Brabrand, VRI, HEI, Lystrup, Stavtrup, BMI og Viby. Ved etablering af Aarhus United var omdrejningspunktet at skulle forene byens håndboldklubber og rykke ind i Ceres Park & Arena, som er centralt placeret og med en frisk start. Det er i høj grad lykkes.

Aarhus United står for et U19 projekt, hvor de bedste U19 spillere fra byen samles og spiller i U19 Liga'en.

Aarhus United har fordoblet tilskuerantallet i forhold til det tidligere projekt, SK Aarhus i VR-Centeret. Aarhus United har været en stor sportslig succes i de 3 første sæsoner. Man har vundet bronze i final4 i år 1 og har i sæson 2 og 3 kvalificeret sig til slutspillet. Aarhus Uniteds kampe har i de tidligere sæsoner haft et gennemsnitlige tilskuerantal på ca. 1100 personer pr kamp, og udnyttet Arena til max kapacitet på 1350 personer i slutningen af sæsonerne til slutspillet.

Fonden Eliteidræt Aarhus (EIA): er en organisation for elite- og talentudviklingsarbejde i Aarhus Kommune. EIA blev etableret i 2001, og har blandt andet til formål at løfte elitesporten i Aarhus Kommune til højt nationalt og internationalt niveau, videreudvikle arbejdet med at understøtte Team Danmark og specialforbundenes strategi for elitesporten, samt yde økonomisk støtte til de klubber, som arbejder seriøst med at udvikle deres elitesportsudøvere med base i Aarhus. EIA etablerede i 2005 ESAA – Elite Sports Akademi Aarhus på baggrund af den kommunale satsning

på talentområdet. ESAA arbejder med at optimere rammerne indenfor skolegang og træning for talentudøvere i Aarhus.

EIA administrerer ESAA-Kollegiet på Ceres Park, som tilbyder værelser til talent- og elitesportsudøvere. Samt Sportens Hus med styrketræningslokalet, cardiolokale samt DIF/TD's kontorlokaler.

Idrætssamvirket Aarhus: er en paraply- og interesseorganisation for de aarhusianske idrætsforeninger. Idrætssamvirket arbejder for at bedre vilkårene for den aarhusianske idræt. En række af brugerne fra Idrætssamvirket Aarhus er mindre klubber uden videre tilknytning til Aarhus Stadion, men stadig en del af det daglige foreningsliv, der udspiller sig på Aarhus Stadion.

Idrætssamvirket blev dannet i 1970, men har rødder tilbage til 1889, hvor 10 idrætsforeninger stiftede SIKA, Samvirkende Idrætsklubber i Aarhus.

Blandt stifterne var stadig kendte klubber som Aarhus Gymnastikforening, Aarhus Roklub, Athletklub Aarhus, Aarhus Idræts-Club Fremad.

De fysiske rammer

Generelt er brugerne enige om, at der er brugbare faciliteter for dem i Ceres Arena, men at de øvrige faciliteter trænger til vedligehold og at hallerne bør gentænkes i forhold til logistik og tilkørsel. Der efterlyses også rammer, som understøtter muligheder for møder mellem idrætsorganisationerne i dagligdagen, for fællesskab, liv og samarbejde mellem brugerne.

Desuden efterspørges konkrete tiltag, som kan gøre det mere smidigt at afholde parallelle arrangementer og øger halkapacitet og rammer for flere foreningsaktiviteter. Aflysninger af træningstider i forbindelse med events på stadion er en udfordring og flere af brugerne efterlyser større autonomi og tilknytning i forhold til de fysiske rammer.

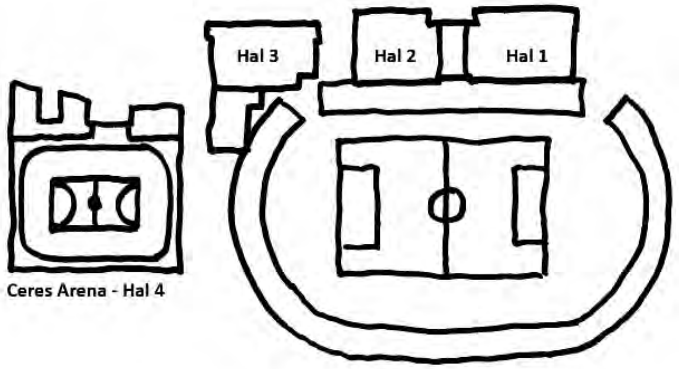

Oversigt haller, skitse Kongelundens Sekretariat

Nuværende forhold og fysiske rammer

Hal 1. – Betonhal fra 1947 med adgang fra Søjlehallen. Benyttes f.eks. til træning og kampe af Aarhus United og AGF håndbold. Omklædning, VIP-lokale ombygget til møde/behandling benyttes til samling og taktik og af Aarhus United ved kampe, Lagerrum.

Hal 2 – Træhal fra 1920 med adgang fra Søjlehallen. Benyttes især til volley ball. Indeholder køkkenfaciliteter.

Hal 3 – Team Danmark hallen opført 1992. Bygningen er rammen for EIA og Team Danmark og benyttes desuden til en ugentlig træning af Aarhus United, ved aflysning af træningstider og indeholder ESAA-kollegieboliger, faciliteter for styrke/fitness.

Hal 4 – Ceres Arena. Opført 2004. Idrætsarena med tilhørende administrationsområde og VIP. Benyttes især til træning og kamp af Århus Håndbold, opvisning og events. Halgulvet ligger under terræn med tilkørsel via rampe til kælderniveau, øst for bygningen.

Kontorområde i Arena – Her sidder en blanding af idrætsforeninger, blandt andet gruppens brugere, samt private erhvervsdrivende f.eks. psykologer, fysioterapeuter mm. I stueetagen findes cafe som åbnes ved f.eks. VIP-arrangementer samt lokaler, 11 og 21, som benyttes til større møder og VIP.

Idrætssamvirket Aarhus' brugere og foreningsidrætten benytter alle haller, det tidligere VIP-område i Hal 1 og mødefaciliteter i Arena – Hal 4. Aarhus United har desuden ugentlige træningstider i Vibyhallen og ved aflysning af træningstider i hallerne ved events på stadion benytter brugerne andre halfaciliteter i Aarhus og Østjylland.

Arealer nuværende anlæg

Hal 1. Ca. 950 m²
Hal 2. Ca 650 m²
Hal 3. Ca 2600 m²
Hal 4 ca. 9500 m²

Antal brugere og frekvens i brug af faciliteter

I PWC-rapporten udarbejdet april 2019 kortlægges belægningsgraden af hal 1, 2 og 3 og Ceres Arena. Det fremgår at den højeste belægningsgrad er for hal 1 på 82% og den laveste på hal 3 på 76 %. Det forklares at: "Brugen af Sportens Hus samt kollegiefaciliteterne sker primært via Team Danmark og Eliteidræt Aarhus, hvorfor forpagter (AGF A/S) har meget begrænset indflydelse på udnyttelsen af disse faciliteter. " og at "Ceres Arena har en forholdsvis lav belægning (~ 41%), da denne primært anvendes af Aarhus Håndbold og til kommercielle events, men ikke af foreninger." PWC – Aarhus Kommune – Evaluering af forpagtningsaftale vedrørende Ceres Park og Arena, 23.april 2019, side 18.

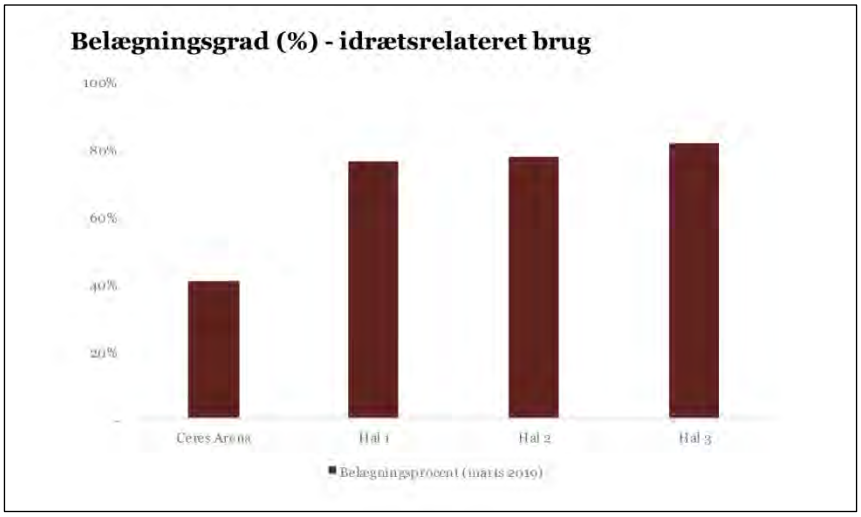

PWC – Aarhus Kommune – Evaluering af forpagtningsaftale vedrørende Ceres Park og Arena, 23.april 2019, side 18.

I rapporten opgøres gæster på Ceres Park og Arena: "Andre typer af gæster relaterer sig primært til håndboldkampe eller anden sport. Af grafen fremgår det, at langt størstedelen af gæsterne relaterer sig til idrætsmæssige aktiviteter."

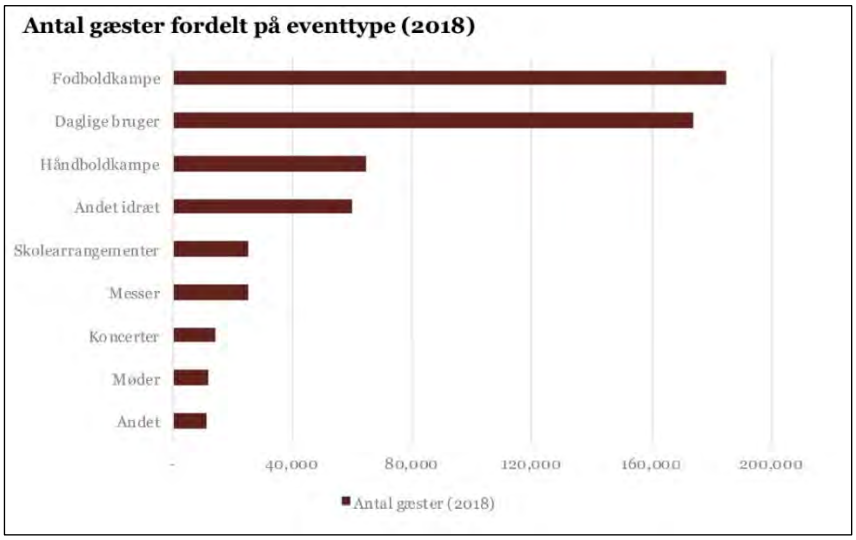

PWC – Aarhus Kommune – Evaluering af forpagtningsaftale vedrørende Ceres Park og Arena, 23.april 2019, side 19.

Antal ansatte/frivillige

Århus Håndbold: 20 ansatte og + 50 frivillige
Aarhus United: 24 ansatte og + 40 frivillige
Eliteidræt Aarhus: 8 ansatte + 50 timelønnede
Idrætssamvirket i Aarhus: fire ansatte og syv frivillige bestyrelsesmedlemmer

Uhensigtsmæssige eksisterende arealer eller sammenhænge

Udearealer: For halfaciliteterne bemærkes det, at der bør skabes bedre synlighed af forenings- og elitesportsaktiviteter og bedre forbindelse til udearealer. Arena og Haller ved Ceres Park er i dag meget lukkede anlæg med plads til forbedring af skiltning og til øget forbindelse til udearealerne ved stadion. De eksisterende faciliteter er slidte og brugerne efterspørger en renovering til passende standard for elitesportsklubber

VIP: Brugerne, særligt håndboldklubberne, oplever utilstrækkelige VIP-facilitet til events og spisning ved kampe. VIP-faciliteterne i Hal 1 er i dag ombygget til behandling/skolemøder og fungerer ikke længere som VIP-facilitet. Brugerne lejer sig derfor ind i VIP-områderne på Ceres Park, eller benytter lokale 11 og 21 i Arena på de øverste etager eller cafeområdet i stuen i Arena-Hal 4, som ikke har et fuldt fungerende køkken og derfor betjenes fra køkkenfaciliteterne ved Hal 2. Ved fjernelse af den eksisterende hovedtribune i Ceres park, i forbindelse med byggeri af nyt fodboldstadion, som i dag indeholder VIP-faciliteter, mister håndboldklubberne VIP-faciliteter i umiddelbar nærhed stadionhal 1, hvor en stor del af deres kampe afholdes.

Stadionhallen, Hal 1

Stadionhallen, Hal 1, som især benyttes af håndboldklubberne til kampe, opleves af brugerne som nedslidt. Omklædningsrum er små og utilsvarende og brugerne efterspørger renovering af for eksempel omklædningsfaciliteter, lydforhold og lydanlæg i hallen, tilskuersæder mm.

Sportens Hus - Hal 3: Hele komplekset bærer præg af at være bygget af flere omgange og det betyder, at der ikke findes en sammenhængende struktur i bygningerne. Sportens Hus – Hal 3 er fra 1991 og 1993 og har en kompleks indretning som fordeler sig over mange forskellige niveauer. Der er hverken en koordineret, fælles indgang eller adgang for gangbesværede og komplekset er ikke løbende vedligeholdt og fremstår slidt og misligholdt. Omvendt er der mange muligheder for at udvikle og bringe bygningerne tilbage til det, de blev etableret til. Nemlig et trænings-sted for elite- og talentudvikling. Et område med potentiale for at blive et Sportens Hus i verdensklasse.

Arena - Hal 4: Indgangsområdet og foyerarealet omkring hallen er tænkt til store events og opleves som døde og dårligt udnyttede arealer til dagligt. Selve hallen beskrives af brugerne som en god hal, der bruges til kampe, events og opvisninger, men også en hal som ikke længere matcher de kommercielle krav, der har udviklet sig for idrætsforeningerne siden opførelsen i 2004. Halgulvet ligger under terræn med uhensigtsmæssig tilkørsel via udendørs rampe. Rampen er meget stejl og i realiteten benyttes den ikke.

Kontorområdet i Arena - Hal 4: Brugerne kommenterer at foreningerne sidder i kontorlokaler uden adgang til separate mødelokaler, med dårligt indeklima og uden rammer for fællesskab. De efterlyser muligheder for uformelle møder og fælles spisning i dagligdagen mellem foreninger og organisationer.

Parkering: Meget få cykelparkeringspladser i området generelt.

Ankomstplads ved Ceres Arena – Hal 4, Foto: Kongelundens Sekretariat

Ønsker til nye faciliteter

EIA, håndbold og de øvrige idrætsbrugere af Arena og Haller ønsker at bidrage til en lokalforankret fortælling om sportsforeningernes og talent- og eliteidrættens særlige DNA i Kongelundens projekt. Brugerne ønsker en nytænkning af deres fysiske rammer og faciliteter, så det bliver muligt at åbne sig mod byen, inddrage områdets besøgende og dermed skabe et åbent og synligt samlingssted for idrætsmiljø i Aarhus.

Udviklingen af Kongelunden skal gavne idrætsforeningerne, samt de borgere som ønsker, at dyrke idræt uden for idrætsforeningernes etablerede fællesskaber.

Potentialet for at øge antallet af faciliteter er stort og vil afhjælpe udfordringen med manglen på idrætsfaciliteter i midtbyen og i Aarhus generelt. Kongelunden vil kunne tiltrække flere borgere og øge mulighederne for nye idrætsgrene samt tilknytningen til nye idrætsfællesskaber. Et løft til foreningsidrætten i Kongelunden vil samtidig betyde et stort bidrag til Aarhus Kommunes ambition om at være den mest idrætsaktive by i DK.

Hal 3 – Team Danmark Hal og Sportens Hus

Sportens Hus 2.0. EIA har en ambition om at udvikle et Sportens Hus 2.0, Team Danmarks Innovationscenter, i nuværende Hal 3 og Sportens Hus, som omdrejningspunkt i visionen om Aarhus som det bedste sted i verden at dyrke talent- og elitesport.

Sportens Hus 2.0. Visualisering af ny hovedindgang. Sportens Hus 2.0 dialogskitse 25.04.2019. CF Møller

En gentænkning af rammerne for talent og elitetræningsmiljø i et nyt Sportens Hus skal være omdrejningspunkt for denne vision og skal sikre de bedst mulige rammer for talent- og elitesportsmiljøerne både lokalt og regionalt. EIA har ambitioner om, at Aarhus i tæt samarbejde med Team Danmark og de øvrige samarbejdspartnere, skal skabe et miljø, hvor forskning, præstationsoptimering, behandling, sparring, testning, træningslejre, vidensdeling mm. kan spille sammen med den daglige træning og udvikle udøvere til allerhøjeste internationale niveau.

Sportens Hus skal desuden være centrum for Team Danmarks Innovationscenter i Aarhus, og derigennem være regional motor for udviklingen af talent- og elitesporten med tætte forbindelser til klubber, forbund, elitekommuner, trænere og udøvere. Med de nye planer for Sportens Hus får talent- og elitesporten et helstøbt set-up, der bliver en stærk og innovativ medspiller for udøvernes drømme om at opnå sportens absolutte verdenstop.

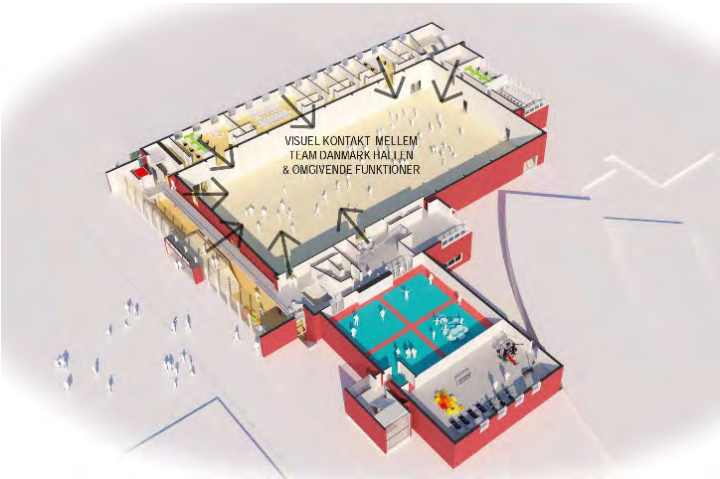

Sportens Hus 2.0. Diagram med visuel kontakt mellem Hal og omgivende funktioner. Sportens Hus 2.0 dialogskitse 25.04.2019. CF Møller

Nye sportslige og fysiske tiltag
Som led i udviklingen af Sportens Hus 2.0 skal der fokuseres på at skabe et dynamisk og operationelt fysisk miljø, hvor træning er i højsædet, og hvor rammer og muligheder i hverdagen skal tilpasses udøvernes og klubbernes ønsker og behov. Med dette udgangspunkt foreslås følgende tiltag for at optimere rammerne yderligere:

- ESAA-kollegiet nedlægges og sportskollegiebeboere samles i stedet på AASKO kollegiet ved Dalgas Avenue 8.
- Renovering af kollegieværelser på 2. sal, til benyttelse af klubber og forbund i forbindelse med træningslejre.
- Renovering af 1. sal på det nuværende ESAA-kollegie, til kontorlokaler, videolokale, taktiklokale mm.
- Flytning af kampsportslokalet til den nuværende aktivitetssal i Sportens Hus
- Etablering af foredragsrum/konferencerum i det nuværende kampsportslokale
- Etablering af tagterrasse/træningsterrasse oven på Team Danmark hallen/nuværende kollegie.
- Etablering af nyt eller udvikling af eksisterende styrketræningslokale / The Power House.
- Nyt indgangsparti ved den nuværende glasindgang
- Åbning i facade fra nuværende kollegiegang ind til TD-hal på både 1 og 2. sal for synlighed af aktiviteter.
- Permanent adgangsvej mellem bygningerne (via Team Danmark hallen)

Se bilag, *Sportens Hus 2.0 dialogskitse 25.04.2019*

Baseret på tidligere skøn anslås en ombygning af Sportens Hus - Team Danmarkbygningen, som beskrevet i visionen for Sportens Hus 2.0, at koster mellem 20-30 mio. kr.

Ceres Arena – Hal 4.
Brugerne har forslag til ombygning af Hal 4, dels et forslag fra Idrætssamvirket Aarhus og Eliteidræt Aarhus til en generel ombygning, Arena 2020, og et forslag fra håndboldklubberne med fokus på bl.a. at hæve halgulvet til niveau med terræn, opnå mere halkapacitet og bedre logistik.

Skanderborg-Aarhus Håndbold har i december 2021 foretaget en overordnet prioritering i de mange ønsker til forbedringer af Ceres Arena, Hal 4. Disse går på opgradering og udvidelse af VIP-faciliteterne som det væsentligste. Ved at indskyde et betondæk i foyerrummet fra de nuværende VIP-faciliteter ud til hjørnet af hallen, skabes nyt areal, som brugerne mener kan skabe et nyt VIP-område. Brugerne ønske om større VIP-areal beskrives som deres største udfordring i øjeblikket.

Brugerne mener at udvidelsen vil kunne højne fleksibilitet og VIP kapacitet til alle øvrige arrangementer der afholdes i Ceres Arena. Koncerter, mesterskaber, Landskampe og lignende. Samtidig kunne Arenaen dække et direkte behov der opstår, når de eksisterende VIP faciliteter i stadionhal 1 påvirkes af nybyggeriet.

Idrætssamvirket Aarhus' vision for Arena 2020: Idrætssamvirket Aarhus har ambitioner om at Ceres Arena skal være byens opvisningsarena samt aktivitets- og mødested for idrætsforeninger og borgere i Aarhus og resten af Danmark. Ceres Arena fremstår i dag som en sekundær sidebygning til stadion. Den er lukket, ufleksibel og på mange måder ikke optimal. Se bilag *Arena 2020_2018.*

Forslaget har tre nøglepunkter: "Behovet for helhed", "Arenaen som vigtigt epicenter" og "Nyt Multi Venue".

Arenaen bør være en destination hvor mennesker mødes og opholder sig, dyrker idræt og sport på tværs af niveau og hvor man naturligt holder sit næste event, fordi arenaen tilbyder de helt optimale rammer. Det skal være et nyt socialt omdrejningspunkt med fællesskabsskabende faciliteter både inde i og udenfor Arenaen. Det skal være en bygning der giver noget tilbage til sporten og til Aarhus, og helheden skal være en del af oplevelsen ved at besøge Kongelunden. I forslaget omdannes forpladsen til et nyt sportsligt mødested med forbindelser til skoven og de tilstødende faciliteter.

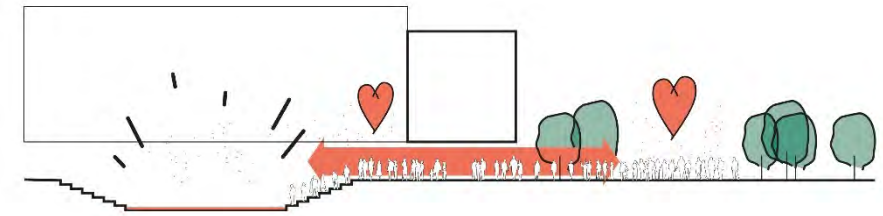

Ceres Arena, principsnit med visuel forbindelse mellem Hal og udearealer. Arena 2020-2018. CF Møller

Visionen for Arena 2020 bygger på 4 "søjler": Talent/Elitesport, Eliteklubber, Foreningsidræt og Kommercielle events.

Visionen for Arena 2020 beskriver hvordan der i Ceres Arena skal skabe fleksibilitet i anvendelsen. Faciliteten indrettes således at teleskoptribuner skaber muligheder for udvidelse og begrænsning af aktivitetsarealet. Der vil skabes mulighed for 2 håndboldbaner på tværs, eller 3 basketballbaner på tværs, evt. 4 basketballbaner på langs af aktivitetsarealet. Se side 26 i bilag *Arena 2020_2018.*

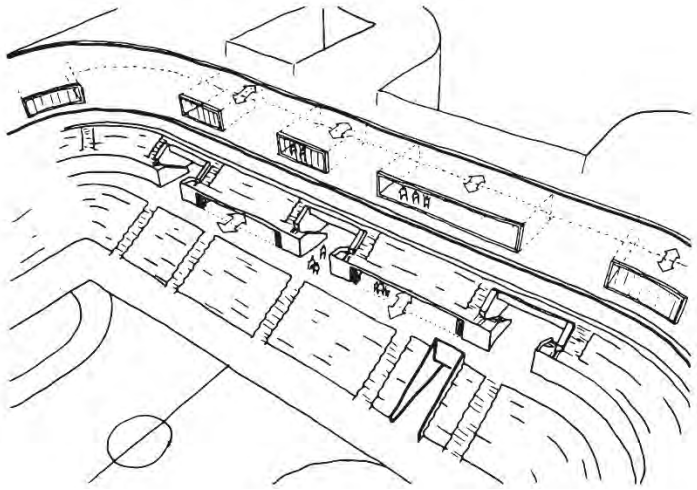

Ceres Arena, skitse af åbning mellem vandrehal og Arena samt skyboxes. Arena 2020-2018. CF Møller

Disse opdelinger kan selvfølgelig også benyttes til andre formål. Det vil ligeledes være muligt at dyrke forskellige idrætsgrene på samme tid på aktivitetsarealerne. Desuden skabes der muligheder for at øge og begrænse tilskuer faciliteterne/pladser i forbindelse med afvikling af kampe og øvrige events.

Den eksisterende vandrehal omkring selve hallen forandres til et livligt rum med et aktivt flow og indkig til aktiviteterne i Arenaen. Café og opholdssteder skal være med til at skabe muligheder for opholds- og væresteder for idrætsforeningernes og øvrige brugeres medlemmer.

Med udgangspunkt i de 4 søjler rummer forslaget muligheder for gode trænings-miljøer, fællesskaber, kampafvikling, events, unloading, VIP -faciliteter for involverede interessenter.

For tilkørsel beskrives en løsning med vareunloading i hydraulisk system, i stedet for den nuværende rampe.

Som økonomisk referenceprojekt for den beskrevne ombygning henvises til foreløbigt projekt for ny multifunktionel hal samt moderne sponsorfaciliter til Basketball-klubben Bakken Bears. Forslaget som består af ca 6700 m² nybygning og 1700 m² ombygning skønnes til en overordnet pris per kvadratmeter på mellem ca. 10.000 til 12.000 kr. Der er ikke vurderet økonomi på særligt inventar som teleskoptribuner.

Håndboldklubbernes vision for Arena Hal 4: Håndboldklubberne foreslår en forbedring af forholdene i Hal 4, så rammerne bliver mere funktionelle for klubbernes daglige træning og kampe. Visionen lægger sig op ad scenariet for Arena 2020, men beskriver desuden et konkret ønske om at hæve halgulvet til niveau med terræn.

Såfremt en gennemgribende renovering af hal 4 i en tilpasset udgave ikke lader sig gøre, er det Aarhus United's klare ønske, at Stadionhallen Hal 1 renoveres. Dette scenarie er tidligere beskrevet af Aarhus United i fremsendt materiale. Ligeledes er der fra håndboldklubberne et ønske om renovering og forbedring af Ceres Arena, med fokus på forbedring og udvidelse af VIP-faciliteter, flere mødelokaler og køkken faciliteter. Se bilag *Arena_99.3.1 Plan efter ombygning.*

Forslag til ombygning af Hal 4:
Det nuværende halgulv hæves til stueniveau for direkte betjening og tilkørsel fra terræn. Gulvet i hallen gøres fleksibel og multifunktionel og kan således bruges både til træning, events og kamp, både daglige idrætsevents, men også store internationale arrangementer. Det kunne eventuelt overvejes at etablere mulighed for isbane.

I den ombyggede hal med hævet gulvniveau vil der være plads til 2-3 fulde håndboldbaner. De ekstra baner vil kunne afhjælpe halkapaciteten i Aarhus midtby, med samtidig haltræning i dagtimerne. Ved større events, ligakampe og internationale events kan den midterste bane omdannes til "Center Court" med større publikumskapacitet, ved hjælp af mobile tribuner.

Loftshøjden i hallen hæves med gulvniveauet, så alle internationale krav kan overholdes.
I ombygningen kan der indtænkes øget publikumskapacitet, som muligvis vil kræve en udvidelse mod Væddeløbsbanen mod syd eller mod kontorerne mod nord.

I foyerområdet forslår håndboldklubberne, at der kan skabes et levende miljø mellem klubber, besøgende og brugere med f.eks. cafe og salgsboder.

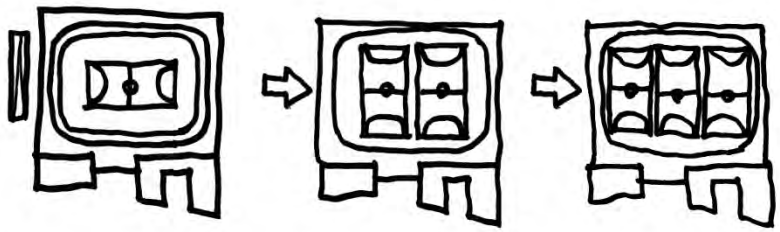

Nuværende hal Scenarier for ny tilkørsel og opdeling

Plandiagram for mulig gentænkning og opdeling af Arena – Hal 4. Kongelundens Sekretariat.

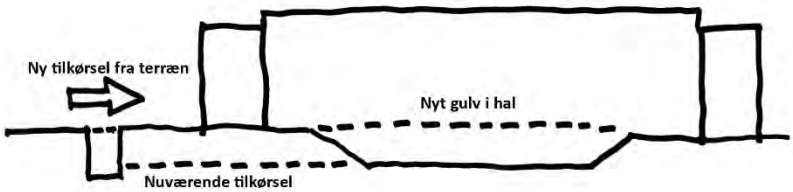

Snitdiagram for mulig gentænkning og tilkørsel til Arena – Hal 4. Kongelundens Sekretariat.

Under det hævede gulvniveau foreslår håndboldklubberne, at der i det underliggende område på ca. +5000 m2 kunne etableres sekundære servicerum og klublokaler til idrætsforeningerne som f.eks.:

- Styrketræning
- Højderum
- Behandlingsklinikker
- Træningsfaciliteter for alle mindre idrætter
- Klublokaler
- Mødelokaler – fleksible så et større lokale vil kunne etableres.
- Omklædnings faciliteter for byens borgere der benytter Kongelunden til udøvelse af deres ikke foreningsidræt.

Håndboldklubberne Kontorfaciliteterne og mødelokaler opgraderes til nutidig standard for AV. Faciliteter der understøtter et fælles liv i huset og samarbejde mellem idrætsorganisationerne i dagligdagen og giver bedre muligheder for uformelle møder mellem idrætsaktørerne.

Den forslået ombygning af Ceres Arena – Hal 4 hvor gulvniveau hæves, vurderes helt overordnet at have en forholdsvis høj kompleksitet. Det vurderes at ombygningen vil kræve både nedbrydning og ombygning af hovedkonstruktioner og installationer og vurderes overordnet at kunne sammenlignes kvalitetsmæssigt og økonomisk med en priser for nybyggeri

Der henvises til samme overordnede kvadratmeterpris som for det foregående scenarie på mellem ca. 10.000 til 12.000 kr. Der er ikke vurderet økonomi på særligt inventar som teleskoptribuner.

Omklædning ved haller: der ønskes generel forbedring og renovering af omklædningsfaciliteter ved hallerne, så det afspejler foreningernes og klubbernes ambitioner.

Generelt for VIP: Det ønskes at VIP-faciliteterne gennemtænkes, så de både praktisk og visuelt kan matche nutidens krav og ønsker. Samtidig ønskes der faciliteter så man under godkendte forhold kan tilberede og anrette mad og anden forplejning i forbindelse med anvendelse af VIP-lokalerne. Køkken og Cafe i stue-niveau i Ceres Arena - Hal 4 bør udbygges så de kan rumme og danne rammer for et rigt foreningsliv.

Udearealer: Der ønskes uformelle, tilgængelige og rekreative idrætstilbud for Kongelundens besøgende i nærområdet ved stadion, som er i tråd med elite- og foreningslivet på stadion og som inspirerer og inviterer besøgende i området ind. F.eks. foreslås følgende faciliteter på udearealerne: MTB-vaskestation, støttepunkter for vandrelaug, padel tennis eller multibane og opgradering af caféområde, så det kunne åbnes mod besøgende i området. Desuden er det et generelt ønske at der skabes bedre markering af faciliteter og indgange, så området bliver mere åbent og tilgængeligt.

Opsummering

Brugerne i udviklingsgruppen for Arena og Haller ønsker en nytænkning og renovering af de fysiske rammer i hallerne på Aarhus Stadion, så de i fremtiden afspejler og synliggør idrættens ambitioner, ildsjælenes arbejdsindsats og organisationernes sammenhængskraft for borgerne i Aarhus. Idrættens tilstedeværelse i Kongelunden Aarhus, både foreningerne, talentudviklingen og elitetræningen, er en styrke, der i højere grad kan åbne sig mod byen og skabe et åbent og inspirerende idrætsmiljø for Aarhus.

Bilag
Fra Eliteidræt Aarhus: *Sportens Hus 2.0 dialogskitse 25.04.2019*
Fra Idrætssamvirket Aarhus: *Arena 2020_2018*
Fra Håndboldklubberne: *Arena_99.3.1 Plan efter ombygning*

AARHUS ARENA 2020

AAA2020

C.F. Møller

DE TRE NØGLEPUNKTER

1. "BEHOVET FOR HELHED"

2. "ARENAEN SOM VIGTIGT EPICENTER"

3. "NYT MULTI VENUE"

1 "BEHOVET FOR HELHED"

DER ER FOKUS PÅ HELHEDEN OG PLADS TIL MERE LIV I OMRÅDET. ARENA2020 SKAL GIVE NOGET TILBAGE TIL BYEN

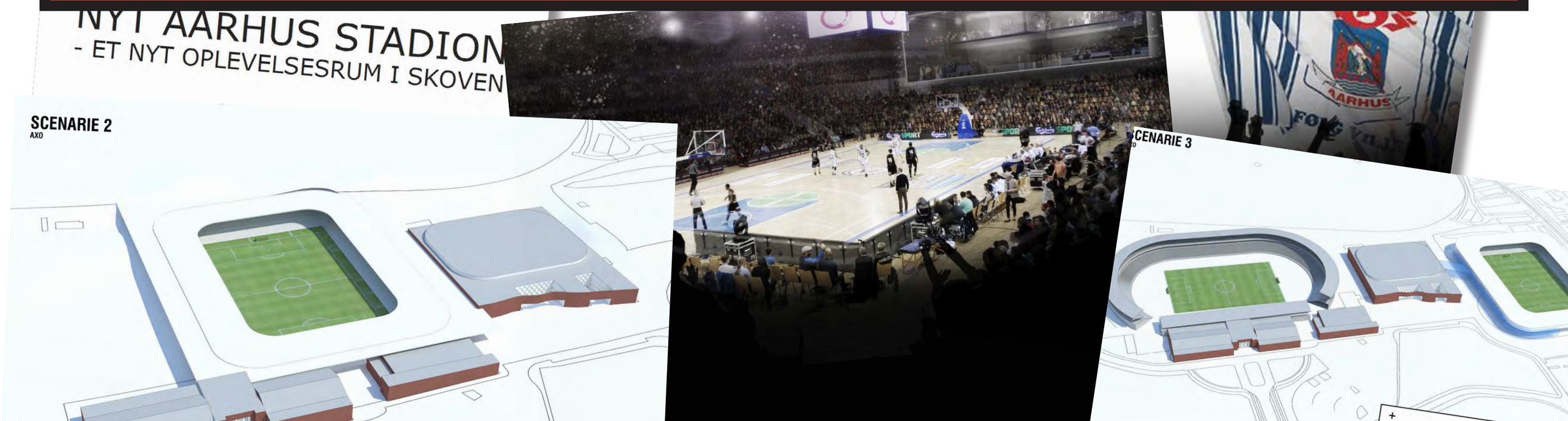

AARHUS ARENA FREMSTÅR IDAG SOM EN SEKUNDÆR SIDEBYGNING TIL STADION. DEN ER LUKKET, UFLEKSIBEL OG PÅ MANGE MÅDER EN UOPTIMAL BUSINESSCASE/ HVORDAN ÆNDRER VI DETTE OG GØR ARENAEN TIL EN DESTINATION HVOR FOLK MØDES OG OPHOLDER SIG, DYRKER SPORT PÅ TVÆRS AF NIVEAU OG HVOR MAN NATURLIGT HOLDER SIT NÆSTE EVENT, FORDI ARENAEN TILBYDER DE HELT OPTIMALE RAMMER? EN BYGNING DER GIVER NOGET TILBAGE TIL SPORTEN OG TIL AARHUS. HELHEDEN SKAL VÆRE EN DEL AF OPLEVELSEN VED STADION.

ARENAENS OVERORDNEDE PLACERING

SPORTSCAMPUS URBANE FLOW

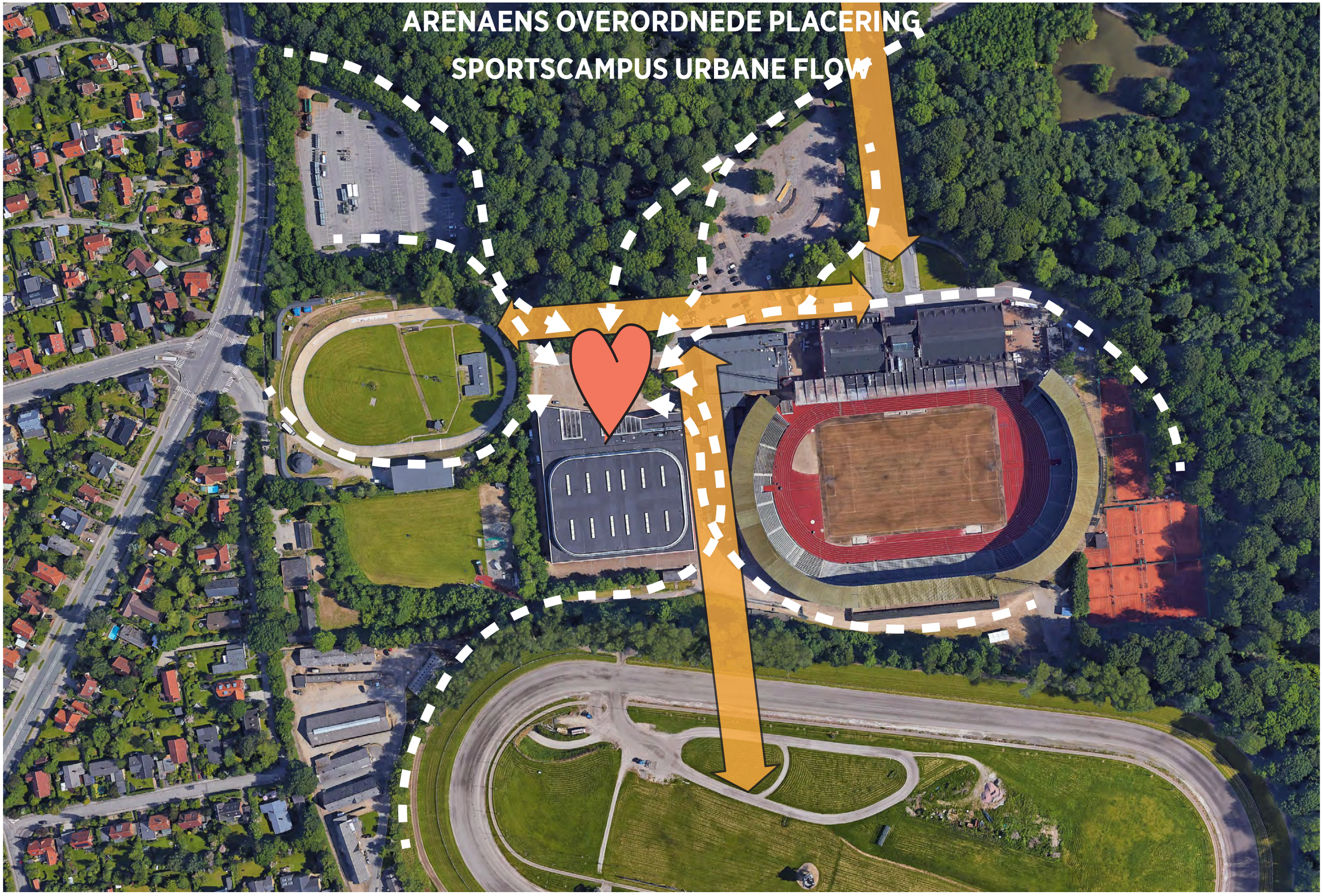

VISIONSSKITSE 1

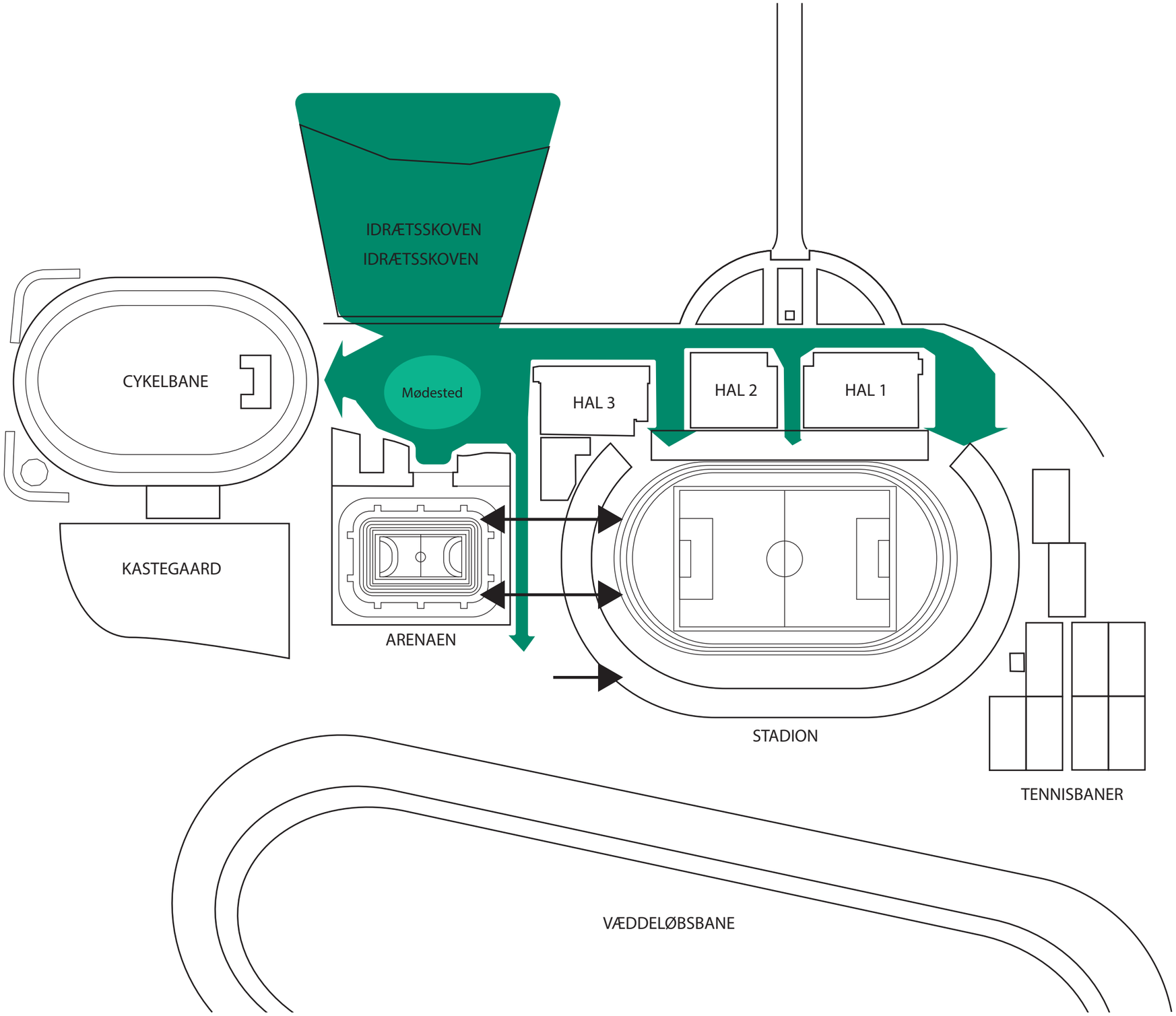

VISIONSSKITSE 2

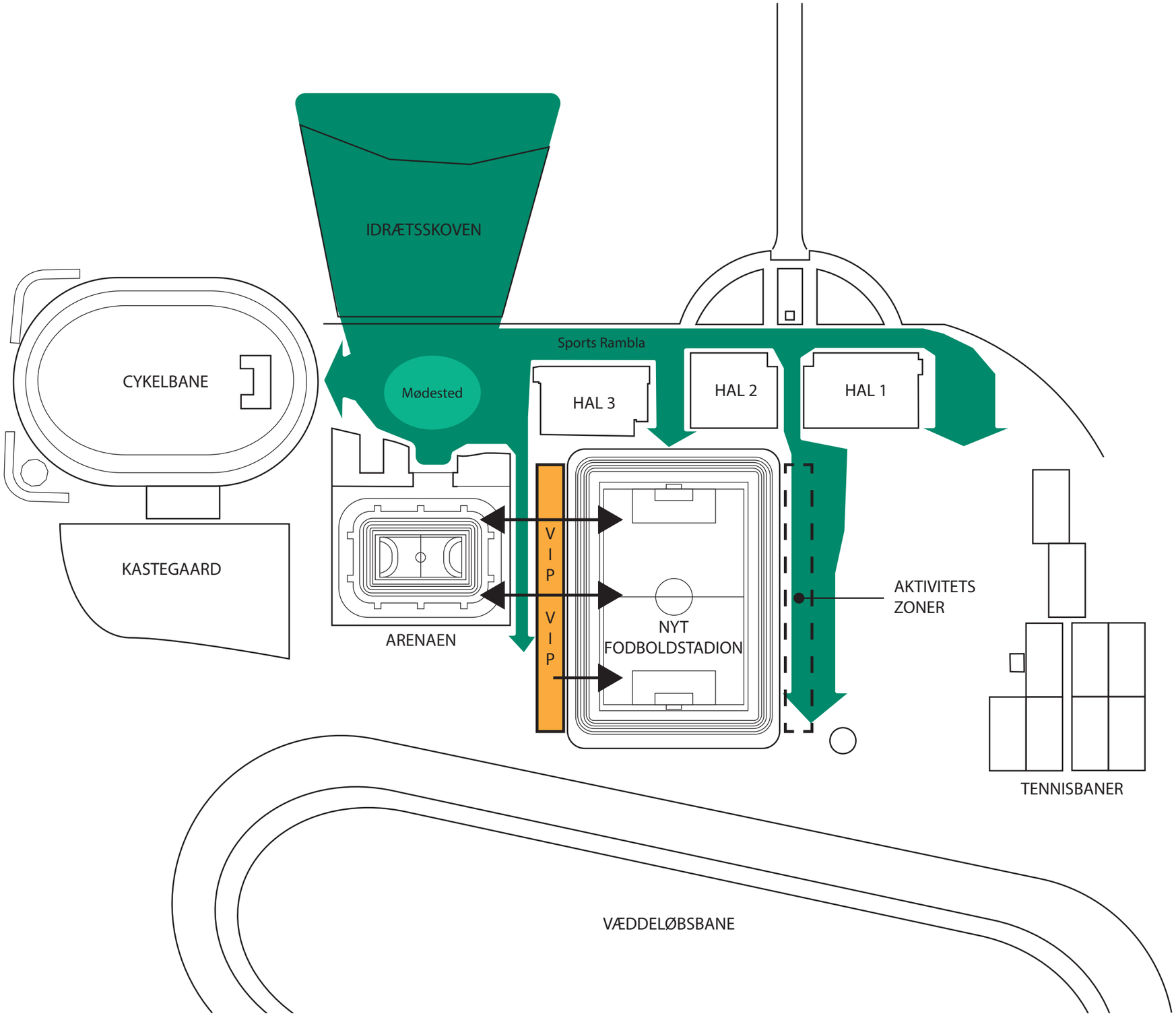

AKTIVITET OG AKTØRER I SPORTSCAMPUS

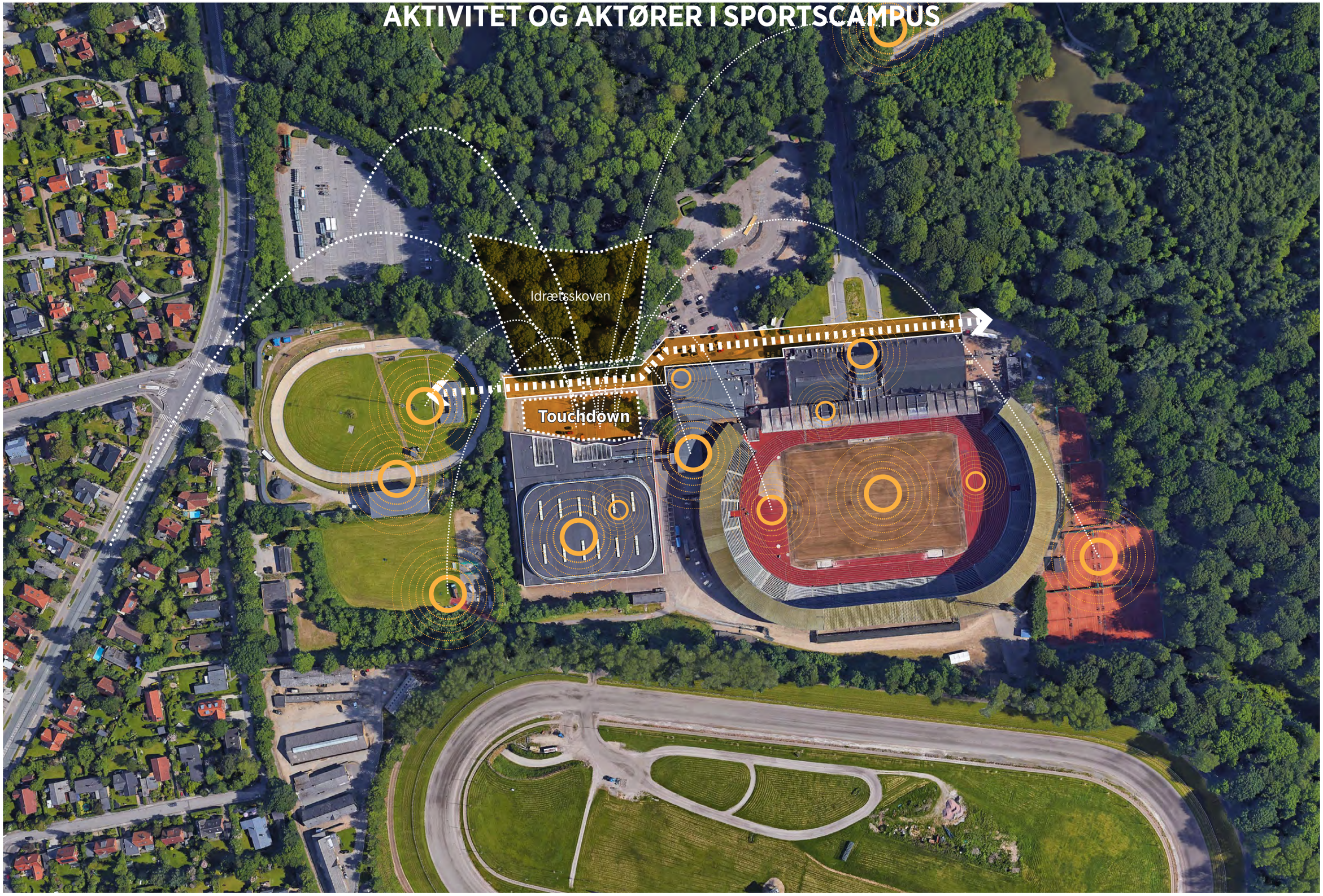

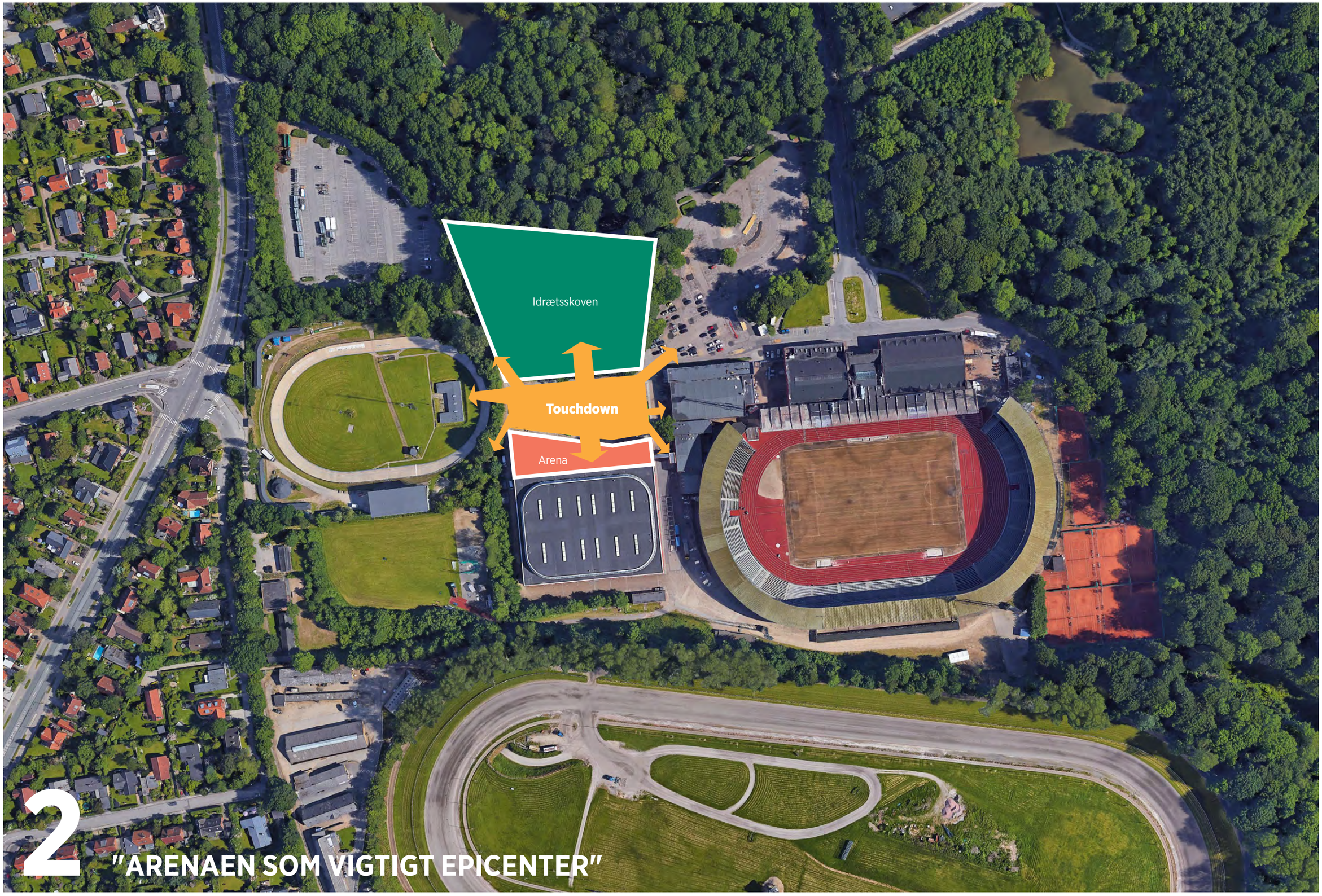

2 "ARENAEN SOM VIGTIGT EPICENTER"

LANDSKABELIGE GREB / SKITSER

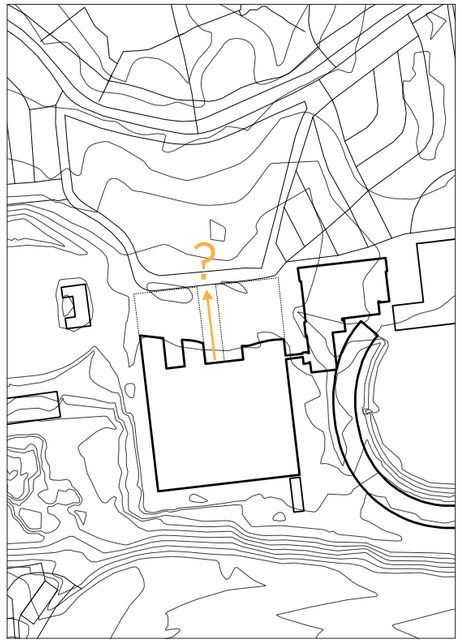

SPØRGSMÅLSTEGN VED EKSISTERENDE ALLÉ

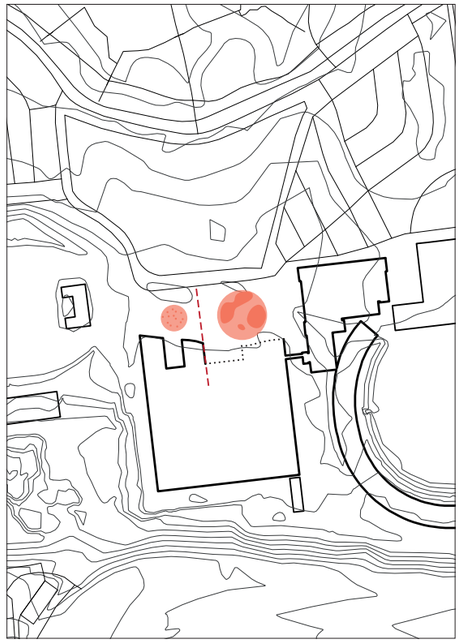

OPDELING I FACADEN DER RESPONDERER TIL PLADSENS AKTIVITET

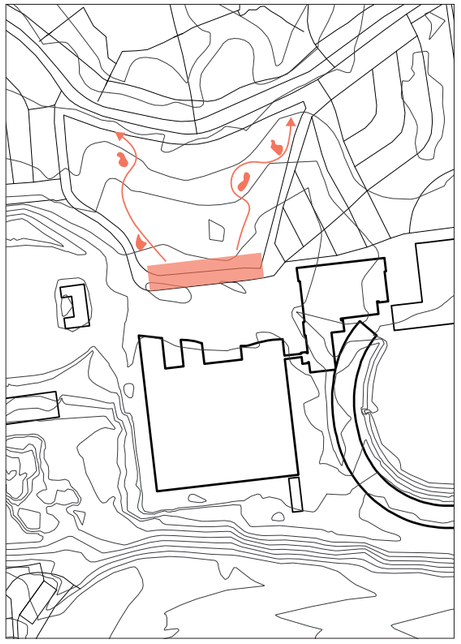

AKTIVERING AF DEN EKSISTERENDE PARKERING

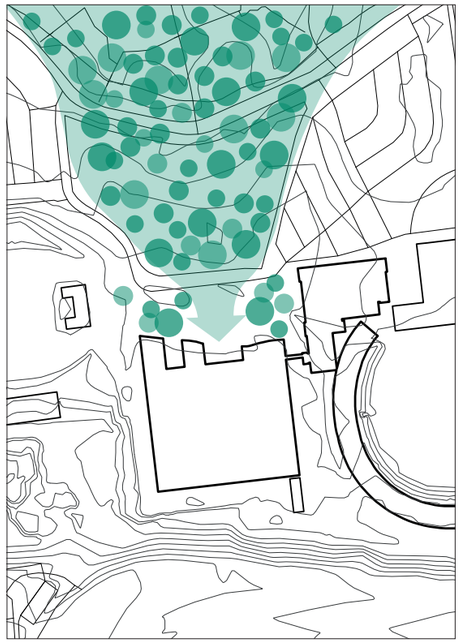

BRUG SKOVEN

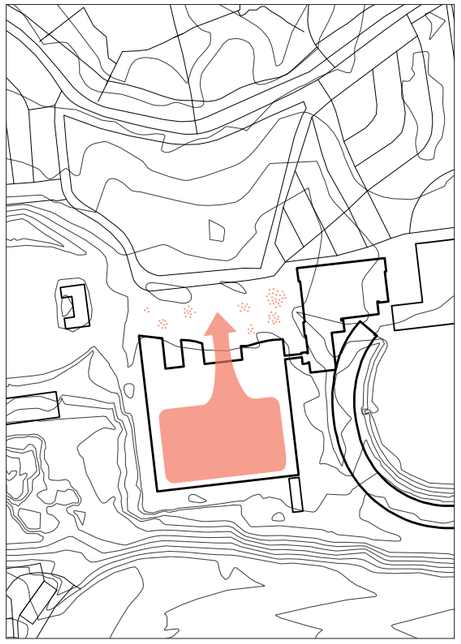

LIV FRA ARENAEN OG UD PÅ PLADSEN

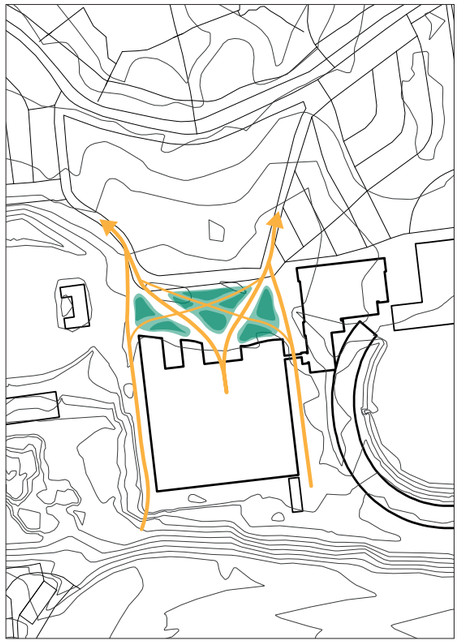

ETABLEREDE ZONER PÅ BAGGRUND AF PLADSENS FLOW

FORBINDELSE MELLEM UDE OG INDE

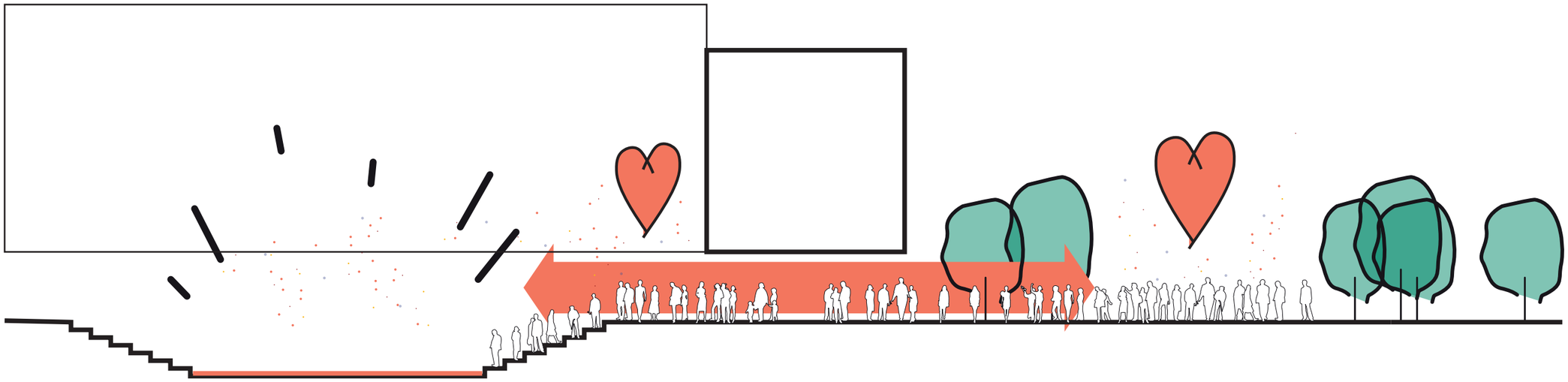

OVERSIGT / SKITSE

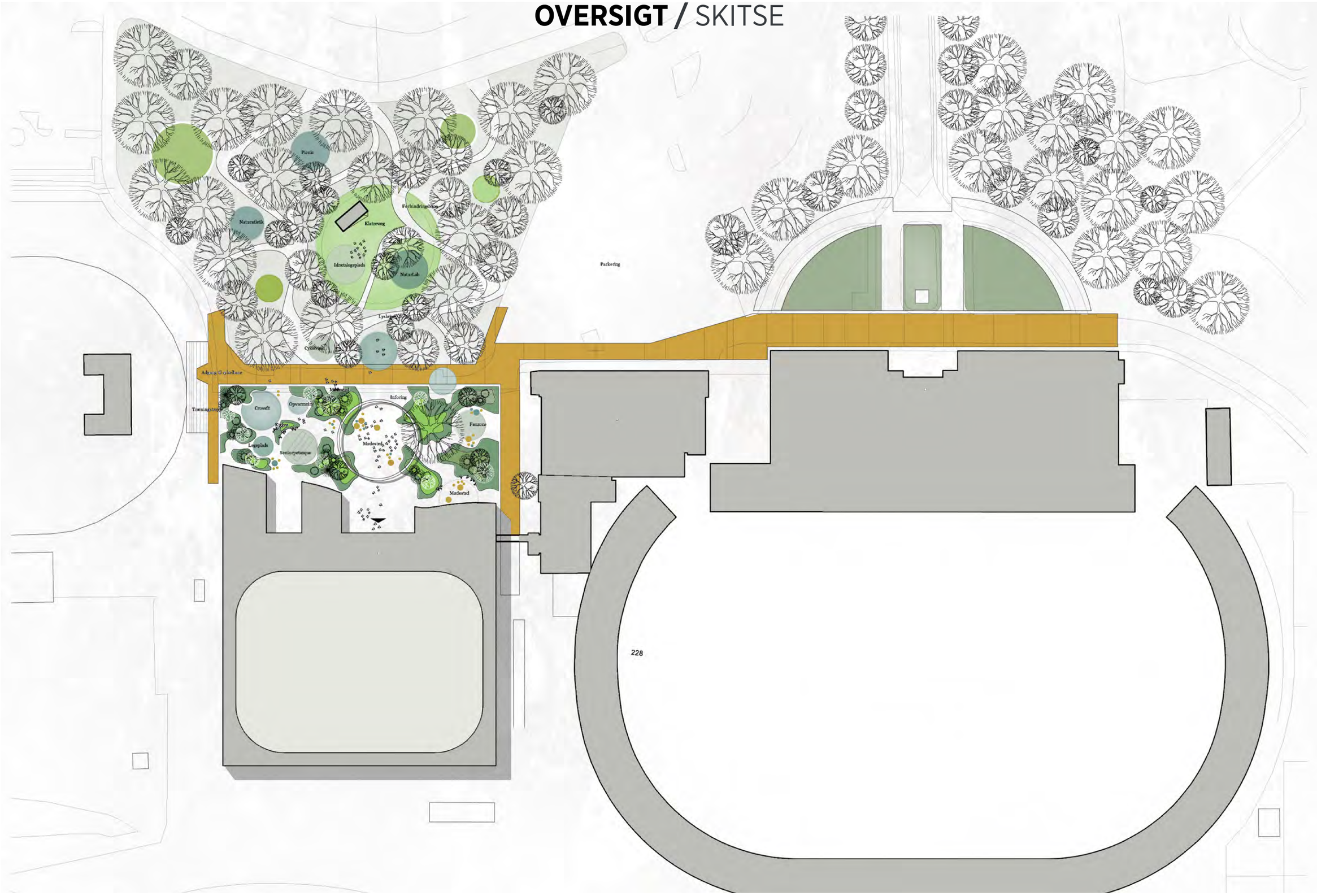

DE FIRE "SØJLER"

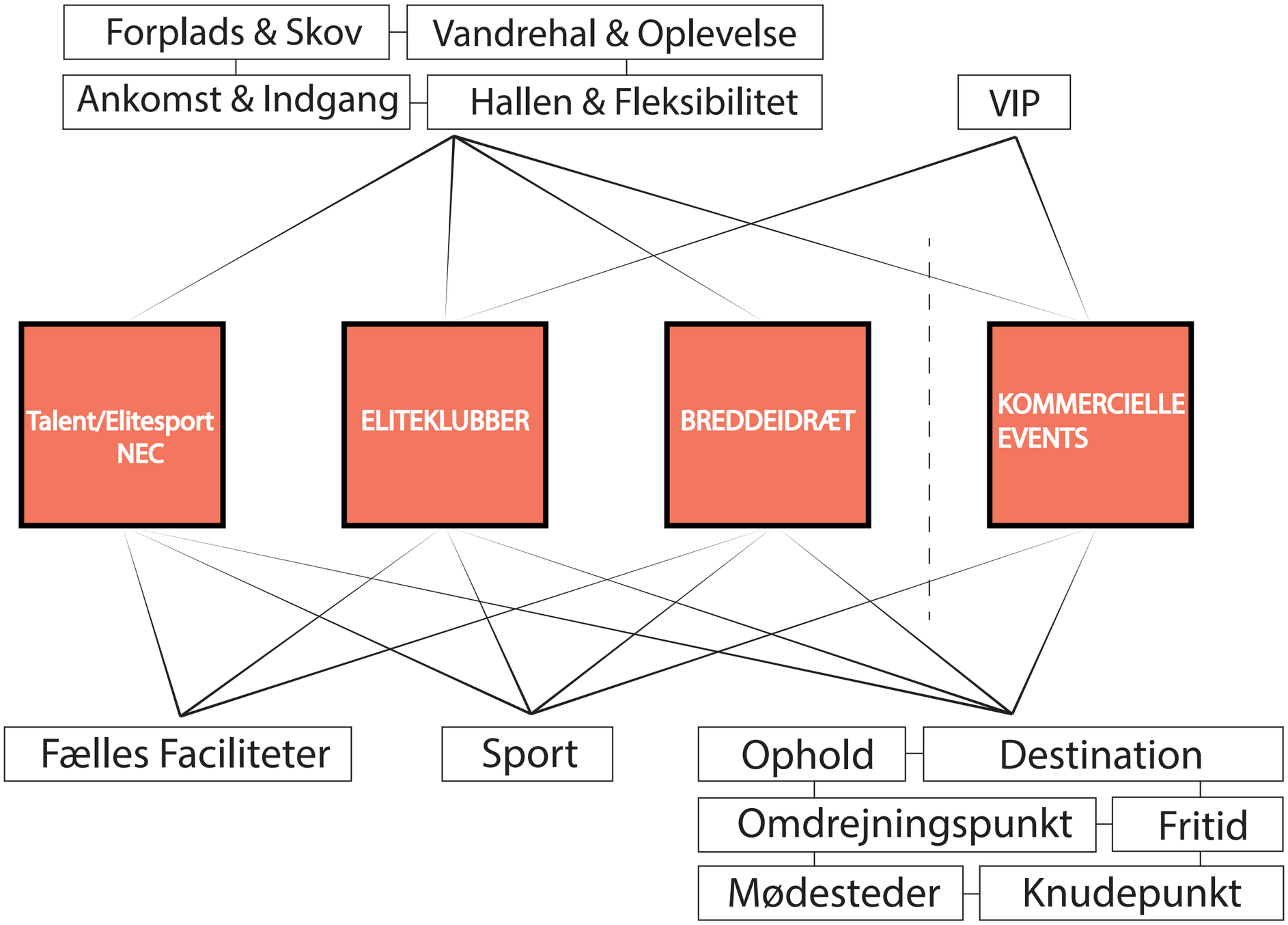

"ARENAEN SOM NYT EPICENTER"

FLEKSIBEL VANDREHAL MED FUNKTIONER, DER BÅDE ER AKTIVE OG AFSLAPPENDE.

ANKOMST OG FORPLADS - NYT SOCIALT OMDREJNINGSPUNKT

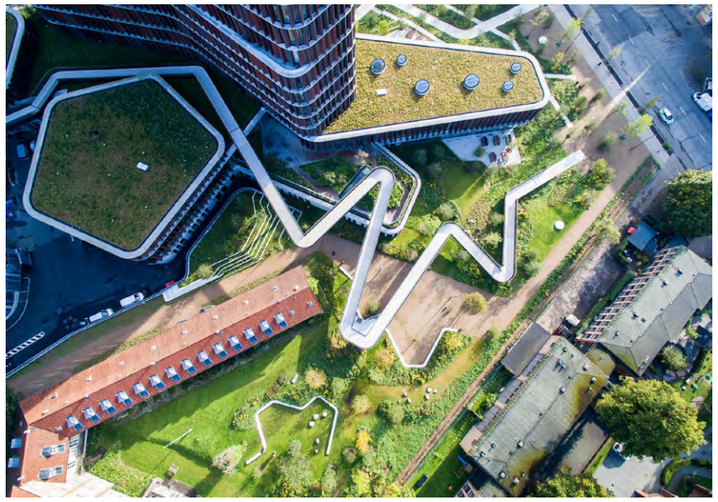

SKITSE FOR NYT SOCIAL OMDREJNINGSPUNKT

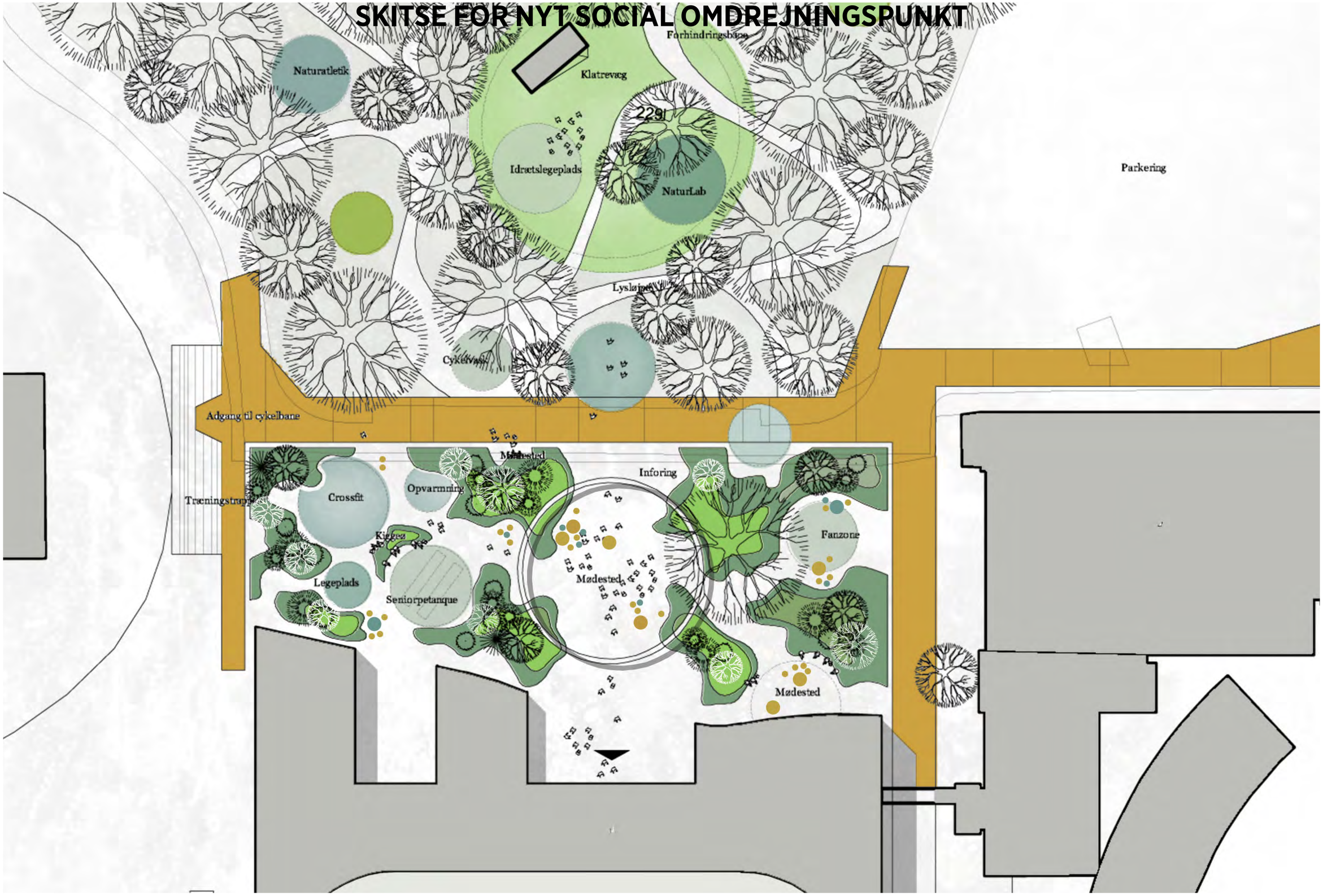

BYGNINGENS ANSIGT OG FACADENS LOMMER

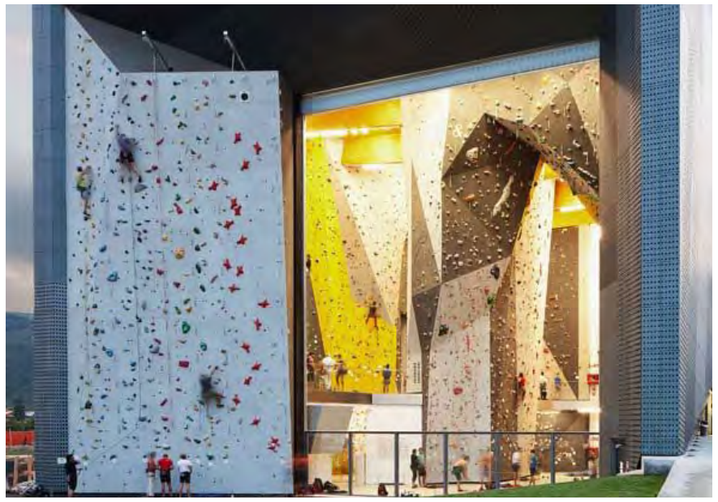

BYGNINGENS ANSIGT OG FACADENS LOMMER / SKÅRET

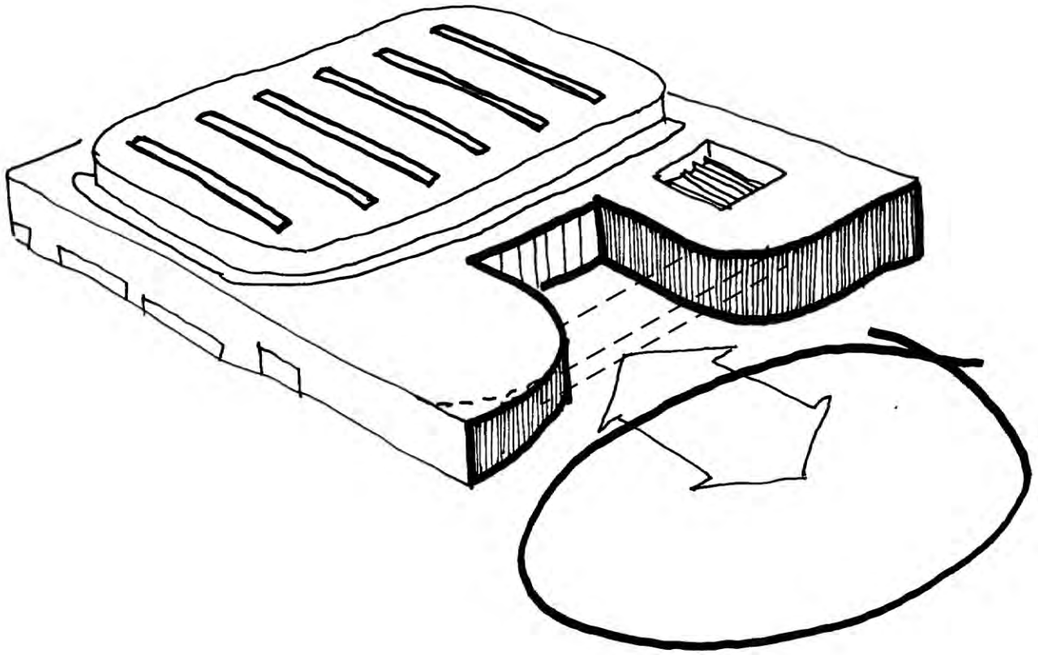

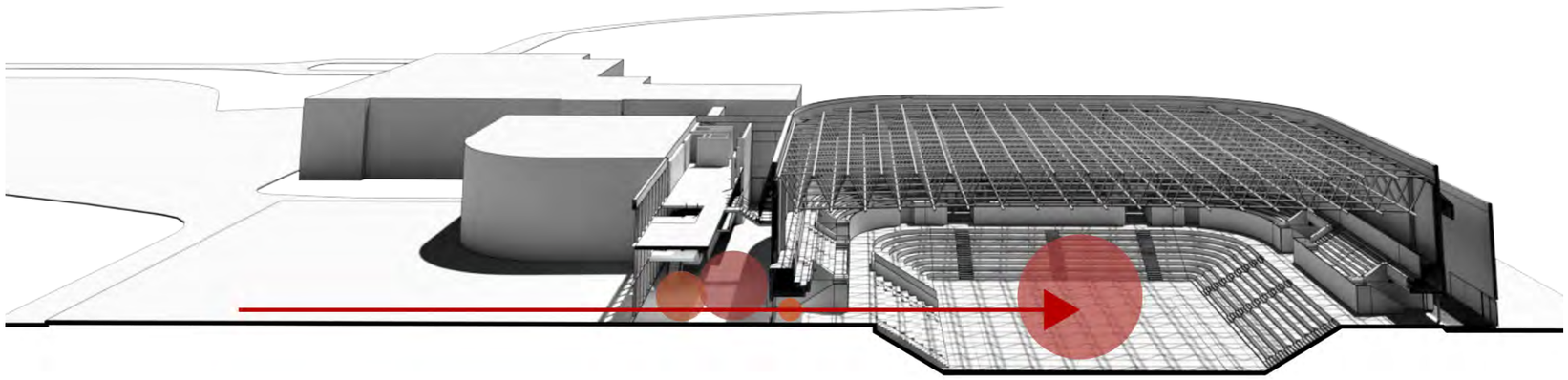

Skåret
Arenabygningens udvidelse skaber et forstærket "skår" der tydeligt markerer indgangen. Via store glaspartier styrkes forholdet mellem Arena, indgang og forplads, sådan ledes *besøgende bedre ind i bygningen og føres naturligt videre helt ind i Arenaen. Udvidelsen medfører en tillukning af det sekundære skår i den oprindelige facade hvilket giver en indre rolig have i huset, som bliver et stort aktivt for den daglige brug af Arenaes faciliteter.*

+ Naturligt flow ind
+ Markering af hovedingangen
+ Kortere indre afstand
+ Plads til det grønne
+ Potentiale for ly og samling under bro
+ Faciliterer aktiveringen af uderummet
+ Startpunktet og knudepuktet: aktivitet og sport

- Afstand til selve arenaen
- Vejrforhold og ly

ANKOMST FRA FORPLADSEN / SKÅRET

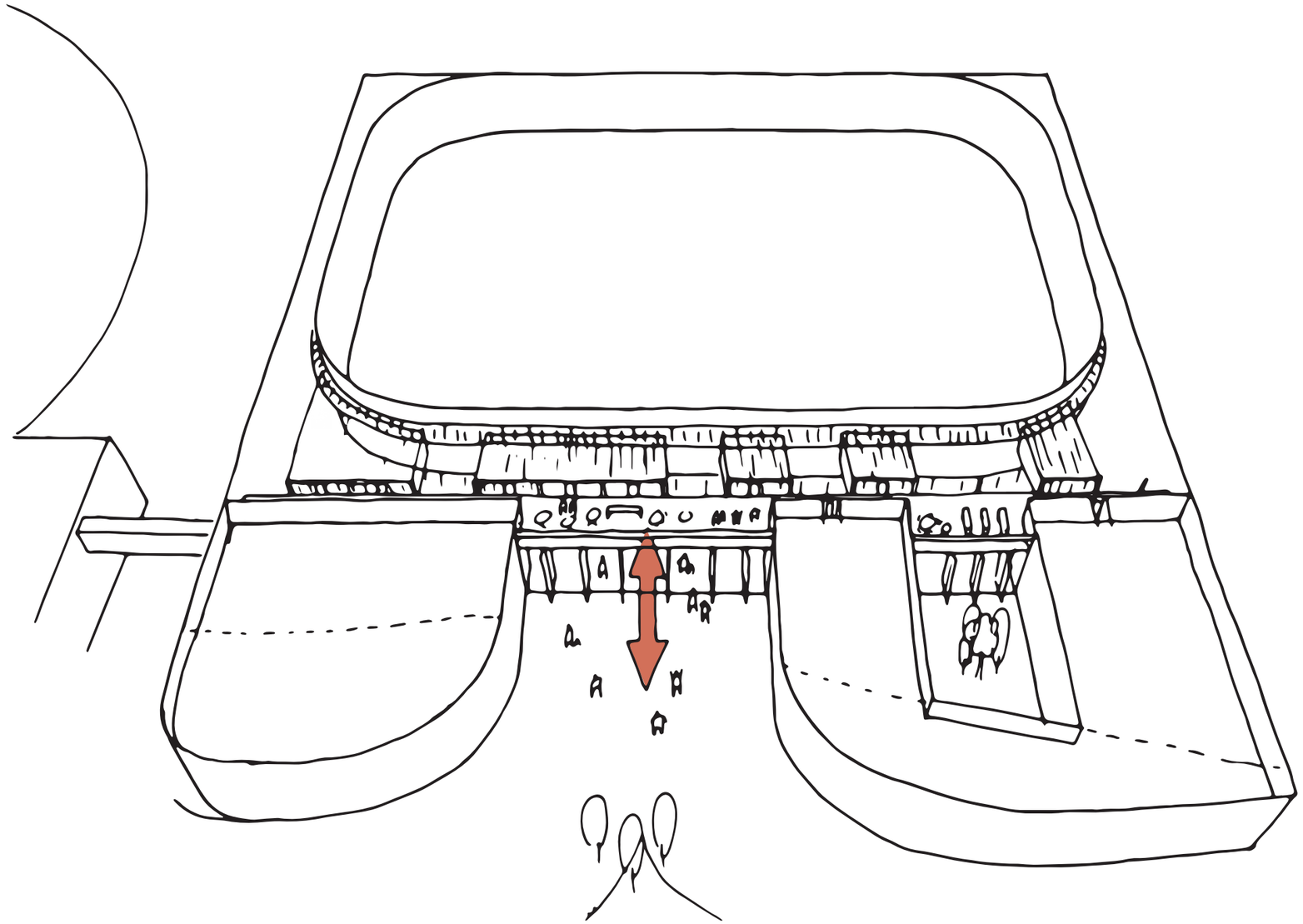

"NYT MULTI VENUE" 3

VANDREHALLEN

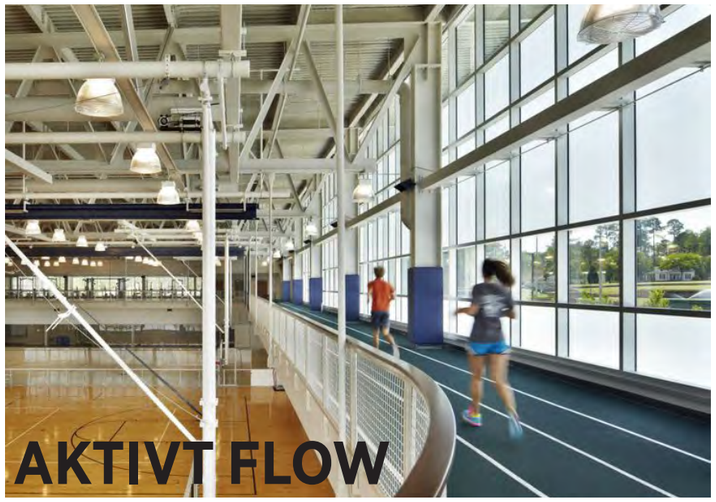

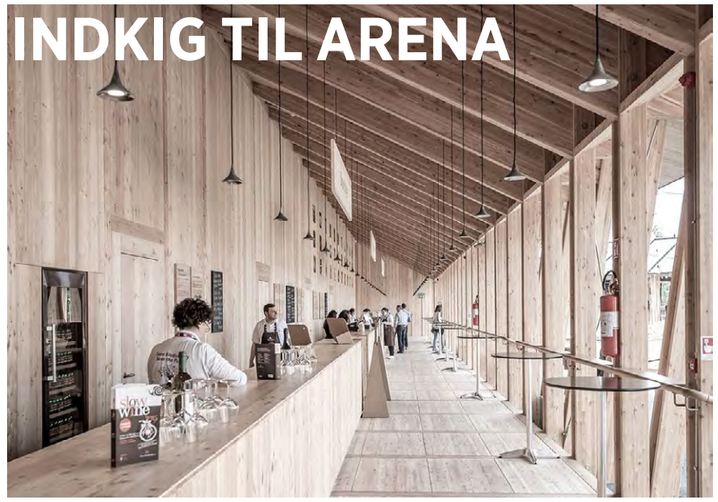

VANDREHALLEN

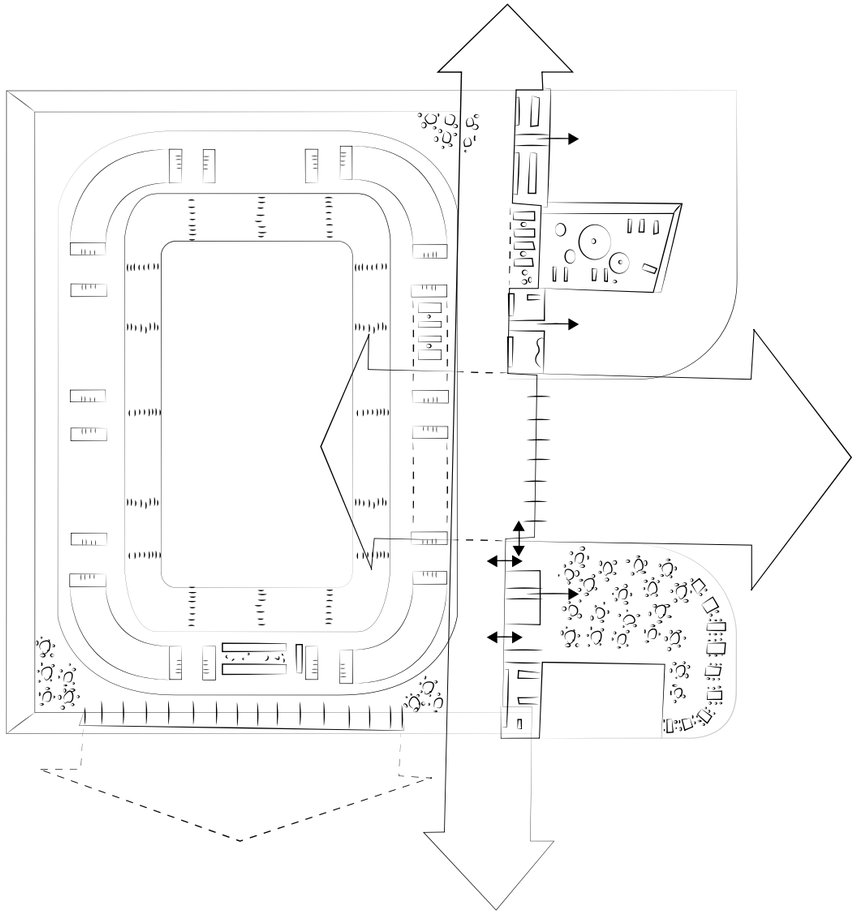

Flowet i stueplan viser sammenhæng mellem husets indre og det omkringliggende udeareal. Ny åbning med forpladsen samt mulighed for åbning mod stadion mod øst.

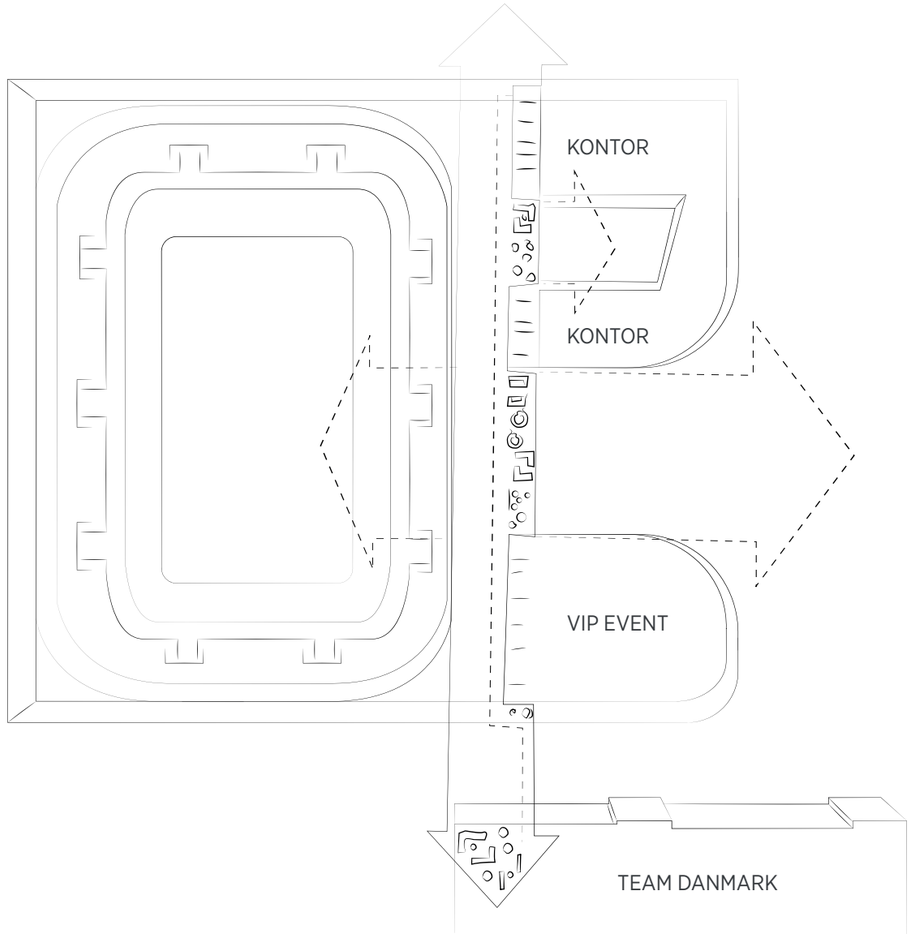

Flowet i på øverste plan viser forbindelsen på tværs i huset til den etablerede gårdhave og modsat til den nuværende Team Danmark bygning.

VANDREHALLEN

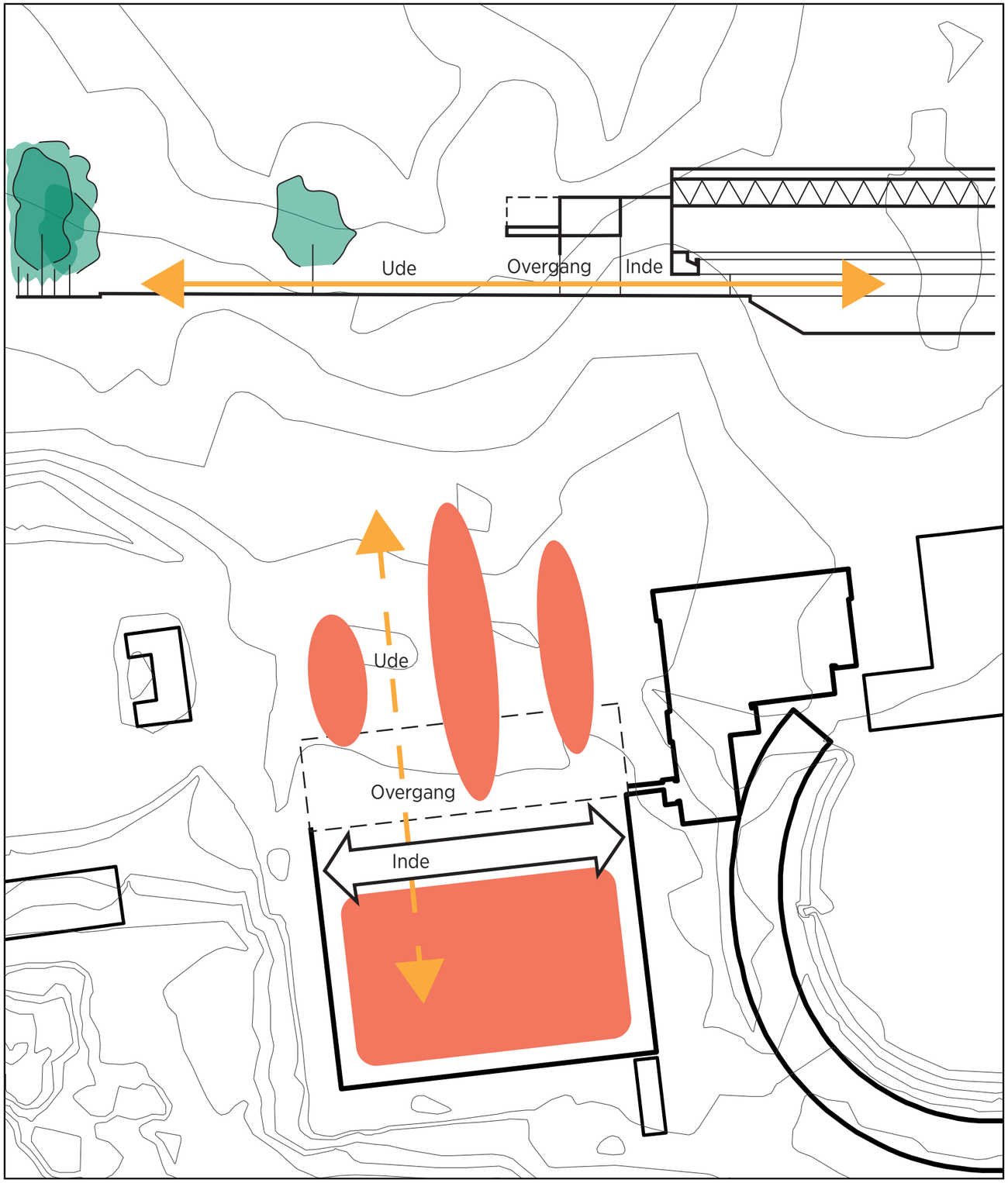

Lag af zoner, inderst til yderst, fra arena til udeareal. Overgangsarealer giver mulighed for at skabe liv på tværs af bygningen både inde og ude.

ARENAEN

OVENLYS

MESSE

KIG FRA FLOW TIL ARENA

VIP

LYS OG TRANSPERANS

SPORT

FUNKTIONSDYGTIG

KONCERT

TELESKOPTRIBUNER

ARENAEN / ÅBENHED OG TRANSPARENS

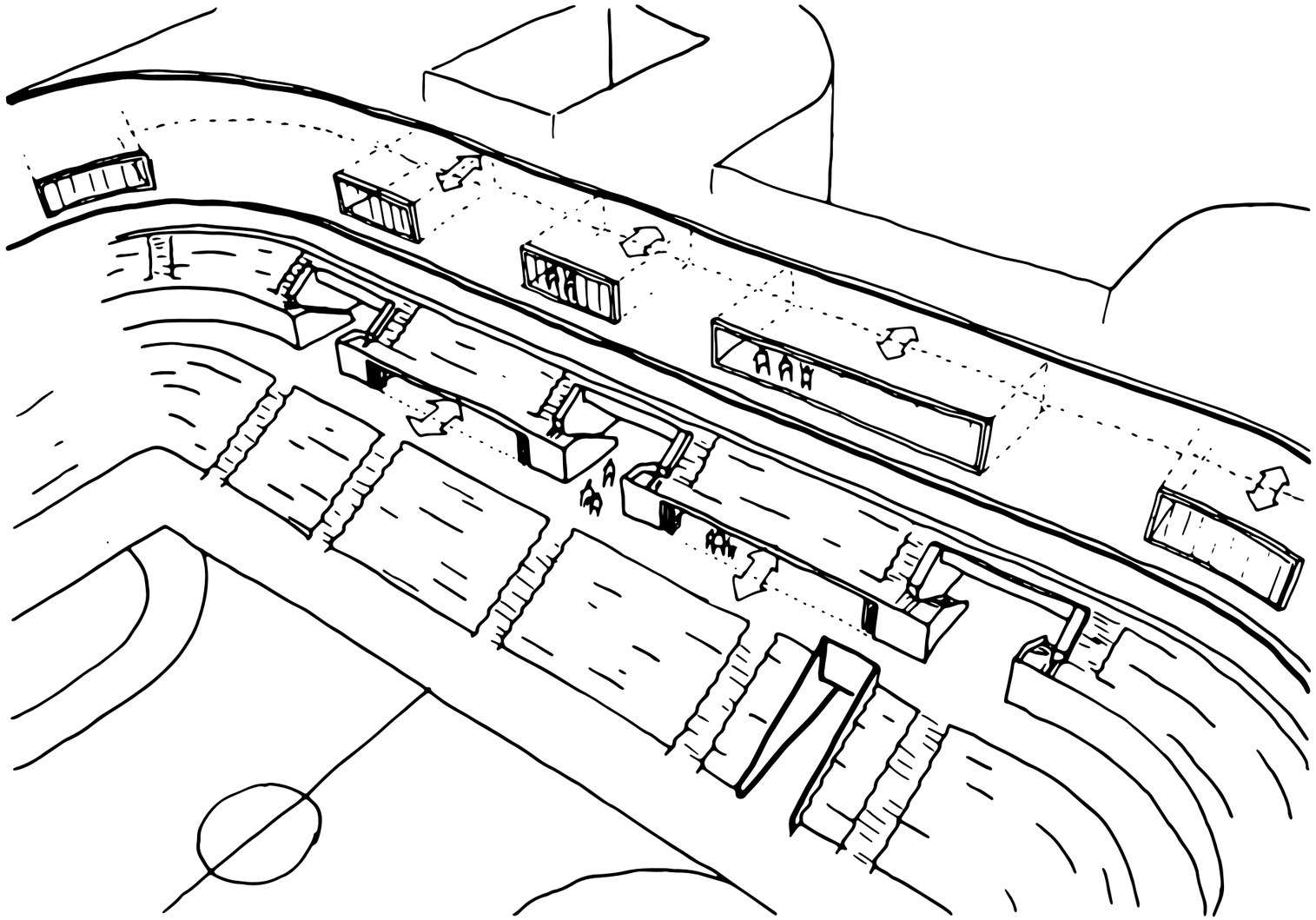

Mulighed for åbning til arenaen fra vandrehallen under tribunerne.

Derudover mulighed for VIP-boxe der skyder sig ind i hallen på øverste niveau, som spænder på tværs af vandrehallen.

ARENAEN / FLEKSIBILITET

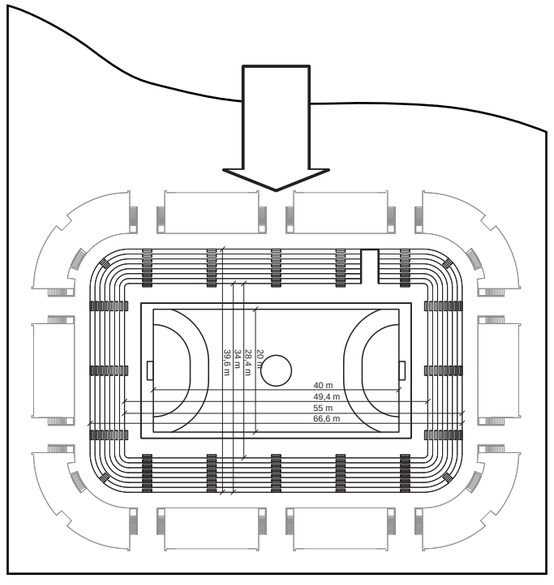

Mål på eksisterende arena

2 håndboldbaner på tværs

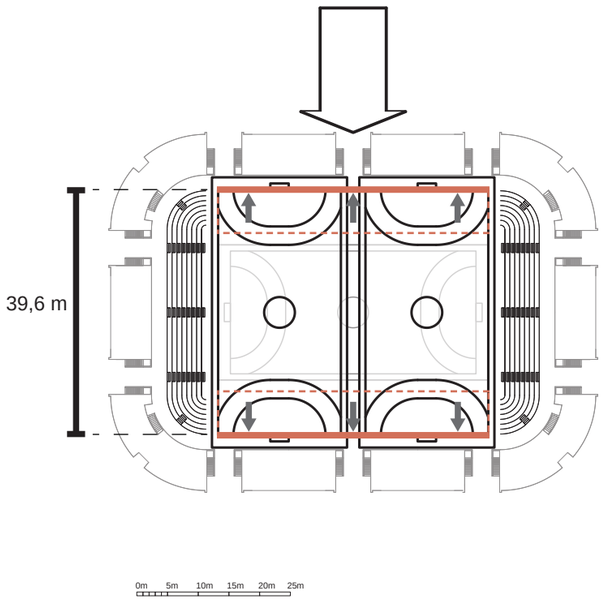

3 basketballbaner på tværs

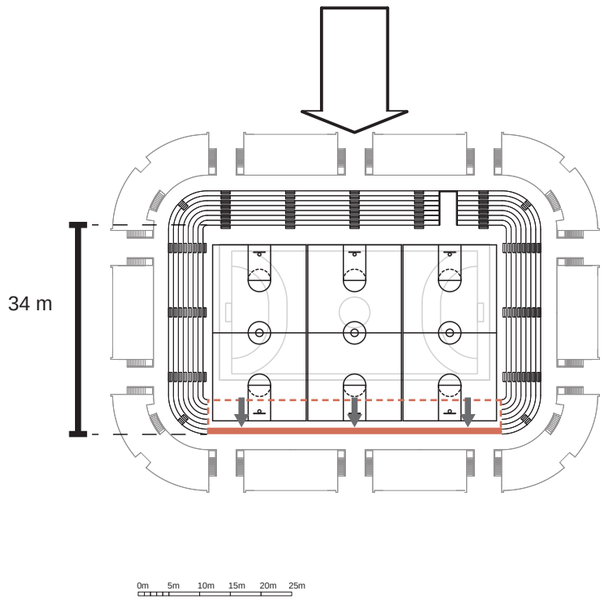

4 basketballbaner på langs

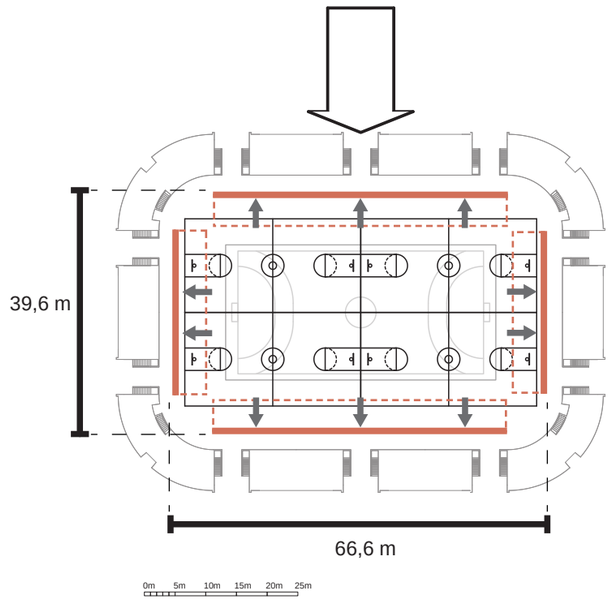

ARENAEN / UNLOADING

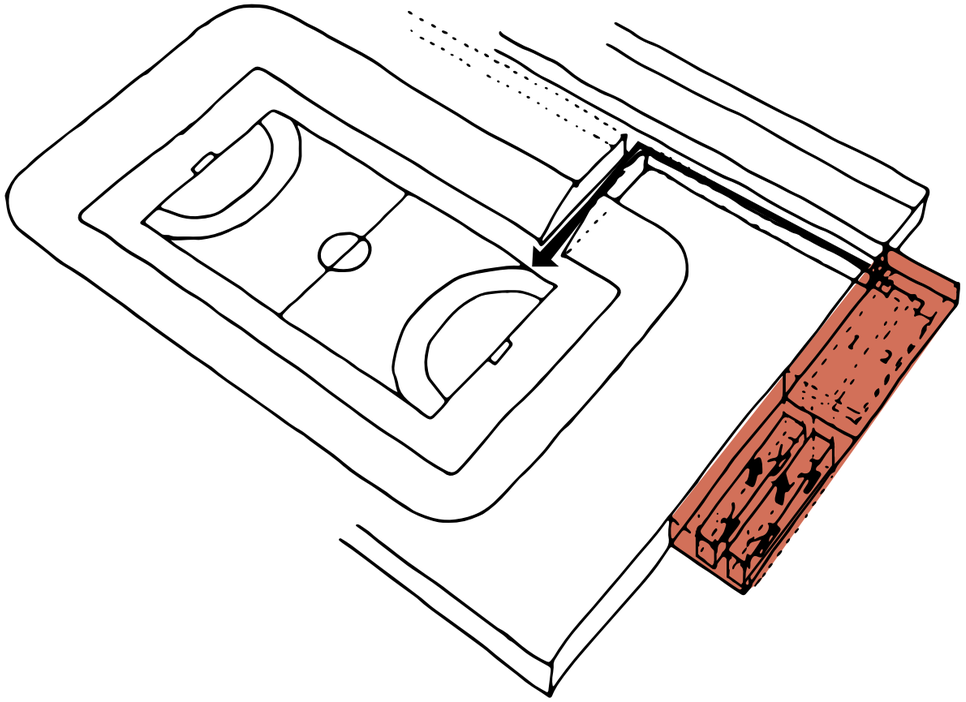

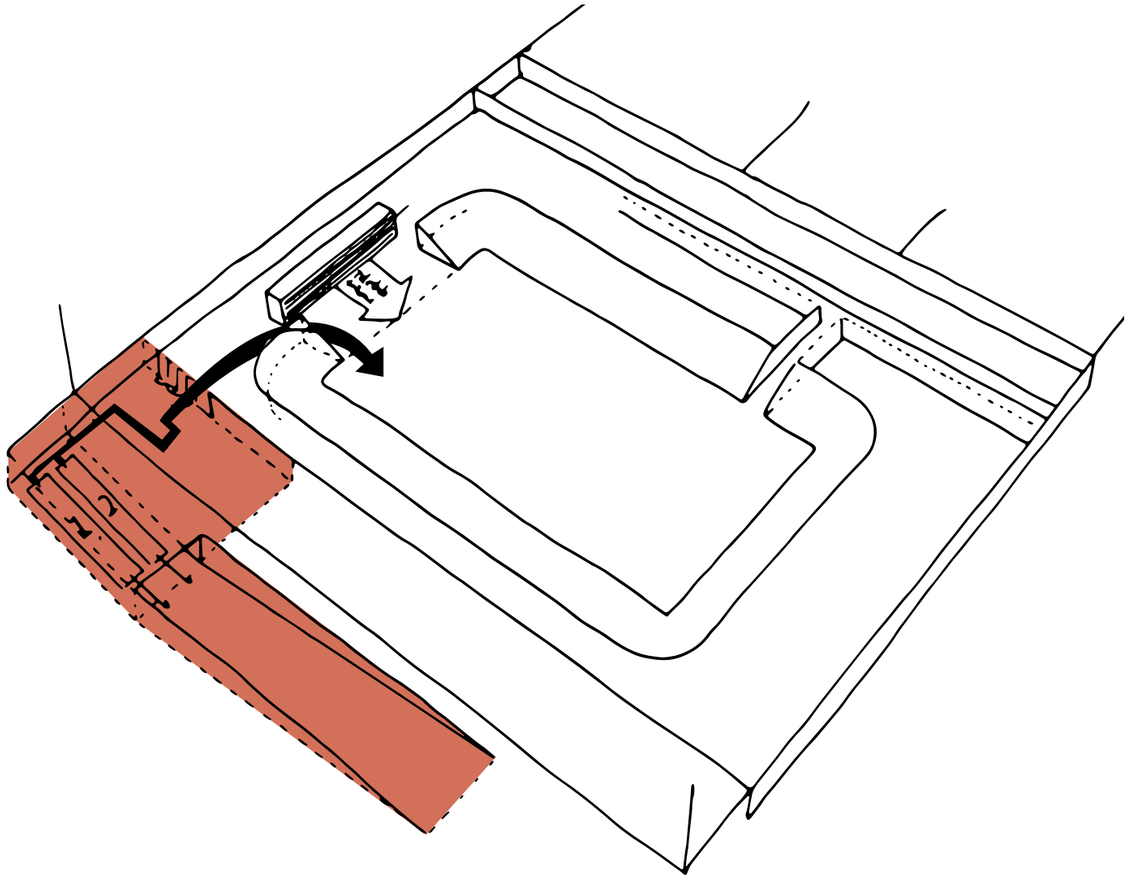

Reetablering af vareunloading på samme sted, men i stedet med hydraulisk system som sænker lastbiler en etage ned for aflæsning.

Etablering af ny rampe med passende hældning på bagsiden af arenaen samt mulighed for nærtliggende depot og kørsel direkte ud på arenaens gulv.

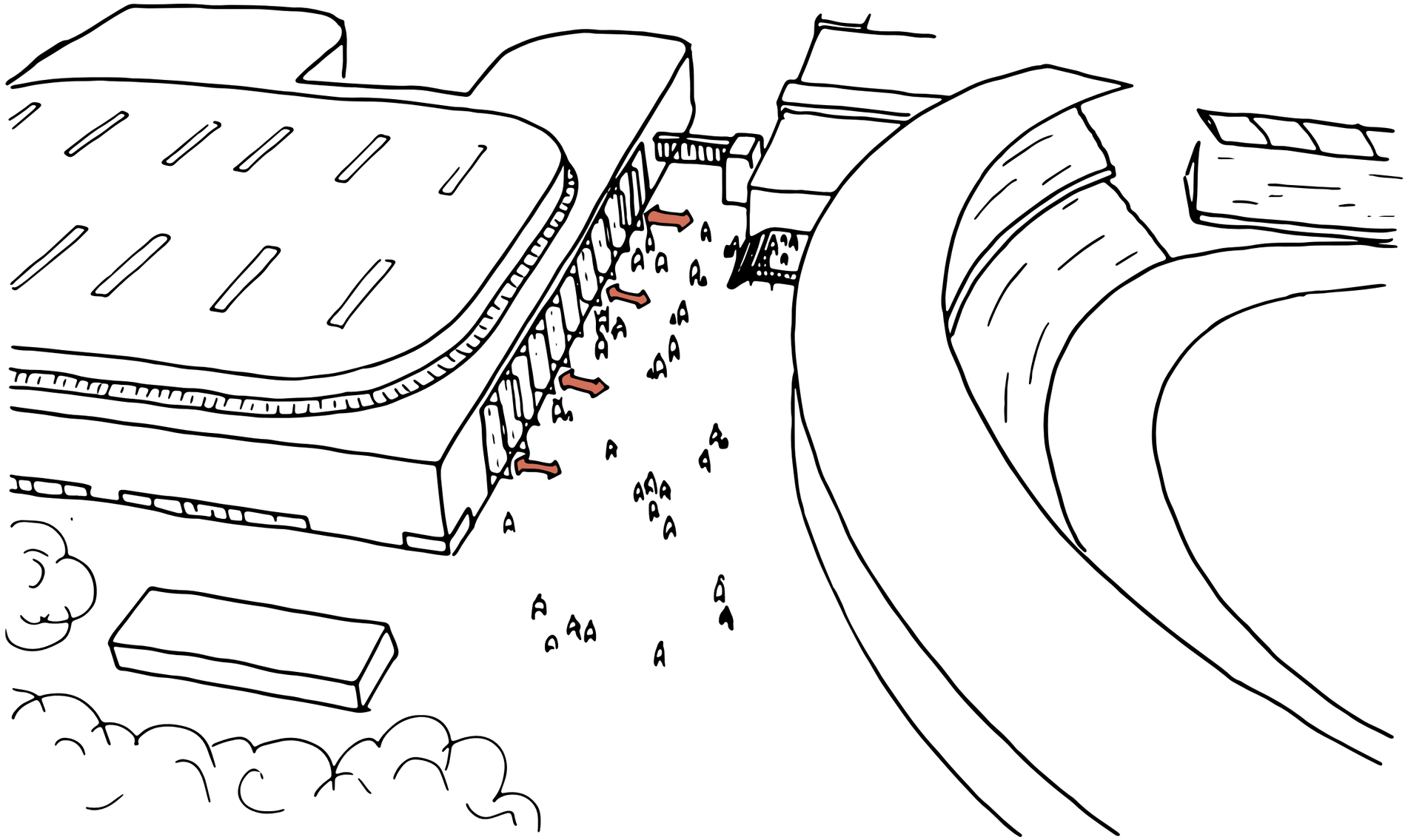

De to nye unloadings principper giver mulighed for stærkere forbindelse mellem arenaen og stadion.

ARENAEN OG STADION / VIP BOKS

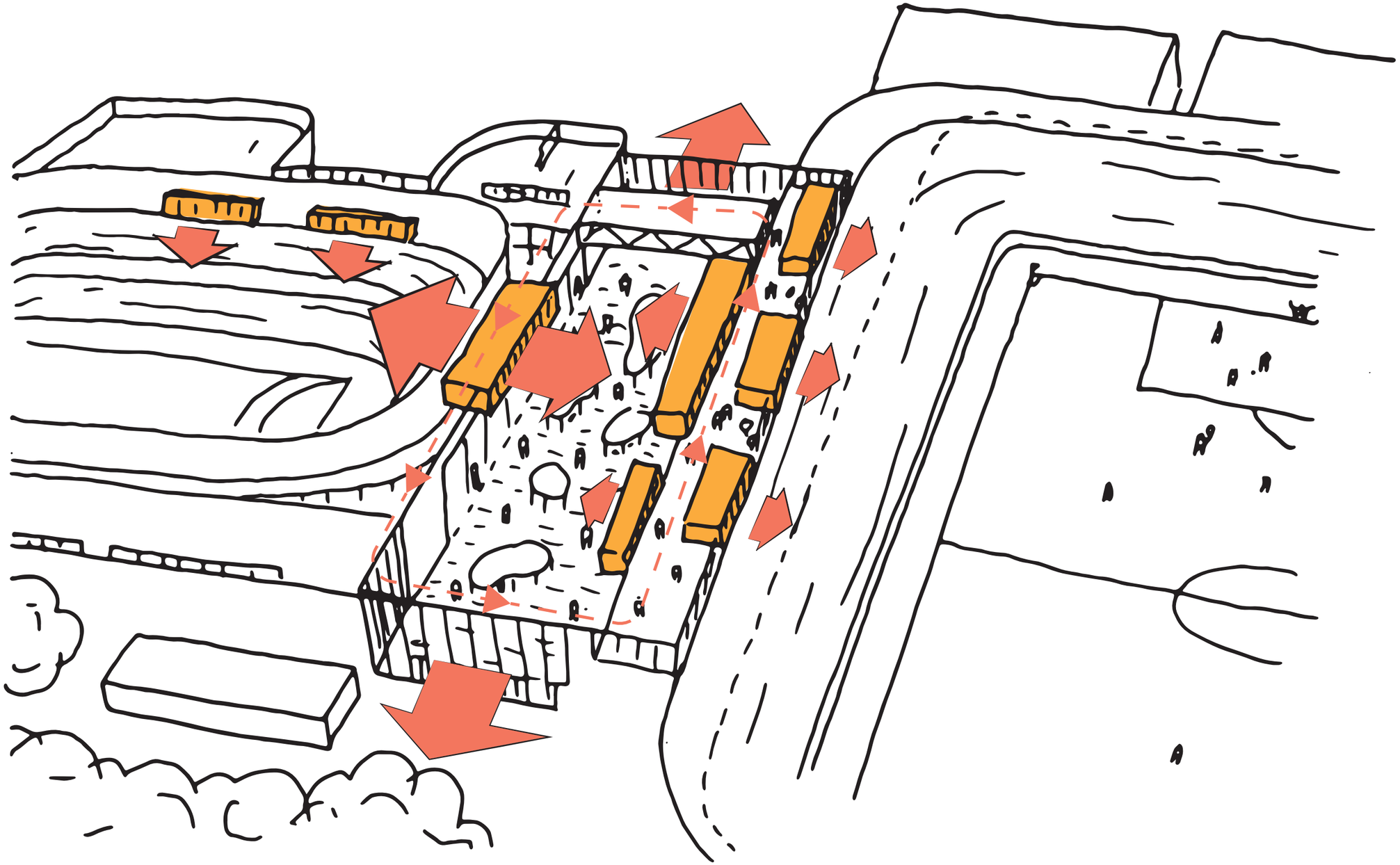

Ved en forening af arena og stadion indbydes en konstruktion af polivalent karakter. Således at hurtig omstilling an finde sted.

VIP / EVENTS

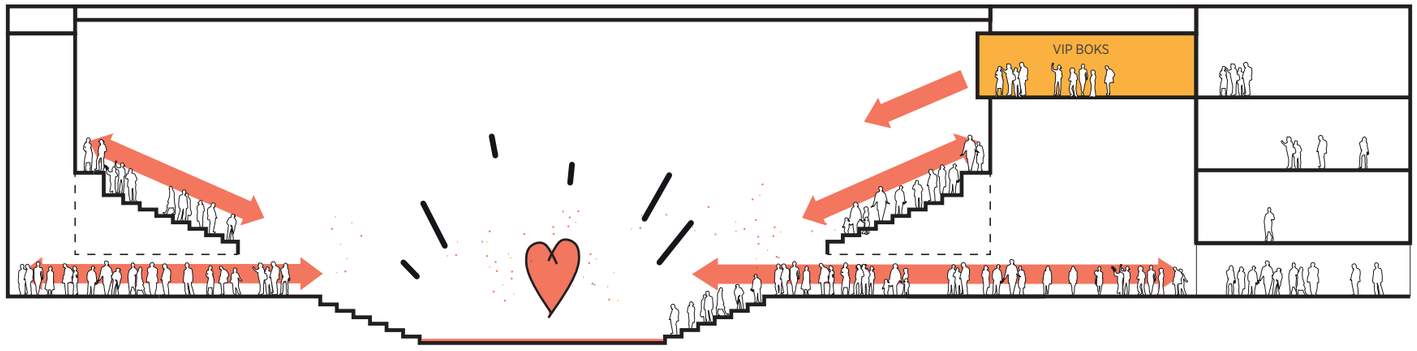

Mulighed for åbning til arenaen fra vandrehallen under tribunerne.

Derudover mulighed for VIP-bokse, der skyder sig ind i hallen på øverste niveau, som spænder på tværs af vandrehallen.

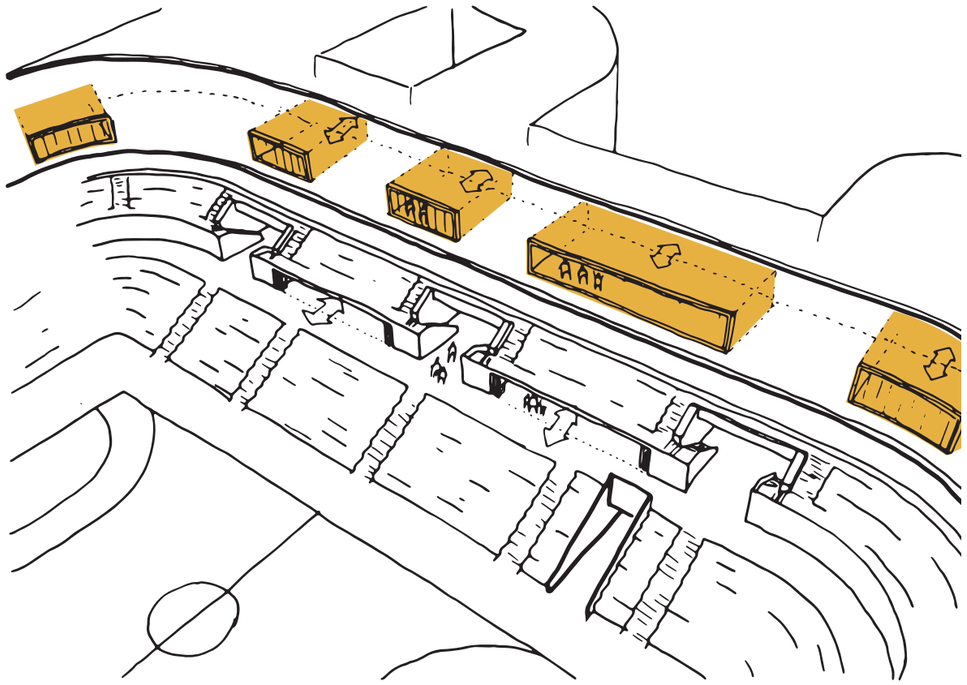

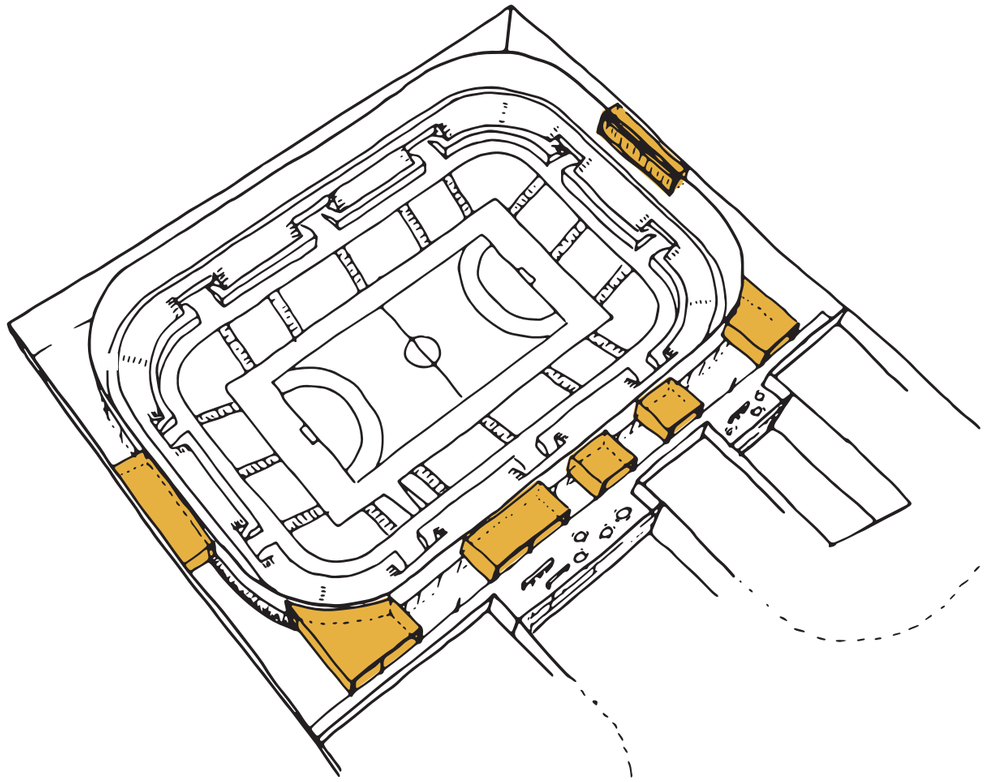

VIP / EVENTS

VISUEL FORBINDELSE

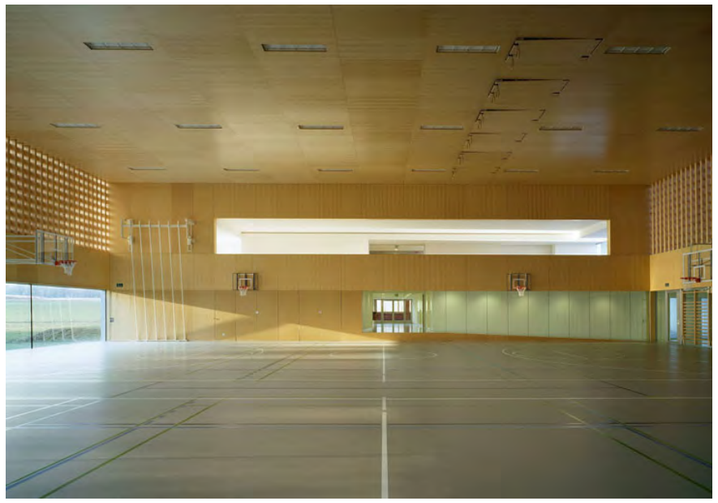

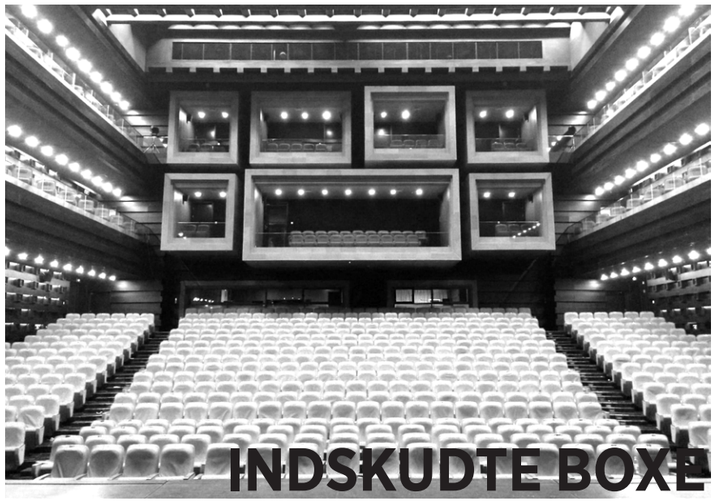
INDSKUDTE BOXE

EVENTS OG UDSYN

OVERGANG I VANDREHAL

LOUNGE

SVÆVENDE KASSER

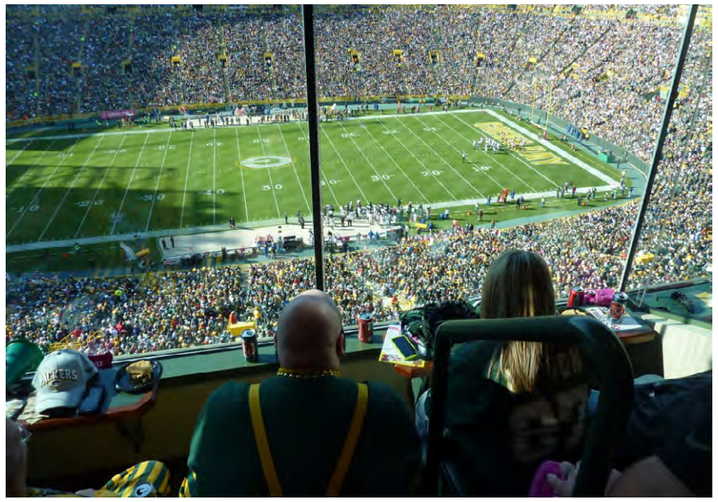

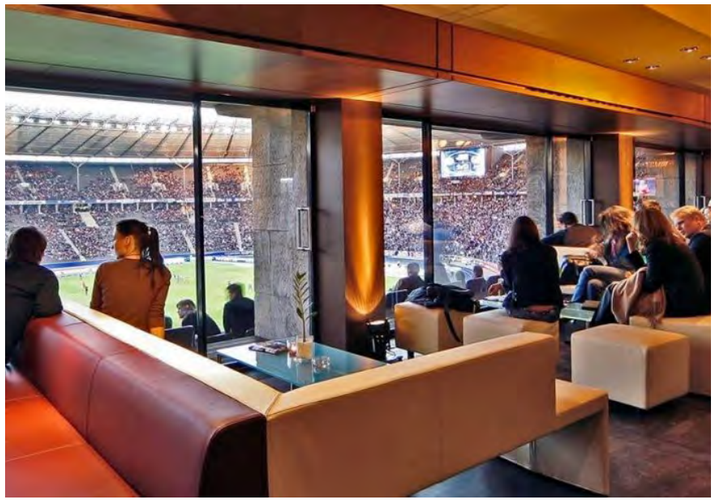

SPORTENS HUS 2.0

DIALOGSKITSE 25.04.2019

C.F. Møller

fonden elite·idræt·aarhus

MARSELISBORGHALLEN
AARHUS 1900 ATLETIK
CYKLEBANEN
HAL 2
HAL 1
SPORTENS HUS
CERES ARENA
CERES PARK
ATLETIK KASTEGÅRD
1900 TENNIS
JYSK VÆDDELØBSBANE

Vision for Sporten Hus

Aarhus skal være det bedste sted i verden at dyrke talent- og elitesport!

Sportens Hus skal være omdrejningspunkt for denne vision og skal sikre de bedst mulige rammer for talent- og elitesportsmiljøerne både lokalt og regionalt. Aarhus skal i tæt samarbejde med Team Danmark og de øvrige samarbejdspartnere skabe et miljø, hvor forskning, præstationsoptimering, behandling, sparring, testning, træningslejre, vidensdeling mm. kan spille sammen med den daglige træning og udvikle udøvere til allerhøjeste internationale niveau. Sportens Hus skal desuden være centrum for Team Danmarks Innovationscenter i Aarhus, og derigennem være regional motor for udviklingen af talent- og elitesporten med tætte forbindelser til klubber, forbund, elitekommuner, trænere og udøvere.

Med de nye planer for Sportens Hus får talent- og elitesporten et helstøbt setup, der bliver en stærk og innovativ medspiller for udøvernes drømme om at opnå sportens absolutte verdenstop.

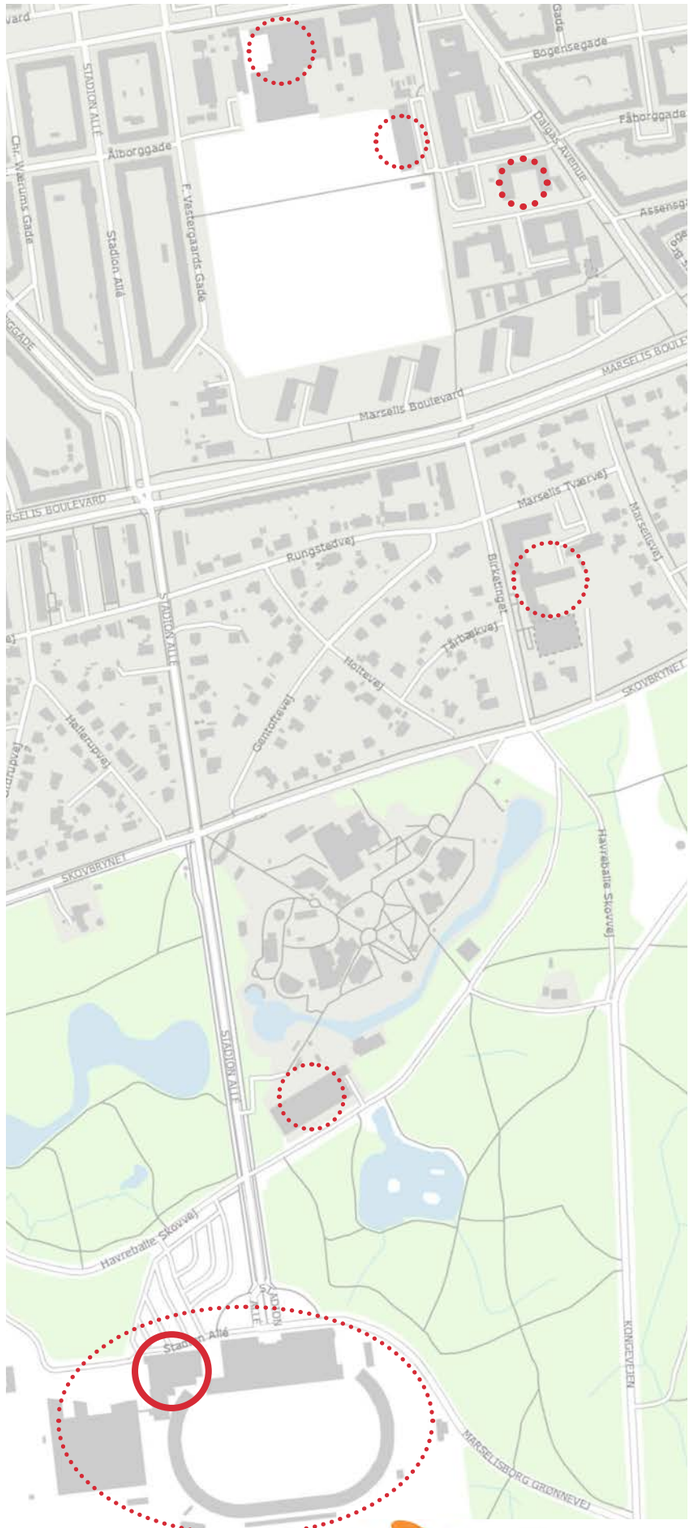

fonden elite·idræt·aarhus

SPORTENS HUS _EKSISTERENDE FORHOLD

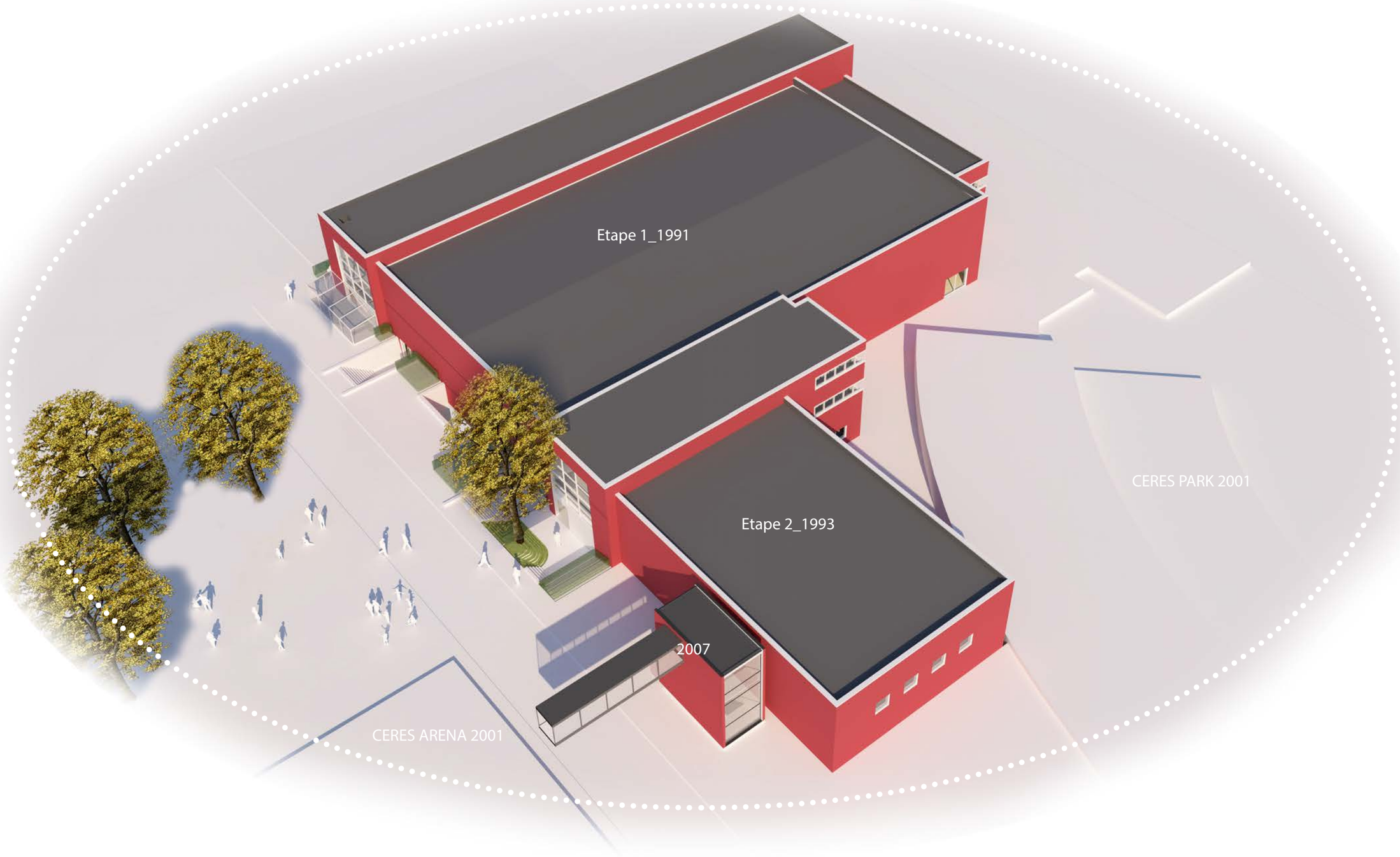

STUEPLAN/PARTERRE _EKSISTERENDE FORHOLD

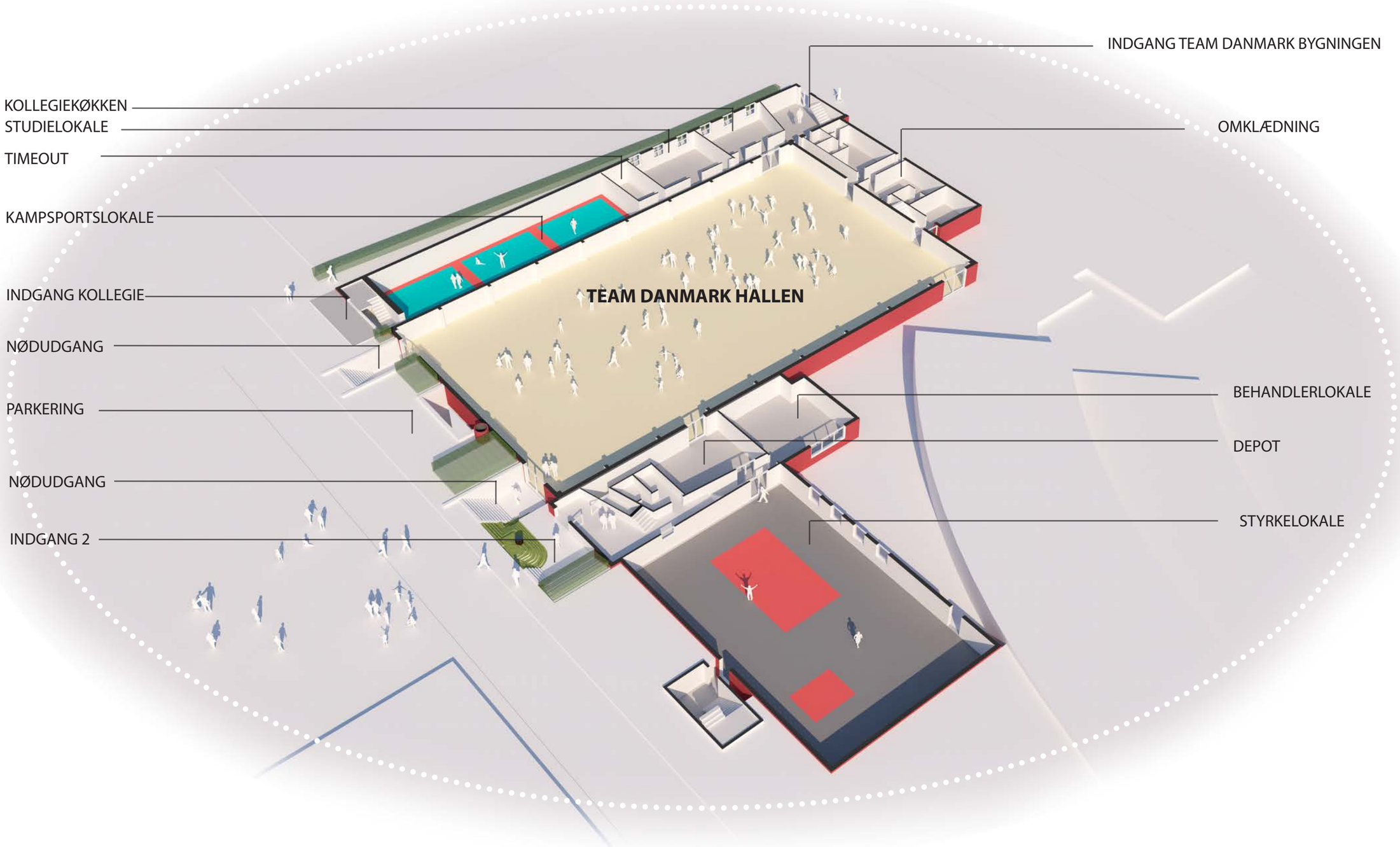

3. FORSKELLIGE INDGANGSNIVEAUER / UDFORDRENDE LOGISTIK

1.SAL _EKSISTERENDE FORHOLD

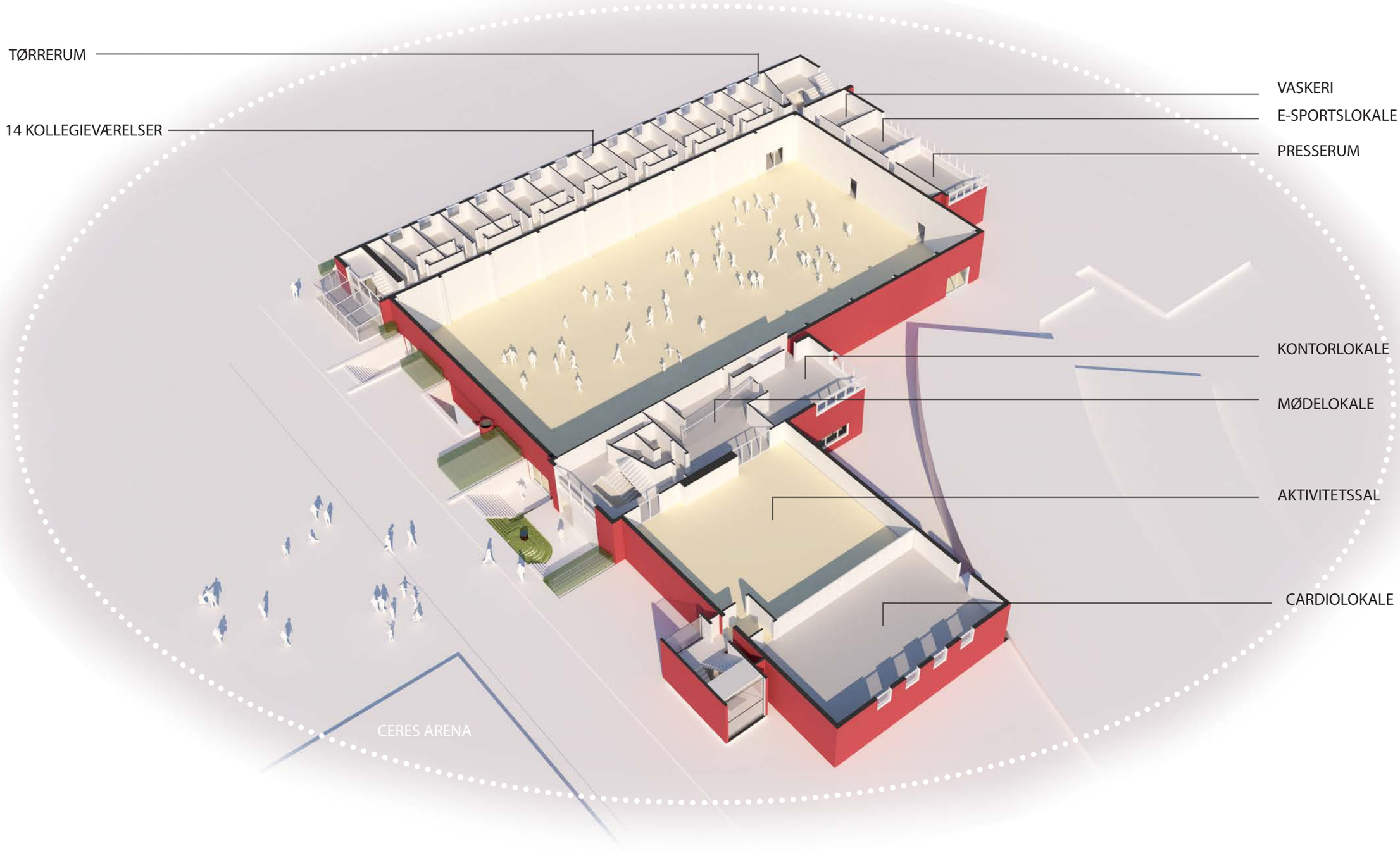

INGEN HANDICAPTILGÆNGELIGHED

2.SAL _EKSISTERENDE FORHOLD

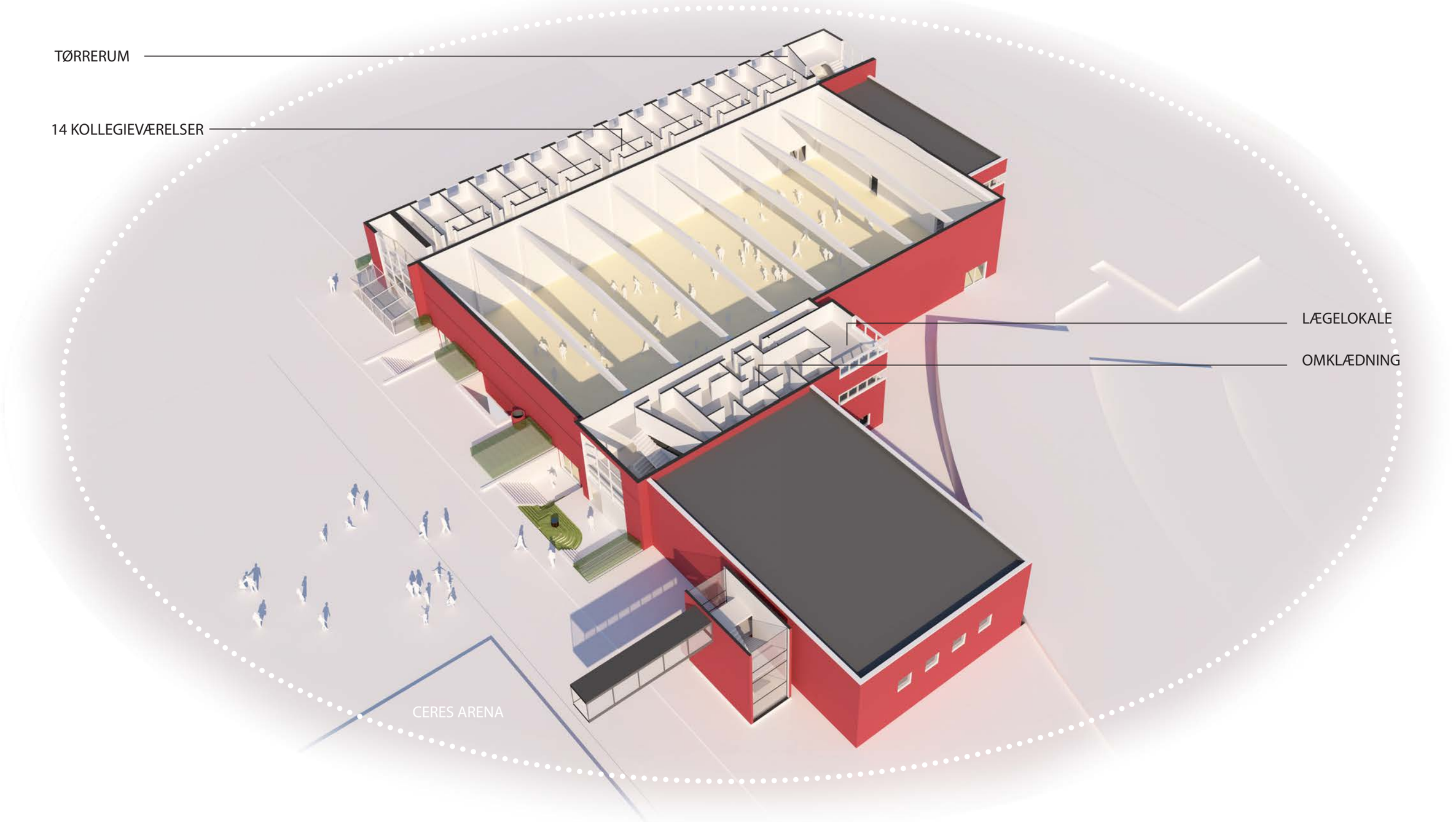

INGEN HANDICAPTILGÆNGELIGHED

NYE SPORTSLIGE TILTAG

Som led i udviklingen af Sportens Hus 2.0 skal der fokuseres på at skabe et dynamisk og operationelt miljø, hvor træning er i højsædet, og hvor mulighederne i hverdagen skal tilpasses udøvernes og klubbernes ønsker og behov. Med dette udgangspunkt foreslås følgende tiltag for at optimere rammerne yderligere:

- Renovering af værelser på 2. sal, der kan benyttes af klubber og forbund i forbindelse med træningslejre

- Renovering af 1. sal på det nuværende ESAA-kollegie, hvor lokalerne fremover kan benyttes som kontorlokaler, videolokale, taktiklokale mm.

- Flytning af kampsportslokalet til den nuværende aktivitetssal i Sportens Hus

- Etablering af foredragsrum/konferencerum i det nuværende kampsportslokale

- Renovering af kollegiekøkken til nyt industrikøkken

- Etablering af tagterrasse/træningsterrasse oven på Team Danmark hallen/nuværende kollegie.

- ESAA-kollegiet nedlægges og sportskollegiebeboere samles i stedet på AASKO kollegiet ved Dalgas Avenue 8.

Øvrige tiltag/ønsker :

- Nyt trappetårn (+ nedrivning af eksisterende) til at forbinde styrkelokale og cardiolokale
- Nyt indgangsparti ved den nuværende glasindgang
- Ruder fra nuværende kollegiegang ind til TD-hal på både 1 og 2. sal.
- Permanent adgangsvej mellem bygningerne (via Team Danmark hallen)

NY HOVEDINDGANG OG FOYER _ COLLAGE

C.F. Møller

fonden elite·idræt·aarhus

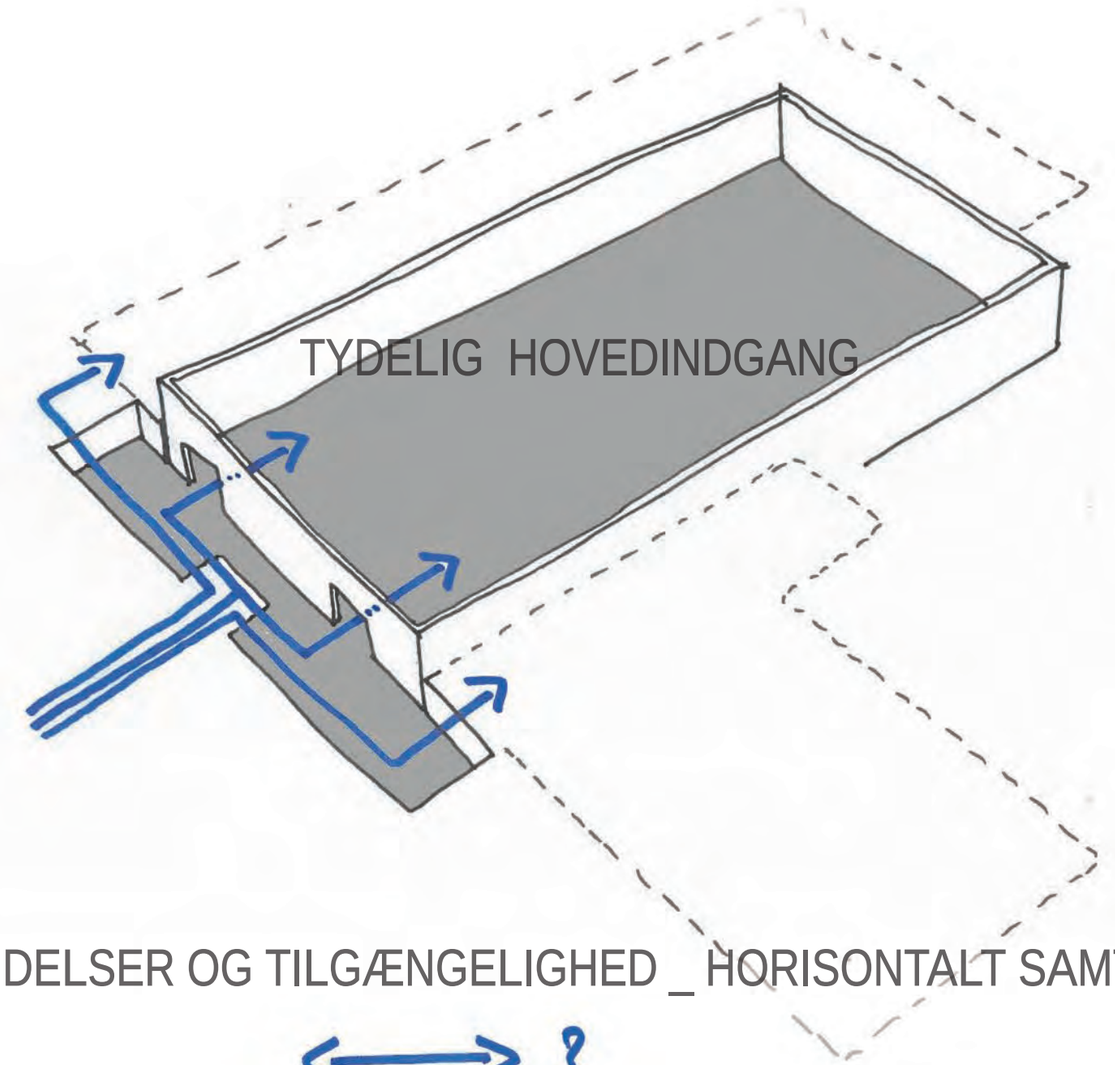

FORBINDELSER OG TILGÆNGELIGHED _ HORISONTALT SAMT VERTIKALT

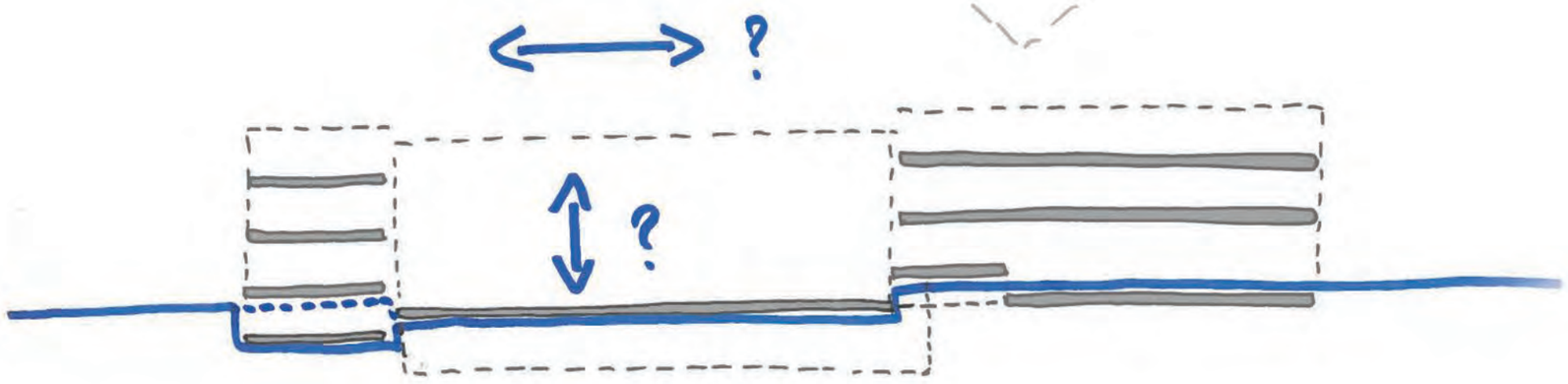

STUEPLAN/ PARTERRE _IDÉSKITSE

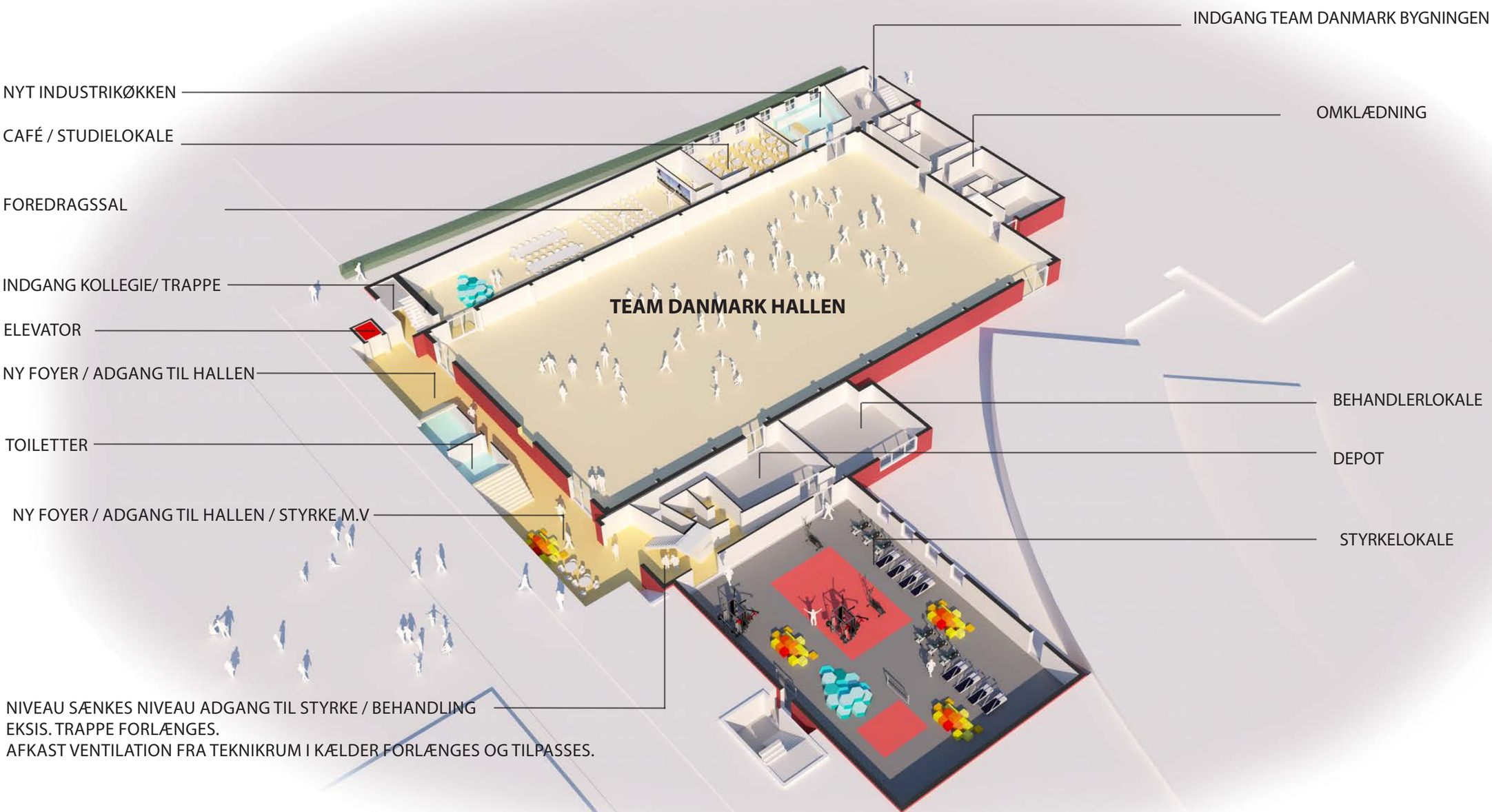

NY HOVEDINDGANG / FOYER SKABER SAMMENHÆNGENDE LOGISTIK OG TILGÆNGELIGHED

1.SAL _IDÉSKITSE

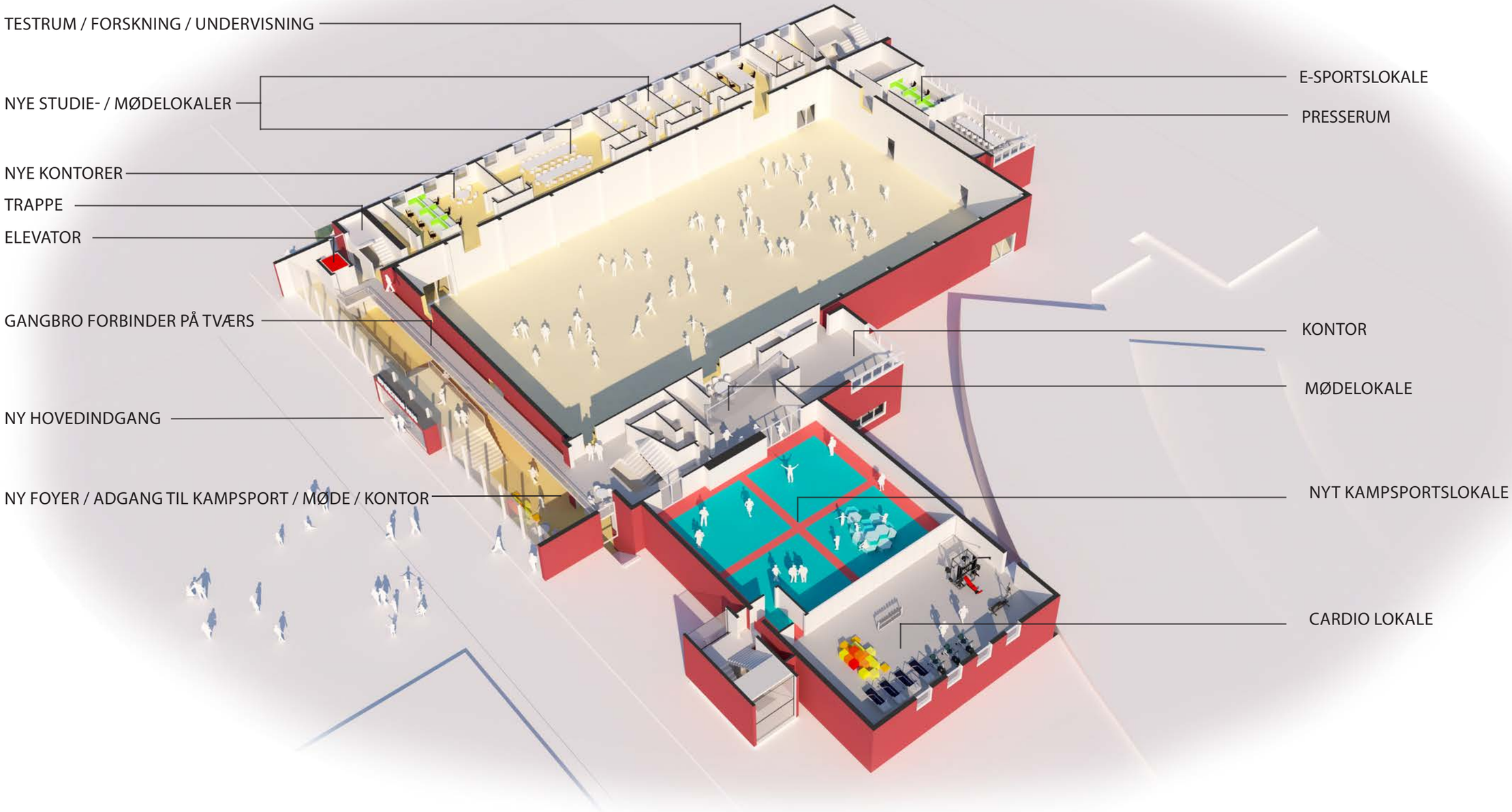

NY SAMMENHÆNG PÅ TVÆRS

C.F. Møller

fonden elite·idræt·aarhus

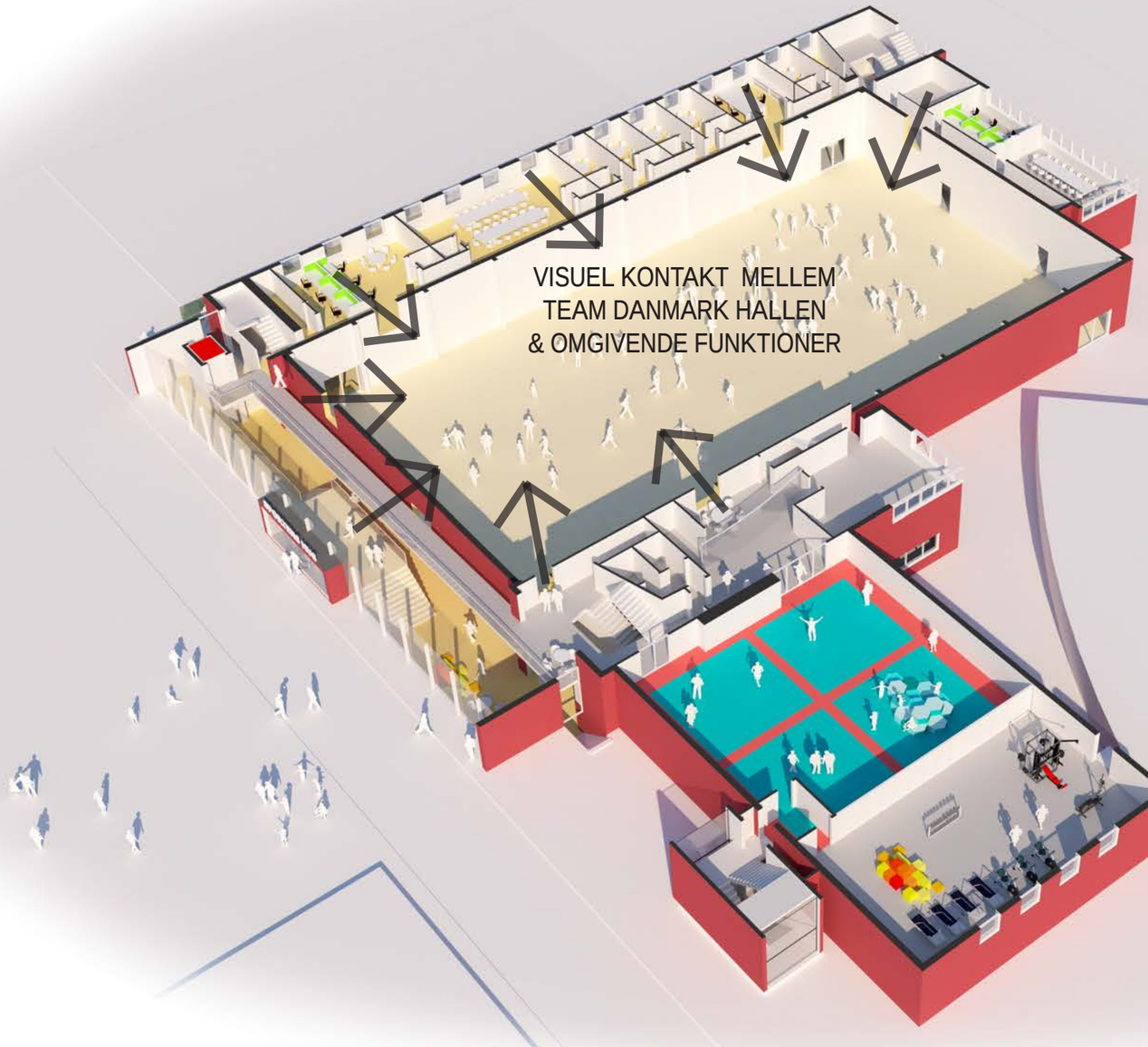
VISUEL KONTAKT MELLEM
TEAM DANMARK HALLEN
& OMGIVENDE FUNKTIONER

2.SAL _IDÉSKITSE

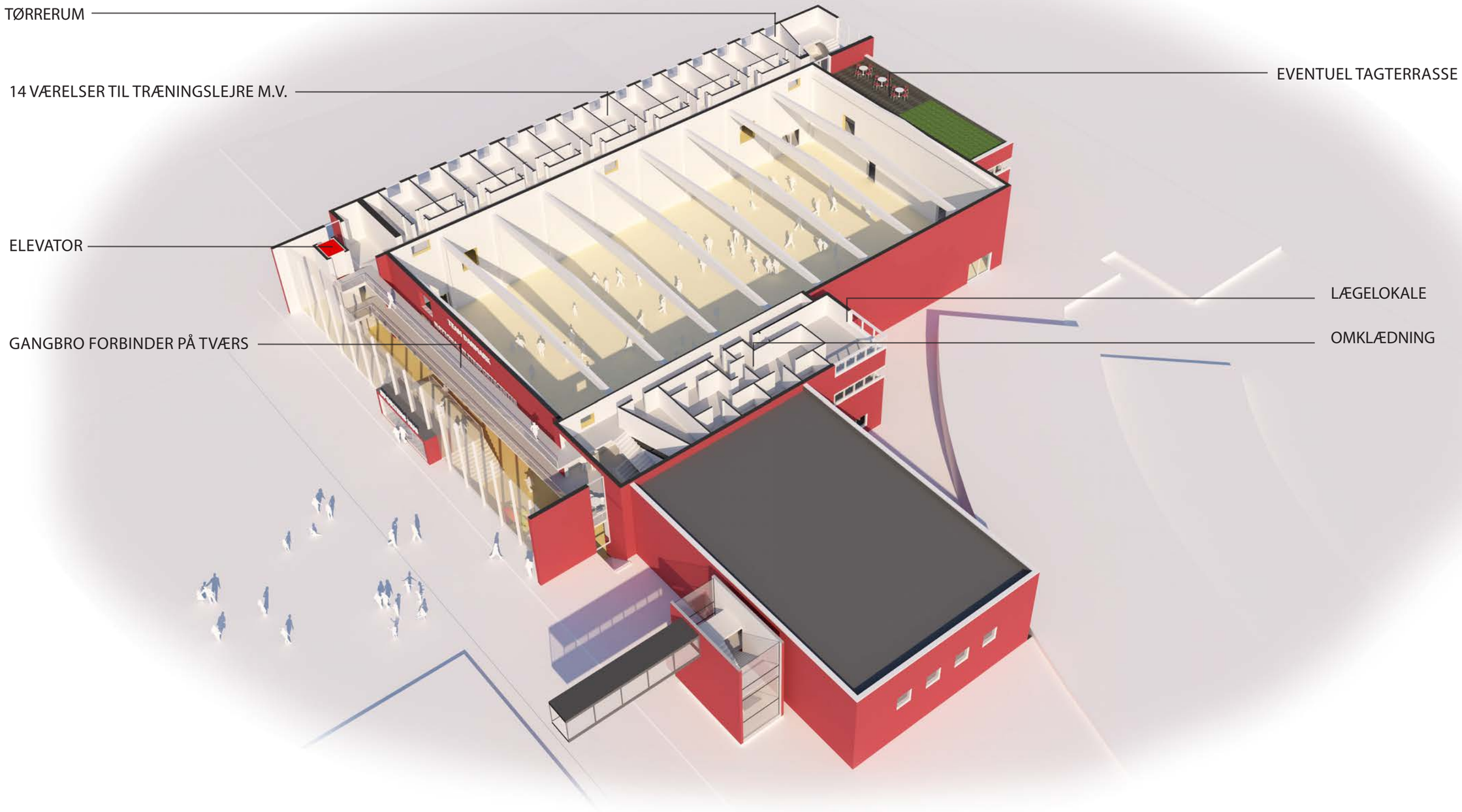

SAMMENHÆNG PÅ TVÆRS

C.F. Møller

fonden elite·idræt·aarhus

SPORTENS HUS 2.0_*Dialogskitse*

FREMTIDSTANKER / IDÉSKITSE _ TRÆNINGSTERRASSE / PENTHOUSE

C.F. Møller

fonden elite·idræt·aarhus

FREMTIDSTANKER / IDÉSKITSE _ TILPASNING I FORBINDELSE MED EVENTUELT NYT FODBOLDSTADION

VED EVENTUELT ETABLERING AF NYT STADION " FOLKEPARKEN" OPBYGGES ET PLATEAU MED ARKADE OMKRING DET NYE FODBOLDSTADION, INTEGRERET I DETTE PLATEAU ETABLERES STYRKTRÆNING, CARDIOLOKALE OG KAMPSPORT SAMT DEPOTER OG OMKLÆDNING PÅ SAMME NIVEAU OG MED DIREKTE SAMMENHÆNG TIL TEAM DANMARK HALLEN.

JYTAS Ombygning

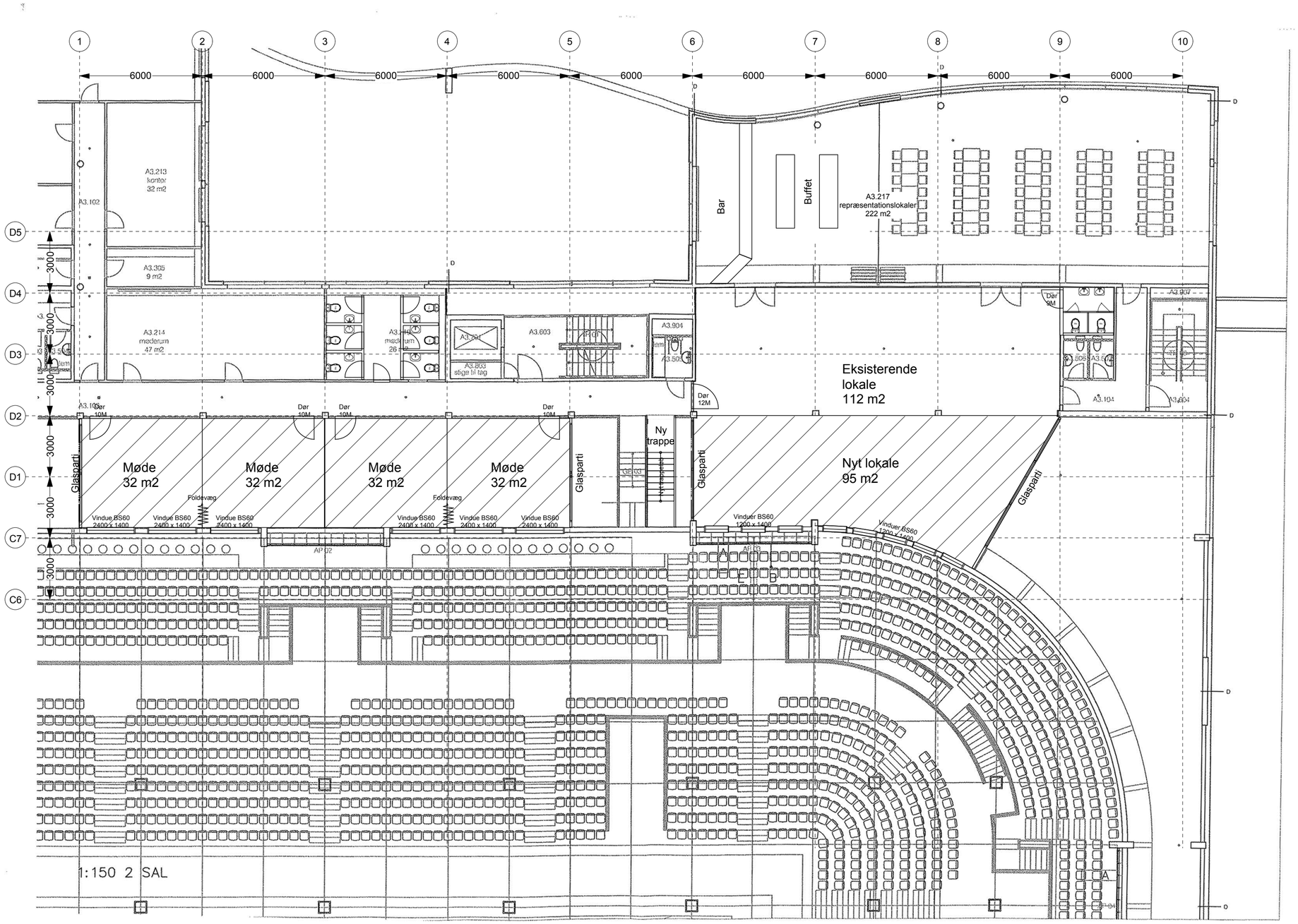

REV:			DATO:
BYGGESAG: Århus GF			SAG. NR. 200502-004
EMNE: Plan indskudt dæk	Projekt ansvarlig:	Tegn: MAC	DATO: 17. februar 2005
JYTAS Århusvej 211 Postboks 86 DK - 8464 Galten. www.jytas.dk	Tlf. 86 94 68 00 Fax. 86 94 68 95 Email: jytas@jytas.dk		MÅL: 1 : 150
			TEGN. NR: (99) 3.1

Potentialebeskrivelse Aarhus Cyklebane

BORGMESTERENS AFDELING
Kongelundens Sekretariat
Aarhus Kommune

Kongelundens Sekretariat
Rådhuspladsen 2
8000 Aarhus C

Direkte telefon: 20 69 96 44

E-mail:
kongelunden@aarhus.dk
Direkte e-mail:
wili@aarhus.dk

Sagsbehandler:
Line Willacy

Potentialebeskrivelser
I løbet af efteråret 2020 udarbejdes i samarbejde mellem Aarhus Cyklebane, Idrætssamvirket Aarhus og Kongelundens sekretariat en potentialebeskrivelse for anlæg for banecykling i Kongelunden.

Potentialebeskrivelsen består af en gennemgang af de eksisterende forhold på Aarhus Cyklebane og brugernes ønsker til faciliteter, for eksempel input til gentænkning af fremtidige rammer og til fremtidigt samarbejde. En uddybning af Aarhus Cyklebanes visioner og referenceprojekter se i bilag til potentialebeskrivelsen: Aarhus Cyklebane_Referenceprojekter og Aarhus Cyklebane_Vision.

I juni 2020 er Aarhus Cyklebane blevet indstillet til fredning og Aarhus Kommune og Kongelundens Sekretariat er derfor i dialog med Slots- og Kulturstyrelsen omkring dette. Der er ved udarbejdelsen af potentialebeskrivelsen en høringsfrist for fredningsindstillingen den 16. januar 2021.

Klubberne
Foreningen Aarhus Cyklebane driver alle aktiviteter inden for banecykling for egne medlemmer og har derudover etableret samarbejde med 15 jyske cykelklubber som alle kan tilbyde banecykling på Aarhus Cyklebane til deres medlemmer gennem dette samarbejde.

Cykelsporten i Aarhus er i medlemsmæssig fremgang og flere store etablerede, flerstrengede idrætsforeninger har etableret motionscykelafdelinger.

Idrætssamvirket Aarhus er repræsentant for cykelsportens øvrige discipliner, som mountainbike, cykelcross, triatlon og landevejscykling. Flere af disse er knyttet til Aarhus Cyklebane:

Cykle Klubben Aarhus
- Klublokaler i tribunebygningen, landevejstræning med Aarhus Cyklebane som mødested, Cross-træning på Aarhus Cyklebane i vinterhalvåret.

Aarhus MTB
- Klublokaler tæt ved Aarhus Cyklebane, opmagasinering af materiel på Aarhus Cyklebane, bruger lejlighedsvis inderkredsen til teknik-træning, mange medlemmer gør brug af foreningen Aarhus Cyklebanes tilbud om banecykling og CK Aarhus tilbud om cross-træning på Aarhus Cyklebane.

Aarhus 1900 Triathlon

- Klublokaler tæt ved Aarhus Cyklebane, landevejstræning med Aarhus Cyklebane som mødested, har udtrykt stor begejstring for potentiale i en indendørs cyklebane som specialtræning for deres medlemmer, og muligheden for fælles faciliteter

Idrætssamvirket Aarhus repræsenterer desuden en lang række af de øvrige idrætsgrene og foreninger i Kongelunden.

Nuværende faciliteter:
Aarhus Cyklebane består i dag af tribunebygning med restaurant med plads til 150 personer, klublokaler, klubværelser, kiosk, publikumstribune mm. Selve baneanlægget i beton med tunneladgang fra p-pladsen ved Havreballe Skovvej, træbygninger ved indgang (oprindeligt til hesteopstaldning til dressur på græsarealet) med depoter, ryttergård med lille klublokale, omklædningskabiner, bad, og dommertårn.

Cyklebanes matrikel er på cirka 18.160 m²

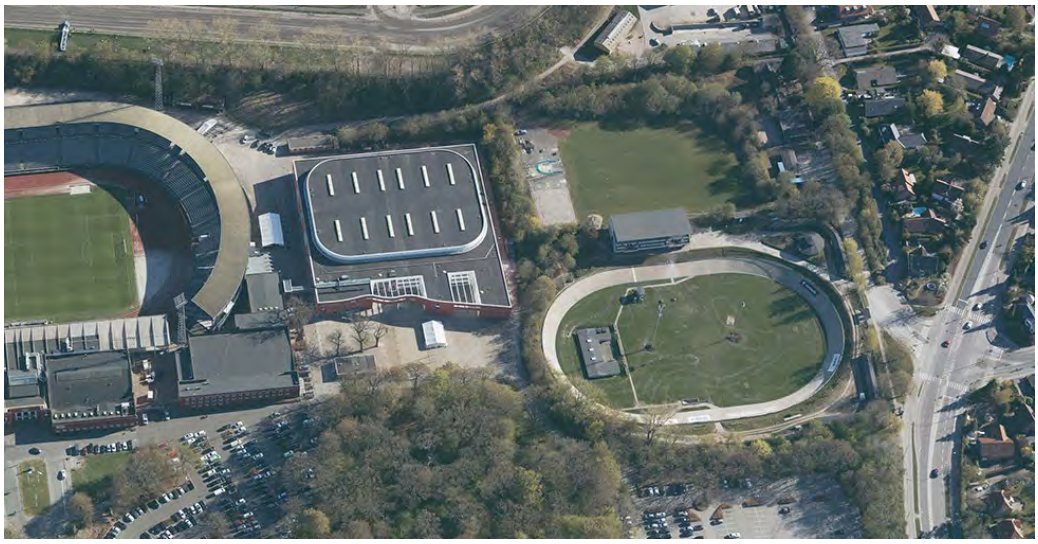

Oversigtsfoto Aarhus Cyklebane, SDFE Skråfotos.

Kort historik
Banecykling har en lang og flot historie i Aarhus, som kan dateres helt tilbage til 1890'erne, hvor de første baneløb blev kørt på en flad 400 meter jordbane nord for Aarhus. I 1922 åbnede Cyklebanen ved Stadion, i folkemunde kaldet "Gryden". Gryden blev i 1940 afløst af den nuværende Aarhus Cyklebane med betonbane på 333 m.

Det eksisterende anlæg blev indviet i 1940. Ifølge byggesagen er der genopført bygninger sidst i 1970 og først i 1980, efter brand. Selve cykelbanen er tegnet af den tyske arkitekt og cykelrytter Clemens Schürmann.

Tribunebygning er tegnet af arkitekt Svenn Eske Kristensen og efter en brand genopført under stadsarkitekten i 1980'erne.

Cykelsporten i Aarhus er gennem alle årene præget af forskellige klubsammenlægninger og udbrud, men kan føres helt tilbage til Aarhus Bicycle Club fra 1883. Både den nuværende og de tidligere baner i Aarhus er opført for foreningernes egne midler. Desværre måtte man overdrage det nuværende anlæg til Aarhus Kommune i 1971 for cirka 500.000 for at undgå at den daværende klub Århus Cykle Klub skulle gå konkurs som følge af en høj gæld. Aarhus Cyklebane er det eneste cykelbaneanlæg i Jylland. Der findes to andre anlæg i Danmark, i Odense og Ballerup, som begge er nyere og moderne, indendørs cykelbaner af træ har erstattet byernes tidligere udendørs baner af beton.

Aktiviteterne på Aarhus Cyklebane er siden 00-erne blevet løftet og gentænkt af en gruppe af frivillige entusiaster, som har ændret syn på potentialet for banecykling i Aarhus. Indtil da var den primære holdning i det lokale miljø at den nuværende bane var i for dårlig stand og man afventede at Aarhus Kommune på eget initiativ ville modernisere anlægget. Den nye taktik indebar idéen om, at vise byen hvor stort potentiale for banecykling i Aarhus er, og på den måde argumentere gennem handlinger for behovet for en moderne indendørs cykelbane.

Foreningen fokuserer især på:

- Træning og talentudvikling i høj kvalitet
- Store stævner med fokus på at skabe gode oplevelser for publikum og brande Aarhus Cyklebane
- Moderne foreningsstruktur med samarbejdsklubber, så banecyklingen ikke lukker sig om sig selv i én bestemt cykelklub

Aarhus Cyklebane. Foto: Kongelundens Sekretariat

Nuværende antal brugere og frekvens i brug af faciliteter
Banecykling maj til september:
- 2-3 træninger ugentligt á 20 deltagere
- 7-8 stævner årligt med 500 – 1.000 tilskuere per stævne

Cykelcross oktober til februar
- 1 træning ugentligt á 30 deltagere
- 1 stævne årligt med 100 deltagere

Antal ansatte/frivillige
Cirka 10 frivillige lægger et stort arbejde i at løfte aktiviteterne på Aarhus Cyklebane.
- Trænere / instruktører (3)
- Personale ved cykelløb (10)
- Bestyrelsesarbejde som også indebærer den ikke-kommunale drift (5)
    - Vedligeholdelse af faciliteter
    - Branding af Aarhus Cyklebane
    - Billetsalg
    - Webshop
    - Sponsoraftaler
    - Vedligeholdelse af udstyr
    - Koordinering med Aarhus Kommune

Uhensigtsmæssige eksisterende arealer eller sammenhænge
Foruden det at selve banen er utidssvarende og bør erstattes af en moderne indendørs cykelbane, så er det mest uhensigtsmæssige for det nuværende anlæg, at banen ligger med ryggen til resten af Kongelunden. Det går hårdt ud over den multikodning og de samarbejdsmuligheder mellem brugerne af faciliteterne omkring banen, som er så vigtige for at skabe en samlet idrætscampus i Kongelunden.

Fysiske sammenhænge som ikke kan undværes
Det skal være muligt at komme ind på banens inderkreds uden at krydse selve banen. I dag løst via en betontunnel under banens nordlige langside. Det er vigtigt at der er parkeringsforhold i nærhed til anlægget, da mange ryttere kommer i bil enten fra andre landsdele eller andre lande, og medbringer meget udstyr.

Tilknytning til Kongelunden
Aarhus er, sammen med København og Odense, synonymet med banecykling i Danmark. Sådan har det været i over 100 år, og det bør det blive ved med. Vi har en ung og energisk bestyrelse, som skaber træning, talentudvikling og arrangementer som i den grad er med til at bibeholde Aarhus'

position som en by hvor banecykling trives. En af de forudsætninger som gør det lettere at have succes er uden tvivl Aarhus Cyklebanes bynære og grønne placering. I København byttede man en bynær udendørs bane, for en moderne indendørs træbane i et industrikvarter i Ballerup. Det var den rette beslutning ud fra et sportsligt synspunkt, men det har kostet på banecyklingens tilknytning til København, hvilket har givet udslag i mindre tilskuerinteressen. I Odense er man lykkedes med at bygge en ny indendørs cykelbane på samme bynære placering, som den udendørs bane den har erstattet. Men byggeriet er udelukkende lavet med fokus på træning, og der er hverken siddepladser, mad og drikke, eller toiletter.

Det efterlader Aarhus med et gigantisk potentiale for at bygge en bynær cykelbane, med historisk tilknytning til stadion og med de rigtige faciliteter, sådan at vi kan kombinere elite- og breddesport, med seværdige arrangementer og fantastiske oplevelser for publikum. Der har ikke været 6-dagesløb i Aarhus siden 1961, på en midlertidig indendørs bane i Aarhus-hallen. Men det kommer der igen, hvis vi griber muligheden.

Aarhus Cyklebane har historisk set haft indgang via ”stadion-siden” fra øst. Denne indgang blev sløjfet da man opførte arenaen og der er i dag kun adgang fra Jyllands Alle fra vest. Det har betydet en dårligere sammenhæng og synergieffekt for banens placeringen i Aarhus idrætspark. Men det har vi heldigvis muligheden for at bringe tilbage.

I dagligdagen er det især tilknytningen til de øvrige idrætsgrene som er vigtig. Der er et fantastisk elitemiljø i og omkring Aarhus idrætspark, som projekt Kongelund stensikkert vil være katalysator for at udbygge. Kombinationen af adgang til styrketræningsfaciliteter og udsigten til udvikling i Team Danmark og Aarhus Universitet regi, vil gøre en ny indendørs cykelbane i Kongelunden til epi-centret for dansk banecykling. En af de sportsgrene som høster flest VM og OL-medaljer til Danmark.

Danmarks Cykle Union er ét af bare otte verdensklasse-forbund *(i Kongelunden? Johannes vil du kommentere/tilføje/rette)* (Team Danmark støtteregi). Det skyldes primært vores resultater inden for banecykling. Det eneste andet verdensklasseforbund som er repræsenteret i Kongelunden er i øvrigt Dansk Håndbold Forbund.

Ønsker til nye/fremtidige faciliteter
En moderne indendørs cyklebane af træ, med publikumsfaciliteter som muliggør afholdelse af større internationale stævner som 6-dagesløb, Europamesterskaber mm.

Det indebærer toiletfaciliteter, tilskuerpladser, cateringmuligheder mm.

Banen bør være enten 200 meter eller 250 meter, som vil give dansk banecykling et nyt jysk kraftcenter med mulighed for talentudvikling i verdensklasse.

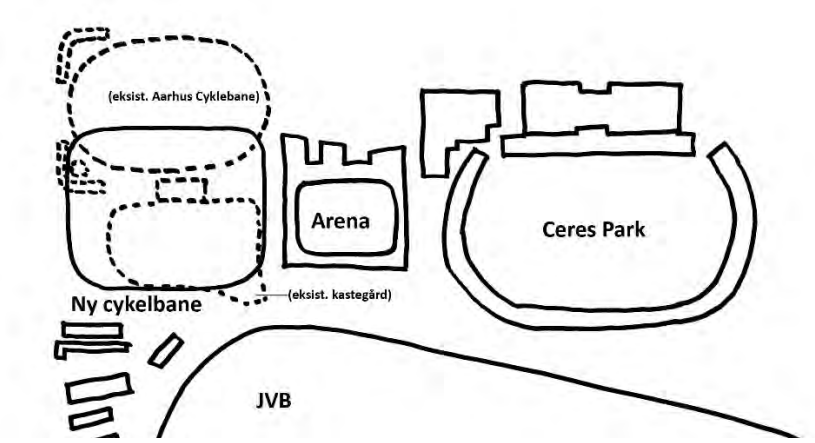

Skitse for mulig placering af ny cykelbane i placering for nuværende kastegård. Ej målfast. Kongelundens Sekretariat.

I Odense har man årligt 6.000 skoleelever gennem et cykelskoleforløb som et led i den kommunale idrætsundervisning og et tilsvarende arrangement ville kunne afvikles på en ny, indendørs bane i Aarhus.

Det er meget vigtigt at skelne mellem en indendørs cykelbane og en overdækket cykelbane. Desværre går indendørs cykelbaner, i cykelmiljøet, ofte under betegnelsen overdækkede cykelbaner. Udendørsbaner med halvtag må betragtes som udendørs baner i forhold til muligheden for helårstræning og afviklingen af events. En overdækning af den nuværende bane har tidligere været italesat, men det er ikke et attraktivt scenarie for sporten. Det vil udelukkende løse problemet med regnvejr (man kan ikke køre på en udendørs cykelbane når den er våd), men derudover har det ikke nogen værdi for udvikling af banecykling i Aarhus.

Brugerne ønsker desuden et samlet udgangspunkt for cykelsporten i Aarhus, med en moderne struktur som ikke lukker sig om bestemte foreninger.

- E-cykling
- Mødefaciliteter ”cyklingens hus”
- Vaskefaciliteter
- Let adgang til Marselisborgskoven
- Mulighed for at dyrke cykelcross omkring banen
- Løbecykelruter til trafiktræning og generelt rekreative aktiviteter for byens yngste borgere

Aarhus Cyklebane 2020

Risskov
1894 - 1898

Gryden
1922 - 1939

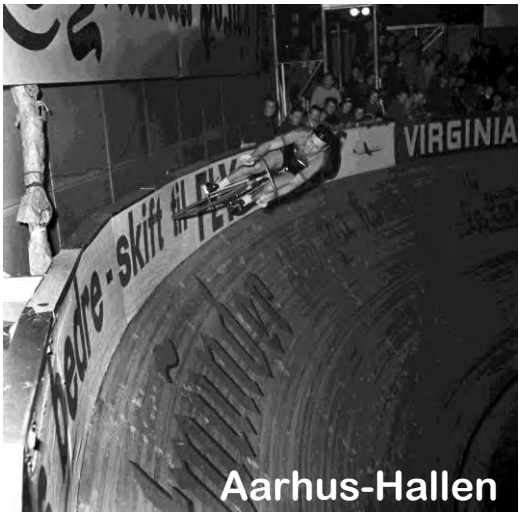

Aarhus-Hallen
1954 - 1961

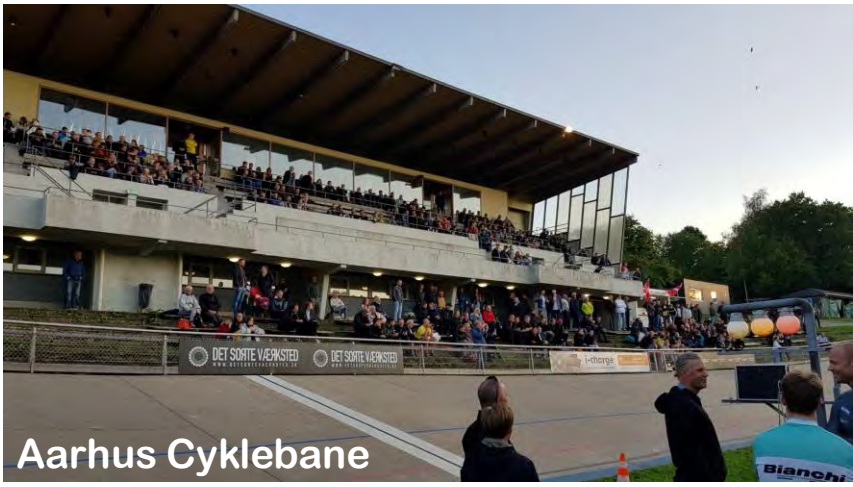

Aarhus Cyklebane
1940 - 2020

?

AARHUS
CYKLEBANE

Potentiale for banesporten i Aarhus

- Træning i alt slags vejr, året rundt
- Afvikling af store stævner
  - 6-Dagesløb
  - Europamesterskaber
  - Verdensmesterskaber
- Mangedobling af antallet af brugere
  - Fra 3 til 35 timers ugentlig træning
  - Fra 100 til 1.000 faste brugere
- Ryttere fra hele Jylland
  - I dag findes der kun baner i Odense og Ballerup

Skolecykling

- **Bidrag til idrætsundervisning i folkeskolen**
- **Fokus på trafiksikkerhed**
- **6000 skolebårn / år**
- **Køreklart koncept fra Odense, lige til at igangsætte**

Potentiale for eliteidrætten

- **Team Danmark støttede kraftcentertræninger**
- **Udnyttelse af talentmasse fra hele Jylland**
- **Stor opbakning fra DCU og Team Danmark**

"Den næste OL medalje er fra Aarhus!"

DCU
DANMARKS CYKLE UNION

Brøndby, den 23. november 2020

Danmark har befundet sig i den absolutte verdenselite i banecykelsportens OL-discipliner 4.000 meter holdforfølgelsesløb, parløb og omnium igennem en længere årrække. Det er blevet til en lang række VM- og OL-medaljer i den periode, og på kort sigt er målsætningen da også, at Danmark vinder 2-3 medaljer ved det OL, som forhåbentlig kan afvikles i Tokyo i sommeren 2021.

Således er det åbenlyst, at vi i dansk banecykelsport er i stand til at udvikle vores eliteryttere, så de kan begå sig på det allerhøjeste internationale niveau. Og det på trods af, at vi faktisk knap nok kan mønstre den kritiske masse af ryttere, som man må forvente som en forudsætning.

I talentudviklingssammenhæng arbejder vi med Team Danmark støttede kraftcentertræninger for både drenge og piger i hhv. Ballerup og Odense. Disse kraftcentre er af afgørende betydning for fremtidens resultatpotentiale, da vi skal have det optimale ud af de få ryttere, som vi rent faktisk kan tilbyde en rimeligt nærliggende facilitet.

I forhold til at generere en kritisk masse af ryttere, er en af vores helt store udfordringer nemlig en udtalt mangel på faciliteter. Som det er nu, findes der kun to indendørs cykelbaner i Danmark: Ballerup Super Arena i Ballerup og Thorvald Ellegaard Arena i Odense. Og dertil kommer den udendørs cementbane i Århus. Der ligger derfor et ENORMT potentiale i opførelsen af en moderne indendørs cykelbane centralt i Jylland, da vi dermed også ville kunne rekruttere ryttere fra hele det centrale Jylland. Hvor vi, som det er nu, først og fremmest rekrutterer fra Storkøbenhavn, Midtsjælland og Fyn. Figuren herunder viser de nuværende indendørs baners placering, samt illustrerer de nye rekrutteringsmuligheder ved opførelsen af en indendørs cykelbane i Århus. Og det med radiuscirkler, som man godt kunne gøre endnu større.

Med en mulig fremtidig cykelbane i Århus, ville vi først og fremmest øge vores rekrutteringsgrundlag ganske betragteligt. Og derudover ville dansk cykelsport og Danmarks Cykle Union få endnu en arena, hvor vi kunne arrangere kraftcentertræninger for de unge talenter, landsholdssamlinger for både talenter og elite og ikke mindst samlinger for vores elitelandshold frem mod vigtige internationale konkurrencer og mesterskaber.

Undertegnede står naturligvis til disposition, hvis der skulle opstå behov for uddybning af ovenstående.

Med venlig hilsen

Morten Bennekou
Elitechef
Danmarks Cykle Union

Danmarks Cykle Union
Danish Cycling Federation

Idrættens Hus
Brøndby Stadion 20
DK-2605 Brøndby
Danmark

web cyklingdanmark.dk
facebook facebook.com/DanmarksCykleUnion
email dcu@dcu-cykling.dk
tel +45 43 26 28 02

Multianvendelighed

- **Boldspil**
- **Tennis**
- **Atletik**
- **E-Sport**
- **Kampsport**
- **Rulleskøjte**
- **Messer**
- **Konferencer**

Aarhus nye indendørs cyklebane bliver hjemsted for alt banecykling i Jylland, for både bredde og elite. Derudover rummer den nye bane potentiale for at blive samlingspunkt for cyklingens mange andre grene.

Mange mennesker dyrker deres cykling i Kongelundens rammer, hvad end de tager cyklen på stadion for at se AGF, cykler til træning, eller dyrker cykelsport i en af de mange cykelklubber som har hjemme i Kongelunden.

Vi har en enestående mulighed for at skabe faciliteter som kan komme tusindvis af cykelryttere til gode, og som kan være fælles "klubhus" for mange forskellige foreninger.

Landskabet i, og omkring, Kongelunden rummer store kvaliteter og tiltrækker mange cykelryttere og motionister. Derfor har Aarhus nogle af landets største og bedst organiserede cykelklubber, både inden for Banecykling, Landevejscykling, Mountainbike, Triatlon, Gravel og Cykelcross.

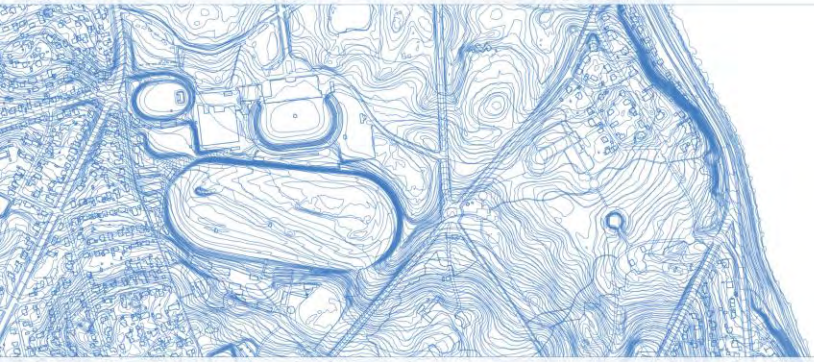

AARHUS
CYKLEBANE

Referenceprojekter (se bilag Aarhus Cyklebane_referenceprojekter)

- Ballerup Super Arens (Ralph Schürmann)
- Odense Cyklebane (Peter Junek)
- Sola Arens Stavanger

Den tyske arkitekt (Clemens Schürmann) som har tegnet den nuværende Aarhus Cyklebane døde i 1953. Hans firma blev dog drevet videre af hans søn, og er i dag af hans barnebarn Ralph Schürmann. De er, udover canadiske Peter Junek, blandt de eneste som beskæftiger sig med at bygge cykelbaner. Deres arv tæller mere end 125 baner, heriblandt Ballerup Super Arena. Ralph Schürmann skønner, med udgangspunkt i referenceprojekter, at en komplet bygning, med en træbane, tilskuerpladser med videre kan bygges for 50 millioner (200 meter bane) eller 100 millioner (250 meter bane). Der er naturligvis tale om skøn, uden forundersøgelser og nøjagtige specifikationer.

Opsummering

Den indendørs cykelsport rummer et stort sportsligt, internationalt potentiale, som i dag ikke udnyttes i Aarhus, der kunne blive centrum fro sporten i Jylland. Et nyt cykelbaneanlæg ville være et tilskud til Det samlede Aarhus Stadion og bidrage til en fysisk sammentænkning af området og til et fremtidigt samarbejde mellem Kongelundens idrætsforeninger og organisationer. *Johannes, vil du kommentere/tilføje/rette?*

Bilag
Aarhus Cyklebane_Vision
Aarhus Cyklebane_Referenceprojekter

Aarhus Cyklebane

SAMLEDE BILAG D. 04.01.2022

AARHUS
CYKLEBANE

Fremtiden for Cyklebanen?

Høringssvar fra Aarhus Kommune i forbindelse med fredningssagen

Til Slots- og Kulturstyrelsen Aarhus den 23. april 2021

Fejøgade 1, 2.sal
4800 Nykøbing F.

Høringssvar – Aarhus Kommune

Aarhus Kommune, Kultur og Borgerservice, Sport og Fritid, har fra Slots- og Kulturstyrelsen den 2. juli 2020 modtaget Det Særlige Bygningssyns indstilling til fredning af Aarhus Cyklebane.

Høring om fredning
Det Særlige Bygningssyn har på sit møde den 11. juni 2020 indstillet, at Aarhus Cyklebane**,** Jyllands Allé 79, 8600 Aarhus, matr.nr. 227a, Marselisborg, Århus Jorder, Aarhus Kommune, bestående af indgangsskur (1967), cykelbane (1940 Clemens Schürmann) med nedgravede tilskuersæder og omløbende sti, græsplæne, der omgives af cykelbanen, med tunnel og tilhørende trappeopgang, flisegange samt Ryttergården, Løbsledertårnet med signalstander samt tilskuertribune (1954 af Svenn Eske Kristensen, ombygget 1980 efter brand af Stadsarkitektens Kontor i Aarhus), bliver fredet.

I forlængelse af indstillingen inviterede Aarhus Kommune Slots- og Kulturstyrelsen til at samarbejde om en forundersøgelse og kulturmiljøanalyse af Aarhus Cyklebane. Slots- og Kulturstyrelsen har i den forbindelse forlænget høringsfristen efter anmodning fra Aarhus Kommune. Rapporten med bevaringsværdier og potentialer for Aarhus Cyklebane blev fremsendt til Aarhus Kommune den 30. marts 2021. Samtidig blev høringsfristen udskudt.

Der er høringsfrist den 23. april 2021.

Aarhus Kommunes tekniske bemærkninger til fredningsforslaget
Cykelbanen blev anlagt i 1922 som en del af Aarhus Idrætspark ved det nuværende stadion. Anlægget i dag er fra en totalrenovering foretaget i 1940 og senere. Ifølge byggesagen er der genopført bygninger sidst i 1970erne og først i 1980erne, efter brand.

Aarhus Kommune, Teknik og Miljø har ved første henvendelse fra Slots- og Kulturstyrelsen pr.15. marts 2019 (Jour.nr.: 19/02468) - **Henvendelse om fredning af kommunens ejendom,** foretaget en første screening mht. eksisterende plangrundlag og bevaringsinteresser.

Aarhus Cykelbanes bygninger er ikke udpeget som bevaringsværdige i kommuneplanen og anlægget er ikke udpeget som væsentligt kulturmiljø.

Der foreligger ingen byplanvedtægt eller lokalplan for matriklen. Lokalplan 582, *Område til offentligt formål ved Stadion Allé. Aarhus Idrætspark*, omfatter dog en lille part af den østlige del af matrikel nr. 227a. Der er fredskov umiddelbart nord / øst for matriklen.

Aarhus Kommunes generelle bemærkninger til fredningsforslaget
Aarhus Kommune er imod en fredning af Aarhus Cyklebane.

Aarhus Kommune frygter, at en fredning umuliggør en fremtidig anvendelse af anlægget som cykelbane. Takket være en gruppe entusiastiske frivillige fungerer Aarhus Cyklebane i dag som cykelbane på trods af, at banen er nedslidt, ikke nutidigt dimensioneret og generelt utidssvarende. Aarhus Kommune ønsker at bevare banecyklingskulturen i byen. Det er vigtigt for Aarhus Kommune, at Aarhus Cyklebane kan bruges, udvikles og har en funktion som banecyklings-facilitet fremadrettet. Derfor er Aarhus Cyklebane også indtænkt som en vigtig del af Aarhus Kommunes ambitiøse byudviklingsprojekt Projekt Kongelunden. Planerne herfor er beskrevet nærmere nedenfor.

Aarhus Kommune frygter, at en fredning af Aarhus Cyklebane vil føre til manglende brug af banen, og at 100 års banecykling i Aarhus dermed er slut. Med en fredning låses udviklingsmulighederne af banen og dermed også mulighederne for at gøre anlægget mere tidssvarende.

Aarhus Cyklebanes brugeres bemærkninger til fredningsforslaget
Aarhus Kommune erfarer efter dialog med banens brugere, at en fredning af Aarhus Cyklebane vil medføre, at de aktive udøvere endegyldigt mister udsigten til fremadrettet at kunne udføre elitesport på anlægget, både til træning og konkurrence og hele året rundt. Banens forældede dimensioner har allerede gennem længere tid gjort det vanskeligt at holde en balanceret økonomi i driften, vedligeholdelsen og aktiviteterne.

Som bestyrelsesformanden for Aarhus Cyklebane, Johannes Ollerup Sall, udtaler på klubbens hjemmeside 6. juli 2020 i forbindelse med Slots- og Kulturstyrelsens indstilling om fredning: "Jeg ønsker ikke at Aarhus Cyklebane skal ende som et mausoleum over den banecykling som var en gang. Jeg ønsker at Aarhus Cyklebane fortsat skal være en hjørnesten i udviklingen af dansk banecykling."

Aarhus Cyklebane og Projekt Kongelunden
Kongelundens projekt og vision omfatter aktivering og løft af det samlede område omkring Aarhus Stadion, med fokus på forbedring af områdets faciliteter, indre sammenhænge og synergi. Kongelundens projekt fokuserer desuden på forbedring af de nuværende idrætsfaciliteter, samt nye forbindelser og destinationer.

Udviklingen af Kongelundens område ved Aarhus Stadion omfatter de nuværende idrætsanlæg og tilstødende nærområder, herunder Aarhus Cyklebane. Aarhus Cyklebanes anlæg er en vigtig del af Kongelunden og repræsenterer en aktiv sport og en vigtig kulturfortælling. Det er i dag et sportsanlæg med stort sportsligt potentiale, men med lav reel udnyttelsesgrad, da betonbanen kun kan benyttes i tørt vejr og derfor ikke er i brug i vinterhalvåret og store dele af løbssæsonen.

Ønsket er Aarhus Cykelbane i Kongelunden som en ligeværdig del af det fremtidige, aktive sportslandskab, og et anlæg som kan nyde en lige så optimal benyttelse til fremtidige idrætsaktiviteter, som de øvrige anlæg. En fredning kan frygtes at ville låse anlæggets muligheder for at indgå i et aktivt idrætsmiljø og bidrage til visionen om en moderne, bynær idrætscampus i Aarhus.

Kommentarer til rapport om bevaringsværdier & potentialer
Aarhus Kommune anerkender Slots- og Kulturstyrelsens velvillighed til at udsætte høringsfristen og gå i ind i et samarbejde om en forundersøgelse og kulturmiljøanalyse af Aarhus Cyklebane. Aarhus Kommune har dog følgende bemærkninger til rapporten.

I rapporten nævnes mantraet for en bygningsfredning – "Ingen beskyttelse uden benyttelse" -, hvilket dermed er gældende for Aarhus Cyklebane. Samtidig nævnes det, at bane og tilskuerbygning er en så funktionel afstemt arkitektonisk helhed, at en fredning kun giver mening, hvis cykelsporten i et eller andet omfang stadig kan se brugbare kvaliteter i anlægget. Som nævnt ovenfor, frygter Aarhus Kommune, at en fredning umuliggør en fremtidig anvendelse som cykelbane for såvel bredde som elite, og det vurderes derfor, at cykelsporten ikke kan se brugbare kvaliteter i anlægget fremadrettet ved en fredning.

Projektgruppen bag rapporten sammenfatter, at det samlede anlæg, både bygninger og landskab på Aarhus Cyklebane, er fredningsegnet. Samtidig er man kommet frem til, at tribunebygningens nuværende fremtræden efter branden i 1980 har kompromitteret de oprindelige bygningsarkitektoniske kvaliteter, og der anbefales derfor at restaurere og bygge en tredje sal på tribunebygningen. Man er ligeledes efter adskillige besigtigelser, studier og analyser af det historiske materiale kommet frem til, at det ikke virker rimeligt at frede bygningsanlægget, medmindre bygningerne på Aarhus Cyklebane føres tilbage til den oprindelige arkitektoniske styrke. Man kan derfor sætte spørgsmålstegn ved, om det er Aarhus Cyklebane som den fremstår i dag, man ønsker at frede, eller om anlægget først er fredningsegnet efter den anbefalede transformation og udvikling.

Rapporten har mange anbefalinger til, hvad man bør renovere og transformere for at rette på og fremme anlæggets kvaliteter – herunder en større renovering og transformation af tribunebygningen. Aarhus Kommune har hverken økonomi til eller et ønske om at lave noget på anlægget, som ikke har til formål at fremme og understøtte cykelsporten og banecykling generelt. Aarhus Kommune kan derfor ikke støtte op om disse anbefalinger.

Aarhus Cyklebane kan, ifølge rapporten, fremadrettet bruges som friluftsanlæg, herunder til forskellige former for kultur-, fritids- og sportsaktiviteter. Man må gå ud fra, at benævnelsen friluftanlæg er brugt for at kunne leve op til førnævnte mantra – "Ingen beskyttelse uden benyttelse". Faktum er dog, at cykelsporten vil blive ramt og man frygter, at anlægget ender som mausoleum for den cykelsport, der var engang. Aarhus Kommune har svært ved at se, hvordan en transformation af tribunebygning mv. og den forslåede fremtidige anvendelse af banen skal understøtte banens foreningsliv og brugen af banen. Det er yderst tvivlsomt, at anlæggets brugere vil kunne se nye brugbare kvaliteter i anlægget som cykelsportsanlæg ved den forslåede transformering, hvilket ifølge rapporten skal være tilfældet for, at en fredning skal give mening (som nævnt ovenfor).

For at imødekomme brugerne af anlægget og cykelsporten anbefaler rapporten flere løsninger, blandt andet at der etableres en indendørs cykelbane på den store parkeringsplads nord for Aarhus Cyklebane. Man anerkender, at pladsen er en nødvendig parkeringsreserve tæt på stadion og Ceres Arena og foreslår derfor en let løftet velodrom hen over parkeringspladsen. Aarhus Kommune vurderer, at dette er en urealistisk løsning, da etableringen af et sådant nyt anlæg ved siden af det nuværende anlæg vil være meget dyr og omfangsrig. I Kongelundens projektøkonomi er der ikke mulighed for at prioritere et anlæg der løber op i et stort trecifret millionbeløb. Aarhus Kommune har ligeledes svært ved at se, hvordan cykelsporten skal kunne se brugbare kvaliteter i det nuværende anlæg, hvis man samtidigt etablerer et nyt anlæg ved siden af det.

Man vælger i realiteten at lukke for cykelsportens anvendelsesmuligheder af Aarhus Cyklebane og løser denne udfordring ved helt uforpligtende at anbefale, at der opføres en ny cykelbane. På den måde kan alle sager jo løses. Aarhus Kommune mener, at rådgivernes opgave består i at pege på en fremtidig benyttelse af selve Aarhus Cyklebanes anlæg, under hensyn til de eventuelle fredningsværdier, og i samspil med konteksten, ikke at løse kabalen for Projekt Kongelunden.

De mange forslag til muligheder for anvendelse af det indre græsareal på Aarhus Cyklebane, er et vigtigt og konstruktivt input til Aarhus Cyklebanes videre anvendelse og sammenhæng i Kongelunden, som bør fastholdes som areal, der som i dag netop kan benyttes fleksibelt i nærområdet. På samme måde er det et vigtigt element for Kongelundens sammenhæng, at der gives mulighed for at etablere ankomst til Aarhus Cyklebane fra øst, så forbindelsen til områdets øvrige faciliteter styrkes.

Konklusion
Ejere og brugere af Aarhus Cyklebane og Aarhus Kommune ønsker således ikke en fredning af Aarhus Cyklebane og er derfor ikke enige med Slots- og Kulturstyrelsen i, at det er den rigtige løsning for anlægget.

Med venlig hilsen

Jacob Bundsgaard, Borgmester

Bünyamin Simsek, Rådmand, Teknik og Miljø

Rabih Azad-Ahmad, Rådmand, Kultur og Borgerservice

Cyklebanen - en vigtig del af Kongelunden

Vi er enige i Aarhus Kommunes svar til Slots- og Kulturstyrelsen! Og på mange måder indrammer svaret essensen af hvad Cyklebanen har af tanker og drømme for fremtiden.

..Aarhus Kommune frygter, at en fredning umuliggør en fremtidig anvendelse af anlægget som cykelbane. Takket være en gruppe entusiastiske frivillige fungerer Aarhus Cyklebane i dag som cykelbane på trods af, at banen er nedslidt, ikke nutidigt dimensioneret og generelt utidssvarende. Aarhus Kommune ønsker at bevare banecyklingskulturen i byen. Det er vigtigt for Aarhus Kommune, at Aarhus Cyklebane kan bruges, udvikles og har en funktion som banecyklings-facilitet fremadrettet. Derfor er Aarhus Cyklebane også indtænkt som en vigtig del af Aarhus Kommunes ambitiøse byudviklingsprojekt Projekt Kongelunden..

..Aarhus Kommune frygter, at en fredning af Aarhus Cyklebane vil føre til manglende brug af banen, og at 100 års banecykling i Aarhus dermed er slut. Med en fredning låses udviklingsmulighederne af banen og dermed også mulighederne for at gøre anlægget mere tidssvarende..

..Udviklingen af Kongelundens område ved Aarhus Stadion omfatter de nuværende idrætsanlæg og tilstødende nærområder, herunder Aarhus Cyklebane. Aarhus Cyklebanes anlæg er en vigtig del af Kongelunden og repræsenterer en aktiv sport og en vigtig kulturfortælling. Det er i dag et sportsanlæg med stort sportsligt potentiale, men med lav reel udnyttelsesgrad, da betonbanen kun kan benyttes i tørt vejr og derfor ikke er i brug i vinterhalvåret og store dele af løbssæsonen.
Ønsket er Aarhus Cykelbane i Kongelunden som en ligeværdig del af det fremtidige, aktive sportslandskab, og et anlæg som kan nyde en lige så optimal benyttelse til fremtidige idrætsaktiviteter, som de øvrige anlæg..

..Som nævnt ovenfor, frygter Aarhus Kommune, at en fredning umuliggør en fremtidig anvendelse som cykelbane for såvel bredde som elite, og det vurderes derfor, at cykelsporten ikke kan se brugbare kvaliteter i anlægget fremadrettet ved en fredning..

..De mange forslag til muligheder for anvendelse af det indre græsareal på Aarhus Cyklebane, er et vigtigt og konstruktivt input til Aarhus Cyklebanes videre anvendelse og sammenhæng i Kongelunden, som bør fastholdes som areal, der som i dag netop kan benyttes fleksibelt i nærområdet. På samme måde er det et vigtigt element for Kongelundens sammenhæng, at der gives mulighed for at etablere ankomst til Aarhus Cyklebane fra øst, så forbindelsen til områdets øvrige faciliteter styrkes..

Aarhus Cyklebane - historie og fremtid

Aarhus har en mere end 100år lang tradition og hæderskronet historie med banecykling - hvordan skal fremtiden se ud?

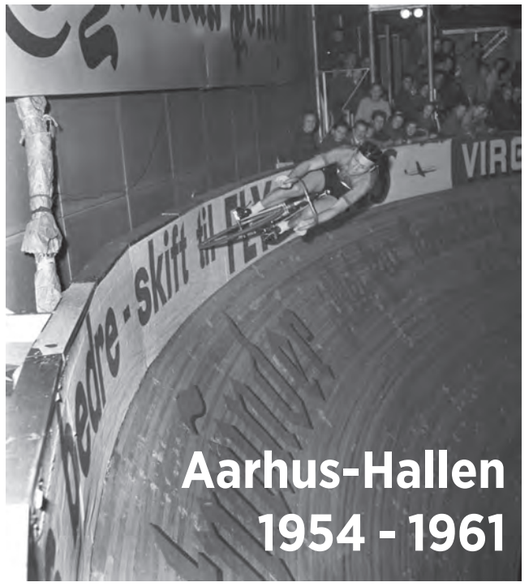

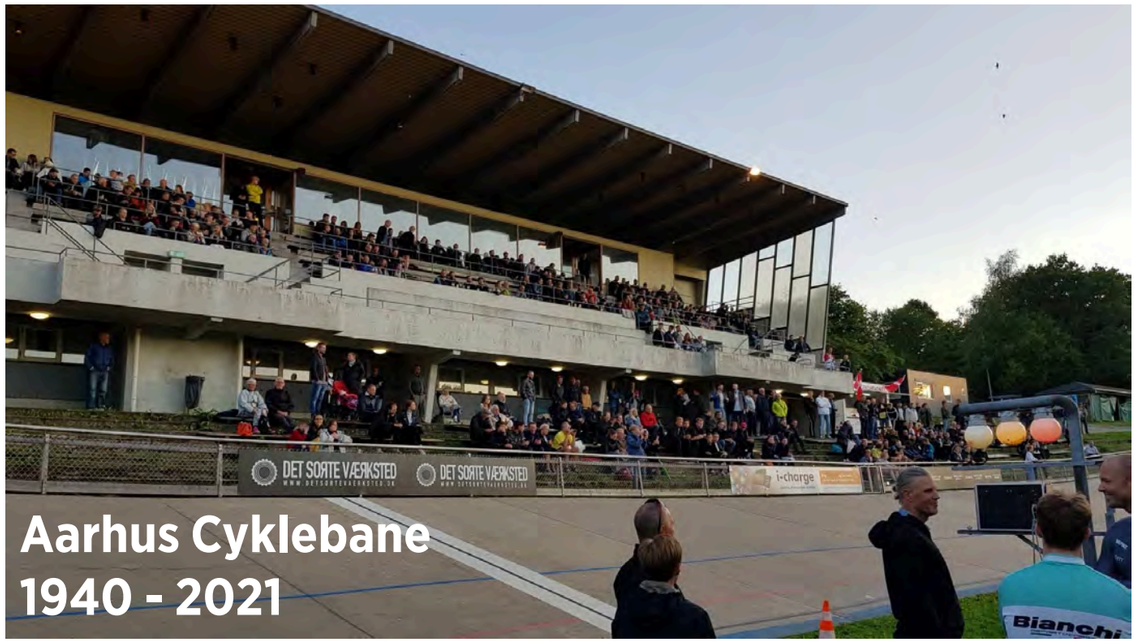

Aarhus Cyklebane - banesport

Mulighederne ved en helårs indendørs velodrom

Træning i alt slags vejr, året rundt

Afvikling af store stævner

- **6 Dagesløb**
- **Europamesterskaber**
- **Verdensmesterskaber**

Mangedobling af antallet af brugere

- **Fra 3 til 35 timers ugentlig træning**
- **Fra 100 til 1.000 faste brugere**

Ryttere fra hele Jylland

- **I dag findes der kun indendørs baner i Odense og Ballerup**

Aarhus Cyklebane - skolecykling

Mulighederne ved en helårs indendørs velodrom

- **Bidrag til idrætsundervisning i folkeskolen**
- **Fokus på trafiksikkerhed**
- **6000 skolebørn / år**
- **Køreklart koncept fra Odense, lige til at igangsætte**

Aarhus Cyklebane - eliteidrætten

Mulighederne ved en helårs indendørs velodrom

- **Team Danmark støttede kraftcentertræninger**
- **Udnyttelse af talentmasse fra hele Jylland**
- **Stor opbakning fra DCU og Team Danmark**

DCU
DANMARKS CYKLE UNION

Brøndby, den 23. november 2020

Danmark har befundet sig i den absolutte verdenselite i banecykelsportens OL-discipliner 4.000 meter holdforfølgelsesløb, parløb og omnium igennem en længere årrække. Det er blevet til en lang række VM- og OL-medaljer i den periode, og på kort sigt er målsætningen da også, at Danmark vinder 2-3 medaljer ved det OL, som forhåbentlig kan afvikles i Tokyo i sommeren 2021.

Således er det åbenlyst, at vi i dansk banecykelsport er i stand til at udvikle vores eliteryttere, så de kan begå sig på det allerhøjeste internationale niveau. Og det på trods af, at vi faktisk knap nok kan mønstre den kritiske masse af ryttere, som man må forvente som en forudsætning.

I talentudviklingssammenhæng arbejder vi med Team Danmark støttede kraftcentertræninger for både drenge og piger i hhv. Ballerup og Odense. Disse kraftcentre er af afgørende betydning for fremtidens resultatpotentiale, da vi skal have det optimale ud af de få ryttere, som vi rent faktisk kan tilbyde en rimeligt nærliggende facilitet.

I forhold til at generere en kritisk masse af ryttere, er en af vores helt store udfordringer nemlig en udtalt mangel på faciliteter. Som det er nu, findes der kun to indendørs cykelbaner i Danmark: Ballerup Super Arena i Ballerup og Thorvald Ellegaard Arena i Odense. Og dertil kommer den udendørs cementbane i Århus. Der ligger derfor et ENORMT potentiale i opførelsen af en moderne indendørs cykelbane centralt i Jylland, da vi dermed også ville kunne rekruttere ryttere fra hele det centrale Jylland. Hvor vi, som det er nu, først og fremmest rekrutterer fra Storkøbenhavn, Midtsjælland og Fyn. Figuren herunder viser de nuværende indendørs baners placering, samt illustrerer de nye rekrutteringsmuligheder ved opførelsen af en indendørs cykelbane i Århus. Og det med radiuscirkler, som man godt kunne gøre endnu større.

Med en mulig fremtidig cykelbane i Århus, ville vi først og fremmest øge vores rekrutteringsgrundlag ganske betragteligt. Og derudover ville dansk cykelsport og Danmarks Cykle Union få endnu en arena, hvor vi kunne arrangere kraftcentertræninger for de unge talenter, landsholdssamlinger for både talenter og elite og ikke mindst samlinger for vores elitelandshold frem mod vigtige internationale konkurrencer og mesterskaber.

Undertegnede står naturligvis til disposition, hvis der skulle opstå behov for uddybning af ovenstående.

Med venlig hilsen

Morten Bennekou
Elitechef
Danmarks Cykle Union

Danmarks Cykle Union
Danish Cycling Federation

Idrættens Hus
Brøndby Stadion 20
DK-2605 Brøndby
Danmark

web cyklingdanmark.dk
facebook facebook.com/DanmarksCykleUnion
email dcu@dcu-cykling.dk
tel +45 43 26 28 02

AARHUS CYKLEBANE

”Den næste OL medalje er fra Aarhus!”

Aarhus Cyklebane - fælles ”klubhus” for cykelsporten

Mulighederne ved en helårs indendørs velodrom

Aarhus nye indendørs cyklebane bliver hjemsted for alt banecykling i Jylland, båder for bredde og elite. Derudover rummer den nye bane potentiale for at blive et samlingspunkt for cyklingens mange andre grene.

Mange mennesker dyrker deres cykling i kongelundens rammer, hvad end de tager cyklen til stadion for at se AGF, cykler til træning eller dyrker cyklesport i en af de mange cykelklubber som har hjemme i Kongelunden.

Vi har en enestående mulighed for at skabe faciliteter som kan komme tusindvis af cykelryttere til gode, og som kan være et fælles ”klubhus” for mange forskellige foreninger.

Landskabet i og omkring Kongelunden rummer store kvaliteter og tiltrækker mange cykelryttere og motionister. Derfor har Aarhus nogle af landets største og bedst organiserede cykelklubber , både indenfor banecykling, landevejdcykling, mountainbike, triatlon, gravel og cyclecross.

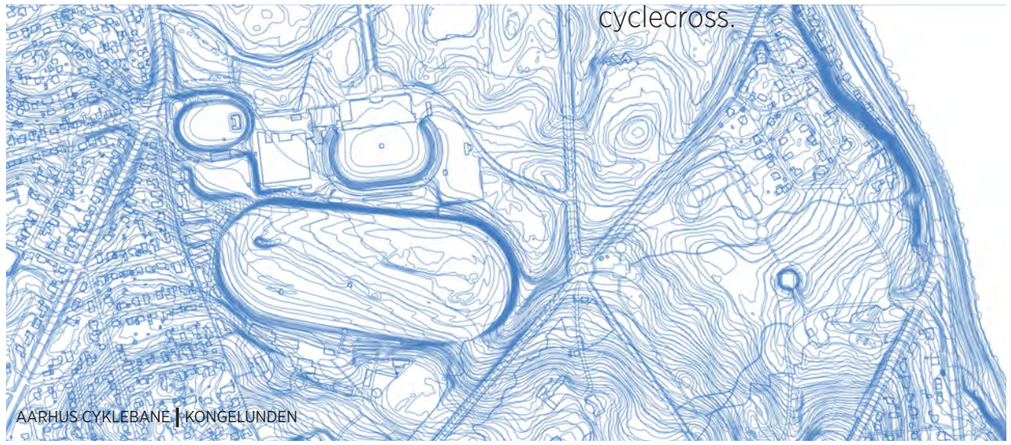

Størrelser

250 m mesterskabsbane, fast tribune ca. 2000 pladser, inderkredsen ydermere skal der findes plads til div. støttefunktioner som omklædning, toiletter, depoter, cykelopbevaring, værksted, klublokaler, restaurant/cafe, shop, e-cykling. Skitseres banen som anvist herover - altså løftet én etage - kan alt dette placeres under cyklebanen og tribunerne - hvis ikke skal fodaftrykket udvides. I tillæg til nedenstående tegninger, skal der indtænkes plads til vertikalt flow samt konstruktionersamt eventuelle VIP faciliteter m.m. hvis det tænkes over baneniveau.

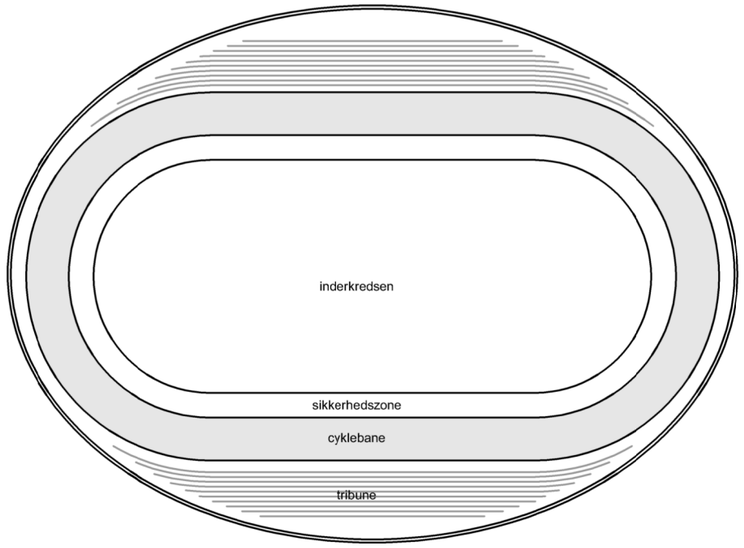

VELODROM // ønsket størrelse (en cyklebane kan udformes mere eller mindre aflang - og har altså ikke et fast format)

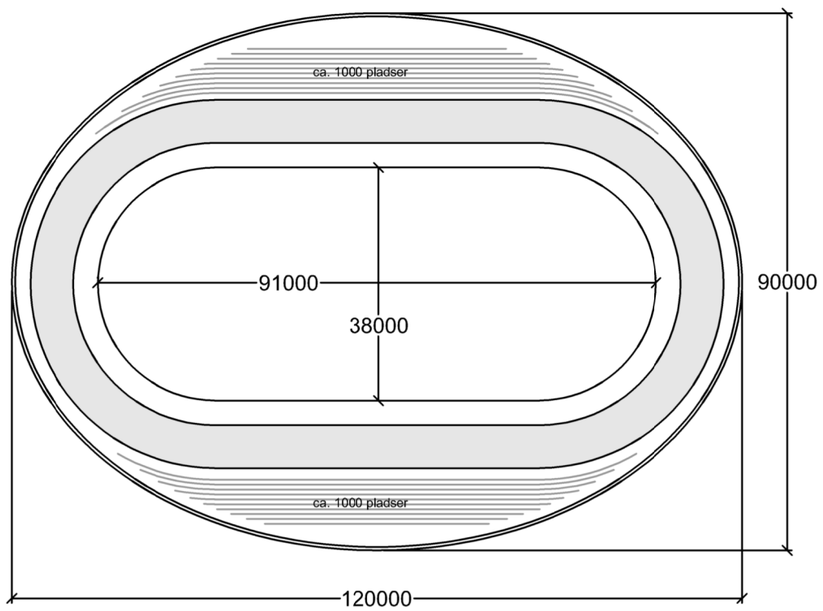

VELODROM // mål og dimensioner

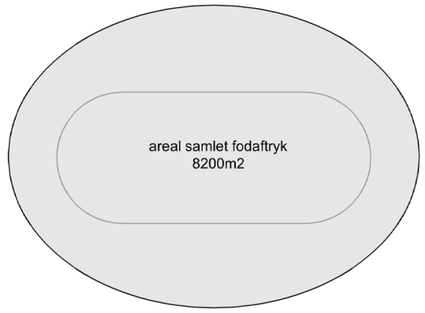

FODAFTRYK // 8200m² som skitseret her

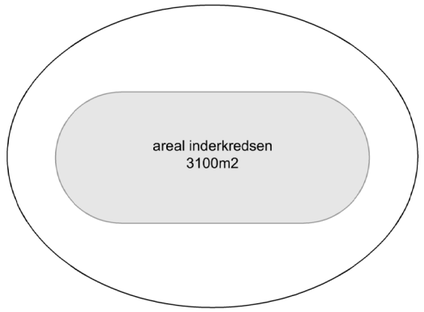

INDERKREDSEN // 3100m² som skitseret her

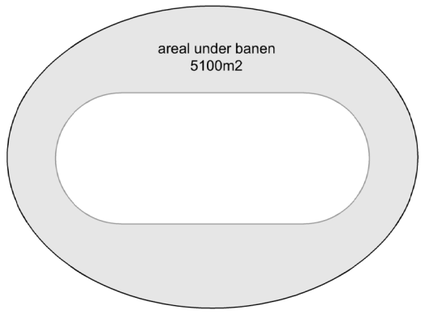

UNDER BANEN // 3100m² som skitseret her

Aarhus Cyklebane - multianvendelighed

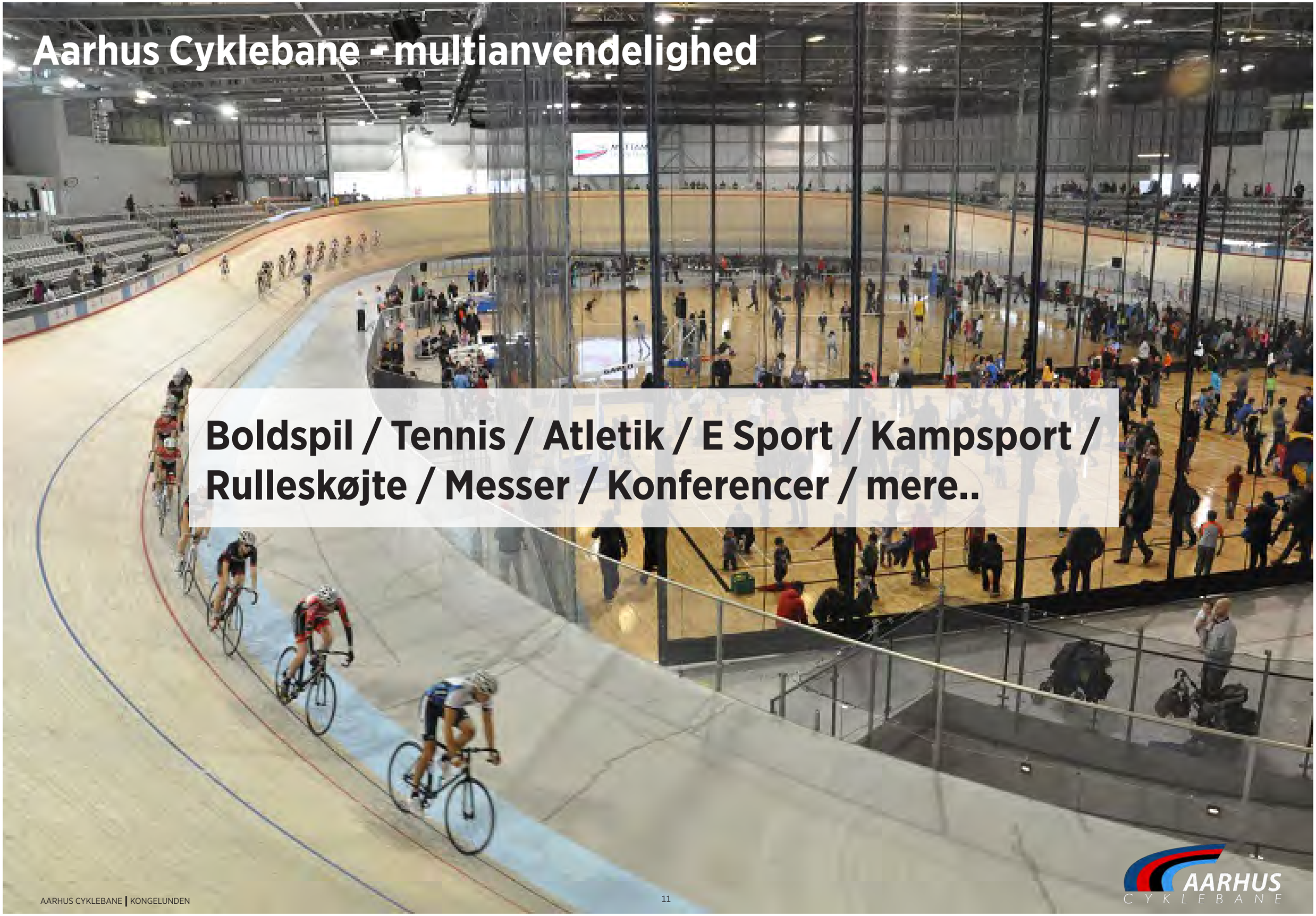

Boldspil / Tennis / Atletik / E Sport / Kampsport / Rulleskøjte / Messer / Konferencer / mere..

AARHUS CYKLEBANE

Multianvendelighed

Inderkredsens potentiale = multihal

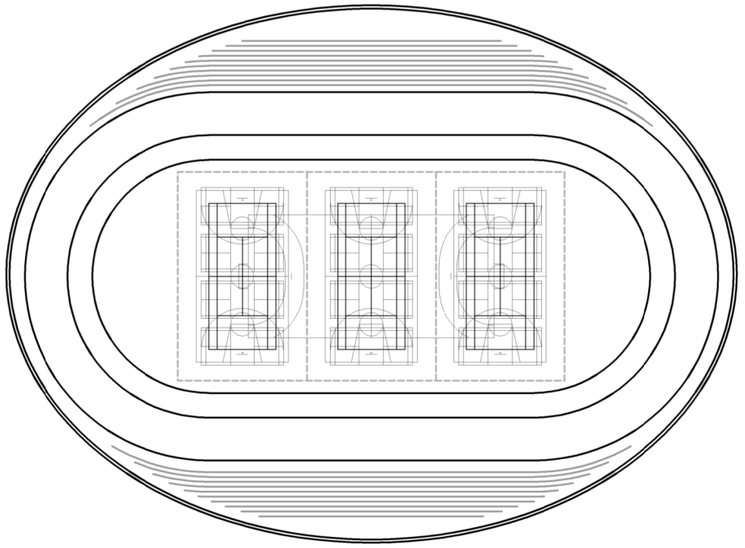

MULTIHAL // 1 velodrom, 3 indendørs tennisbaner, 1 håndboldbane, 12 badmintonbaner, 3 basketbaner, atletik, kampsport, gymnastik, sportsdans m.m.

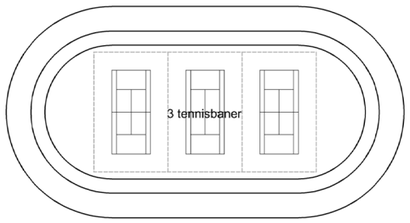

MULTIHAL // 3 indendørs tennisbaner

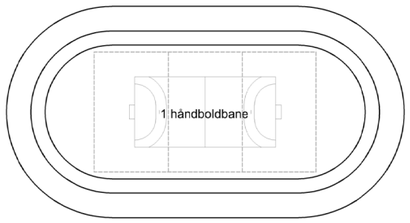

MULTIHAL // 1 håndboldbane

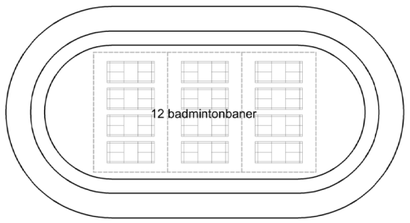

MULTIHAL // 12 badmintonbaner

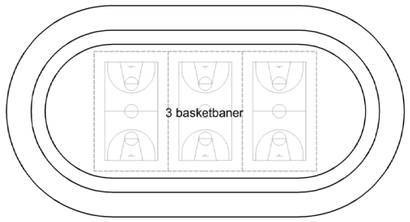

MULTIHAL // 3 basketbaner

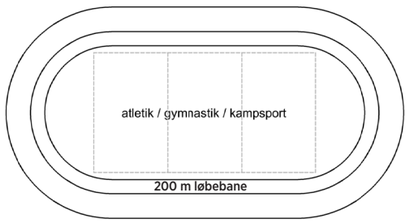

MULTIHAL // 1 stort gulv med mulighed for indendørs atletik, kampsport, gymnastik, sportsdans m.m.

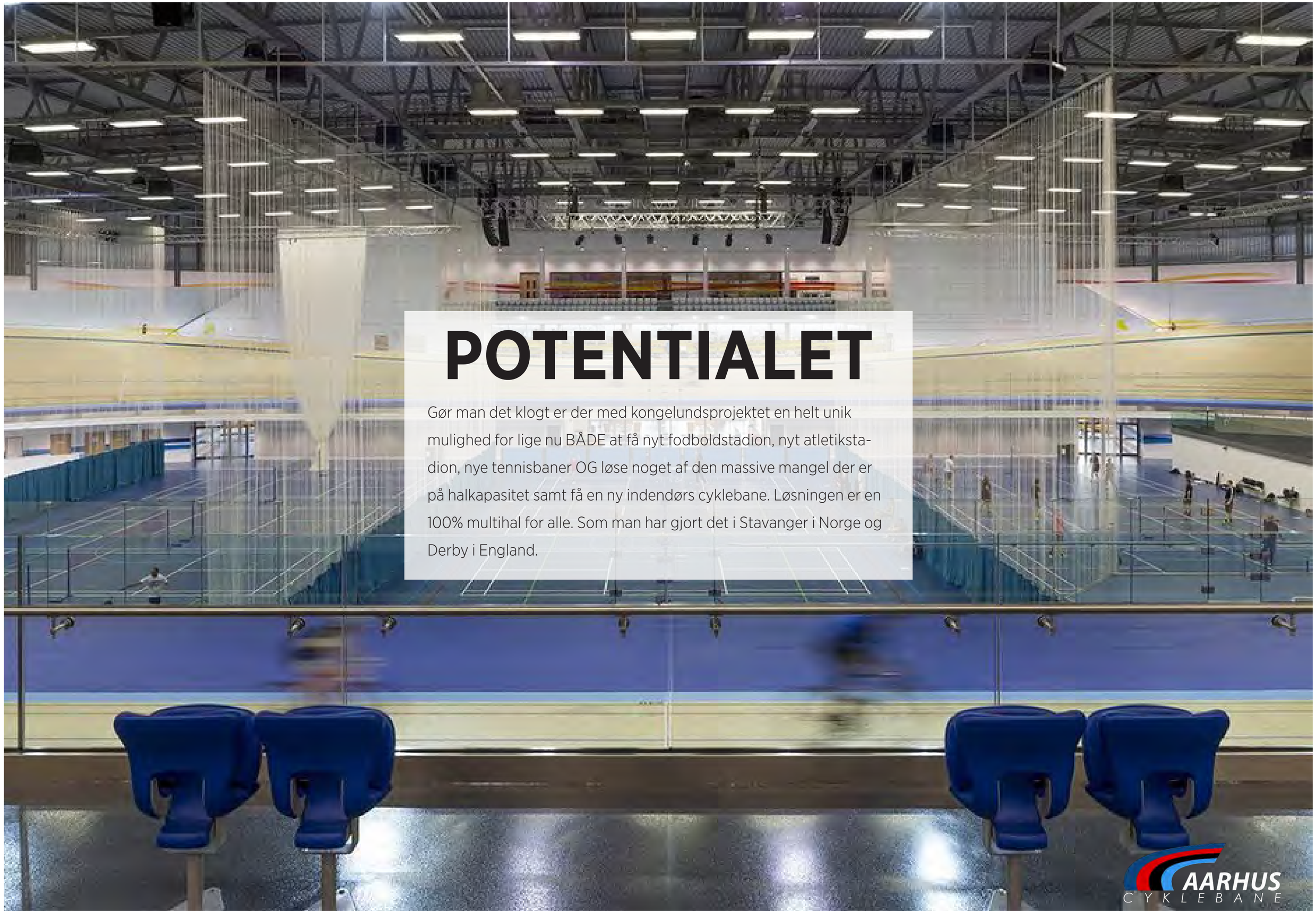

POTENTIALET

Gør man det klogt er der med kongelundsprojektet en helt unik mulighed for lige nu BÅDE at få nyt fodboldstadion, nyt atletikstadion, nye tennisbaner OG løse noget af den massive mangel der er på halkapasitet samt få en ny indendørs cyklebane. Løsningen er en 100% multihal for alle. Som man har gjort det i Stavanger i Norge og Derby i England.

AARHUS
CYKLEBANE

Reference - Derby Arena England / Multihal

Reference - Sola Arena Norge / Multihal

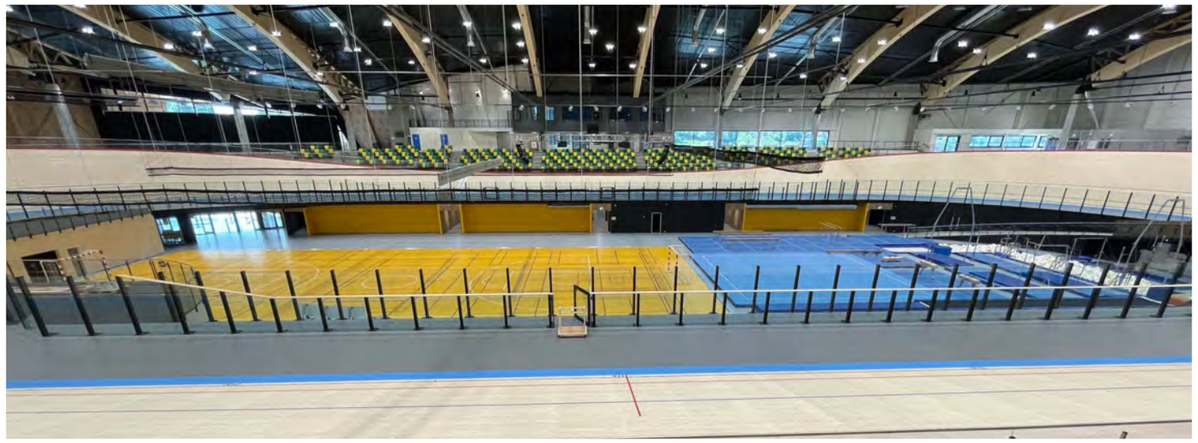

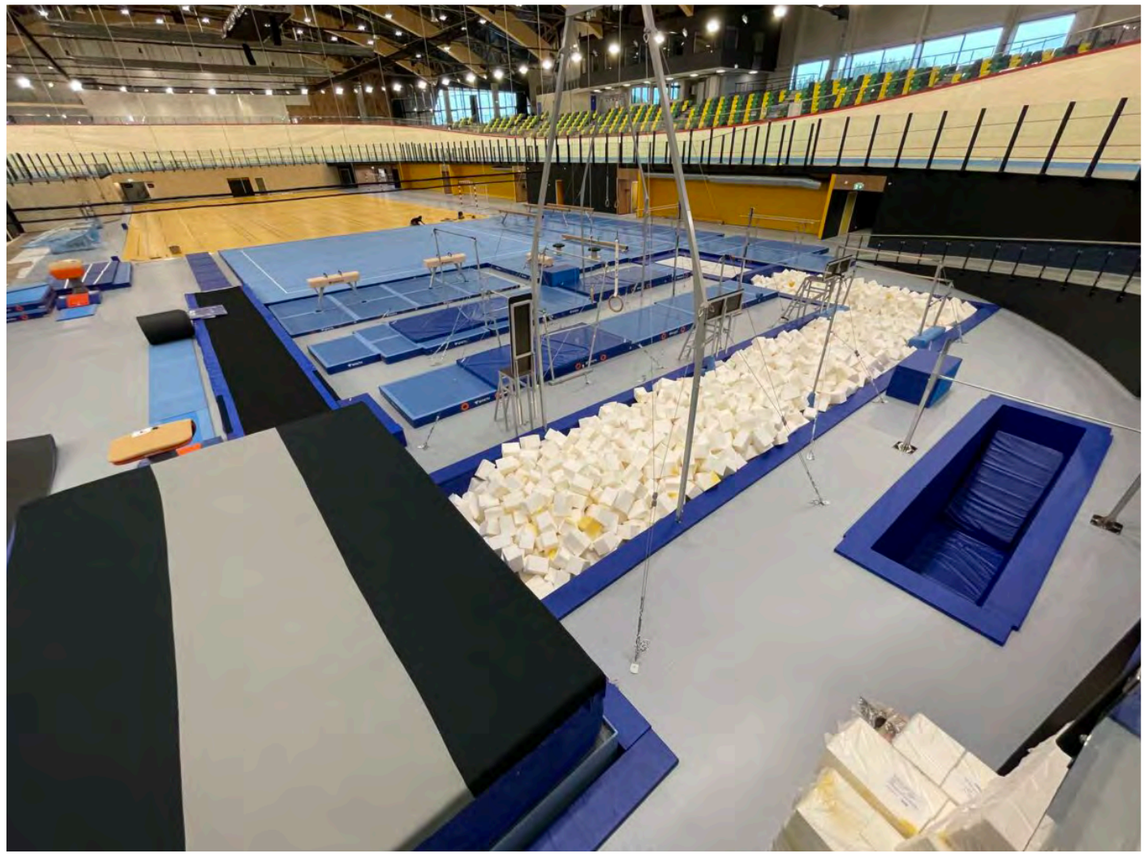

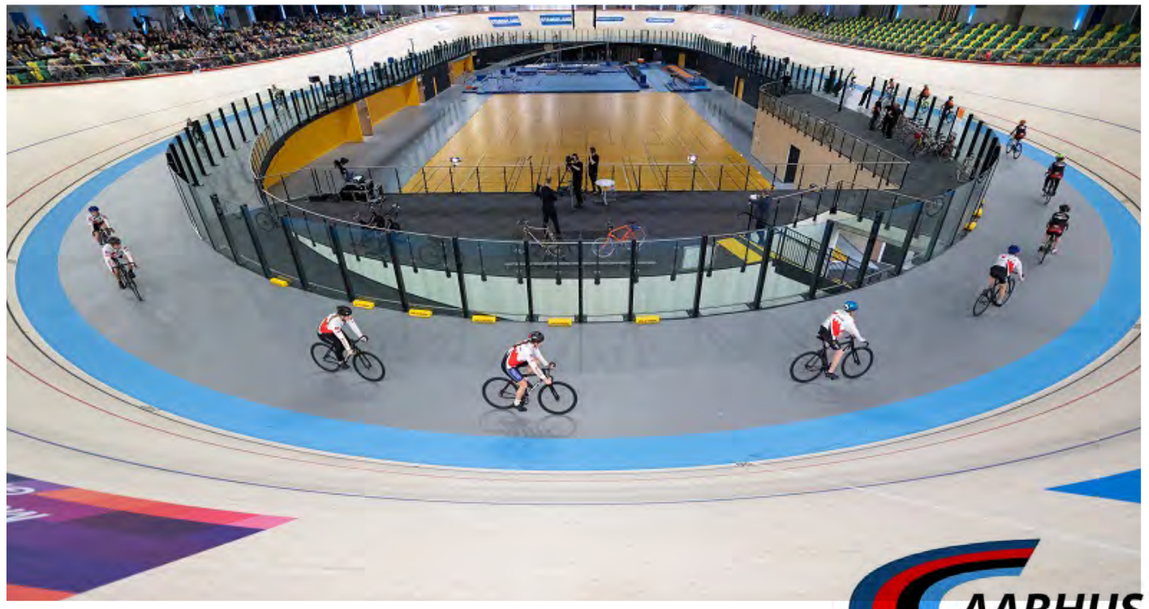

Bygningens potentiale

Synergieffekter, sambrug, dobbeltudnyttelse

NY MULTIHAL

TENNIS

ATLETIK

SPORTENS HUS

Mulithal/Multihus/”naboer” - kunne den nye velodrom tænkes som et ”Nyt Sportens Hus”

Alt efter hvordan ”kabalen” i Kongelunden ender, vil der være rig mulighed for at samtænke og dobbeltudnytte diverse funktioner.

Mange vil kunne bruge og har brug for en indendørs multihal, omklædning, toiletter, restaurant/cafe, shop, klublokaler, styrketræning, mødelokaler, behandlerrum, læge cardiolokale, kontorer, sportskollegie (ensidige belyste værelser på ydersiden af velodromen), evt. værelser til udleje ved større arrangementer

Placering af Aarhus Cyklebane

Vi har herunder prioriteret mulighederne, som vi ser det, for placering af Cyklebanen som del af Kongelunden

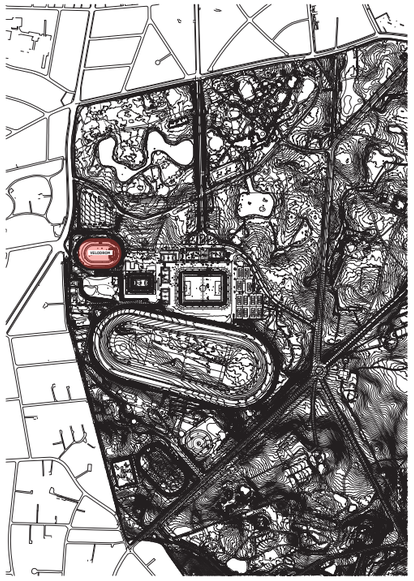

PRIORITET 1 // Ny velodrom på Cyklebanens nuværende placering

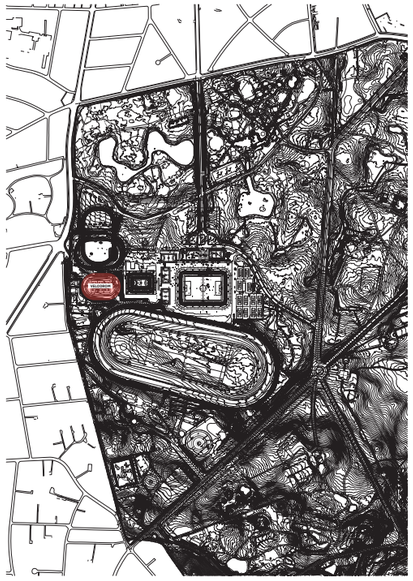

PRIORITET 2 // ny velodrom placeres på arealet der idag bruges til kastegård

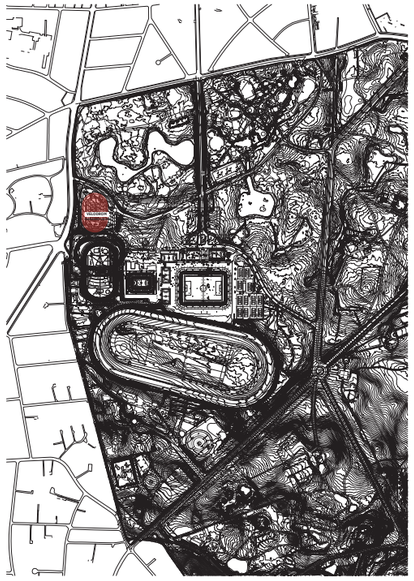

PRIORITET 3 // ny velodrom på parkeringsarealet nord for den nuværende cyklebane

PRIORITET 4 // ny velodrom placeres syd for travbanen

?

PRIORITET 5 // ny velodrom placeres udenfor Kongelunden - men stadig bynært.

REFERENCER

AARHUS CYKLEBANE

Aarhus Cyklebane

Fakta:

Opført: 1940

Længde: 333,1/3 M.

Underlag: Beton

Brugbar: Maj – Sep.

Sæder: 2.000

Restaurant: 150

Beliggenhed: Skov / by

Ballerup Super Arena

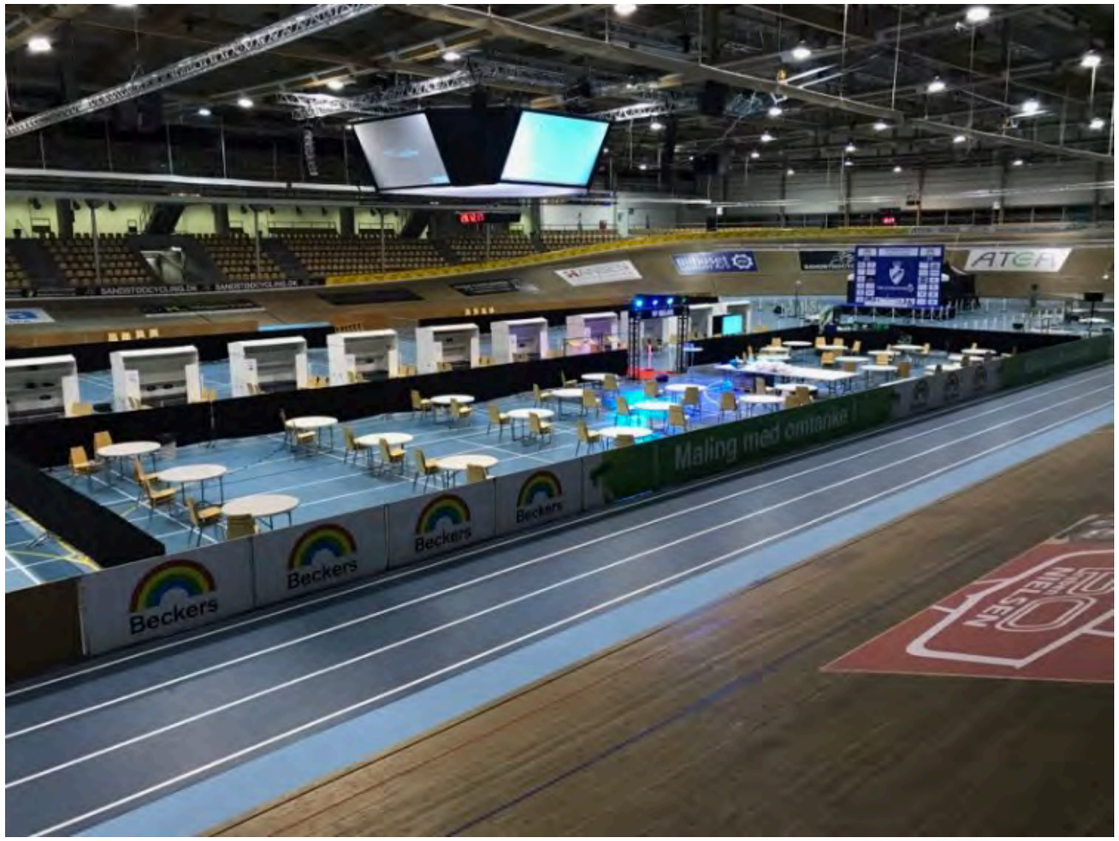

Fakta:

Opført: 2001

Længde: 250 M.

Underlag: Træ

Brugbar: Året rundt

Sæder: 3.700

Restaurant: 2.800

Beliggenhed: Industri

Areal: 15.000 m^2

Opførelse: 100 mil.

Odense Cyklebane

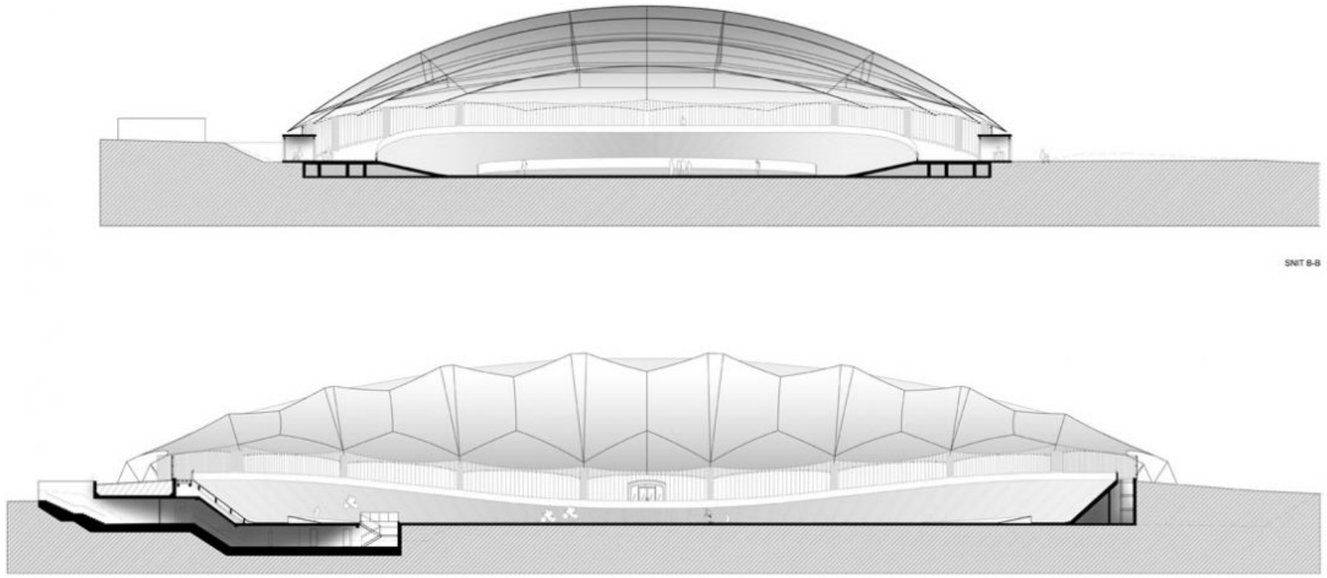

Fakta:

Opført: 2015

Længde: 250 M.

Underlag: Træ

Brugbar: Hele året (let hal = kold om vinteren)

Sæder: 500

Omklædning: Nej

Beliggenhed: By

Areal: 7.500 m^2

Opførelse: 75 mil.

Lexus Velodrome (Detroit)

Fakta:

Opført: 2017

Længde: 250 M.

Underlag: Træ

Brugbar: Året rundt

Sæder: 0

Restaurant: 150

Beliggenhed: By

Areal: 64.000 square-foot

Opførelse: 4 mil. Dollars (25 mil. DK)

Sola Arena (Stavanger)

Fakta:

Opført: 2020

Længde: 250 M.

Underlag: Træ

Brugbar: Året rundt

Sæder: 1.200

Areal: 8.300 m^2

Opførelse: 215 mil. NOK (150 mil. DK)

Note: 3 etager, med multisport og kontorer

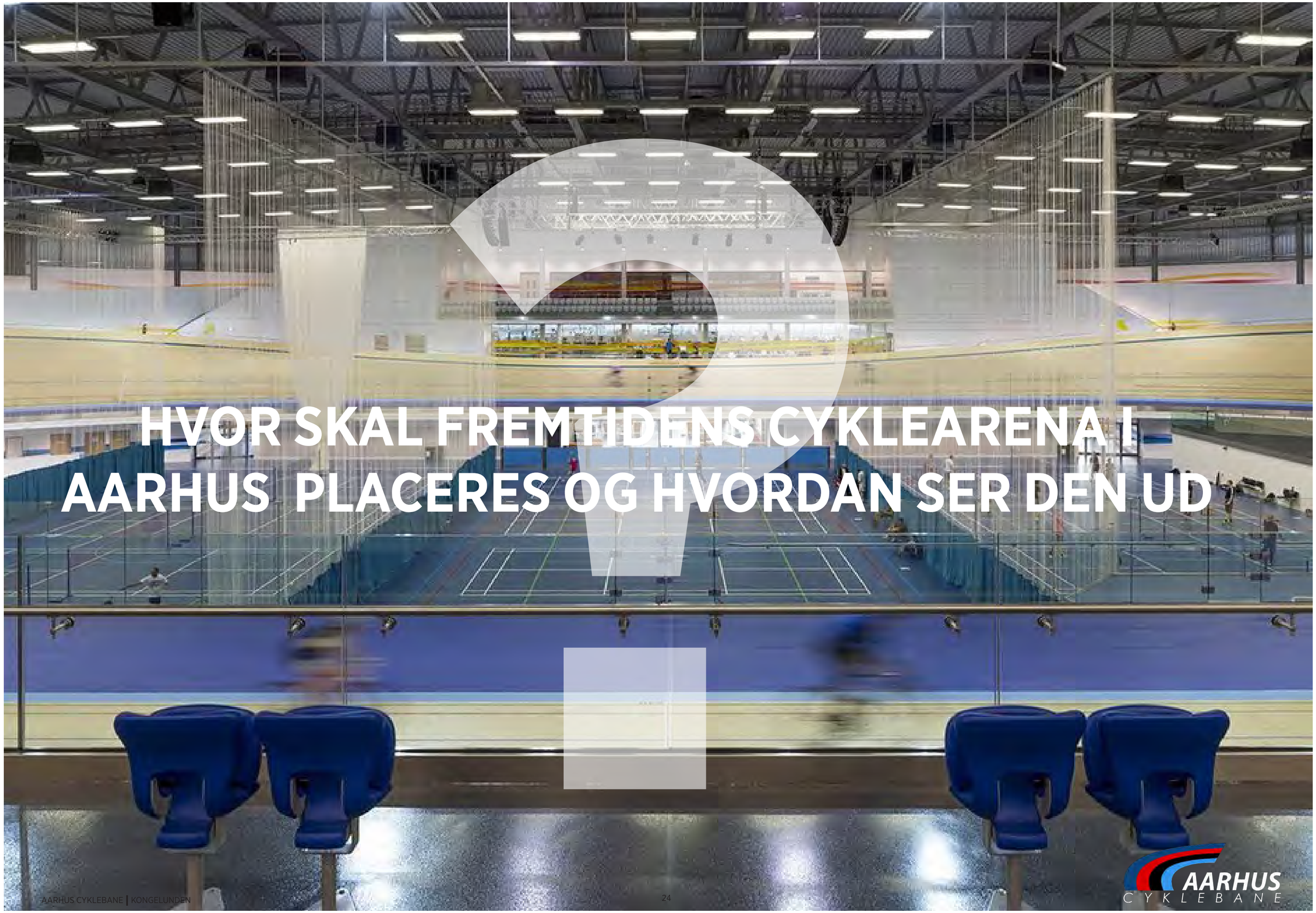

HVOR SKAL FREMTIDENS CYKLEARENA I AARHUS PLACERES OG HVORDAN SER DEN UD